

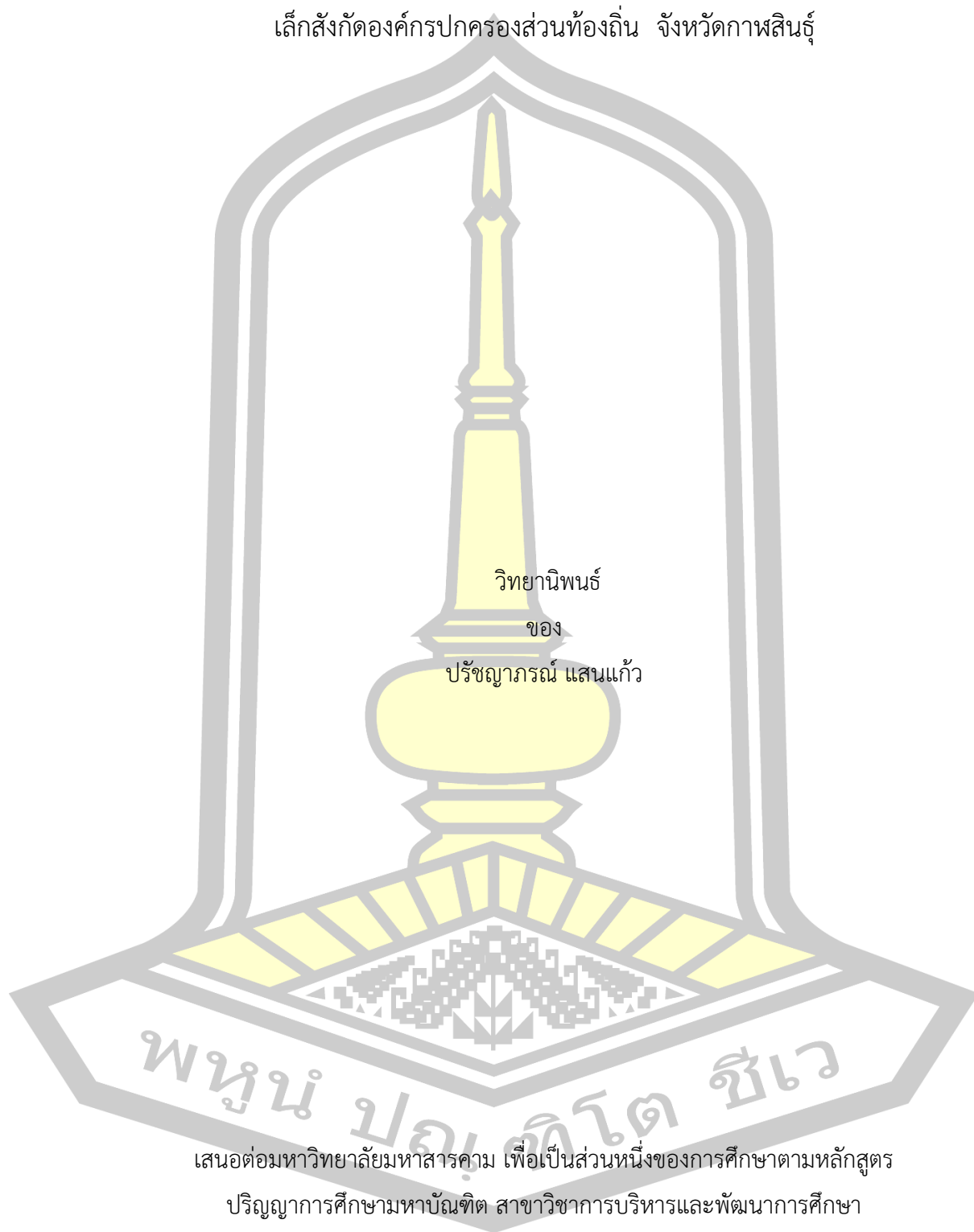
การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

วิทยานิพนธ์
ของ
ปรัชญาภรณ์ แสนแก้ว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
กันยายน 2561

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

พูน ปอติโต ชีเว

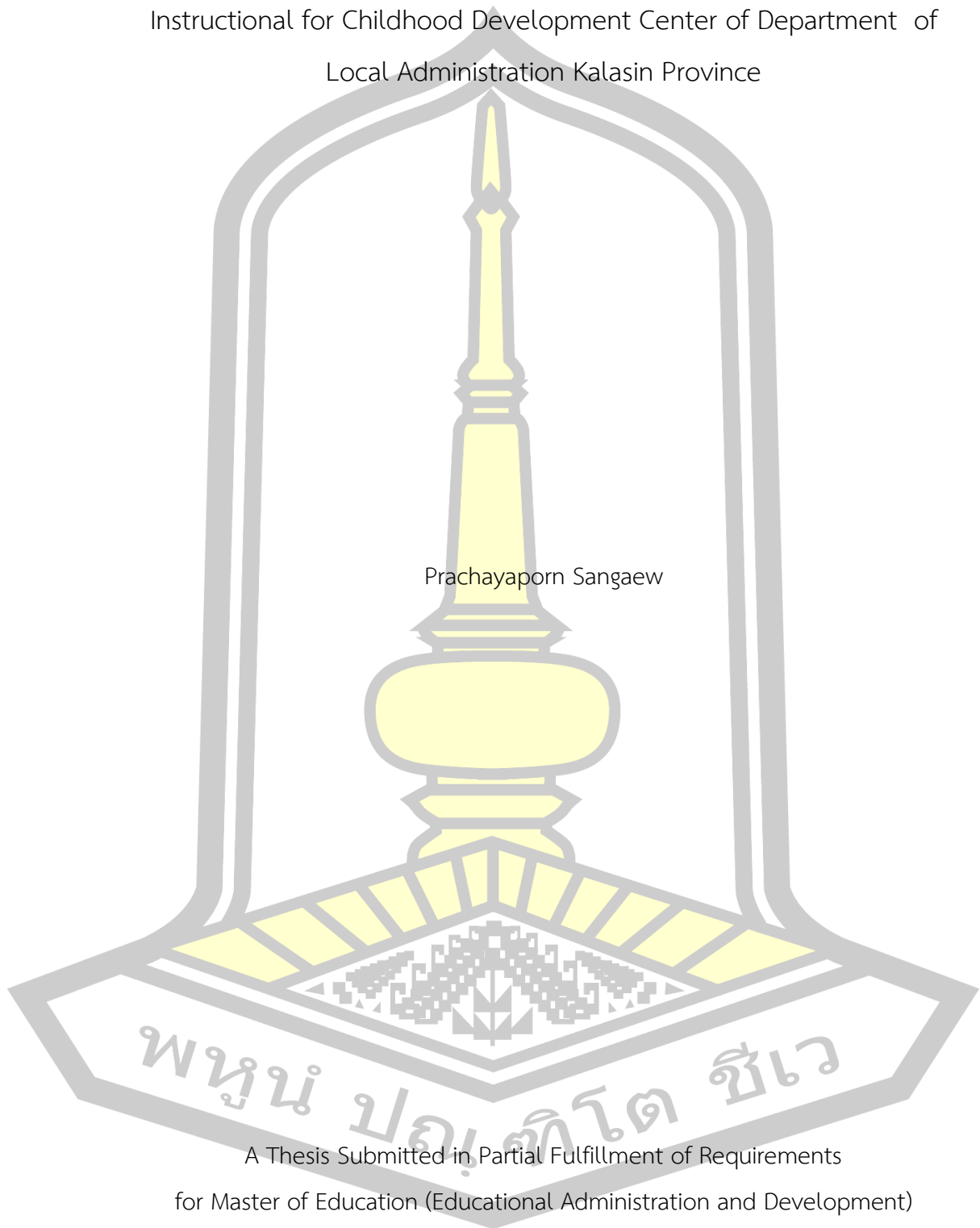
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

กันยายน 2561

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Development the Teacher Explicate Guideline of Experiences Learning
Instructional for Childhood Development Center of Department of
Local Administration Kalasin Province

Prachayaporn Sangaew

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

September 2018

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวปรัชญาภรณ์ แสนแก้ว แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. เฉลิม กิจระการ)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. จิระพร ชะโน)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(อ. ดร. พุทธรัตน์ ทะสา)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทศิริศิริ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(ผศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วัน.....เดือน.....ปี.....

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์		
ผู้วิจัย	ปรัชญาภรณ์ แสนแก้ว		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. เผชิญู กิจระการ		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ 3) พัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตรวจสอบความเหมาะสมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 304 คน เก็บรวบรวมข้อมูลได้คืนมา จำนวน 228 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75 ของแบบสอบถามทั้งหมด ระยะที่ 3 พัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์ หาค่าดัชนี ความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 32 ตัวชี้วัด

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมมีสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

3. แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 32 ตัวชี้วัด 54 แนวทาง

ดังนี้ 1) การเตรียมความพร้อมของครู มี 6 ตัวชี้วัด 10 แนวทาง 2) การศึกษาข้อมูลผู้เรียน มี 6 ตัวชี้วัด 12 แนวทาง 3) การวางแผนการจัดประสบการณ์ มี 8 ตัวชี้วัด 11 แนวทาง 4) การจัดประสบการณ์เรียนรู้ มี 7 ตัวชี้วัด 14 แนวทาง และ 5) การวัดและประเมินผลผู้เรียน มี 5 ตัวชี้วัด 7 แนวทาง ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวม อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : แนวทางพัฒนาครู, การจัดประสบการณ์การเรียนรู้, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

TITLE	Development the Teacher Explicate Guideline of Experiences Learning Instructional for Childhood Development Center of Department of Local Administration Kalasin Province		
AUTHOR	Prachayaporn Sangaew		
ADVISORS	Associate Professor Pachoen Kidrakarn , Ph.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2018

ABSTRACT

This study aimed to 1) Investigate the indicators of components of experiences learning instructional for childhood development center of department of local administration Kalasin province. 2) Study the current state and desirable state of experiences learning instructional for childhood development center of department of local administration Kalasin province. 3) Develop Guideline of experiences learning instructional for childhood development center of department of local administration Kalasin province. The study was divided into 3 phases, the first phase was study indicators of components of experiences learning instructional, investigated by 5 luminaries, the second phase was study the current state and desirable state of experiences learning instructional for childhood development center of department of local administration Kalasin province, 304 childhood development center teachers study from 228 questionnaires (75%), the third phase was development guideline of experiences learning instructional for childhood development center of department of local administration Kalasin province, Investigate suitability assessment and possibility assessment by 5 luminaries. Descriptive statistics used in this study were average, mainly percentage and modified priority needs index. The result of study were found:

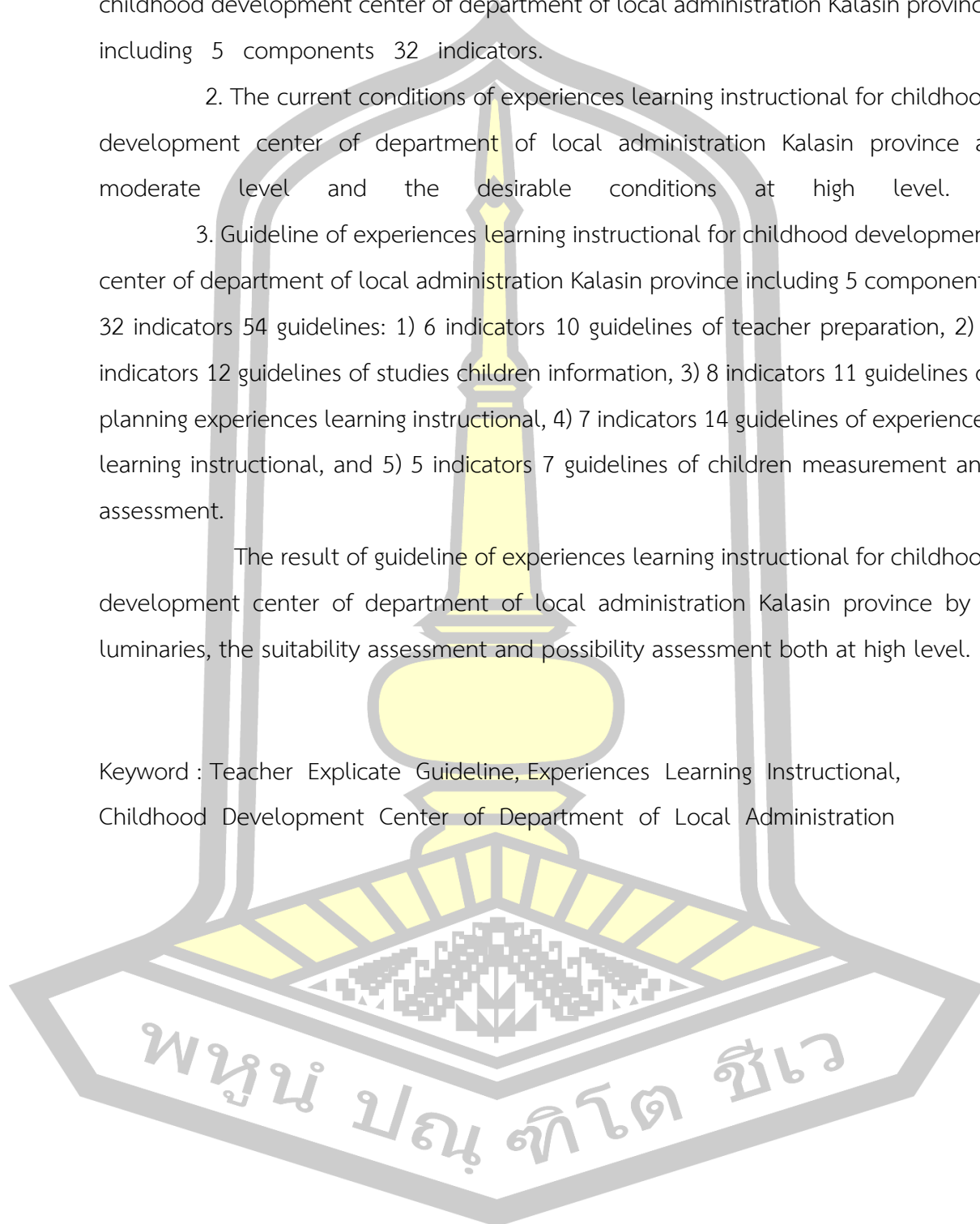
1. The indicators of components of experiences learning instructional for childhood development center of department of local administration Kalasin province including 5 components 32 indicators.

2. The current conditions of experiences learning instructional for childhood development center of department of local administration Kalasin province at moderate level and the desirable conditions at high level.

3. Guideline of experiences learning instructional for childhood development center of department of local administration Kalasin province including 5 components 32 indicators 54 guidelines: 1) 6 indicators 10 guidelines of teacher preparation, 2) 6 indicators 12 guidelines of studies children information, 3) 8 indicators 11 guidelines of planning experiences learning instructional, 4) 7 indicators 14 guidelines of experiences learning instructional, and 5) 5 indicators 7 guidelines of children measurement and assessment.

The result of guideline of experiences learning instructional for childhood development center of department of local administration Kalasin province by 5 luminaries, the suitability assessment and possibility assessment both at high level.

Keyword : Teacher Explicate Guideline, Experiences Learning Instructional, Childhood Development Center of Department of Local Administration

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณธุ์ ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน กรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.เผชฌู กิจระการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.พุทธรัตน์ ทะสา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่าน ที่ได้กรุณาสั่งสอนอบรมให้ความรู้ จนผู้วิจัยเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนจนถึงบัดนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ปิยศักดิ์ ถิอาสนา ดร.จำเริญ แก้วเพ็งกรอ ดร.สัมฤทธิ์ กางเพ็ง คุณครู สุวณีย์ พงษ์จันทร์โอ และคุณครูทิพย์สุดา ไกรเกตุ คณะผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจสอบ ความเหมาะสมขององค์ประกอบและแนวทางในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ดร.ภูริ วงศ์วิเชียร ดร.สุรชิน วิเศษลา ดร.เทพสุตา แพงจันทร์ศรี คุณครูสนิดา ภรณ์ หนองหว่า และคุณครูรัตนาวดี นิมนขานี คณะผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ขอขอบคุณ กำลังใจที่ดีจากบิดา มารดา ญาติ ๆ และครอบครัว คุณค่าและประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ให้การอบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชา ซึ่งผู้วิจัยจะนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาการทำงานและการดำเนินชีวิต เพื่อประโยชน์ของตนเองและประเทศชาติสืบต่อไป

ปรัชญาภรณ์ แสนแก้ว

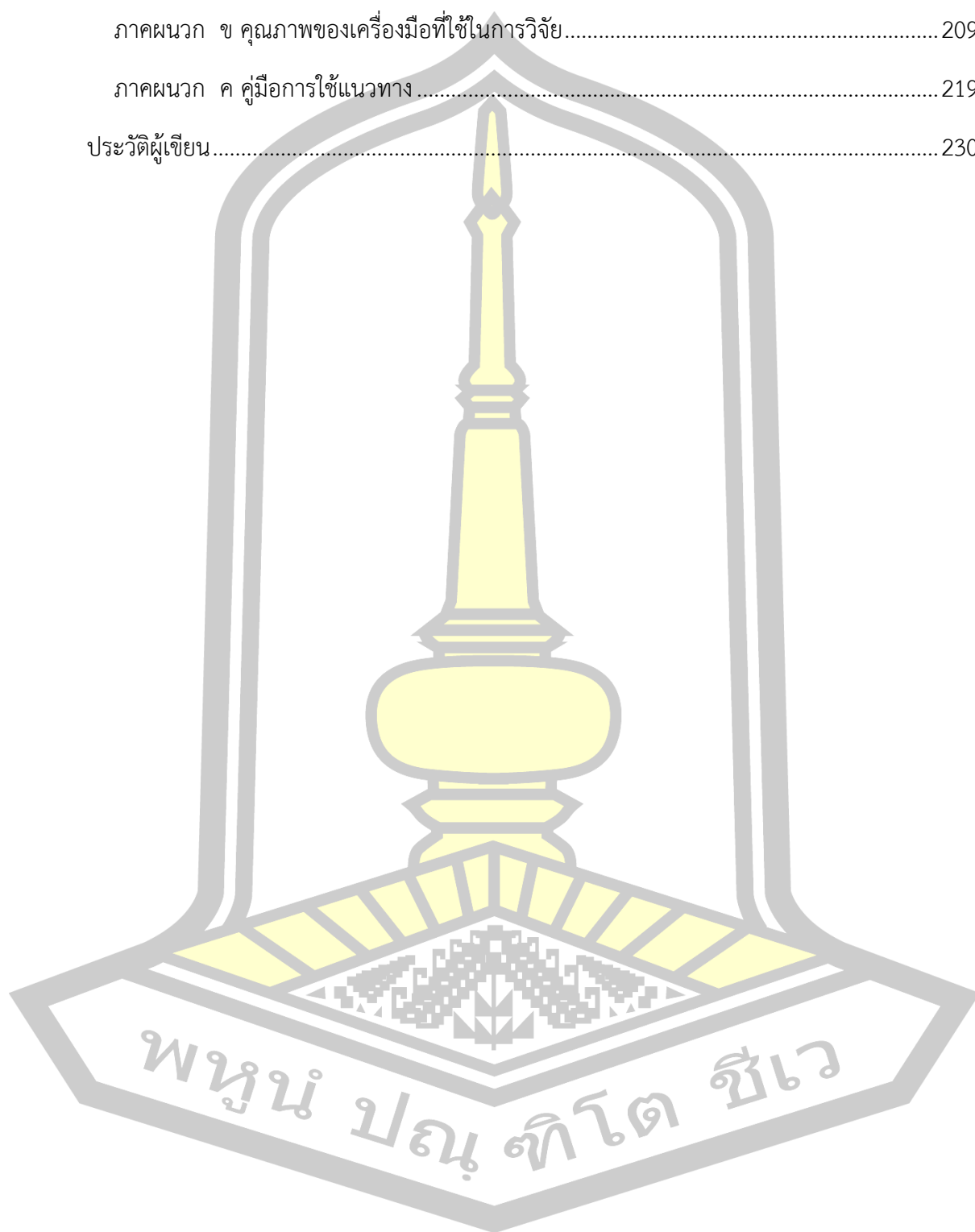
พูน ปณ ทิโต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
บัญชีตาราง.....	ฉ
บัญชีภาพประกอบ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การพัฒนาบุคลากร.....	11
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	15
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560.....	24
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้.....	40
การเขียนแผนการจัดประสบการณ์.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
1. งานวิจัยในประเทศ.....	64

2. งานวิจัยต่างประเทศ	69
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	71
ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	75
ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	77
ระยะที่ 3 พัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับ ศูนย์พัฒนา เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	85
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	89
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	91
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	91
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	91
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
1. ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	92
2. ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียน สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	97
3. ระยะที่ 3 พัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับ ศูนย์พัฒนา เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	113
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	157
ความมุ่งหมายของการวิจัย	157
สรุปผล	157
อภิปรายผล	165
ข้อเสนอแนะ	168
บรรณานุกรม	170
ภาคผนวก	176

ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	177
ภาคผนวก ข คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	209
ภาคผนวก ค คู่มือการใช้แนวทาง.....	219
ประวัติผู้เขียน.....	230

บัญชีตาราง

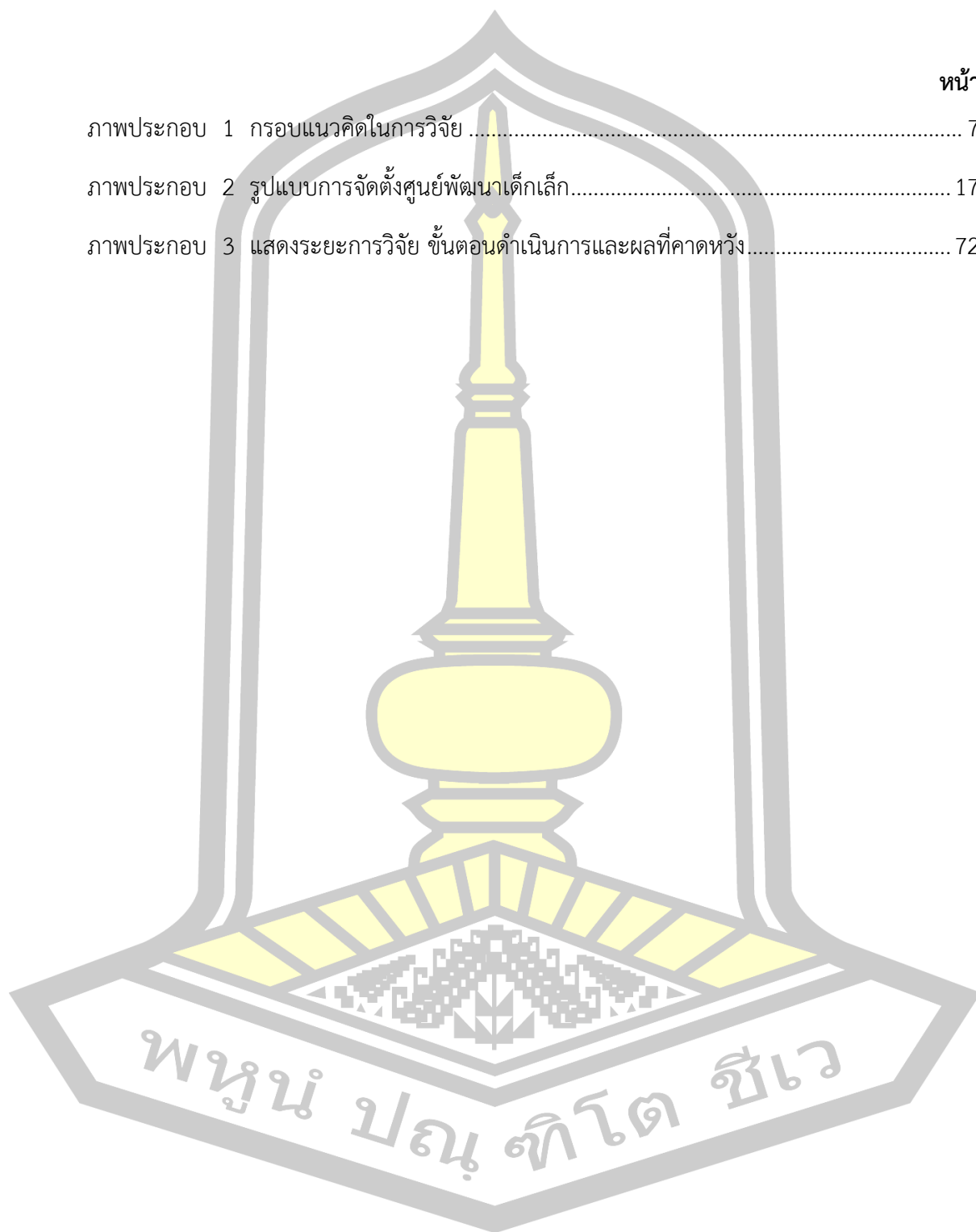
	หน้า
ตาราง 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้.....	54
ตาราง 2 สรุประยะเวลาการดำเนินการวิจัย การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์.....	73
ตาราง 3 จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์.....	77
ตาราง 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	80
ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของ องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวม.....	92
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของ องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการเตรียม ความพร้อมของครู.....	93
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของ องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการศึกษาข้อมูล ผู้เรียน.....	94
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของ องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการวางแผน การจัดประสบการณ์.....	95
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของ องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัด ประสบการณ์เรียนรู้.....	96
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของ องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการวัดและ ประเมินผลผู้เรียน.....	97
ตาราง 11 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	98

ตาราง 22	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุงและลำดับความต้องการจำเป็น โดยรวมของการจัด ประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์ ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้.....	111
ตาราง 23	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุงและลำดับความต้องการจำเป็น โดยรวมของการ จัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน.....	112
ตาราง 24	ร่างแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์.....	123
ตาราง 25	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม.....	130
ตาราง 26	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนา เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการเตรียมความพร้อม ของครู.....	131
ตาราง 27	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนา เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการศึกษาข้อมูลผู้เรียน.....	135
ตาราง 28	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนา เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการวางแผนการจัด ประสบการณ์.....	139
ตาราง 29	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนา เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการจัดประสบการณ์ เรียนรู้.....	144
ตาราง 30	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนา เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการวัดและประเมินผล ผู้เรียน.....	149

บัญชีภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
ภาพประกอบ 2 รูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	17
ภาพประกอบ 3 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการและผลที่คาดหวัง.....	72

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สถานการณ์เด็กปฐมวัย เด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 0 – 5 ปี จำนวน 4,585,759 คน หากแบ่งตามการดูแลและการจัดการศึกษาสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กอายุ 0 – 1 ปี จำนวน 1,509,017 คน หรือ ร้อยละ 32.91 ของเด็กทั้งหมดที่ส่วนใหญ่เป็นการดูแลและการให้การศึกษาเบื้องต้นจากคนในครอบครัว อาทิ บิดา มารดา ปู่ย่า ตายาย ญาติ และผู้ดูแล และกลุ่มเด็กอายุ 2 – 5 ปี จำนวน 3,076,742 คน หรือคิดเป็น ร้อยละ 67.09 ของเด็กทั้งหมดที่บางส่วนเริ่มเข้าสู่สถานรับเลี้ยงเด็กหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งแต่อายุ 2 ปี ซึ่งหากพิจารณาเด็กในช่วงอายุนี้นี้จะเห็นได้ว่ามีเด็กเข้ารับการดูแลและการศึกษาในศูนย์เด็กเล็กจำนวน 912,111 คน หรือคิดเป็น ร้อยละ 29.65 ของเด็กในช่วงวัย (พัชรา เอี่ยมภิกขการ, 2557) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา และศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็ก ซึ่งมีความต้องการพิเศษ เป็นผู้จัดการศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ จัดเป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยอายุระหว่าง 3 - 5 ปี แบ่งเป็น 3 ชั้นเรียน คือ ชั้นอนุบาล 1 ชั้นอนุบาล 2 และชั้นอนุบาล 3 โดยมุ่งเน้นที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของเด็กอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ปัจจุบันมีครูผู้ดูแลเด็กประจำศูนย์ ทุกศูนย์ได้รับการอุดหนุนอาหารเสริม (นม) และอาหารกลางวันเป็นรายหัว ได้รับงบประมาณจัดสรรด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนเป็นรายหัว จัดการเรียนการสอนยึดตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และดำเนินงานตามแผนพัฒนาที่คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดไว้ นับตั้งแต่มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา รัฐได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมากขึ้น โดยมุ่งเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา และมีการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับปฐมวัย (0 - 5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2545 – 2549 ขึ้นเป็นครั้งแรก (บังอร เทพเทียน และปิยฉัตร ตระกูลวงษ์, 2550) ปัจจุบันนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับปฐมวัย (0 - 5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550 - 2559 อธิบายว่า การจัดการการศึกษานั้นได้แบ่งเป็น 3 รูปแบบคือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดกระบวนการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เนื่องจากช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่มีการพัฒนาการด้านสมองและการเรียนรู้อย่างรวดเร็วที่สุด ดังนั้น จึงถือได้ว่าช่วงปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่ต้องการการปลูกฝังดูแลเป็นพิเศษ เพื่อจะให้เป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาตลอดชีวิต (“การดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัย ...”, 2556)

การจัดประสบการณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เน้นวิธีการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้อง เด็กจะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ดีและถูกต้อง หลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ครูผู้สอนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กและมีบทบาทในการนำหลักสูตรไปใช้จริงเพื่อจัดประสบการณ์แก่เด็ก และพัฒนาเด็กโดยตรง ซึ่งเด็กจะสามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ให้การอบรมเลี้ยงดูและให้ความรู้เป็นสำคัญ จากทฤษฎีองค์ความรู้เรื่องพัฒนาการเด็กและพัฒนาการของสมองรวมทั้งงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยสรุปไว้ว่า ช่วงเวลาที่สำคัญและจำเป็นที่สุดในการพัฒนาสมองคือ ตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี เด็กที่ไม่ได้รับการเลี้ยงดูและพัฒนาอย่างถูกต้อง เมื่อพ้นช่วงอายุนี้ไปแล้วอัตราการพัฒนาจะเปลี่ยนแปลงน้อยมาก ศาสตราจารย์ ดร.เจมส์ เจ. เฮกแมน จากมหาวิทยาลัยชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวว่า “การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมดีที่สุดในระยะยาว” โดยคืนผลตอบแทนกลับคืนมาในอนาคตมากถึง 7 เท่า เป็นทั้งการเพิ่มคุณภาพทรัพยากรบุคคลของประเทศ ลดอัตราการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และองค์การยูนิเซฟ ซึ่งเป็นหน่วยงานของสหประชาชาติมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม พัฒนาการสุขภาพ รวมถึงความเป็นอยู่ของแม่และเด็กในประเทศกำลังพัฒนา ระบุว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะมีทักษะทางกายภาพ ความฉลาดทางด้านสติปัญญาและความฉลาดทางด้านอารมณ์ สูงขึ้นกว่าปกติ และนำไปสู่การมีโอกาสในการเรียนรู้ต่อในระดับที่สูงขึ้น และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพมีรายได้สูง ส่งผลให้อัตราการก่อคดีหรือสร้างปัญหาสังคมลดน้อยลงด้วย (“อภิวัฒน์การเรียนรู้...สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย...”, 2559)

สภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กยังขาดการวางแผนการจัดกิจกรรมที่ดี ไม่ได้จัดทำแผนการจัดประสบการณ์อย่างเป็นระบบ ไม่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ส่งผลให้กิจกรรมการจัดประสบการณ์ไม่น่าสนใจ ไม่สร้างความสนใจ การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กไม่กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ไม่ได้จัดประสบการณ์ในรูปแบบของการเรียนรู้ผ่านการเล่น ขาดสื่อวัสดุอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อม ที่เน้นให้เด็กเกิดทักษะ การเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต ที่เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้พัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน ไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร อีกทั้งครูผู้ดูแลเด็กไม่ได้รับการนิเทศ การฝึกอบรมที่ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ จึงทำให้ไม่มีเทคนิคแนวทางหรือวิธีคิดที่ดีพอสำหรับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย (เทศบาลตำบลห้วยโพธิ์, 2558)

ครูมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอน ครูไม่ได้มีหน้าที่เพียงแค่สอนอย่างเดียวเท่านั้น แต่ครูจะมีหน้าที่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กหรือผู้เรียน และการที่จะให้ครูเป็นนักวางแผนและนักคิดที่ดีนั้น จะเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นผู้ที่ไม่รู้ใฝ่เรียน รู้ทันข่าวสารใหม่ ๆ และทันสมัยอยู่เสมอ รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อ สารสนเทศสมัยใหม่ตลอดจนติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เป็นบุคลากรแห่งการเรียนรู้ปรับตัวเข้ากับกระแสสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างชาญฉลาด เพื่อเตรียมพัฒนาเด็กให้เจริญเต็มตาม

ศักยภาพ ครูจึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาเพราะภารกิจหลักในการปฏิบัติการสอนนั้น ยังคงเป็นครูที่เป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนการสอนในสถานศึกษา การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยนั้น ประสบการณ์ที่จัดต้องสนองต่อการพัฒนาของเด็กทั้ง 4 ด้าน และกิจกรรมที่จะจัดประสบการณ์ให้กับเด็กนั้น ก็ต้องจัดให้ครอบคลุม กิจกรรมหลักทั้ง 6 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมเสรี กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ และกิจกรรมเกมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) กิจกรรมนั้นก็ต้องเป็นกิจกรรมที่เร้าความสนใจ ช่วยให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานและมีความสุขในการร่วม กิจกรรมการที่จะจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์อย่างเป็นระบบ มีการปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์ให้เป็นแผนการจัดประสบการณ์ที่มีประสิทธิภาพและนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างแท้จริง

ผู้วิจัยในฐานะนักวิชาการศึกษา สังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและปฏิบัติหน้าที่ดูแลการจัดการศึกษาของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อเป็นการพัฒนาครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้สามารถจัดประสบการณ์สำหรับพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในทุกด้าน

คำถามการวิจัย

1. องค์ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ มีอะไรบ้าง
2. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นอย่างไร
3. แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการพัฒนาบุคลากร
2. ได้ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อใช้ในการพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก
3. ได้แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ดำเนินการวิจัยภายใต้ขอบเขตหลักการจัดประสบการณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553) ดังต่อไปนี้

- 1.1 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
- 1.2 ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
- 1.3 พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
- 1.4 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
- 1.5 ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

2. ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย สำหรับการวิจัยระยะที่ 2 คือ ครูของศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 1,422 คน จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมด 474 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างคือ ครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 304 คน จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 152 แห่ง

ระยะที่ 3 พัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ศึกษาวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ประสบความสำเร็จในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ หัวหน้าและครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็น Best Practice

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแนวทาง การพัฒนาครู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และองค์ความรู้ต่าง ๆ และได้สังเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จำนวน 5 องค์ประกอบ (กิตติยวดี บุญชื้อ, 2557; ทิศนา แคมมณี, 2547; กระทรวงศึกษาธิการ การจ้างงานและความสัมพันธ์ในสถานทำงาน แห่งรัฐบาลออสเตรเลียเพื่อสภาแห่งรัฐบาลออสเตรเลีย, 2009; วัฒนา ปุญญฤทธิ, 2548; อุษา คงทอง และคณะ, 2553; วรวรรณ เหมชะญาติ, 2557; ไพศาล หวังพานิช, 2526) ได้แก่

1.1 การเตรียมความพร้อมของครู

1.2 การศึกษาข้อมูลผู้เรียน

1.3 การวางแผนการจัดประสบการณ์

1.4 การจัดประสบการณ์เรียนรู้

1.5 การประเมินผลผู้เรียน

2. หลักการจัดประสบการณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553) ประกอบด้วย

2.1 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท

2.2 ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึง

ความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย

2.3 พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย

2.4 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ

และมีความสุข

2.5 ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนา

เด็ก

3. กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

3.1 กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม

3.2 กิจกรรมสร้างสรรค์

3.3 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

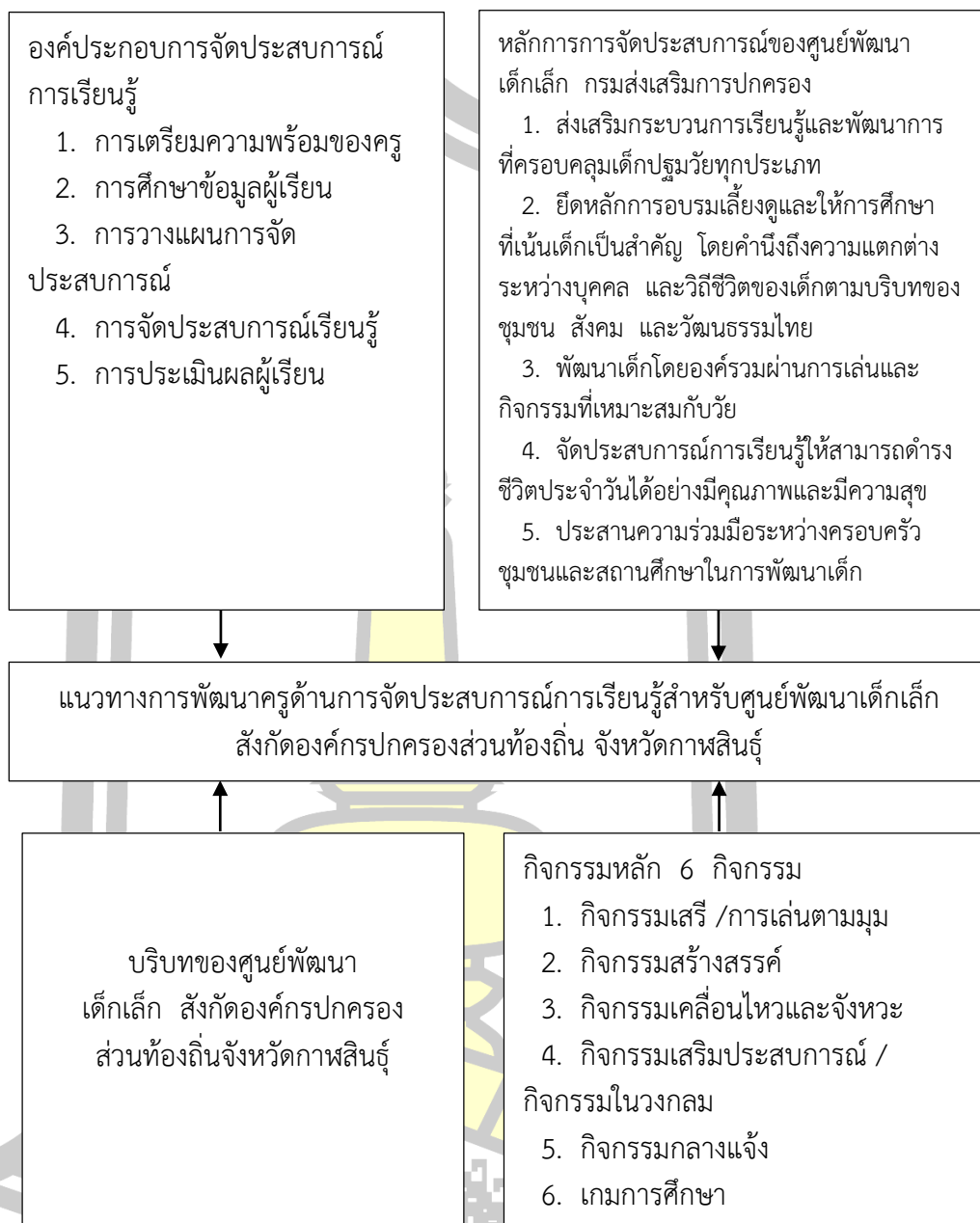
3.4 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมในวงกลม

3.5 กิจกรรมกลางแจ้ง

3.6 เกมการศึกษา

จากข้อมูลข้างต้น สามารถนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แนวทาง หมายถึง วิธีการปฏิบัติที่เป็นต้นแบบในการปฏิบัติ
2. ครู หมายถึง ครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

3. การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนาวิธีปฏิบัติที่เป็นต้นแบบในการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

4. การพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็ก โดยการจัดกิจกรรมผสมผสานทั้ง 6 กิจกรรมเป็นสำคัญในหนึ่งวัน ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวจังหวะ กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมการเล่นตามมุม กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง และ กิจกรรมเกมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาไปพร้อม ๆ กันอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งมุ่งพัฒนาเด็กปฐมวัย 7 ด้าน ดังนี้

4.1 การพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ หมายถึง การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ในลักษณะกิจกรรมที่ส่งเสริมการเจริญเติบโตของกล้ามเนื้อใหญ่ ได้แก่ กิจกรรมการเคลื่อนไหว และจังหวะ กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นต้น

4.2 การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก หมายถึง การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเจริญเติบโตของกล้ามเนื้อเล็ก ได้แก่ การร้อยลูกปัด การทำกิจกรรมศิลปะ เป็นต้น

4.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ หมายถึง การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ เช่น การเล่านิทาน เป็นต้น

4.4 การพัฒนาสังคมนิสัย หมายถึง การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาสังคมนิสัยของเด็ก ได้แก่ การเล่นร่วมกับผู้อื่น การให้อภัย การยอมรับผู้อื่น และความเสียสละ เป็นต้น

4.5 การพัฒนาการคิด หมายถึง การจัดประสบการณ์ส่งเสริมทักษะการคิดด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

4.6 การพัฒนาภาษา หมายถึง การจัดประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา เช่น การเล่นเกม เป็นต้น

4.7 การพัฒนาจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การจัดประสบการณ์โดยส่งเสริมให้เด็กได้ใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระ

5. การจัดประสบการณ์เรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับเด็กช่วงอายุ 3-5 ปี เพื่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ความสามารถ และเรียนรู้ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ โดยการจัดประสบการณ์จะต้องอาศัยองค์ความรู้ทางจิตวิทยาพัฒนาการที่เหมาะสมกับช่วงอายุของเด็กเป็น การเรียนรู้แบบบูรณาการผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และผ่านการปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ๆ และผู้ใหญ่ เป็นการอบรมบ่มนิสัยให้แก่เด็กไปควบคู่กับการเจริญเติบโต และเป็นการปูพื้นฐานทักษะในการดำเนินชีวิตขั้นพื้นฐานให้แก่เด็ก โดยการวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษากิจกรรมจัดประสบการณ์เรียนรู้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

5.1 การเตรียมความพร้อมของครู หมายถึง การเตรียมตัวของครูก่อนทำการจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่เด็ก ครูต้องทำความเข้าใจหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อน ได้แก่ การดูแลสุขภาพและความปลอดภัยของเด็ก การให้ความรักความอบอุ่น พัฒนาการและการเจริญเติบโตรวมถึงการประเมินพัฒนาการเด็ก เปิดใจกว้างพร้อมที่จะเข้าใจธรรมชาติของเด็ก และ

ยอมรับความแตกต่างของเด็กแต่ละคน การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็ก และการประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก ศึกษาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน ทั้งมาตรฐาน จุดหมาย สารที่ควรเรียนรู้ และประสบการณ์สำคัญ และครูต้องเตรียมความพร้อมในการพัฒนานตนเองโดยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์แก่ตนเองอยู่เสมอ

5.2 การศึกษาข้อมูลผู้เรียน หมายถึง การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก พฤติกรรมการแสดงออก อารมณ์ ความชอบหรือไม่ชอบ ความสนใจ ความต้องการและ อากัปกริยาต่าง ๆ ของเด็ก ประวัติของเด็กแต่ละคนและครอบครัว โดยอาจทำการศึกษาผู้ปกครอง ผู้ใกล้ชิดเด็ก และข้อมูลที่มีการรวบรวมไว้กรณีที่มีการบันทึกและจัดทำแฟ้มข้อมูลของเด็กแต่ละคน

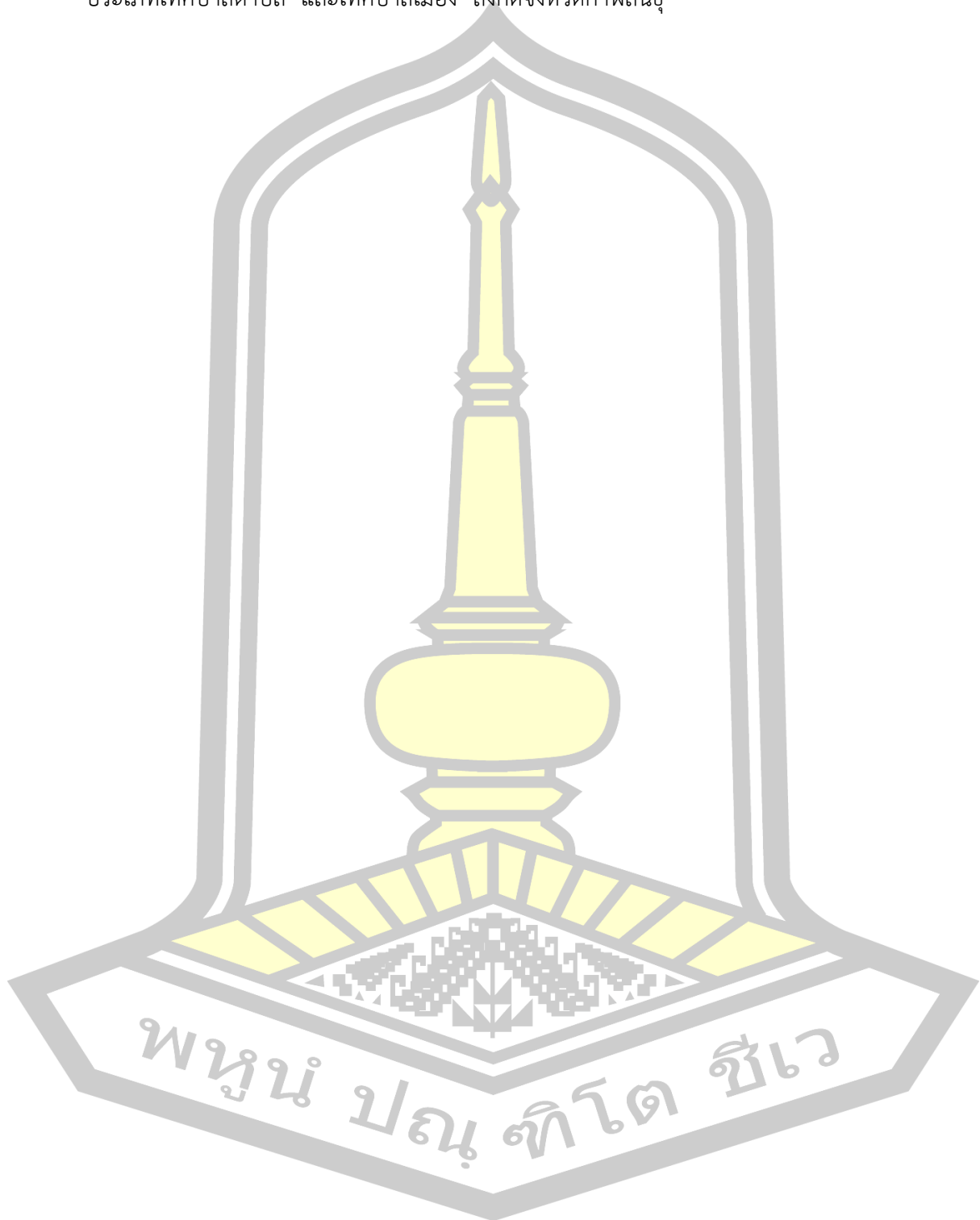
5.3 การวางแผนการจัดประสบการณ์ หมายถึง การกำหนดวิธีการจัดประสบการณ์ที่จะนำพาเด็กให้บรรลุเป้าหมายตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยต้องคำนึงถึงมาตรฐานการเรียนรู้ จุดมุ่งหมาย สารการเรียนรู้ ได้แก่ ประสบการณ์สำคัญและสารที่ควรเรียนรู้วิธีการจัดประสบการณ์ ซึ่งต้องสอดแทรกกิจกรรมให้เด็กปฏิบัติตามหลักการเล่นเพื่อเรียนรู้ รองรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และควรศึกษาระยะเวลาของที่เด็กให้ความสนใจเรียนรู้ที่แตกต่างกันแต่ละช่วงวัย วิธีการที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ วิธีการประเมินผล ครูผู้สอนประสงค์จะให้นักเรียนเรียนรู้ อะไรบ้าง และมีความสามารถทำอะไรได้บ้าง จุดมุ่งหมายในการสอน และควรกำหนดให้อยู่ในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ซึ่งสามารถสังเกตได้และวัดได้ โดยเตรียมเครื่องมือที่ใช้สำหรับการวัด และประเมินผลผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร

5.4 การจัดประสบการณ์เรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติตามแผนการจัดประสบการณ์ ที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และใช้วิธีการจัดประสบการณ์และช่วงเวลาที่เหมาะสม ใช้สื่อการสอนและวิธีการถ่ายทอดความรู้ที่เหมาะสม ใช้สื่อการจัดประสบการณ์ที่ได้ กำหนดไว้ โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ควรยืดหยุ่นตามความสนใจ อารมณ์ ความต้องการของเด็ก ครูควรเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ที่ต้องแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เช่น การแย่งของเล่นกัน การงอแง การก่อกวนเพื่อน เป็นต้น การจัดประสบการณ์เรียนรู้ควรใช้การเสริมแรงทางบวกและความเข้าใจในตัวเด็ก พยายามหลีกเลี่ยงการลงโทษเด็ก หรืออาจใช้วิธีการลงโทษเชิงจิตวิทยาไม่ใช้การทำร้ายร่างกายและจิตใจเด็ก

5.5 การประเมินผลผู้เรียน หมายถึง วิธีการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน ว่ามีการพัฒนาไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งจะต้องมีการกำหนดวิธีการและ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างเหมาะสม โดยนำจุดประสงค์การเรียนรู้มา เป็นหลัก และกำหนดการประเมินผลตามจุดประสงค์นั้น เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดีขึ้นเพียงไร อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจหรือไม่โดยเทียบกับจุดมุ่งหมายของการเรียน การสอนที่ครูกำหนดไว้ก่อนการเรียนการสอน เลือกรูปวิธีการประเมินที่เหมาะสม สำหรับระดับปฐมวัย อาจเลือกใช้วิธีการสังเกต หรือการทดสอบการปฏิบัติ และมีการบันทึกคะแนน หรือพฤติกรรมของ เด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

6. หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ซึ่งใช้ในการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ประเภทเทศบาลตำบล และเทศบาลเมือง สังกัดจังหวัดกาฬสินธุ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาบุคลากร
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
4. การจัดประสบการณ์เรียนรู้
5. การเขียนแผนการจัดประสบการณ์
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การพัฒนาบุคลากร

1. ความหมายของการพัฒนาบุคลากร มีบุคคลได้ให้ความหมายไว้ ดังต่อไปนี้
ไพพรรณ ศุภรัตน์ชัย (2537) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรว่าเป็น การดำเนินการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ทศนคติ คุณธรรม และจริยธรรมแก่บุคลากรเพื่อการปฏิบัติงาน ที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
สนอง เครือมาก (2538) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินการให้บุคคลได้เพิ่มพูนความสามารถในการปฏิบัติงานให้สามารถปฏิบัติงานให้ได้ผลตามหน่วยงานที่ต้องการ หรือให้ได้ผลงานดียิ่งขึ้นกว่าเดิม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2540) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรว่าเป็นการ ดำเนินการให้บุคลากรในหน่วยงาน มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติหรืองานที่จะปฏิบัติ หรือให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานที่จะปฏิบัติ และเพิ่มพูนความรู้สึนึกคิดที่มีต่อการปฏิบัติงานให้สูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ
คะนิงนิจ กองผาพา (2544) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรว่าเป็นการ ปรับปรุงเพิ่มพูนคุณภาพบุคลากรทั้งครูที่ปฏิบัติการสอน และฝ่ายสนับสนุนการสอน รวมทั้งการ ปฐมนิเทศครูใหม่ ซึ่งขอบเขตของการพัฒนาจะครอบคลุมถึงการพัฒนาด้านความรู้ เจตคติและวิธี ปฏิบัติงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น

จากความหมายของการพัฒนาบุคลากร พอสรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรเป็น กระบวนการในการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพของบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ ทักษะที่ดี สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ความมุ่งหมายของการพัฒนาบุคลากร

สวัสดี สายประสิทธิ์ และคณะ (2537) ได้ให้ความมุ่งหมายที่จำเป็นจะต้องจัดให้มีการพัฒนาบุคลากร จำแนกออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ความต้องการที่จะเพิ่มพูนความสามารถและฝีมือในการทำงาน ซึ่งปฏิบัติอยู่หรือสำหรับความก้าวหน้าในอนาคต
2. ความต้องการที่จะเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ในลักษณะทั่ว ๆ ไป แต่เกี่ยวกับงานในสาขาที่ปฏิบัติอยู่
3. ความต้องการจะต้องเพิ่มพูนความรู้ให้มากขึ้น ในลักษณะทั่ว ๆ ไป ที่ไม่เจาะจงว่าจะต้องเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่หรือไม่
4. ความต้องการที่จะต้องพัฒนาเจตคติ บุคลิกภาพ และท่าทีในการทำงาน

สนอง เครือมาก (2538) ได้ให้ความมุ่งหมายของการพัฒนาบุคลากรไว้ 2 ประการ

ดังนี้

1. เพื่อให้บุคลากรมีความสามารถเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติอันได้แก่การพัฒนาบุคคลที่เข้าทำงานใหม่ หรือก่อนการทำงาน หรือการพัฒนาบุคคลก่อนที่จะเลื่อนตำแหน่งหรือแต่งตั้ง เป็นต้น
2. เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น เพื่อจะปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักพัฒนาข้าราชการครู (2541) ได้ให้ความมุ่งหมายที่จำเป็นจะต้องจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรว่า เพื่อพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพของข้าราชการครูจรรยาบรรณและวิชาชีพครูให้ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของนักเรียน

ความมุ่งหมายของการพัฒนาบุคลากรจากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า เพื่อต้องการให้บุคลากรเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาตนเองและส่งผลถึงคุณภาพของผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มประสิทธิภาพด้วย

3. ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร

ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ (2536) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรไว้ว่า องค์การศึกษากำลังต้องการครูอาจารย์และผู้บริหารที่เหมาะสมกับลักษณะงาน ปัจจุบันยิ่งองค์การศึกษาดำเนินการขึ้นลักษณะงานทวีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น และต้องการบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น แรงกดดันจากการเปลี่ยนแปลงที่มีรอบด้านขององค์กรทั้งภายในและภายนอก การศึกษาจึงยังผลให้องค์กรแสวงหาบุคคลที่มีความรู้และทักษะที่เป็นปัจจุบัน การพัฒนาบุคลากรเป็นยุทธวิธีที่จำเป็นและสนองความต้องการบุคลากรที่เหมาะสมกับงานปัจจุบันและอนาคต

ปริศนา เสาร์บาง (2541) สรุปความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะทำให้บุคคลมีความรู้ ความชำนาญเพิ่มขึ้น สามารถติดตาม

วิทยาการใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้ทันทั่วทั้งที่ ซึ่งนอกจากจะทำให้บุคลากรก้าวหน้าในหน้าที่การงานแล้ว ยังส่งผลให้หน่วยงานได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น และลดความสับสนเปลืองที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างมาก อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของทุกหน่วยงาน

คะเนียง กองผาพา (2544) สรุปความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาบุคลากรว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อหน่วยงาน เพราะทำให้บุคคลได้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ทักษะ และเจตคติในการปฏิบัติงาน ปรับตัวให้ทันกับวิทยาการ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังช่วยให้ก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ทั้งยังทำให้หน่วยงานได้รับผลผลิตเพิ่มขึ้น และลดความสับสนเปลือง เมื่อได้รับการพัฒนาแล้ว ความสามารถและประพฤติดของบุคลากรจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่หน่วยงานต้องการ จากแนวคิดของบุคคลต่าง ๆ เกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาบุคลากร สรุปได้ว่าความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรนั้น เป็นยุทธวิธีที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร เนื่องจากบุคลากรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของปัจจัยการบริหารงานองค์กร

4. กระบวนการในการพัฒนาบุคลากร

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2540) สรุปกระบวนการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไว้เป็น 4 ขั้นตอน

1. การหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร หรือปัญหาที่ต้องการแก้ไขโดยวิธีการพัฒนาบุคลากร จากการศึกษาผลผลิตขององค์กร หรือศึกษาการปฏิบัติงานของบุคลากร และศึกษานโยบาย แผนงาน และเป้าหมายของงานที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ว่ามีส่วนใดที่ต้องดำเนินการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา

2. การวางแผนพัฒนาบุคลากร

3. การดำเนินการพัฒนาบุคลากร

4. การติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากร

เด่นพงษ์ พลละคร (2544) ได้กำหนดกระบวนการพัฒนาบุคลากรไว้ 6 ขั้นตอน

ดังต่อไปนี้

1. การหาความจำเป็นในการพัฒนา

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนา

3. การเลือกใช้วิธีการอย่างเหมาะสม

4. การกำหนดโครงการและแผนงาน

5. การดำเนินการ

6. การประเมินผล

คะเนียง กองผาพา (2544) ได้กำหนดกระบวนการพัฒนาบุคลากรไว้ว่าผู้บริหารต้องกำหนดแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานโดยจัดทำกระบวนการพัฒนาบุคลากรตามขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและสำรวจความต้องการเพื่อการพัฒนา

2. กำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนา

3. วางแผนการพัฒนา
4. ดำเนินการพัฒนา
5. ประเมินผลการพัฒนา

สรุปว่า กระบวนการพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามแนวทางของกระบวนการต่าง ๆ อย่างสอดคล้องสัมพันธ์โดยตลอด ซึ่งเริ่มจากการสำรวจสภาพปัญหา ความจำเป็นในการพัฒนา การวางแผน การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล

5. วิธีการพัฒนาบุคลากร

สุเทพ เทโพบการ (2540) ได้กำหนดวิธีการพัฒนาบุคลากรไว้ 3 วิธี คือ การศึกษาเพิ่มเติมในสถานศึกษา การฝึกอบรม และการพัฒนาตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้กำหนดวิธีการพัฒนาบุคลากรไว้ 4 วิธี คือ

1. การฝึกอบรม
2. การพัฒนาโดยกระบวนการปฏิบัติงาน
3. การพัฒนาโดยกระบวนการบริหาร
4. การพัฒนาโดยการส่งไปศึกษาต่อ

แถวทอง มาตยะโค (2542) สรุปวิธีการพัฒนาบุคลากรไว้ดังนี้

1. การฝึกอบรม
2. การศึกษาต่อ
3. การพัฒนาที่มงาน
4. การพัฒนาระหว่างปฏิบัติงาน
5. การประเมินผลการวิจัยในชั้นเรียน

สหชาติ ไชยรา (2547) สรุปวิธีการพัฒนาบุคลากร ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีวิธีการพัฒนาบุคลากร 5 วิธี คือ การฝึกอบรม การส่งคนไปศึกษาต่อ การฝึกอบรมและดูงาน การพัฒนาโดยกระบวนการปฏิบัติงาน การพัฒนาตนเอง และการพัฒนาที่มงาน

ศิริลักษณ์ พิลาถิ่น (2547) ได้กำหนดแนวทางพัฒนาบุคลากร ดังนี้

1. การอ่านหรือความสนใจที่จะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถด้วยวิธีอื่น ๆ เช่น การเข้าฟังปาฐกถา การเข้ารับการศึกษาที่มีผู้จัดเป็นครั้งคราว ในการอ่านนั้นผู้อ่านจะต้องรู้จักอ่าน รู้จักจับประเด็นใจความสำคัญ และการอ่านอย่างพินิจพิเคราะห์ (Critical Reading) เป็นต้น
2. การระดมความคิด (Brain Storming) ลักษณะสำคัญของวิธีการฝึกอบรมนี้ คือ การกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการศึกษาทุกคนได้ใช้สมองแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดขึ้นอย่างเต็มที่ โดยมีต้องกังวลว่าความคิดเห็นของตนจะต้องถูกต้องเหมาะสม หรือนำไปปฏิบัติได้หรือไม่ก็ตาม ดังนั้น การดำเนินการของวิธีการนี้ในขั้นแรกจะต้องการได้ปริมาณของความคิดเห็นที่แต่ละคนแสดงออกมาว่าคุณภาพหรือความถูกต้องของความคิด และเมื่อสามารถระดมความคิดได้มากเพียงพอแล้ว ในขั้นต่อไปให้ทุกคนร่วมกันพิจารณาเลือกเฟ้นความคิดเห็นที่ทุกคนหรือคนส่วนใหญ่เห็นสอดคล้องต้องกันว่าดีที่สุด เหมาะสมที่สุดสำหรับกรณีนั้น ๆ

3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง โดยการเสาะแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เช่น การไปฟังปาฐกถาในเรื่องเกี่ยวกับอาชีพที่กำลังทำอยู่ การสนทนากับผู้รู้ การใช้เวลาว่างในการเขียนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการงานที่ทำ อันจะทำให้ต้องค้นคว้าและรวบรวมความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ประกอบการเขียน จึงทำให้ความรอบรู้ขยายวงกว้างออกไป

4. การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) หมายถึง ประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาในทางปฏิบัติ ระหว่างผู้ที่มีประสบการณ์ในงานนั้นมาอย่างดีแล้วและผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความในใจที่จะแก้ไขปัญหานั้นด้วยการปฏิบัติจริง หรือทดลองทำจากความทางทฤษฎี ที่รับจากผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมแล้ว เช่น ปัญหาในการใช้เครื่องมือหรือวิธีการบางอย่างนั้น นอกจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะได้ทราบปัญหาว่าเกิดจากอะไร แล้วการแก้ปัญหานั้นควรจะใช้วิธีการเหล่านั้นด้วย

5. การดูงานนอกสถานที่ (Field Trip) เป็นวิธีการฝึกอบรมโดยการแสดงอีกวิธีหนึ่ง ที่ได้รับความสนใจจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างมาก และเป็นที่ยอมรับใช้ปฏิบัติกันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์กรชุมชน มีลักษณะสำคัญของวิธีการฝึกอบรมสรุปได้ดังนี้

5.1 เป็นการพาเข้ารับการฝึกอบรมไปยังสถานที่ปฏิบัติจริงเป็นการฝึกอบรม โดยการพาผู้เข้ารับการฝึกอบรมไปยังสถานที่ที่ฝึกปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการฝึกอบรม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รู้เห็นเหตุการณ์ด้วยตนเองว่าเรื่องนั้น ๆ ปฏิบัติอย่างไร มีขั้นตอนอย่างไรบ้าง

5.2 อาจมีการบรรยายสรุปหรืออธิบายประกอบการดูงาน โดยผู้ฝึกอบรม หรือวิทยากรพิเศษซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงาน ณ สถานที่ที่ดูงานควบคู่กันไปด้วยก็ได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมากยิ่งขึ้น

6. การนิเทศภายใน

จากวิธีการพัฒนาบุคลากรดังที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีหลากหลายวิธีที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานได้ เช่น การฝึกอบรม การนิเทศ การศึกษาดูงาน การศึกษาเพิ่มเติมการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการพัฒนาโดยกระบวนการปฏิบัติงาน เป็นต้น การวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้หลักการวิธีการพัฒนาครู ได้แก่ การฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาตนเอง การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ซึ่งออกตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษาด้วย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษา ก็ได้บัญญัติไว้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ ตามความพร้อม กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดให้การศึกษาปฐมวัย หรือก่อน

ประถมศึกษา เป็นหน้าที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนผู้ปกครองได้รับบริการเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพจึงควรกำหนดแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

นโยบาย

จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (อายุ 3 – 5 ปี) ด้วยความร่วมมือของชุมชนเพื่อกระจายโอกาส การเตรียมความพร้อม และพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาอย่างเหมาะสม ตามวัย และเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง และเป็นพื้นฐานของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

เป้าหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการบริหารจัดการและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามหลักวิชาการ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และด้วยความร่วมมือของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ

วัตถุประสงค์

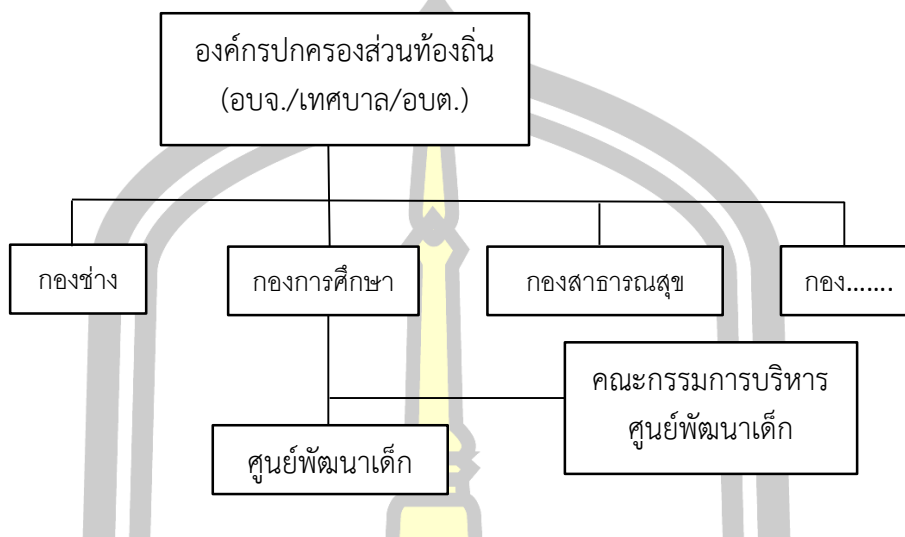
- 1) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้รับการดูแลที่ถูกสุขลักษณะ และได้รับการฝึกฝนพัฒนาตามวัยและเต็มตามศักยภาพ
- 2) เพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็กในทุก ๆ ด้านแบบองค์รวม ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 3) เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด และพัฒนาความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานในการเลี้ยงดู และพัฒนาเด็กได้อย่างถูกวิธี
- 4) เพื่อส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชนให้สามารถร่วมกันวางแผน และดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้
- 5) เพื่อแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้โดยสะดวก และเป็นการกระจายโอกาสในการพัฒนาความพร้อมสำหรับเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง
- 6) เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีสถานที่อาคารและดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) สำรวจความต้องการของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสำรวจความต้องการของชุมชนใน ประเด็นดังต่อไปนี้
  - ความต้องการให้จัดตั้งศูนย์
  - ความต้องการในการส่งเด็กเข้าเรียน ควรมีเด็กที่รับบริการ อายุ 3 – 5 ปี ไม่น้อยกว่า 20 คน ขึ้นไป
  - ความต้องการให้ศูนย์จัดบริการ

2) รูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3) จัดทำแผนดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและขออนุมัติขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อนำเข้าสู่แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดทำสถิติเพื่อขอรับความเห็นชอบ จากสภาท้องถิ่นต่อไป

4) จัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเสนอขอรับงบประมาณในการดำเนินการจากผู้มีอำนาจอนุมัติ

5) จัดทำระเบียบ/ข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำระเบียบ หรือข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6) จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกาศให้สาธารณชนทราบ

7) การยุบ/เลิก หรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เมื่อจำนวนเด็กเล็กที่รับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อการจัดชั้นเรียนและกิจกรรมการเรียน หรือกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไปเป็นแห่งเดียวกัน ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้พิจารณาเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้พิจารณายุบเลิกหรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ตามความจำเป็น และเหมาะสม โดยผ่านความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น และเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศยุบเลิก หรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้ว ให้รายงานจังหวัดและกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่นทราบ

แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะต้องคำนึงถึงขอบข่ายของงานสายการบังคับบัญชาและระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องบริหารจัดการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยจะต้องจัดให้มีการประเมินตนเองทุกปี เพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553)

1. งานบุคลากรและการบริหารจัดการ
2. งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
3. งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
4. งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน
5. งานธุรการ การเงิน และพัสดุ

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัย เด็กจะบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในจุดหมาย 12 ข้อ และในแต่ละช่วงอายุผู้สอนจะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะตามวัยของเด็กด้วย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จะครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ

คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมี
หลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

หลักการจัดประสบการณ์

1. จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและอย่าง
ต่อเนื่อง
2. เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่าง
บุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
3. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต
4. จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่ง
ของการจัดประสบการณ์

5. ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

แนวทางการจัดประสบการณ์

1. จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมกับอายุ วุฒิ
ภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
2. จัดประสบการณ์สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือ
กระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง
และคิด แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง
3. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและ สาระการ
เรียนรู้
4. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอ
ความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
5. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อม
ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะ
ต่าง ๆ กัน
6. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย
และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก
7. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน
ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
อย่างต่อเนื่อง
8. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่วางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพ
จริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
9. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน
สนับสนุน สื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ
10. จัดทำสารนิทัศน์ ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของ
เด็ก เป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรอง และใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยใน
ชั้นเรียน

กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) มีดังนี้

1. กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม

กิจกรรมเสรี/การเล่นตามมุมเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุม เล่นหรือมุมประสบการณ์หรือศูนย์การเรียนรู้ ที่จัดไว้ในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุม วิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติศึกษา มุมบ้าน มุมร้านค้า เป็นต้น มุมต่างๆเหล่านี้เด็กมีโอกาสเลือกเล่น ได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็ก ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม อนึ่ง กิจกรรม เสรีนอกจากให้เด็กเล่นตามมุมแล้ว อาจให้เด็กเลือกทำ กิจกรรมที่ผู้สอนจัดเสริมขึ้น เช่น เกม การศึกษาเครื่องเล่นสัมผัส กิจกรรมสร้างสรรค์ประเภทต่าง ๆ

2. กิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีก-ปะ การ ตัดปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่นที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์และเหมาะสมกับ พัฒนาการ เช่น การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ การสร้างรูปจากกระดานปักหมุด ฯลฯ การจัดกิจกรรม สร้างสรรค์ ควรจัดให้เด็กทำ ทุกวัน โดยอาจจัดวันละ 3-5 กิจกรรม ให้เด็กเลือกทำ อย่างน้อย 1-2 กิจกรรมตามความสนใจ

3. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

การเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของ ร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำ คล้องจอง ซึ่งจังหวะและดนตรีที่ใช้ประกอบได้แก่ เสียงตบมือ เสียงเพลง เสียงเคาะไม้ เคาะเหล็ก รำ มะนา กลอง ฯลฯ มาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เด็กวัยนี้ร่างกายกำลังอยู่ในระหว่างพัฒนา การใช้ส่วนต่างๆของร่างกายยังไม่ผสมผสานหรือประสานสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์

4. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมในวงกลม

กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็ก ได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงาน และอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรม ที่จัดมุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิดแก้ปัญหาใช้เหตุผลและฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความ คิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น สนทนา อภิปราย สาธิต ทดลอง เล่านิทาน เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง ท่องคำ คล้องจอง ศึกษานอกสถานที่ เชิญวิทยากร มาให้ความรู้ ฯลฯ

5. กิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อ ออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกายและแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็ก แต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งที่ผู้สอนควรจัดให้เด็กได้เล่น

6. เกมการศึกษา

เกมการศึกษาเป็นเกมที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ เด็กสามารถ เล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เกิดรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอด เกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ ระยะ เกมการศึกษาที่เหมาะสม

สำหรับเด็กวัย 3-5 ปี เช่น เกมจับคู่ แยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ โดมิโน ลอตโต ภาพตัดต่อ ฯลฯ

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการของเด็กเล็ก หมายถึง กระบวนการศึกษาข้อมูลคุณลักษณะหรือความสามารถในด้านต่าง ๆ ของเด็กเล็ก ในแต่ละช่วงวัยโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสรุปผลเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติของพัฒนาการเด็กตามวัย

ความสำคัญของการประเมินและรายงานผลพัฒนาการของเด็กเล็ก

โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการเด็ก ถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญที่ต้องทำการประเมินและรายงานพัฒนาการเด็กที่อยู่ในความรับผิดชอบเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เนื่องจากความสำคัญดังต่อไปนี้

1. สามารถเข้าใจธรรมชาติและความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก
  2. ทำให้ทราบข้อมูลระดับพัฒนาการและความพร้อมของเด็กแต่ละคน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์พัฒนาการเด็กตามวัย จะทำให้รู้วาระดับความสามารถและปัญหาต่าง ๆ ของเด็กจะต้องได้รับการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขอย่างไร
  3. ทำให้การวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็กซึ่งการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ต้องส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถมากขึ้นและคลี่คลายปัญหาต่าง ๆ ให้ลดลง
  4. ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ได้รับรู้ความสามารถและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับเด็ก ช่วยให้สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาเด็กได้เหมาะสมต่อไป
- ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการ

1. ศึกษาและทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัยทุกด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคมและสติปัญญาจึงจะสามารถประเมินพัฒนาการได้อย่างถูกต้องและตรงกับความเป็นจริง
2. วางแผนเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้บันทึกและประเมินพัฒนาการเพื่อได้ผลของพัฒนาการถูกต้องตามต้องการ
3. ดำเนินการประเมินและบันทึกพัฒนาการ ซึ่งก่อนการประเมิน ต้องศึกษาวิธีการใช้เครื่องมืออย่างละเอียดและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
4. ประเมินและสรุป ซึ่งต้องดูจากผลการประเมินหลาย ๆ ครั้ง
5. รายงานผล ซึ่งต้องพิจารณาว่า จะต้องส่งผลการประเมินให้กับใครบ้าง เพื่ออะไร และต้องใช้รูปแบบใดในการรายงาน เพื่อผลที่ได้จะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง
6. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน ทำให้ผู้ปกครองรู้สึกถึงความสำคัญของตนและต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กของตน ตลอดจนสามารถนำความคิดเห็นจากผู้ปกครองมาเป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาเด็กต่อไป

การกำหนดแนวทางในการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการ ซึ่งถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ที่ต้องนำมารวบรวม เพื่อรายงานผลพัฒนาการในสมุดรายงานประจำตัวเด็กทุกภาคเรียน และรายงานให้ผู้ปกครองทราบอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง ควรมีช่วงเวลาในการดำเนินการต่อไปนี้

1. ก่อนเรียน จัดทำข้อมูลของเด็กเป็นรายบุคคลโดยให้ผู้ปกครอง กรอกข้อมูล และสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เช่น ข้อมูลทั่วไป ประวัติสุขภาพ ลักษณะนิสัย
2. ระหว่างเรียน จัดทำเครื่องมือประเมินพัฒนาการเด็กตามสถานการณ์จริงด้วยวิชาการ หลากหลายที่เหมาะสมกับตัวเด็ก ใช้วิชาการรวบรวมข้อมูลจากหลาย ๆ ด้าน มีการจัดบันทึกอย่างเป็นระบบ เมื่อนำข้อมูลที่ได้มาจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาเด็กให้สอดคล้องกับความสามารถ หรือศักยภาพของเด็กแต่ละคน
3. หลังเรียน ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจะต้องนำมาประเมินพัฒนาการสรุป และเขียนรายงานผลพัฒนาการลงในสมุดรายงานประจำตัวทุกภาคเรียน

การประเมินพัฒนาการ

เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กโดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ควรยึด หลักดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบถ้วนทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
  2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
  3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
  4. ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจัดบันทึก
  5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะกับเด็กรวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้านเด็กที่มีพัฒนาการทุกด้านตามวัยอย่างสมดุล จะเป็นเด็กที่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งรอบตัว ได้อย่างราบรื่น มั่นคง และเป็นรากฐานที่สำคัญต่อการเรียนรู้ในขั้นที่สูงขึ้นต่อไป
- การประเมินและรายงานพัฒนาการเด็กโดยรวมในทุก ๆ ด้านย่อมสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมความสามารถของเด็กทุก ๆ ส่วนที่ประกอบเป็นตัวเด็ก ได้แก่

1. การประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย
  - 1.1 โครงสร้างสัดส่วนและขนาดของร่างกาย
  - 1.2 ความสามารถในการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่
  - 1.3 ความสามารถในการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
  - 1.4 ภาวะสุขภาพโดยรวม
2. การประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์ - จิตใจ
  - 2.1 พฤติกรรมการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกต่างๆ
  - 2.2 ความสามารถในการรับรู้ / ยอมรับความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง
  - 2.3 ความสามารถในการควบคุมอารมณ์
  - 2.4 ความสามารถในการรับรู้/ยอมรับความรู้สึกของผู้อื่น

3. การประเมินพัฒนาการด้านสังคม
  - 3.1 ความสามารถในการปรับตัวและสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น
  - 3.2 ความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง
  - 3.3 ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
4. การประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา
  - 4.1 ความสามารถในการรับรู้และเรียนรู้สิ่งรอบตัว
  - 4.2 ความสามารถในการใช้ภาษาและความจำ
  - 4.3 ความสามารถในการใช้ความคิดและเหตุผล
  - 4.4 ความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์

สิ่งที่ควรคำนึงและยึดถือปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก คือ

1. ต้องประเมินพัฒนาการให้ครบทุกด้านครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา
2. ประเมินรายพฤติกรรมของเด็กแต่ละคน ต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอหลาย ๆ ครั้ง ก่อนสรุปผล
3. ถือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมตามปกติตามตารางกิจกรรมประจำวันในสภาพแวดล้อมที่ปกติ
4. เลือกวิธีการและเครื่องมือในการประเมินให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของเรื่องที่จะประเมิน วิธีที่ง่ายและนิยมปฏิบัติ คือ การสังเกต และบันทึกรายละเอียดพฤติกรรมเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง

วิธีการประเมินพัฒนาการ

ครูผู้ดูแลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก สามารถประเมินพัฒนาการของเด็กได้ตลอดเวลา นับตั้งแต่เริ่มรับเด็กตอนเช้า จนกระทั่งผู้ปกครองมารับกลับบ้าน การเลือกวิธีการในการประเมิน อาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่งหรือผสมผสาน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของเรื่องที่ประเมิน วิธีการประเมินพัฒนาการของเด็กเล็ก เช่น

1. การสังเกตและบันทึกพฤติกรรม เป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวาง ใช้การสังเกตและเฝ้าคอยดูพฤติกรรมเด็กพร้อมจดบันทึกพฤติกรรมตามธรรมชาติอย่างตรงไปตรงมา อาจมีการสร้างสถานการณ์เพื่อเร้า หรือกระตุ้นพฤติกรรมบางอย่างตามวัตถุประสงค์ของผู้ประเมิน
2. การสนทนา พูดคุย สัมภาษณ์ เพื่อประเมินความสามารถในการใช้ภาษาและแสดงความคิดเห็นตามความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของเด็กอย่างอิสระ
3. การรวบรวมผลงาน โดยเก็บรวบรวมผลงานทุกด้านของเด็กไว้ในแฟ้มสะสมงาน ซึ่งแสดงถึงความก้าวหน้าของพฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคล
4. การทำแผนภาพสังคมมิติทำให้ทราบความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของเด็ก สะท้อนความสัมพันธ์ทางสังคม สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาทางสังคมของเด็กได้
5. การประเมินการเจริญเติบโตและภาวะสุขภาพ การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ควรกระทำเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละครั้ง

เกณฑ์การประเมิน คือ การนำ ผลการประเมินมาสรุปและจัดระดับพัฒนาการ ดังนี้

1. ระดับปฏิบัติได้ หมายถึง สามารถแสดงพฤติกรรมได้คล่อง หรือเชื่อมั่น
2. ระดับปฏิบัติได้บางครั้ง หมายถึง สามารถแสดงพฤติกรรมได้ แต่บางครั้งไม่คล่อง หรือไม่มั่นคง
3. ระดับควรส่งเสริม หมายถึง แสดงพฤติกรรมได้ไม่ชัดเจน

สรุปผลการประเมิน และการรายงานผล

การประเมินพัฒนาการของเด็กเล็ก เป็นกระบวนการศึกษาข้อมูลคุณลักษณะ หรือความสามารถในด้านต่าง ๆ ของเด็ก ตามสภาพความเป็นจริง มีการสรุปผลโดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติของพัฒนาการเด็กตามวัย ในรูปแบบรายงานที่เป็นรูปธรรม ชัดเจน เข้าใจง่าย เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากการประเมินดังกล่าวได้อย่างเต็มที่สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ

1. ตัวเด็ก การประเมินผลและการรายงานผล จะบอกถึงพัฒนาการ หรือ ศักยภาพของเด็กแต่ละคน ซึ่งมีความแตกต่างกัน
2. ผู้ปกครอง ได้รับทราบพัฒนาการหรือพฤติกรรมของเด็กเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน หรือปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป
3. ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก/ผู้บริหาร สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเด็กแต่ละคน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและจัดหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการและความต้องการของเด็ก โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กแต่ละคนหรือหากพบความผิดปกติของพัฒนาการเด็ก ต้องหาทางแก้ไข บำบัด หรือฟื้นฟูโดยเร็วที่สุด

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งเด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
2. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
 มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว
 และประสานสัมพันธ์กัน

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

3. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี
 ของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหา

ความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐาน
 คุณลักษณะที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิด
 บนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ เพื่อนำไปใช้ในการ
 กำหนดสาระการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ และประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมีรายละเอียดของ
 มาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
1.1 น้าหนักและ ส่วนสูง ตามเกณฑ์	1.1.1 น้าหนักและ ส่วนสูงตามเกณฑ์ของ กรมอนามัย	1.1.1 น้าหนักและ ส่วนสูงตามเกณฑ์ของ กรมอนามัย	1.1.1 น้าหนักและ ส่วนสูงตามเกณฑ์ของ กรมอนามัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
1.2 มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี	1.2.1 ยอม รับประทานอาหารที่มี ประโยชน์และดื่มน้ำที่ สะอาดเมื่อมีผู้ชี้แนะ	1.2.1 รับประทานอาหาร ที่มีประโยชน์ และดื่มน้ำสะอาดด้วย ตนเอง	1.2.1 รับประทานอาหาร ที่มีประโยชน์ได้ หลายชนิดและดื่มน้ำ สะอาดได้ด้วยตนเอง
	1.2.2 ล้างมือก่อน รับประทานอาหาร และหลังจากใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	1.2.2 ล้างมือ ก่อน รับประทานอาหาร และหลังจากใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมด้วยตนเอง	1.2.2 ล้างมือ ก่อนรับประทานอาหาร และหลังจากใช้ ห้องน้ำห้องส้วมด้วย ตนเอง
	1.2.3 นอนพักผ่อน เป็นเวลา	1.2.3 นอนพักผ่อน เป็นเวลา	1.2.3 นอนพักผ่อน เป็นเวลา
	1.2.4 ออกกำลังกาย เป็นเวลา	1.2.4 ออกกำลังกาย เป็นเวลา	1.2.4 ออกกำลังกาย เป็นเวลา
1.3 รักษาความ ปลอดภัยของ ตนเองและผู้อื่น	1.3.1 เล่นและทำ กิจกรรมอย่าง ปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	1.3.1 เล่นและทำ กิจกรรมอย่าง ปลอดภัยด้วยตนเอง	1.3.1 เล่น ทำ กิจกรรมและปฏิบัติต่อ ผู้อื่นอย่างปลอดภัย

มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
2.1 เคลื่อนไหว ร่างกายอย่าง คล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์ และทรงตัวได้	2.1.1 เดินตามแนวที่ กำหนดได้	2.1.1 เดินต่อเท้าไป ข้างหน้าเป็นเส้นตรง ได้โดยไม่ต้องกางแขน	2.1.1 เดินต่อเท้าถอย หลังเป็นเส้นตรงได้โดย ไม่ต้องกางแขน
	2.1.2 กระโดดสองขา ขึ้นลงอยู่กับที่ได้	2.1.2 กระโดดขา เดียวอยู่กับที่ได้โดยไม่ เสีย การทรงตัว	2.1.2 กระโดดขา เดียวไปข้างหน้าได้ อย่างต่อเนื่องโดยไม่ เสียการทรงตัว
	2.1.3 วิ่งแล้วหยุดได้	2.1.3 วิ่งหลบหลีกสิ่ง กีดขวางได้	2.1.3 วิ่งหลบหลีก สิ่งกีดขวางได้อย่าง คล่องแคล่ว
	2.1.4 รับลูกบอลโดย ใช้มือและลำตัวช่วย	2.1.4 รับลูกบอลโดย ใช้มือทั้งสองข้าง	2.1.4 รับลูกบอลที่ กระตบขึ้นจากพื้นได้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
2.2 ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์ กัน	2.2.1 ใช้กรรไกรตัด กระดาษขาดจากกัน ได้โดยใช้มือเดียว	2.2.1 ใช้กรรไกรตัด กระดาษตามแนว เส้นตรงได้	2.2.1 ใช้กรรไกรตัด กระดาษตามแนวเส้น โค้งได้
	2.2.2 เขียนรูปวงกลม ตามแบบได้	2.2.2 เขียนรูป สี่เหลี่ยมตามแบบได้ อย่างมีมุมชัดเจน	2.2.2 เขียนรูป สามเหลี่ยมตามแบบ ได้อย่างมีมุมชัดเจน
	2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรู ขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลาง 1 ซม. ได้	2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรู ขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลาง 0.5 ซม. ได้	2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรู ขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลาง 0.25 ซม. ได้

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
3.1 แสดงออกทาง อารมณ์ได้อย่าง เหมาะสม	3.1.1 แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้เหมาะสม กับบางสถานการณ์	3.1.1 แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้ตาม สถานการณ์	3.1.1 แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้อง กับสถานการณ์อย่าง เหมาะสม
3.2 มีความรู้สึกที่ดี ต่อตนเองและ ผู้อื่น	3.2.1 กล้าพูดกล้า แสดงออก	3.2.1 กล้าพูดกล้า แสดงออกอย่าง เหมาะสมบาง สถานการณ์	3.2.1 กล้าพูดกล้า แสดงออกอย่าง เหมาะสมตาม สถานการณ์
	3.2.2 แสดงความ พอใจในผลงานตนเอง	3.2.2 แสดงความ พอใจในผลงานและ ความสามารถของ ตนเอง	3.2.2 แสดงความ พอใจในผลงานและ ความสามารถของ ตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
4.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออก ผ่านงานศิลปะ ดนตรี และ การเคลื่อนไหว	4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ	4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ	4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ
	4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี
	4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี	4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี	4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
5.1 ซื่อสัตย์สุจริต	5.1.1 บอกหรือชี้ได้ว่าสิ่งใดเป็นของตนเอง และสิ่งใดเป็นของผู้อื่น	5.1.1 ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นเมื่อมีผู้ชี้แนะ	5.1.1 ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง
5.2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือ แบ่งปัน	5.2.1 แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง	5.2.1 แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง	5.2.1 แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง
5.3 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	5.3.1 แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	5.3.1 แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	5.3.1 แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์
5.4 มีความรับผิดชอบ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ช่วยเหลือ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ชี้แนะ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
6.1 ช่วยเหลือตนเอง ในการปฏิบัติ กิจวัตรประจำวัน	6.1.1 แต่งตัวโดยมีผู้ ช่วยเหลือ	6.1.1 แต่งตัวด้วย ตนเอง	6.1.1 แต่งตัวด้วย ตนเองได้อย่าง คล่องแคล่ว
	6.1.2 รับประทานอาหาร ด้วยตนเอง	6.1.2 รับประทานอาหาร ด้วยตนเอง	6.1.1 รับประทานอาหาร ด้วยตนเอง อย่างถูกวิธี
	6.1.3 ใช้ห้องน้ำ ส้วม โดยมีผู้ ช่วยเหลือ	6.1.3 ใช้ห้องน้ำ ส้วมด้วยตนเอง	6.1.3 ใช้และทำความ สะอาดหลังใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม ด้วยตนเอง
6.2 มีวินัยในตนเอง	6.2.1 เก็บของเล่น ของใช้เข้าที่เมื่อมี ผู้ชี้แนะ	6.2.1 เก็บของเล่น ของใช้เข้าที่ด้วยตนเอง	6.2.1 เก็บของเล่น ของใช้เข้าที่อย่าง เรียบร้อยด้วยตนเอง
	6.2.2 เข้าแถว ตามลำดับก่อนหลังได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	6.2.2 เข้าแถว ตามลำดับก่อนหลังได้ ด้วยตนเอง	6.2.2 เข้าแถว ตามลำดับก่อนหลังได้ ด้วยตนเอง
6.3 ประหยัดและ พอเพียง	6.3.1 ใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่าง ประหยัดและพอเพียง เมื่อมี ผู้ชี้แนะ	6.3.1 ใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่าง ประหยัดและพอเพียง เมื่อมี ผู้ชี้แนะ	6.3.1 ใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่าง ประหยัดและพอเพียง ด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
7.1 ดูแลรักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	7.1.1 มีส่วนร่วมดูแล รักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เมื่อมี ผู้ชี้แนะ	7.1.1 มีส่วนร่วมดูแล รักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เมื่อมี ผู้ชี้แนะ	7.1.1 ดูแลรักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง
	7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกที่	7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกที่	7.1.2 ทิ้งขยะได้ถูกที่

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย	7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ด้วยตนเอง	7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ
	7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษเมื่อมีผู้ชี้แนะ	7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง
	7.2.3 หยัดยืนเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	7.2.3 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	7.2.3 ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
8.1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน
8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	8.2.1 เล่นร่วมกับเพื่อน	8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย
	8.2.2 ยิ้มหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคย เมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.2.2 ยิ้ม ทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้ด้วยตนเอง	8.2.2 ยิ้ม ทักทายและพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
8.3 ปฏิบัติตน เบื้องต้นในการ เป็นสมาชิกที่ดี ของสังคม	8.3.1 ปฏิบัติตาม ข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.1 มีส่วนร่วมสร้าง ข้อตกลงและปฏิบัติ ตามข้อตกลงเมื่อมี ผู้ ชี้แนะ	8.3.1 มีส่วนร่วมสร้าง ข้อตกลงและปฏิบัติตาม ข้อตกลงด้วยตนเอง
	8.3.2 ปฏิบัติตนเป็น ผู้นำและผู้ตามเมื่อมี ผู้ ชี้แนะ	8.3.2 ปฏิบัติตนเป็น ผู้นำและผู้ตามได้ด้วย ตนเอง	8.3.2 ปฏิบัติตนเป็น ผู้นำและผู้ตามได้ เหมาะสมกับ สถานการณ์
	8.3.3 ยอมรับการ ประนีประนอมแก้ไข ปัญหาเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.3 ประนีประนอม แก้ไขปัญหาโดย ปราศจากการใช้ความ รุนแรง เมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.3 ประนีประนอม แก้ไขปัญหาโดย ปราศจากการใช้ความ รุนแรงด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
9.1 สนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องให้ ผู้อื่นเข้าใจ	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจน จบและพูดโต้ตอบ เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจน จบและสนทนาโต้ตอบ สอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจน จบและสนทนาโต้ตอบ อย่างต่อเนื่องเชื่อมโยง กับเรื่องที่ฟัง
	9.1.2 เล่าเรื่องด้วย ประโยคสั้นๆ	9.1.2 เล่าเรื่องเป็น ประโยคอย่างต่อเนื่อง	9.1.2 เล่าเป็น เรื่องราวต่อเนื่องได้
9.2 อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้	9.2.1 อ่านภาพ และ พูดข้อความด้วยภาษา ของตน	9.2.1 อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อม ทั้งชี้หรือกวาดตามอง ข้อความตามบรรทัด	9.2.1 อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วย การชี้หรือกวาดตามอง จุดเริ่มต้นและจุดจบ ของข้อความ
	9.2.2 เขียนขีดเขียน อย่างมีทิศทาง	9.2.2 เขียนคล้าย ตัวอักษร	9.2.2 เขียนชื่อของ ตนเองตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธี ที่คิดขึ้นเอง

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด	10.1.1 บอกลักษณะของสิ่งต่างๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	10.1.1 บอกลักษณะและส่วนประกอบของสิ่งต่างๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	10.1.1 บอกลักษณะส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส
	10.1.2 จับคู่หรือเปรียบเทียบสิ่งต่างๆ โดยใช้ลักษณะหรือหน้าที่การใช้งานเพียงลักษณะเดียว	10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบเพียงลักษณะเดียว	10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่างๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบสองลักษณะขึ้นไป
	10.1.3 คัดแยกสิ่งต่างๆ ตามลักษณะหรือหน้าที่การใช้งาน	10.1.3 จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆ โดยใช้อย่างน้อยหนึ่งลักษณะเป็นเกณฑ์	10.1.3 จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆ โดยใช้ตั้งแต่สองลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์
	10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย 3 ลำดับ	10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย 4 ลำดับ	10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของและเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ
10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	10.2.1 ระบุที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	10.2.1 ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	10.2.1 อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง
	10.2.2 คาดเดาหรือคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้น	10.2.2 คาดเดา หรือคาดคะเน สิ่งที่จะเกิดขึ้น หรือมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูล	10.2.2 คาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
10.3 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ และเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น
	10.3.2 แก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	10.3.2 ระบุปัญหาและแก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	10.3.2 ระบุปัญหาสร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
11.1 ทำงานศิลปะ ความจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลง และแปลกใหม่จากเดิมหรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงแปลกใหม่จากเดิม และมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
11.2 แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง	11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองหลากหลายหรือแปลกใหม่	11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองหลากหลายและแปลกใหม่

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	12.1.1 สนใจฟังหรืออ่านหนังสือด้วยตนเอง	12.1.1 สนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือตัวหนังสือที่พบเห็น	12.1.1 สนใจหยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง
	12.1.2 กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	12.1.2 กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	12.1.2 กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
12.2 มี ความสามารถ ในการแสวงหา ความรู้	12.2.1 ค้นหาคำตอบของ ข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการ ที่มีผู้ชี้แนะ	12.2.1 ค้นหาคำตอบ ของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการของตนเอง	12.2.1 ค้นหาคำตอบ ของข้อสงสัยต่างๆ โดย ใช้วิธีการที่หลากหลาย ด้วยตนเอง
	12.2.2 ใช้ประโยคคำถาม ว่า “ใคร” “อะไร” ใน การค้นหา	12.2.2 ใช้ประโยค คำถามว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ในการค้นหา คำตอบ	12.2.2 ใช้ประโยค คำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการ ค้นหาคำตอบ

การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดกรอบโครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 1-3 ปีการศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยจะขึ้นอยู่กับสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 180 วันต่อ 1 ปีการศึกษา ในแต่ละวันจะใช้เวลาไม่น้อยกว่า 5 ชั่วโมง โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ ประสบการณ์สำคัญเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนนำไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ และสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย สุขอนามัย และการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

ด้านร่างกาย	ประสบการณ์สำคัญ
1.1.1 การใช้กล้ามเนื้อใหญ่	(1) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (2) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (3) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ (4) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ (5) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ

ด้านร่างกาย	ประสบการณ์สำคัญ
1.1.2 การใช้กล้ามเนื้อเล็ก	(1) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้ บล็อก (2) การเขียนภาพและการเล่นกับสี (3) การปั้น (4) การประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วย เศษวัสดุ (5) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ
1.1.3 การรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตน	(1) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในชีวิตประจำวัน
1.1.4 การรักษาความปลอดภัย	(1) การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในชีวิตประจำวัน (2) การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย (3) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย (4) การเล่นเกมบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ
1.1.5 การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง	(1) การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ (2) การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

1.2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะ ที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

ด้านอารมณ์	ประสบการณ์สำคัญ
1.2.1 สุนทรียภาพ ดนตรี	(1) การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี (2) การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ (3) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (4) การเล่นเกมบทบาทสมมติ (5) การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ (6) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม
1.2.2 การเล่น	(1) การเล่นอิสระ (2) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ (3) การเล่นตามมุมประสบการณ์ (4) การเล่นนอกห้องเรียน

ด้านร่างกาย	ประสบการณ์สำคัญ
1.2.3 คุณธรรม จริยธรรม	(1) การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ (2) การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม (3) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม
1.2.4 การแสดงออกทางอารมณ์	(1) การพูดสะท้อนความรู้สึกรู้สึกของตนเองและผู้อื่น (2) การเล่นบทบาทสมมติ (3) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (4) การร้องเพลง (5) การทำงานศิลปะ
1.2.5 การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ	(1) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง
1.2.6 การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	(1) การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจและการช่วยเหลือปอปปโยนเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ

1.3 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ

ด้านสังคม	ประสบการณ์สำคัญ
1.3.1 การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	(1) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน (2) การปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
1.3.2 การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	(1) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน (2) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า (3) การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำ หรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ (4) การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้ (5) การเลี้ยงสัตว์ (6) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน

ด้านร่างกาย	ประสบการณ์สำคัญ
1.3.3 การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย	(1) การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย (2) การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย (3) การประกอบอาหารไทย (4) การศึกษานอกสถานที่ (5) การละเล่นพื้นบ้านของไทย
1.3.4 การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกของสังคม	(1) การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน (2) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน (3) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ (4) การดูแลห้องเรียนร่วมกัน (5) การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ
1.3.5 การเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ	(1) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (2) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น (3) การทำศิลปะแบบร่วมมือ
1.3.6 การแก้ปัญหา ความขัดแย้ง	(1) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา (2) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง
1.3.7 การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	(1) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

1.4 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่าง ๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวและมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

การพัฒนาด้าน	ประสบการณ์สำคัญ
	(1) การฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม (2) การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ (3) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่าง ๆ (4) การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ (5) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง (6) การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ

การพัฒนาอ่าน	ประสบการณ์สำคัญ
	<p>(7) การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่างๆ</p> <p>(8) การรอจังหวะที่เหมาะสมในการพูด</p> <p>(9) การพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร</p> <p>(10) การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลายประเภท/รูปแบบ</p> <p>(11) การอ่านอย่างอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่าน โดยมีผู้ชี้แนะ</p> <p>(12) การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง</p> <p>(13) การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ</p> <p>(14) การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา และจากบนลงล่าง</p> <p>(15) การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย</p> <p>(16) การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่</p> <p>(17) การคาดเดาคำ วลี หรือประโยค ที่มีโครงสร้างซ้ำๆ กัน จากนิทาน เพลง คำคล้องจอง</p> <p>(18) การเล่นเกมภาษา</p> <p>(19) การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง</p> <p>(20) การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ</p> <p>(21) การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเด็ก/คำคุ้นเคย</p> <p>(22) การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ</p>
<p>1.4.2 การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและ แก้ปัญหา</p>	<p>(1) การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม</p> <p>(2) การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน</p> <p>(3) การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่างๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ</p> <p>(4) การเล่นกับสื่อต่างๆ ที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย</p> <p>(5) การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่างๆ ตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง</p> <p>(6) การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน</p> <p>(7) การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป</p>

การพัฒนาด้าน	ประสบการณ์สำคัญ
	(8) การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน (9) การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่างๆ (10) การรวมและการแยกสิ่งต่างๆ (11) การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่างๆ (12) การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่างๆ โดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน (13) การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับ สิ่งต่างๆ ตาม ลักษณะความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร (14) การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา (15) การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน (16) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ (17) การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล (18) การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล (19) การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา
1.4.3 จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	(1) การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่นและชิ้นงาน (2) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ (3) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย
1.4.4 เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้	(1) การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว (2) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ (3) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ (4) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย

2. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสารที่ควรรู้นั้น ๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์

สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

2.1 เรื่องราวที่เกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้ชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่าง ๆ วิธีระวังรักษาร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้ อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

2.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับ ครอบครัวสถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่น ๆ

2.3 ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงแและพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุขสมบัติ

2.4 สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน อย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรในระดับปฐมวัย เป็นสิ่งที่ครูผู้สอน ต้องยึดเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาในทุกด้าน อย่างเต็มตามศักยภาพ ดังนั้นครูอนุบาลทุกคน จึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ดังนี้

1. ความหมายของการจัดประสบการณ์

นักการศึกษา ได้ให้ความหมายของการจัดประสบการณ์ ดังนี้

ภรณ์ คุรุรัตน์ (2540) ได้ให้ความหมายว่ามีความหมายครอบคลุมกิจกรรม

ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยไม่เจตนาหรือเจตนาก็ได้ หากเด็กซึ่งเป็นผู้รับประสบการณ์นั้น ได้มีการเรียนรู้ สะสม ความสามารถ และความรู้อีกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไว้กับตนเอง

กรมวิชาการ (2539) ได้อธิบายขอบข่ายของการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือเหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
2. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
3. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
4. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
5. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน
6. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก
7. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
8. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
9. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ
10. จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

Good (1959; อ้างถึงใน เยาวพา เดชะคุปต์, 2542) ได้ให้ความหมายของคำว่า ประสบการณ์ (Experiences) เอาไว้ว่าประสบการณ์ หมายถึง กระบวนการในการได้รับรู้ หรือ การเกิดทักษะ โดยการกระทำหรือการเห็นสิ่งต่าง ๆ หรือกระบวนการของจิตสำนึกในการรับรู้ถึงความรู้ ทักษะ และทัศนคติ โดยมีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับเด็ก ช่วงอายุ 3-5 ปี เพื่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ความสามารถ และเรียนรู้ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ โดยการจัดประสบการณ์จะต้องอาศัยองค์ความรู้ทางจิตวิทยาพัฒนาการที่เหมาะสมกับช่วงอายุของเด็กเป็นการเรียนรู้แบบบูรณาการผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และผ่านการปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ๆ

และผู้ใหญ่ เป็นการอบรมบ่มนิสัยให้แก่เด็กไปควบคู่กับการเจริญเติบโต และเป็นการปูพื้นฐานทักษะในการดำเนินชีวิตขั้นพื้นฐานให้แก่เด็ก

2. หลักการจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กระดับปฐมวัยนั้น กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้อธิบายว่า ควรคำนึงถึงหลักการ ดังต่อไปนี้

2.1 การจัดกิจกรรม ควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ดังนั้น จึงควรจัดกิจกรรมหลายประเภทที่เหมาะสมกับวัย ให้เด็กได้มีโอกาสเลือกตามความสนใจและความสามารถ

2.2 กิจกรรมที่จัดควรมีทั้งกิจกรรมที่เด็กทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ ควรเปิดโอกาสให้เด็กริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเอง ด้วยความเหมาะสม

2.3 กิจกรรมที่ควรจัดควรให้โอกาสเด็กได้เล่นทั้งในร่มและกลางแจ้ง มีทั้งกิจกรรมที่ต้องใช้กำลังและใช้กำลังอย่างได้สัดส่วน และมีเวลาให้เด็กได้พักผ่อนด้วย

2.4 จัดระยะเวลาในการทำกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการ และความสนใจของเด็ก เช่น เด็กวัย 5 ขวบ มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 15 – 20 นาที

2.5 กิจกรรมต่าง ๆ ควรมีวัสดุอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนที่เป็นรูปธรรม ให้เด็กได้มีโอกาสได้สังเกต สัมผัส สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง และมีการปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ๆ และผู้ใหญ่ ครูเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อม เตรียมกิจกรรม จัดหาสื่อให้ คอยสังเกตพฤติกรรมเด็กตั้งคำถามกระตุ้นให้เด็กคิด ให้ข้อเสนอแนะ และให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

2.6 ประสบการณ์เรียนรู้ควรจัดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเรื่องที่เรียน และควรให้ผู้เรียนมีโอกาสคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รวมทั้งมีคุณธรรม และจริยธรรม

2.7 ประสบการณ์ที่ควรจัดควรเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน กล่าวคือ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน และใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

2.8 กิจกรรมที่นำมาใช้ในการจัดประสบการณ์ ควรมีวิธีใช้แรงจูงใจเร้าความสนใจของผู้เรียน ไม่ซ้ำซาก ควรให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน เน้นการปฏิบัติและการได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุด

วราภรณ์ รักวิจัย (2542; อ้างถึงใน นันทิยา น้อยจันทร์, 2548) ได้อธิบายว่า กิจกรรมที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้สูงสุดนั้น จะต้องจัดกิจกรรมที่เด็กสนใจ ลงมือค้นคว้ากระทำด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะและสนับสนุน คอยช่วยเหลือในขณะที่เด็กทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย กิจกรรมที่จัดจะต้องสอดคล้องกับพัฒนาการทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และประสบการณ์ตรงจากการเล่น ลงมือปฏิบัติจริงและมีการกระทำร่วมกับผู้อื่น โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน

เยาวพา เดชะคุปต์ (2543; อ้างถึงใน นันทิยา น้อยจันทร์, 2548) ได้อธิบายถึงหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้

1. ประสบการณ์การเรียนรู้ควรสอดคล้องกับพัฒนาการผู้เรียน
2. ประสบการณ์การเรียนรู้ควรจัดให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน

3. ประสบการณ์การเรียนรู้ ควรจัดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสิ่งที่จะเรียน และควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาส คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เป็นผู้ที่มีคุณธรรม

4. ประสบการณ์ที่ควรจัดควรเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อตัวผู้เรียน กล่าวคือ เป็น สิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนและใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

5. กิจกรรมที่นำมาใช้ในการจัดประสบการณ์ ควรมีความสนใจ เร้าความสนใจของผู้เรียน ไม่ซ้ำซาก ควรให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน เน้นการปฏิบัติและได้ร่วมกิจกรรมมากที่สุด

6. ควรหาแนวทางในการประเมินที่เหมาะสม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2553) มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ได้ กำหนดหลักการจัดประสบการณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข
5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2547) ได้อธิบายขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน สำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี ดังนี้

1. การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้ เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี
2. การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือ และตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัสเล่นเกม ต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อมใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ
3. การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความ รู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ประหยัด เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควร จัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย
4. การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

อย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

5. การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่ง ข้อมูลต่าง ๆ ทดลอง ศึกษาออกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่าง หลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อยกลุ่มใหญ่ หรือ รายบุคคล

6. การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทาง ภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากร ที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษา ที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

7. การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะ ตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมุติในมุมเล่นต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ เช่น แท่ง ไม้ รูปทรงต่าง ๆ ฯลฯ

สรุปได้ว่า แนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ต้องคำนึงถึง ความสามารถ ความเหมาะสม และความสนใจของเด็ก กิจกรรมที่จัดจะต้องมีความสอดคล้องกับ พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ที่จะเรียนและเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน ที่จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งผู้เรียน จะได้รับประสบการณ์ตรงจากการเล่น การลงมือปฏิบัติ การคิดค้น การแสดงออก รวมทั้งต้องมีการ ประเมินพัฒนาการเด็กด้วย ซึ่งการประเมินนั้น ก็ควรใช้ วิธีการสังเกต บันทึก สนทนา สัมภาษณ์และ วิเคราะห์ข้อมูลผลงานเด็กอย่างเป็นระบบด้วย

3. จุดประสงค์ของการจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่เด็ก มีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาดังต่อไปนี้ (นันทิยา น้อยจันทร์, 2548)

1. พัฒนาการด้านร่างกาย

- 1.1 เพื่อพัฒนาร่างกายให้เจริญเติบโตตามวัย
- 1.2 เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสให้สัมพันธ์กัน
- 1.3 เพื่อปลูกฝังสุขนิสัยที่ดี ในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและผู้อื่น

2. พัฒนาการด้านสติปัญญา

- 2.1 เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการใช้ภาษาในการสื่อความหมาย
- 2.2 เพื่อให้รู้จักสังเกต การคิดตามลำดับขั้นตอนอย่างมีเหตุผล

- แก้ปัญหา
ขั้นต่อไป
- 2.3 เพื่อพัฒนาและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการ
- 2.4 เพื่อปลูกฝังให้เป็นคนรักในการเรียนรู้และมีประสบการณ์ที่จะศึกษาใน
3. พัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจและสังคม
- 3.1 เพื่อให้มีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส
- 3.2 เพื่อให้รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนในการทำงานและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
- 3.3 เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม
- 3.4 เพื่อปลูกฝังค่านิยมไทย
- 3.5 เพื่อปลูกฝังค่านิยมไทย
- 3.6 เพื่อให้รู้จักตนเองและบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด
- 3.7 เพื่อปลูกฝังให้สังคมนิสสัยที่ดี สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
- 3.8 เพื่อปลูกฝังให้รู้จักปฏิบัติตามกฎและระเบียบของสังคมได้
- 3.9 เพื่อส่งเสริมให้มีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
- 3.10 เพื่อปลูกฝังให้เกิดความสนใจ มีบทบาทในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและ
- 3.11 เพื่อให้รู้ถึงความสำคัญของครอบครัว สังคม และชุมชนของตน
- 3.12 เพื่อให้รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. ขั้นตอนการจัดประสบการณ์เรียนรู้
- นักการศึกษาได้นำเสนอขั้นตอนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ไว้ดังนี้
- Gagne (1985) ได้พัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยการดำเนินการ เป็นลำดับขั้นตอนรวม 9 ขั้น ดังนี้
- ขั้นที่ 1 การกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับสิ่งเร้า หรือสิ่งที่จะเรียนรู้ได้ดี
- ขั้นที่ 2 การแจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียนให้ผู้เรียนทราบ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้รู้ความคาดหวัง
- ขั้นที่ 3 การกระตุ้นให้ระลึกถึงความรู้เดิม เป็นการช่วยให้ผู้เรียนดึงข้อมูลเดิมที่อยู่ในหน่วยความจำระยะยาวให้มาอยู่ในหน่วยความจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม
- ขั้นที่ 4 การนำเสนอสิ่งเร้าหรือเนื้อหาสาระใหม่ ผู้สอนควรจัดสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของสิ่งเร้านั้นอย่างชัดเจน เพื่อความสะดวกในการเลือกรับรู้ของผู้เรียน
- ขั้นที่ 5 การให้แนวการเรียนรู้ หรือการจัดระบบข้อมูลให้มีความหมาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจกับสาระที่เรียนได้ง่ายและเร็วขึ้น
- ขั้นที่ 6 การกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความสามารถ เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสาระที่เรียน ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน
- ธรรมชาติ

ขั้นที่ 7 การให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นการให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียน และข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับผู้เรียน

ขั้นที่ 8 การประเมินผลการแสดงออกของผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนทราบว่าตนเองสามารถบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 9 การส่งเสริมความคงทนและการถ่ายโอนการเรียนรู้ โดยการให้โอกาสผู้เรียนได้มีการฝึกฝนอย่างพอเพียงและในสถานการณ์ที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้น และสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ไปสู่สถานการณ์อื่น ๆ ได้

Joyce และ Weil (1996; ทิศนา ขัมมณี, 2543) ได้พัฒนารูปแบบนี้ขึ้นโดยใช้แนวคิดของ Bruner, Goodnow และ Austin การเรียนรู้มโนทัศน์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น สามารถทำได้โดยการค้นหาคุณสมบัติเฉพาะที่สำคัญของสิ่งนั้น เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่ใช่และไม่ใช่สิ่งนั้นออกจากกันได้ มีกระบวนการการจัดประสบการณ์ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้สอนเตรียมข้อมูลสำหรับให้ผู้เรียนฝึกหัดจำแนกผู้สอนเตรียมข้อมูล 2 ชุด ชุดหนึ่งเป็นตัวอย่างของมโนทัศน์ที่ต้องการสอน อีกชุดหนึ่งไม่ใช่ตัวอย่างของมโนทัศน์ที่ต้องการสอน ในการเลือกตัวอย่างข้อมูล 2 ชุดข้างต้น ผู้สอนจะต้องเลือกหาตัวอย่างที่มีจำนวนมากพอที่จะครอบคลุมลักษณะของมโนทัศน์ที่ต้องการนั้น ถ้ามโนทัศน์ที่ต้องการสอนเป็นเรื่องยากและซับซ้อนหรือเป็นนามธรรม อาจใช้วิธีการยกเป็นตัวอย่างเรื่องสั้น ๆ ที่ผู้สอนแต่งขึ้นเองนำเสนอแก่ผู้เรียน ผู้สอนเตรียมสื่อการสอนที่เหมาะสมจะใช้นำเสนอตัวอย่างมโนทัศน์เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะต่าง ๆ ของมโนทัศน์ที่ต้องการสอนอย่างชัดเจน

ขั้นที่ 2 ผู้สอนอธิบายกติกาในการเรียนให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจตรงกันผู้สอนชี้แจงวิธีการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจก่อนเริ่มกิจกรรมโดยอาจสาธิตวิธีการและให้ผู้เรียนลองทำตามที่ผู้สอนบอกจนกระทั่งผู้เรียนเกิดความเข้าใจพอสมควร

ขั้นที่ 3 ผู้สอนเสนอข้อมูลตัวอย่างของมโนทัศน์ที่ต้องการสอน และข้อมูลที่ไม่ใช่ตัวอย่างของมโนทัศน์ที่ต้องการสอน การนำเสนอข้อมูลตัวอย่างนี้ทำได้หลายแบบ แต่ละแบบมีจุดเด่น- จุดด้อย ดังต่อไปนี้

1. นำเสนอข้อมูลที่เป็นตัวอย่างของสิ่งที่จะสอนทีละข้อมูลจนหมดทั้งชุด โดยบอกให้ผู้เรียนรู้ว่าเป็นตัวอย่างของสิ่งที่จะสอนแล้วตามด้วยข้อมูลที่ไม่ใช่ตัวอย่างของสิ่งที่จะสอนทีละข้อมูลจนครบหมดทั้งชุดเช่นกัน โดยบอกให้ผู้เรียนรู้ว่าข้อมูลชุดหลังนี้ไม่ใช่สิ่งที่จะสอน ผู้เรียนจะต้องสังเกตตัวอย่างทั้ง 2 ชุด และคิดหาคุณสมบัติร่วมและคุณสมบัติที่แตกต่างกัน เทคนิควิธีนี้สามารถช่วยให้ผู้เรียนสร้างมโนทัศน์ได้เร็วแต่ใช้กระบวนการคิดน้อย

2. เสนอข้อมูลที่ใช่และไม่ใช่ตัวอย่างของสิ่งที่จะสอนสลับกันไปจนครบ เทคนิควิธีนี้ช่วยสร้างมโนทัศน์ได้ช้ากว่าเทคนิคแรก แต่ได้ใช้กระบวนการคิดมากกว่า

3. เสนอข้อมูลที่ใช่และไม่ใช่ตัวอย่างของสิ่งที่จะสอนอย่างละ 1 ข้อมูล แล้วเสนอข้อมูลที่เหลือทั้งหมดทีละข้อมูลโดยให้ผู้เรียนตอบว่าข้อมูลแต่ละข้อมูลที่เหลือนั้นใช่หรือไม่ใช่ตัวอย่างที่จะสอน เมื่อผู้เรียนตอบ ผู้สอนจะเฉลยว่าถูกหรือผิด วิธีนี้ผู้เรียนจะได้ใช้กระบวนการคิดในการทดสอบสมมติฐานของตนไปที่ละขั้นตอน

4. เสนอข้อมูลที่ใช่และไม่ใช่ตัวอย่างสิ่งที่จะสอนอย่างละ 1 ข้อมูล แล้วให้ผู้เรียนช่วยกันยกตัวอย่างข้อมูลที่ผู้เรียนคิดว่าใช่ตัวอย่างของสิ่งที่จะสอน โดยผู้สอนจะเป็นผู้ตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ วิธีนี้ผู้เรียนจะมีโอกาสคิดมากขึ้นอีก

ขั้นที่ 4 ให้ผู้เรียนบอกคุณสมบัติเฉพาะของสิ่งที่ต้องการสอน

จากกิจกรรมที่ผ่านมาในขั้นต้น ๆ ผู้เรียนจะต้องพยายามหาคุณสมบัติเฉพาะของตัวอย่างที่ใช่และไม่ใช่สิ่งที่ผู้เรียนต้องการสอนและทดสอบคำตอบของตน หากคำตอบของตนผิด ผู้เรียนก็ต้องหาคำตอบใหม่ซึ่งก็หมายความว่าต้องเปลี่ยนสมมติฐานที่เป็นฐานของคำตอบเดิม ด้วยวิธีนี้ผู้เรียนจะค่อย ๆ สร้างความคิดรวบยอดของสิ่งนั้นขึ้นมา ซึ่งก็จะมาจากคุณสมบัติเฉพาะของสิ่งนั้นนั่นเอง

ขั้นที่ 5 ให้ผู้เรียนสรุปและให้คำจำกัดความของสิ่งที่ต้องการสอน เมื่อผู้เรียนได้รายการของคุณสมบัติเฉพาะของสิ่งที่ต้องการสอนแล้ว ผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันเรียบเรียงให้เป็นคำนิยามหรือคำจำกัดความ

ขั้นที่ 6 ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายร่วมกันถึงวิธีการที่ผู้เรียนใช้ในการหาคำตอบ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการคิดของตนเอง

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543) ได้เสนอวิธีไว้ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การสำรวจความต้องการ เป็นการศึกษาถึงความต้องการและความสนใจที่จะเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ โดยการซักถาม หรือการจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและสรุปเป็นความต้องการที่จะเรียนรู้ร่วมกัน จากนั้นจึงสำรวจความรู้หรือประสบการณ์เดิมของผู้เรียนที่มีต่อเรื่องเหล่านั้น การสำรวจพื้นฐานของผู้เรียน ทำให้เกิดการกำหนดถึงประเด็น หัวข้อเรื่องต่าง ๆ ที่ผู้เรียนแต่ละคนมีความต้องการที่จะรู้คำตอบ ซึ่งจะเป็นแนวทางของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

ขั้นที่ 2 การเตรียมการ เมื่อได้เรื่องและหัวข้อเรื่องแล้ว ครูกับเด็กร่วมกันเตรียมการ โดยเริ่มจากครูต้องศึกษาถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงของเรื่องกับสาระการเรียนรู้ในหลักสูตร การกำหนดประสบการณ์สำคัญที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ และการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ นำเรื่องที่ ผู้เรียนต้องการเรียนบูรณาการสาระความรู้เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ และครูร่วมแสดงความคิดเห็นออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและเรียนรู้จากประสบการณ์ พร้อมทั้งจัดเตรียมแหล่งความรู้ สื่ออุปกรณ์ ที่สอดคล้องกับกิจกรรมที่ออกแบบร่วมกันไว้

ขั้นที่ 3 การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ออกแบบไว้ตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำเข้าสู่บทเรียน เป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนต่อเรื่องที่จะเรียน ผู้สอนควรใช้คำถาม กิจกรรม หรือสถานการณ์ที่กระตุ้น หรือท้าทายให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยอยากรู้ ในประเด็นต่าง ๆ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตั้งปัญหา และตอบคำถามจากประสบการณ์หรือการคาดคะเน

2. ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดำเนินการตามกิจกรรมที่ได้เตรียมการไว้ ทั้งนี้ ผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมเสนอกิจกรรมและลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอนของกิจกรรม มีการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มและสมาชิกระหว่างกลุ่ม ครูจะคอยให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาและอำนวยความสะดวก

คอยสนับสนุนและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเอง เกิดการพัฒนาทั้งปัญญาวิชาการและปัญญาทางอารมณ์ควบคู่กันไป

3. **ขั้นวิเคราะห์ อภิปรายผล** เป็นการสรุปผลจากการทำกิจกรรม โดยครูจะร่วมกับผู้เรียนอภิปรายถึงผลงานหรือประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้ค้นพบจากกิจกรรม และครูจะสนับสนุนเพื่อให้ข้อมูลที่ได้นั้นชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความมั่นใจต่อความรู้ และวิธีการแสวงหาความรู้เกิดเป็นแนวทางที่จะใช้ในการแสวงหาความรู้ต่อไป

ขั้นที่ 4 การประเมินผล เป็นการประเมินผลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ว่าเป็นไปตาม จุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ ตามวิธีการและเครื่องมือที่ได้ออกแบบไว้ การประเมินผลนี้ต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ทักษะการแสดงออกและความรู้สึกของผู้เรียนและต้องประเมินถึงกระบวนการที่ผู้เรียนได้ใช้ในการสร้างความรู้ รวมทั้งผลการเรียนรู้ ทั้งนี้การประเมินจะประเมินทั้งในขณะที่ยังดำเนินกิจกรรมและประเมินหลังกิจกรรม

ขั้นที่ 5 การสรุปและนำไปประยุกต์ใช้ หลังจากการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเกิดประสบการณ์และรวบรวมเป็นความรู้ที่ได้สร้างขึ้นด้วยตนเอง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เกิดเป็นข้อสรุปจากสาระที่ได้เรียนรู้ ครูจะแนะนำให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงผลการเรียนรู้ โดยการสะท้อนความคิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเพื่อน การแสดงผลงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดการแสดง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รวมทั้งการแสดงแนวทางในการนำไปใช้ประโยชน์ที่เชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตประจำวันในลักษณะต่าง ๆ และการแสวงหาความรู้ต่อไป

สำลี รัตสุทธิ และคณะ (2544) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็ก โดยการจัดการกิจกรรม ผสมผสานทั้ง 6 กิจกรรมเป็นสำคัญ ในหนึ่งวัน ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวจังหวะ กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมการเล่นตามมุม กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาไปพร้อม ๆ กันอย่างเต็มศักยภาพ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดหัวเรื่องที่จะสอน หมายถึง การศึกษาหลักสูตร และการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกัน

ขั้นที่ 2 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ หมายถึง การศึกษาจุดประสงค์ของวิชาหลัก และวิชาการที่จะนำมาจัดประสบการณ์ และกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ในการจัดการเรียนรู้สำหรับหัวข้อนั้น ๆ เพื่อวัดผลและประเมินผล

ขั้นที่ 3 กำหนดเนื้อหาย่อย หมายถึง การกำหนดเนื้อหาหรือหัวเรื่องย่อย ๆ สำหรับการจัดการเรียนรู้ให้สนองจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 4 การวางแผนการสอน หมายถึง การกำหนดรายละเอียดของการจัดการเรียนรู้สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัย โดยมีการเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำคัญ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้สำคัญมีองค์ประกอบ ได้แก่ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติการสอน หมายถึง การจัดการเรียนรู้สำคัญที่กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์สำคัญ รวมทั้งมีการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ความสัมพันธ์กันของกระบวนการ

เรียนรู้ ผลสำเร็จ จุดเด่น จุดด้อย ไว้สำหรับการปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 6 ประเมินปรับปรุงและพัฒนาการสอน หมายถึง การนำผลที่ได้บันทึกรวบรวมไว้ในขณะการจัดประสบการณ์สำคัญ มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้แบ่งขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 เชื่อมโยงปัญหาและระบุปัญหา เป็นขั้นที่ครูนำเสนอสถานการณ์ปัญหา เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและมองเห็นปัญหา สามารถระบุสิ่งที่ปัญหาที่ นักเรียนอยากรู้อยากเรียนและเกิดความสนใจที่จะค้นหาคำตอบ

ขั้นที่ 2 กำหนดแนวทางที่เป็นไปได้ นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการศึกษา ค้นคว้าทำความเข้าใจอภิปรายปัญหาภายในกลุ่ม ระดมสมองคิดวิเคราะห์ เพื่อหาวิธีการหาคำตอบ ครูคอยช่วยเหลือกระตุ้นให้เกิดการอภิปรายภายในกลุ่มให้นักเรียนเข้าใจวิเคราะห์ปัญหาแหล่ง ข้อมูล

ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า นักเรียนกำหนดสิ่งที่ต้องเรียน ดำเนินการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองด้วยวิธีการหลากหลาย

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้ นักเรียนนำข้อค้นพบ ความรู้ที่ได้ค้นคว้ามานำแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อภิปรายผลและสังเคราะห์ความรู้ที่ได้มาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด

ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าของคำตอบ นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลงานของกลุ่มตนเอง และประเมินผลงานว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด โดยพยายาม ตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระทุกกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้ในภาพรวมของปัญหาอีกครั้ง

ขั้นที่ 6 นำเสนอและประเมินผลงาน นักเรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบองค์ความรู้ และนำเสนอเป็นผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย ครูประเมินผลการเรียนรู้และทักษะกระบวนการ

สรุปได้ว่า หลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ต้องคำนึงถึง ความสามารถ ความเหมาะสม และความสนใจของเด็ก กิจกรรมที่จัดจะต้องมีความสอดคล้องกับ พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ที่จะเรียน และเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน ที่จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งผู้เรียน จะได้รับประสบการณ์ตรงจากการเล่น การลงมือปฏิบัติ การคิดค้น การแสดงออก รวมทั้งต้องมีการประเมินพัฒนาการเด็กด้วย ซึ่งการประเมินนั้น ก็ควรใช้ วิธีการสังเกต บันทึก สัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลผลงานเด็กอย่างเป็นระบบด้วย

5. องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้

นักการศึกษาได้อธิบายเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ไว้ดังนี้
ทิตินา แคมมณี (2547) ได้เสนอองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ไว้ว่า ประกอบด้วย

1. ปรัชญา / ทฤษฎี / แนวคิดที่เป็นหลักการของรูปแบบ
2. จุดหมาย
3. การจัดกระบวนการเรียนรู้

4. การประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนนั้น ๆ

วัฒนา ปุญญฤทธิ์ (2548) ได้เสนอองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ไว้ว่า ประกอบด้วย

1. การเตรียมผู้สอนให้พร้อม ซึ่งความหมายของการเตรียมผู้สอนให้พร้อม หมายถึงการที่ผู้สอนจะต้องมีความพร้อมในด้านความรู้ที่จะนำไปสู่การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ทั้งนี้องค์ประกอบด้านความพร้อมที่เกี่ยวข้องกับความรู้มีดังนี้

1.1 การมีความพร้อมด้านความรู้ที่ตรงตามที่หลักสูตรกำหนด ทั้งนี้ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 ที่กำหนดสาระที่ควรเรียนรู้ไว้ 4 เรื่องด้วยกันคือ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัว จากนั้นจึงหาความรู้ในเรื่องดังกล่าวในขอบเขตที่จะนำมาสู่การสร้างกรอบความรู้ที่พอเหมาะและพอเพียงกับผู้เรียน

1.2 การกำหนดความรู้ ทั้งนี้ผู้สอนจะนำหัวข้อเนื้อหาที่ได้จากการวิเคราะห์หลักสูตรมากำหนดขอบเขตของเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความยากง่ายของเนื้อหาสาระ ความพอเพียงกับความสามารถที่จะเรียนรู้ในแต่ละวัย และความสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

1.3 การศึกษาความรู้ที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ การกลั่นกรองสาระให้มีความเหมาะสมกับธรรมชาติในการเรียนรู้ของผู้เรียน และศึกษาถึงธรรมชาติ ลักษณะของสาระความรู้ นั้น ๆ เพื่อเข้าใจถึงคุณค่าของความรู้ที่จะก่อให้เกิดเป็นความรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน

1.4 จัดลำดับความรู้จากง่ายไปหายาก ทำความเข้าใจและจัดความรู้ที่ซับซ้อนให้มีความง่ายเหมาะกับการทำความเข้าใจ และเชื่อมโยงความรู้ไปสู่สาระที่มีอยู่ในสภาพชีวิตจริงที่ผู้เรียนประสบ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในแง่ของการนำความรู้ไปใช้

1.5 มีความรู้ที่พร้อมที่จะให้คำอธิบาย คำแนะนำ หรือให้คำปรึกษา ให้ความรู้ที่ชัดเจนตรงไปตรงมา และเป็นความรู้ที่ถูกต้องสมบูรณ์

1.6 การเตรียมแหล่งความรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ประกอบการเรียนรู้ ทั้งจากการปฏิบัติ การทดลอง การสืบเสาะ การสืบค้น ซึ่งแหล่งความรู้จะต้องเป็นแหล่งความรู้ที่ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ในแบบแผนต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกันกับลักษณะของความรู้ ลักษณะของกิจกรรม และธรรมชาติของผู้เรียน แหล่งความรู้ที่จัดเตรียมหรือจัดหา ได้แก่ แหล่งความรู้ประเภทสื่อการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบกิจกรรมหรือการปฏิบัติการ หรือการทดลอง แหล่งความรู้ประเภทห้องสนับสนุนกิจกรรม เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ห้องสืบค้น รวมทั้งแหล่งความรู้ในชุมชน แหล่งความรู้ประเภทบุคคล ได้แก่ วิทยากร ผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ ทั้งนี้จะต้องมีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งความรู้เหล่านี้และจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบเพื่อนำมาใช้ และขณะเดียวกันจะต้องมีการกลั่นกรองจัดนำเสนอแหล่งความรู้ให้มีความเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียนด้วย

1.7 การเข้าใจผู้เรียน ได้แก่ การทำความเข้าใจถึงลักษณะธรรมชาติของผู้เรียนระดับปฐมวัยศึกษา เกี่ยวกับธรรมชาติของการเรียนรู้ประจำวัน และคุณลักษณะตามวัยของ

ผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อนำมาสู่การจัดสาระความรู้ที่พอเหมาะกับผู้เรียน

1.8 การพัฒนาความรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอให้มีความพอเหมาะ มีความเป็นปัจจุบัน และนำมาใช้พัฒนาความรู้เดิมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. การวางแผนการเรียนรู้ เป็นการกำหนดวิธีการจัดประสบการณ์ที่จะนำผู้เรียน ไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ความสามารถและ คุณลักษณะตามวัยของผู้เรียน วิธีการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับธรรมชาติผู้เรียน ทั้งนี้โดยมี เป้าหมายเพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น สำหรับการวางแผนการเรียนรู้ นั้น จะเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการจัดประสบการณ์ใน 4 เรื่องดังนี้

2.1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการคาดหวังของกระบวนการจัด ประสบการณ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้งที่ต้องการ พัฒนาผู้เรียนไปในลักษณะใด ทั้งนี้การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมาย ทางการศึกษาใน 3 ลักษณะคือ จุดมุ่งหมายทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ขณะเดียวกัน การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงประสบการณ์สำคัญว่า ในการจัดประสบการณ์ครั้งนี้ ต้องการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์สำคัญอย่างไรบ้าง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้จะช่วย เป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การกำหนดวิธีการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกันต่อไป

2.2 การกำหนดสาระการเรียนรู้ เป็นการนำความรู้ที่ได้กลั่นกรองและกำหนด ขอบเขตที่เหมาะสมกับผู้เรียนมากำหนดไว้ ทั้งนี้ต้องเป็นสาระที่มีความหมายต่อผู้เรียน เชื่อมโยงกับ ชีวิตจริง มีความยากง่ายที่เหมาะสมกับวัย และสามารถนำไปสู่การให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากการ สร้างความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการที่เหมาะสม

2.3 การกำหนดวิธีการจัดประสบการณ์ เป็นการจัดประสบการณ์ที่ยึด หลักการเรียนรู้จากการกระทำ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ได้เคลื่อนไหว สำรวจ สังเกต สืบค้น ทดลอง และเรียนรู้ร่วมกับกลุ่ม การกำหนดวิธีการจัดประสบการณ์นี้ จะต้องสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2.4 กำหนดวิธีการประเมินผล เป็นการประเมินผู้เรียนว่ามีการเปลี่ยนแปลง พัฒนาไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งจะต้องมีการกำหนดวิธีการและเครื่องมือ ประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยนำจุดประสงค์การเรียนรู้มาเป็นหลัก และกำหนดการ ประเมินผลตามจุดประสงค์นั้น ทั้งนี้ต้องเป็นการประเมินผลที่ครอบคลุมทั้งด้านกระบวนการและ ผลงาน มีการออกแบบเครื่องมือการประเมินผลที่เหมาะสมและใช้ประเมินได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการ

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการออกแบบกิจกรรมสำหรับผู้เรียน โดยยึด หลักการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และรับรู้ผ่านอวัยวะรับสัมผัส ทั้งนี้การออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้จะต้องพิจารณาจากจุดประสงค์การเรียนรู้ว่าต้องการให้ผู้เรียนพัฒนาในเรื่องใด ต้องการให้ ได้รับประสบการณ์สำคัญด้านใด สาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้นั้นมีธรรมชาติของความรู้ในลักษณะใด จากนั้นจึงเลือกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม

กระทรวงศึกษาธิการ การจ้างงานและความสัมพันธ์ในสถานทำงาน แห่งรัฐบาล ออสเตรเลีย เพื่อสภาแห่งรัฐบาลออสเตรเลีย (2009) ได้เสนอองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ไว้ว่า ประกอบด้วย

1. หลักการ ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่มั่นคงให้ความเคารพ และได้รับการตอบแทนเท่ากัน ความร่วมมือกันกับครอบครัว ความคาดหวังสูงและความเท่าเทียมกัน การให้ความเคารพต่อความหลากหลาย การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการสะท้อนคิดทบทวน

2. การปฏิบัติ ได้แก่ การใช้วิธีการแบบองค์รวม การตอบสนองต่อเด็ก การเรียนรู้ผ่านการเล่น การเรียนการสอนตามเจตนา สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ความสามารถทางวัฒนธรรม ความต่อเนื่องของการเรียนรู้และการเปลี่ยนผ่าน การประเมินเพื่อการเรียนรู้

3. ผลลัพธ์การเรียนรู้ ได้แก่ เด็กมีความรู้สึกรับรู้อย่างแรงกล้าในอัตลักษณ์ เด็กเชื่อมโยงเข้ากับโลกของพวกเขาและมีส่วนร่วมในโลกของพวกเขา เด็กมีความรู้สึกรับรู้อย่างแรงกล้าในความเป็นอยู่ที่ดี เด็กเป็นผู้เรียนที่มีความมั่นใจและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เด็กเป็นผู้สื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

อุษา คงทอง และคณะ (2553) ได้เสนอองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ไว้ว่า ประกอบด้วย

1. ผู้เรียน

ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก เกี่ยวกับความสามารถทางสมอง ความถนัด ความสนใจ พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจ ความต้องการพื้นฐานเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึง และจะละเลยไม่ได้

2. บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้

ผู้สอนเป็นส่วนที่สำคัญและเป็นส่วนหนึ่งที่จะกำหนดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปได้ในรูปแบบที่ต้องการ ความเป็นประชาธิปไตย ความเคร่งเครียด ความขุ่นบานของ ผู้เรียน สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนด แต่ถึงกระนั้นก็ตามบรรยากาศในชั้นเรียน ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกนอกเหนือไปจากตัวผู้สอน คือ ผู้เรียนเข้าชั้นเรียนโดยไม่ได้รับประทาน อาหารเช้า หรืออาหารกลางวัน ผู้เรียนเริ่มเรียนชั่วโมงแรกด้วยความรู้สึกหิวหรือบางครั้งผู้เรียนได้รับสิ่งกระทบกระเทือนใจติดตามมาเนื่องจากความไม่พร้อมลงในครอบครัว เป็นต้น ส่วนทางด้านตัวผู้สอนนั้นอาจจะมีความกดดันจากฝ่ายบริหารหรือจากครอบครัว เศรษฐกิจ อาหารเข้าก่อนมาสถานศึกษาของผู้สอนมีเพียงน้ำแก้วเดียวเท่านั้น สิ่งที่น่ามาก่อนเหล่านี้เกิดขึ้นก่อนที่ผู้สอนและผู้เรียนจะมาพบกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งได้ว่าบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้จะปรากฏออกมาในรูปแบบใด

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียนปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนจะเป็นเครื่องชี้บ่งถึงเงื่อนไขหรือสถานการณ์ว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวต่อการเรียนรู้ผู้สอนควรจะต้องคิดถึงผู้เรียน ในฐานะเป็นบุคคลหนึ่ง ผู้เรียนมีสิทธิที่จะได้รับความต้องการพื้นฐาน และผู้สอนจะต้องหากลวิธี ที่จะตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้และผู้สอนควรจะต้องฝึกให้มีความรู้สึกไวต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน เพื่อความสำเร็จแห่งการเรียนรู้ และการเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต่อไป

กิตติวดี บุญชื้อ (2557) ได้เสนอองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ไว้ว่า ประกอบด้วย

1. ครู ควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตนเอง ดังนี้

- 1.1 รู้จักจิตใจของตนเองและความสามารถเฉพาะตัว
- 1.2 รู้แหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
- 1.3 รู้จุดอ่อนของตนเองเพื่อปรับปรุงและเสริมสร้าง
- 1.4 รู้จุดแข็งของตนเอง เพื่อดำรงไว้และส่งเสริม
- 1.5 รู้วิธีการปรับตัวให้เข้ากับสภาวะที่ประสบ
- 1.6 รู้วิธีใช้ภาษาให้เกิดประโยชน์มากที่สุดและเป็นที่ยอมรับของผู้ฟัง
- 1.7 รู้จักใช้อารมณ์ขันเข้ามาช่วยคลี่คลายบรรยากาศ
2. ผู้เรียน ควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับผู้เรียน ดังนี้
- 2.1 รู้หลักจิตวิทยาและธรรมชาติของมนุษย์ในช่วงวัยต่างๆ
- 2.2 รู้ประวัติของเด็กแต่ละคนเพื่อที่จะได้หาทางเสริมสร้าง และส่งเสริม
- 2.3 รู้วิธีที่จะช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาในรูปแบบต่างๆ
- 2.4 รู้ความต้องการของเด็กในวาระต่างๆ โดยพิจารณาจากอากัปกริยาของเด็ก
3. การสอนหรือการจัดประสบการณ์ ควรประกอบด้วยความรู้พื้นฐาน ดังนี้
- 3.1 รู้จักธรรมชาติรอบตัวและสามารถนำมาเป็นหัวข้อในการจัดกระบวนการ
- 3.2 รู้จักจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็ก
- 3.2.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากง่ายไปหายาก
- 3.2.2 จากความรู้เดียวๆไปสู่ประมวลความรู้
- 3.2.3 จากสาระเดียวไปสู่การบูรณาการที่กว้างขึ้น
- 3.3 รู้กลวิธีการนำและแนะให้เด็กเกิดการเรียนรู้ การตั้งต้น การดำเนิน
- 3.4 รู้วิธีการ สร้างและผลิตสื่อต่างๆ ที่ตรงตามเป้าหมาย
- 3.5 รู้วิธีประเมินพัฒนาการของเด็กโดยแยกและโดยรวม
- 3.6 รู้แนวในการใช้ภาษาเชิงสร้างสรรค์สื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับตัวเด็ก
- ไพศาล หวังพานิช (2526) ได้เสนอองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ไว้ว่า ประกอบด้วย

1. จุดมุ่งหมายการสอน ก่อนจะเริ่มต้นสอนครูผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตร แล้วกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนให้ชัดเจนว่า หลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนแล้ว ครูผู้สอนประสงค์จะให้นักเรียนเรียนรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถทำอะไรได้บ้าง จุดมุ่งหมายในการสอนควรกำหนดให้อยู่ในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives) ซึ่งสามารถสังเกตได้และวัดได้

2. พฤติกรรมพื้นฐานของผู้เรียน ก่อนที่ครูจะทำการสอนในเรื่องใด หากครูได้ทราบสภาพพื้นฐานของผู้เรียนก่อน ก็จะทำให้สามารถจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผลได้อย่างเต็มที่

3. การเรียนการสอน เป็นขั้นตอนที่ครูจะทำการสอนในเนื้อหาวิชาจริง ๆ ครูผู้สอนอาจเลือกใช้เทคนิควิธีสอนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับวัย และสภาพพื้นฐานของผู้เรียน โดยคำนึงถึงลักษณะของเนื้อหาวิชาด้วยว่า จะแบ่งเนื้อหาวิชาเป็นหน่วยย่อยได้อย่างไร หน่วยย่อยใดควรสอนก่อนหรือหลัง และเนื้อหาในแต่ละหน่วยย่อยนั้นจะใช้อุปกรณ์ชนิดใดเข้าช่วย

4. การวัดและประเมินผล เป็นการตรวจสอบผลการเรียนการสอนเพื่อจะได้ทราบว่าภายหลังจากผ่านการเรียนการสอนแล้ว ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ดีขึ้นเพียงไร อยู่ในเกณฑ์น่าพอใจหรือไม่โดยเทียบกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนที่ครูกำหนดไว้ก่อนการเรียนการสอน

วรวรรณ เหมชะญาติ (2557) ได้เสนอองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไว้ว่า ประกอบด้วย

1. การเตรียมห้องเรียน
2. เทคนิคการจัดห้องเรียน
3. บทบาทครู
4. การประเมินผล

จากการศึกษาองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ รายละเอียดดังในตาราง 1

ตาราง 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

แหล่งที่มา	แชนเมณี	บุญฤทธิ์	กระทรวงศึกษาธิการ	อุษา คงทอง และคณะ	กิตยวดี บุญเชื้อ	ไพศาล หวังพานิช	วรวรรณ เหมชะญาติ	ความ ๓.
	ทิศนา	วิวัฒนา						
องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	2547	2548	2552	2553	2557	2526	2557	
1. การเตรียมความพร้อมของครู	✓	✓	✓		✓	✓	✓	6
2. จุดหมาย	✓					✓		2
3. หลักการ			✓					1
4. การปฏิบัติ			✓					1
5. ผลลัพธ์			✓					1
6. การเตรียมห้องเรียน							✓	1
7. เทคนิคการจัดห้องเรียน							✓	1
8. บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้				✓				1

ตาราง 1 (ต่อ)

แหล่งที่มา	ทิตนา แชมมณี	วิฒนา ปุญญฤทธิ์	กระทรวงศึกษาธิการ	อุษา คงทอง และคณะ	กิตยวดี บุญเชื้อ	ไพศาล หวังพานิช	วารวรรณ เหมชะญาติ	ความ ชม.
องค์ประกอบของการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้	2547	2548	2552	2553	2557	2526	2557	
9. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับ บรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน				✓				1
10. พฤติกรรมพื้นฐานของผู้เรียน						✓		1
11. การวัดและประเมินผล						✓		1
12. การศึกษาข้อมูลผู้เรียน				✓	✓	✓	✓	4
13. การวางแผนการจัด ประสบการณ์		✓	✓			✓	✓	4
14. การจัดประสบการณ์เรียนรู้	✓	✓	✓		✓	✓		5
15. การประเมินผลผู้เรียน	✓	✓	✓		✓	✓		5

จากตาราง 1 ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยเลือกเฉพาะองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไปจำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมของครู 2) การศึกษาข้อมูลผู้เรียน 3) การวางแผนการจัดประสบการณ์ 4) การจัดประสบการณ์เรียนรู้ และ 5) การประเมินผลผู้เรียน ซึ่งสามารถอธิบายความหมายของแต่ละองค์ประกอบ ได้ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของครู

นักการศึกษาได้อธิบายความหมายและขอบข่ายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของครู ไว้ดังนี้

วิฒนา ปุญญฤทธิ์ (2548) ได้อธิบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของครู ไว้ว่า หมายถึง การที่ผู้สอนจะต้องมีความพร้อมในด้านความรู้ที่จะนำไปสู่การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ทั้งนี้องค์ประกอบด้านความพร้อมที่เกี่ยวข้องกับความรู้มีดังนี้

1. มีความรู้ที่พร้อมที่จะให้คำอธิบาย คำแนะนำ หรือให้คำปรึกษา ให้ความรู้ที่ชัดเจนตรงไปตรงมา และเป็นความรู้ที่ถูกต้องสมบูรณ์
2. การเข้าใจผู้เรียน ได้แก่ การทำความเข้าใจถึงลักษณะธรรมชาติของผู้เรียนระดับปฐมวัยศึกษา เกี่ยวกับธรรมชาติของการเรียนรู้ประจำวัย และคุณลักษณะตามวัยของผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อนำมาสู่การจัดสาระความรู้ที่พอเหมาะกับผู้เรียน

3. การพัฒนาความรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอให้มีความพอเหมาะ มีความเป็นปัจจุบัน และนำมาใช้พัฒนาความรู้เดิมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ การจ้างงานและความสัมพันธ์ในสถานทำงาน แห่ง รัฐบาลออสเตรเลีย เพื่อสภาแห่งรัฐบาลออสเตรเลีย (2552) ได้อธิบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของครูไว้ว่า หมายถึง ความสัมพันธ์ที่มั่นคง ให้ความเคารพ และได้รับการตอบแทนเท่ากัน ความร่วมมือกันกับครอบครัว ความคาดหวังสูงและความเท่าเทียมกัน การให้ความเคารพต่อความหลากหลาย การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการสะท้อนคิดทบทวน

กิตยวดี บุญชื่อ (2557) ได้อธิบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของครูไว้ว่า หมายถึง ครูควรมีการศึกษาและเตรียมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตนเอง ได้แก่ รู้จักจิตใจของตัวเองและความสามารถเฉพาะตัว รู้แหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม รู้จุดอ่อนของตนเองเพื่อปรับปรุงและเสริมสร้าง รู้จุดแข็งของตนเอง เพื่อดำรงไว้และส่งเสริม รู้วิธีการปรับตัวให้เข้ากับสถานะที่ประสบวิธีใช้ภาษาให้เกิดประโยชน์มากที่สุดและเป็นที่ยังพอใจของผู้ฟัง รู้จักใช้อารมณ์ขัน เข้ามาช่วยคลี่คลายบรรยากาศ

ไพศาล หวังพานิช (2526) ได้อธิบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของครูไว้ว่า หมายถึง การเตรียมตัวของครูก่อนจะเริ่มต้นสอน ครูผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตร แล้วกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนให้ชัดเจนว่า หลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนแล้ว ครูผู้สอนประสงค์จะให้นักเรียนเรียนรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถทำอะไรได้บ้าง จุดมุ่งหมายในการสอนควรกำหนดให้อยู่ในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives) ซึ่งสามารถสังเกตได้และวัดได้

สรุปได้ว่า การเตรียมความพร้อมของครู หมายถึง การเตรียมตัวของครูก่อนทำการจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่เด็ก ครูต้องทำความเข้าใจหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยก่อน ได้แก่ การดูแลสุขภาพและความปลอดภัยของเด็ก การให้ความรักความอบอุ่น พัฒนาการ และการเจริญเติบโตรวมถึงการประเมินพัฒนาการเด็ก เปิดใจกว้างพร้อมที่จะเข้าใจธรรมชาติของเด็ก และยอมรับความแตกต่างของเด็กแต่ละคน การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็ก และการประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก ศึกษาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน ทั้งมาตรฐาน จุดหมาย สารที่ควรเรียนรู้ และประสบการณ์สำคัญ และครูต้องเตรียมความพร้อมในการพัฒนาตนเองโดยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์แก่ตนเอง อยู่เสมอ

2. การศึกษาข้อมูลผู้เรียน

นักการศึกษาได้อธิบายความหมายและขอบข่ายเกี่ยวกับการศึกษาข้อมูลผู้เรียนไว้ดังนี้

อุษา คงทอง และคณะ (2553) ได้เสนอองค์ประกอบของการศึกษาข้อมูลผู้เรียนไว้ว่า ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรกเกี่ยวกับความสามารถ ทางสมอง ความถนัด ความสนใจ พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจ ความต้องการพื้นฐาน เป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึง และจะละเลยไม่ได้

กิตยวดี บุญชื่อ (2557) ได้เสนอองค์ประกอบของการศึกษาข้อมูลผู้เรียนไว้ว่า ผู้เรียนควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับผู้เรียน ดังนี้ รู้หลักจิตวิทยาและธรรมชาติของมนุษย์ในช่วง

วัยต่าง ๆ รู้ประวัติของเด็กแต่ละคนเพื่อที่จะได้หาทางเสริมสร้างและส่งเสริม รู้วิธีที่จะช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาในรูปแบบต่าง ๆ และรู้ความต้องการของเด็กในวาระต่าง ๆ โดยพิจารณาจากอากัปกริยาที่เด็กแสดง

ไพศาล หวังพานิช (2526) ได้เสนอองค์ประกอบของการศึกษาข้อมูลผู้เรียนไว้ว่า หมายถึง การศึกษาพฤติกรรมพื้นฐานของผู้เรียน ก่อนที่ครูจะทำการสอนในเรื่องใด หากครูได้ทราบสภาพพื้นฐานของผู้เรียนก่อน ก็จะทำให้สามารถจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพได้อย่างเต็มที่

สรุปได้ว่า การศึกษาข้อมูลผู้เรียน หมายถึง การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก พฤติกรรมการแสดงออก อารมณ์ ความชอบหรือไม่ชอบ ความสนใจ ความต้องการและอากัปกริยาต่าง ๆ ของเด็ก ประวัติของเด็กแต่ละคนและครอบครัว โดยอาจทำการศึกษาผู้ปกครอง ผู้ใกล้ชิดเด็ก และข้อมูลที่มีการรวบรวมไว้กรณีที่มีการบันทึกและจัดทำแฟ้มข้อมูลของเด็กแต่ละคน

3. การวางแผนการจัดประสบการณ์

นักการศึกษาได้อธิบายความหมายและขอบข่ายเกี่ยวกับการวางแผนการจัดประสบการณ์ไว้ดังนี้

วัฒนา ปุญญฤทธิ์ (2548) ได้อธิบายเกี่ยวกับการวางแผนการจัดประสบการณ์ไว้ว่า หมายถึง การกำหนดวิธีการจัดประสบการณ์ที่จะนำผู้เรียนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ความสามารถและคุณลักษณะตามวัยของผู้เรียน วิธีการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับธรรมชาติผู้เรียน ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น สำหรับการวางแผนการเรียนรู้ นั้น จะเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการจัดประสบการณ์ใน 4 เรื่อง ดังนี้

1. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการคาดหวังของกระบวนการจัดประสบการณ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้งว่าต้องการพัฒนาผู้เรียนไปในลักษณะใด ทั้งนี้การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษาใน 3 ลักษณะคือ จุดมุ่งหมายทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ขณะเดียวกันการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงประสบการณ์สำคัญว่า ในการจัดประสบการณ์ครั้งนี้ต้องการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์สำคัญอย่างไรบ้าง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้จะช่วยเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การกำหนดวิธีการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกันต่อไป

2. การกำหนดสาระการเรียนรู้ เป็นการนำความรู้ที่ได้กลั่นกรองและกำหนดขอบเขตที่เหมาะสมกับผู้เรียนมากำหนดไว้ ทั้งนี้ต้องเป็นสาระที่มีความหมายต่อผู้เรียน เชื่อมโยงกับชีวิตจริง มีความง่ายที่เหมาะสมกับวัย และสามารถนำไปสู่การให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการที่เหมาะสม

3. การกำหนดวิธีการจัดประสบการณ์ เป็นการจัดประสบการณ์ที่ยึดหลักการเรียนรู้จากการกระทำ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ได้เคลื่อนไหว สำรวจ สังเกต สืบค้น ทดลอง และเรียนรู้ร่วมกับกลุ่ม การกำหนดวิธีการจัดประสบการณ์นี้ จะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

4. กำหนดวิธีการประเมินผล เป็นการประเมินผู้เรียนว่ามีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งจะต้องมีการกำหนดวิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยนำจุดประสงค์การเรียนรู้มาเป็นหลัก และกำหนดการประเมินผลตามจุดประสงค์นั้น ทั้งนี้จะต้องเป็นการประเมินผลที่ครอบคลุมทั้งด้านกระบวนการและผลงาน มีการออกแบบเครื่องมือการประเมินผลที่เหมาะสมและใช้ประเมินได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการ

กระทรวงศึกษาธิการ การจ้างงานและความสัมพันธ์ในสถานทำงาน แห่งรัฐบาลออสเตรเลีย เพื่อสภาแห่งรัฐบาลออสเตรเลีย (2552) ได้อธิบายเกี่ยวกับการวางแผนการจัดประสบการณ์ไว้ว่า หมายถึง การใช้วิธีการแบบองค์รวม การตอบสนองต่อเด็ก การเรียนรู้ผ่านการเล่น การเรียนการสอนตามเจตนา สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ความสามารถทางวัฒนธรรม ความต่อเนื่องของการเรียนรู้และการเปลี่ยนผ่าน การประเมินเพื่อการเรียนรู้

ไพศาล หวังพานิช (2526) ได้อธิบายเกี่ยวกับการวางแผนการจัดประสบการณ์ไว้ว่า หมายถึง การเตรียมตัวของครูก่อนจะเริ่มต้นสอน ครูต้องศึกษาหลักสูตรแล้ว กำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนให้ชัดเจนว่า หลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนแล้ว ครูผู้สอนประสงค์จะให้เด็กเรียนรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถทำอะไรได้บ้าง จุดมุ่งหมายในการสอน ควรกำหนดให้อยู่ในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives) ซึ่งสามารถสังเกตได้และวัดได้

สรุปได้ว่า การวางแผนการจัดประสบการณ์ หมายถึง การกำหนดวิธีการจัดประสบการณ์ที่จะนำพาเด็กให้บรรลุเป้าหมายตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยต้องคำนึงถึงมาตรฐานการเรียนรู้ จุดมุ่งหมาย สาระการเรียนรู้ ได้แก่ ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้วิธีการจัดประสบการณ์ ซึ่งต้องสอดแทรกกิจกรรมให้เด็กปฏิบัติตามหลักการเล่นเพื่อเรียนรู้ และเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เน้นการปฏิบัติ และรองรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรศึกษาระยะเวลาของที่เด็กให้ความสนใจเรียนรู้ที่แตกต่างกันแต่ละช่วงวัย วิธีการที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ วิธีการประเมินผล ครูผู้สอนประสงค์จะให้เด็กเรียนรู้อะไรบ้าง และมี ความสามารถทำอะไรได้บ้าง จุดมุ่งหมายในการสอน และควรกำหนดให้อยู่ในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ซึ่งสามารถสังเกตได้และวัดได้ โดยเตรียมเครื่องมือที่ใช้สำหรับการวัดและประเมินผล ผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร

4. การจัดประสบการณ์เรียนรู้

นักการศึกษาได้อธิบายความหมายและขอบข่ายเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ไว้ดังนี้

วัฒนา ปุณณฤทธิ์ (2548) ได้อธิบายเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง การออกแบบกิจกรรมสำหรับผู้เรียน โดยยึดหลักการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และรับรู้ผ่านอวัยวะสัมผัส ทั้งนี้การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องพิจารณาจากจุดประสงค์การเรียนรู้ว่าต้องการให้ผู้เรียนพัฒนาในเรื่องใด ต้องการให้ได้รับประสบการณ์สำคัญด้านใด สาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้นั้นมีธรรมชาติของความรู้ในลักษณะใด จากนั้นจึงเลือกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม

กระทรวงศึกษาธิการ การจ้างงานและความสัมพันธ์ในสถานทำงาน แห่ง
รัฐบาลออสเตรเลีย เพื่อสภาแห่งรัฐบาลออสเตรเลีย (2552) ได้อธิบายเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์
เรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง การใช้วิธีการแบบองค์รวม การตอบสนองต่อเด็ก การเรียนรู้ผ่านการเล่น
การเรียนการสอนตามเจตนา สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ความสามารถทางวัฒนธรรม ความ
ต่อเนื่องของการเรียนรู้และการเปลี่ยนผ่าน การประเมินเพื่อการเรียนรู้

กิตติยวดี บุญชื่อ (2557) ได้อธิบายเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ไว้ว่า
หมายถึง การสอนหรือการจัดประสบการณ์ ควรประกอบด้วยความรู้พื้นฐาน ได้แก่ รู้จักธรรมชาติ
รอบตัวและสามารถนำมาเป็นหัวข้อในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่เด็ก รู้จักจัดกระบวนการเรียน
การสอนที่เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็ก รู้กลวิธีการนำและแนะให้เด็กเกิดการเรียนรู้ การตั้งต้น
การดำเนิน รวมทั้งการลงท้าย รู้วิธีการ สร้างและผลิตสื่ออย่างง่าย ๆ ที่ตรงตามเป้าหมายรู้วิธีการประเมิน
พัฒนาการของเด็กโดยแยกและโดยรวม และรู้แนวในการใช้ภาษาเชิงสร้างสรรค์สื่อสารกับผู้ปกครอง
เกี่ยวกับตัวเด็ก

ไพศาล หวังพานิช (2526) ได้อธิบายเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้
ไว้ว่าการจัดประสบการณ์เรียนรู้เป็นขั้นตอนที่ครูจะทำการสอนในเนื้อหาวิชาจริง ๆ ครูผู้สอนอาจ
เลือกใช้เทคนิควิธีสอนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับวัย และสภาพพื้นฐานของผู้เรียน

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติตามแผนการจัด
ประสบการณ์ที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และใช้วิธีการจัดประสบการณ์
และช่วงเวลาที่เหมาะสม ใช้สื่อการสอนและวิธีการถ่ายทอดความรู้ที่เหมาะสม ใช้สื่อการจัด
ประสบการณ์ที่ได้กำหนดไว้ โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ควรยืดหยุ่นตามความสนใจ อารมณ์
ความต้องการของเด็ก ครูควรเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ที่ต้องแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เช่น การแย่ง
ของเล่นกัน การรบกวน การแกล้งเพื่อน เป็นต้น การจัดประสบการณ์เรียนรู้ควรใช้การเสริมแรง
ทางบวกและความเข้าใจในตัวเด็ก พยายามหลีกเลี่ยงการลงโทษเด็ก หรืออาจใช้วิธีการลงโทษ
เชิงจิตวิทยาไม่ใช้การทำร้ายร่างกายและจิตใจเด็ก

5. การประเมินผลผู้เรียน

นักการศึกษาได้อธิบายความหมายและขอบข่ายเกี่ยวกับการประเมินผลผู้เรียน
ไว้ดังนี้

วิวัฒนา บุญญฤทธิ์ (2548) ได้อธิบายเกี่ยวกับการประเมินผลผู้เรียนไว้ว่า
หมายถึง วิธีการประเมินผู้เรียนว่ามีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้
หรือไม่ ซึ่งจะต้องมีการกำหนดวิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยนำ
จุดประสงค์การเรียนรู้มาเป็นหลัก และกำหนดการประเมินผลตามจุดประสงค์นั้น ทั้งนี้จะต้องเป็น
การประเมินผลที่ครอบคลุมทั้งด้านกระบวนการและผลงาน มีการออกแบบเครื่องมือการประเมินผล
ที่เหมาะสมและใช้ประเมินได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการ

กระทรวงศึกษาธิการ การจ้างงานและความสัมพันธ์ในสถานทำงาน แห่ง
รัฐบาลออสเตรเลีย เพื่อสภาแห่งรัฐบาลออสเตรเลีย (2552) ได้อธิบายเกี่ยวกับการประเมินผล
ผู้เรียนไว้ว่า หมายถึง การประเมินเพื่อการเรียนรู้

กิตยวดี บุญชื่อ (2557) ได้อธิบายเกี่ยวกับการประเมินผลผู้เรียนไว้ว่า หมายถึง วิธีประเมินพัฒนาการของเด็กโดยแยกและโดยรวม

ไพศาล หวังพานิช (2526) ได้อธิบายเกี่ยวกับการประเมินผลผู้เรียนไว้ว่า หมายถึง การตรวจสอบผลการเรียนการสอนเพื่อจะได้ทราบว่าภายหลังจากผ่านการเรียนการสอนแล้ว ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ดีขึ้นเพียงไร อยู่ในเกณฑ์น่าพอใจหรือไม่โดยเทียบกับ จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนที่ครูกำหนดไว้ก่อนการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การประเมินผลผู้เรียน หมายถึง วิธีการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน ว่ามีการพัฒนาไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งจะต้องมีการกำหนดวิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างเหมาะสม โดยนำจุดประสงค์การเรียนรู้มาเป็นหลัก และกำหนดการประเมินผลตามจุดประสงค์นั้น เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดีขึ้นเพียงไร อยู่ในเกณฑ์น่าพอใจหรือไม่โดยเทียบกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนที่ครูกำหนดไว้ก่อนการเรียนการสอน เลือกรูปวิธีการประเมินที่เหมาะสม สำหรับระดับปฐมวัย อาจเลือกใช้วิธีการสังเกต หรือการทดสอบการปฏิบัติ และมีการบันทึกคะแนน หรือพฤติกรรมของเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

การเขียนแผนการจัดประสบการณ์

บุรชัย ศิริมหาสาร (2545) ได้ให้ความหมายถึง การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ว่า การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กระดับปฐมวัย เป็นการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น และได้รับการพัฒนาการทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นครูต้องรู้จักการวางแผนและวิธีการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมและนำไปปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. จุดประสงค์ของการเขียนแผนการจัดประสบการณ์

1.1 เพื่อให้ครูวางแผนจัดกิจกรรมร่วมกับเด็กได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับ
หลักสูตร

1.2 เพื่อให้ครูนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการจัดประสบการณ์ให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

2. ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์

กรมวิชาการ (2539) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ว่าการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร ผู้สอนควรดำเนินการตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย อย่างละเอียด จนเกิดความเข้าใจว่าจะพัฒนาเด็กอย่างไร เพื่อให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ควรศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อให้มีความเข้าใจยิ่งขึ้น ได้แก่ คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย

2. วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา ความสัมพันธ์ของมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (จุดหมาย) ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ของเด็กวัย 3 - 5 ปี ผู้สอนต้องวิเคราะห์ เพื่อนำไปพิจารณาสาระการเรียนรู้

3. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นสาระการเรียนรู้ ซึ่งกำหนดไว้ 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นประสบการณ์สำคัญและส่วนที่เป็นสาระที่ควรเรียนรู้ โดยผู้สอนจะต้องวิเคราะห์และเลือกนำมากำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์

3. กำหนดรูปแบบแผนการจัดประสบการณ์ เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนต้องกำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งมีหลากหลาย รวมทั้งศึกษาแนวคิดจากนวัตกรรมที่ผู้สอนต้องการใช้สอดแทรกลงในการจัดประสบการณ์ สำหรับรูปแบบที่นิยมใช้จัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย คือ หน่วยการจัดประสบการณ์ ผู้สอนสามารถกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์เป็นรายสัปดาห์ บางสัปดาห์อาจใช้หน่วยตามความสนใจของเด็ก โดยพิจารณาข้อมูลหลักสูตรสถานศึกษา ตัวเด็ก สภาพแวดล้อม สังคม – วัฒนธรรมประกอบ ทั้งนี้สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมสำหรับการจัดประสบการณ์แบบหน่วย ผู้สอนต้องกำหนดหัวเรื่องโดยใช้เป็น แกนกลางในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก การกำหนดหัวเรื่องสามารถทำได้ 3 วิธี คือ

วิธีที่ 1 เด็กเป็นผู้กำหนด

วิธีนี้ ผู้สอนจะเปิดโอกาสให้เด็กเป็นผู้กำหนดหัวเรื่องได้ตามความสนใจของเด็ก เช่น ขณะเดินผ่านแปลงดอกไม้ เด็ก ๆ แสดงความสนใจผีเสื้อที่กำลังเกาะดอกไม้ อยู่ และต้องการที่จะเรียนรู้เรื่องผีเสื้อ ดังนั้น ผู้สอนจึงนำเรื่องผีเสื้อ มาเป็นหัวเรื่องในการจัดทำหน่วยการจัดประสบการณ์

วิธีที่ 2 ผู้สอนและเด็กร่วมกันกำหนด

วิธีนี้ เป็นวิธีกำหนดร่วมกันระหว่างผู้สอนและเด็ก โดยผู้สอนกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นแล้วนำเรื่องที่สนใจมากำหนดเป็นหน่วยการจัดประสบการณ์ เช่น ผู้สอนอ่านนิทานเกี่ยวกับ “ช้าง” ให้เด็กฟัง และมีการสนทนาอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องช้าง ในที่สุดผู้สอนกับเด็กจึงตัดสินใจร่วมกันกำหนดเรื่อง “ช้าง” เป็นหน่วยการจัดประสบการณ์

วิธีที่ 3 ผู้สอนเป็นผู้กำหนด

วิธีนี้ ผู้สอนจะเป็นผู้วางแผนกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ และสาระการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยไว้ล่วงหน้า โดยพิจารณาจากโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่จัดทำไว้ หน่วยการจัดประสบการณ์นี้สามารถปรับและยืดหยุ่นได้ตามความสนใจของเด็ก เช่น ผู้สอนกำหนดหัวเรื่อง “ยุ่ง” ไว้ล่วงหน้า แต่ปรากฏว่าเด็กอยากรู้เรื่อง “ผีเสื้อ” ผู้สอนสามารถยืดหยุ่นเปลี่ยนเรื่องนั้นมาเป็นผีเสื้อ และนำเรื่อง “ยุ่ง” ไปจัดประสบการณ์ในโอกาสต่อไป การกำหนดหัวเรื่องหน่วยการจัดประสบการณ์ ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก
2. ตรงตามความต้องการและความสนใจของเด็ก
3. สอดคล้องกับสภาพและการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็กผนวกคุณธรรม

จริยธรรม เข้าไปได้อย่างผสมกลมกลืน

4. เขียนแผนการจัดประสบการณ์ ผู้สอนควรพิจารณาเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่ผู้สอนนำไปใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยที่ผู้สอนรับผิดชอบ ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

4.1 นำหน่วยการจัดประสบการณ์มากำหนดรายละเอียดสาระการเรียนรู้ เมื่อได้หน่วยการจัดประสบการณ์แล้ว ผู้สอนควรกำหนดรายละเอียดสาระการเรียนรู้ให้เข้ากับหัวเรื่อง หน่วยการจัดประสบการณ์ สาระการเรียนรู้ประกอบด้วยประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ซึ่งสาระที่ควรเรียนรู้ในหลักสูตรนั้น เป็นสาระที่ไม่ได้กำหนดรายละเอียดเนื้อหาให้ ทั้งนี้เพื่อประสงค์ให้สามารถยืดหยุ่นได้โดยง่าย สะดวกต่อการปรับให้เหมาะสมกับความสนใจและสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก

4.2 สังเกตหรือระดมความคิดจากเด็ก

ผู้สอนอาจสนทนากับเด็ก เพื่อจะได้ทราบว่า เด็กมีประสบการณ์เดิมในหัวเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด เด็กอยากทราบอะไรเพิ่มเติม และผู้สอนควรตรวจสอบหลักสูตร เพื่อเพิ่มเติมสิ่งที่เด็กควรเรียนรู้ในหน่วยหรือหัวเรื่องนั้น ๆ

ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548)

แผนการจัดประสบการณ์

(ระบุชื่อเรื่องที่จะใช้ในการจัดประสบการณ์ได้จากหลักสูตรของสถานศึกษาที่กำหนดไว้แล้ว หรือยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนตามความสนใจของเด็ก)

วัน : (วันที่ทำการสอน)

ชื่อกิจกรรม : (ชื่อกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน)

สาระสำคัญที่ควรเรียนรู้ (ระบุสาระสำคัญที่ต้องการให้เด็กเรียนรู้)

ประสบการณ์สำคัญ (ระบุประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการที่ได้จากการวิเคราะห์หลักสูตร ซึ่งเป็นประสบการณ์สำคัญที่คาดว่าจะเกิดและถูกกำหนดไว้ล่วงหน้าที่บุคลากรร่วมกันจัดทำ)

จุดประสงค์การเรียนรู้ :

- 1.....
2. (เป้าหมายพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดกับเด็กเมื่อทำกิจกรรมในหน่วยที่สอน
3. ที่เป็นพื้นฐานของพัฒนาการ) ฯลฯ
4. สาระการเรียนรู้ : (เป็นสาระที่ถูกกำหนดไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษาที่บุคลากรร่วมกัน

จัดทำ)

วิธีการดำเนินกิจกรรม :

1. (ผู้สอนเขียนกิจกรรมที่ระบุการดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอน ตั้งแต่ต้นจนจบ
2. โดยคำนึงถึงช่วงความสนใจของเด็กและจุดประสงค์ที่ต้องการ) ฯลฯ

สื่อ : (ระบุสื่อที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม)

การประเมิน : (ระบุวิธีการประเมินและสิ่งที่ประเมิน)

บันทึกหลังการสอน.....

นันทกา ปรีดาศักดิ์ (2548) ได้อธิบายถึง การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ว่า สามารถเขียนเป็นรายหน่วย รายสัปดาห์ หรือรายวัน ขึ้นอยู่กับความต้องการและวัตถุประสงค์ของผู้เรียน รูปแบบของแผนการจัดประสบการณ์ มี 2 ลักษณะ คือ แบบตาราง และแบบความเรียง ซึ่งไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ชื่อหน่วย ชื่อแผน วัน เดือน ปี และระยะเวลา ในการจัดประสบการณ์กำหนดโดยสถานศึกษา หรือเขียนตามรูปแบบที่นิยมทั่วไป
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดอะไรบ้าง หลังจากจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์แล้ว
3. สารการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ สารที่ควรรู้ และประสบการณ์สำคัญซึ่งทั้ง 2 ส่วนนี้ได้วิเคราะห์และกำหนดไว้ในสารการเรียนรู้รายปี ทั้งนี้สารที่ควรรู้สามารถ เพิ่มเติมจากที่กำหนดได้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของเด็กตลอดจนสถานการณ์ปัจจุบัน สำหรับประสบการณ์สำคัญจะต้องส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคมและสติปัญญา
4. กิจกรรมการเรียนรู้ สามารถออกแบบได้หลายลักษณะ ซึ่งอาจจัดได้โดยใช้กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ซึ่งในการจัดกิจกรรมในแต่ละวันนั้นต้องให้ครอบคลุม ทั้งการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก อารมณ์ - จิตใจ ปลูกฝังคุณธรรม - จริยธรรม สังคม นิสัย การคิดภาษา การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ เป็นสื่อและแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์ในแต่ละแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้
6. การวัดและประเมินพัฒนาการ กำหนดวิธีการและเครื่องมือให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และความเป็นเครื่องมือที่สามารถวัดได้ตามสภาพจริง
7. บันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์ เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะสามารถที่จะตรวจสอบได้ว่า การจัดประสบการณ์แต่ละครั้งบรรลุจุดประสงค์มากน้อยเพียงใด ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ
  - 7.1 ผลการจัดประสบการณ์
  - 7.2 ปัญหาที่เกิดขึ้น
  - 7.3 วิธีการแก้ไขปัญหา ข้อเสนอแนะ เพื่อให้การจัดประสบการณ์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
8. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร เป็นการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ รูปแบบของแผนการจัดประสบการณ์มี 2 ลักษณะ คือ แบบตาราง และแบบความเรียง และมีองค์ประกอบของแผน ประกอบด้วยชื่อหน่วย ชื่อแผน วันเดือนปี ระยะเวลา จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ภัทราภรณ์ กลมลี (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแฝกอำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย พบว่า ก่อนการพัฒนา ครูผู้ดูแลเด็ก เขียนแผนการจัดประสบการณ์มีองค์ประกอบไม่ครบถ้วน และการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จัดไม่ครบทั้ง 6 กิจกรรม การจัดสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ สื่อส่งเสริมพัฒนาการไม่มีความหลากหลายเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ไม่เหมาะสม การวัดผลและประเมินผล ไม่สามารถ วัดในสภาพจริงได้ ภายหลังจากดำเนินการพัฒนา พบว่า ครูผู้ดูแลเด็ก มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยได้ดีขึ้น แต่ก็ยังมีบุคลากร จำนวน 3 คน คือ ครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์บ้านใหม่ศรีชมภู จำนวน 2 คน และครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์วัดบ้านน้อยพัฒนา จำนวน 1 คน ที่ยังไม่สามารถ จัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยได้ จึงได้พัฒนาในวงรอบที่ 2 ผลการพัฒนาพบว่า บุคลากรมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยได้ดียิ่งขึ้น และเหมาะสมกับ ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ อย่างเหมาะสม และมีความสุขสนุกสนานกับการร่วมกิจกรรมมากขึ้น

สุพรรณิ ไฉนวน (2550) ได้ศึกษา การพัฒนาบุคลากรโรงเรียนศรีตระกูลวิทยา ครูมีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 3 ปี ครูเคยได้รับการอบรม และมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย แต่ยังไม่มีความเข้าใจที่ชัดเจน และยังมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้การสร้างสรรค์เครื่องมือ ในการวัดผลและประเมินผล เนื่องจากระยะเวลาที่ได้รับการอบรมมีจำกัดทำให้มีความเข้าใจเพียงความรู้ขั้นพื้นฐาน จึงยังไม่สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ได้ ครูจึงยังใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่หลากหลาย ยึดติดแบบเดิม คือ ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ทั้งหมดแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนขาดทักษะ และไม่ได้รับการฝึกฝนให้รู้จักการคิดวิเคราะห์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จึงเป็นลักษณะการสอนซึ่งนำเอาวิชาต่าง ๆ เข้ามาผสมผสานกัน เพื่อให้ประโยชน์แก่ผู้เรียน โดยใช้วิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกนหลัก แล้วขยายวงกว้างออกไป เพื่อให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดความสมบูรณ์ในตัวของเขาเอง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ จึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีชีวิตที่สมบูรณ์ หรือมีชีวิตที่สมดุล ในทุกด้านเป็นลักษณะของการสอนที่จะช่วยให้บุคคลเป็นผู้รอบรู้ สามารถคิดได้อย่างกว้างขวาง ในหลายด้านและนำความรู้ที่ได้รับ ไปแก้ไขปัญหาคความทุกข์ยากให้ลดน้อยลง หรือหมดไป ทำให้เกิดความสมดุลในชีวิต ความสมดุลในชีวิตของบุคคลจะเกิดขึ้นได้ เนื่องจากการที่รู้จักเผชิญ และแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

เอกชัย บำรุงแก้ว (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านละลอกกระสัง อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ มีนักเรียนทั้งหมด 24 คน จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำให้การจัดการเรียนการสอน

ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์เนื่องจากครูไม่ครบชั้นและไม่มีความรู้ความชำนาญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย การใช้สื่อการสอนมีน้อย ครูไม่เปลี่ยนวิธีการสอน สอนโดยผู้เรียนไม่ได้คิด วิเคราะห์สังเคราะห์และไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ในวงรอบที่ 1 โดยใช้กิจกรรมการศึกษาเอกสาร การให้ความรู้แบบ Coaching and Mentoring การนิเทศ ทำให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจในแนวคิด หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย สามารถปฏิบัติตามกรอบงานที่ปฏิบัติ และได้เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และสามารถปฏิบัติตามกรอบงานที่ปฏิบัติได้ จากการนิเทศ ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า พบข้อบกพร่องที่จะต้องปรับปรุงคือ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ไม่หลากหลาย ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าใช้สื่อการเรียนรู้ไม่

พรรณพิมล แสนศรี (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองจะบก อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ก่อนการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก ไม่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ยึดตนเองเป็นหลัก และสอนเน้นเฉพาะความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหา ไม่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และแสวงหาความรู้ และสอนเน้นเนื้อหามากกว่ากระบวนการ ยังขาดการใช้สื่อ นวัตกรรม การสอนและเทคโนโลยี เนื่องจากขาด ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และกลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แต่หลังจากที่ได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศแล้ว พบว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า มีความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการเขียนแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เด็กปฐมวัย ทำให้ครูผู้ดูแลเด็กมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนในด้านการเตรียมการสอน ทั้งเนื้อหาสาระและวิธีการ การจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ มีการใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ มีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง ให้แก่ผู้เรียน จนทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ ได้ฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดของตนเองและสรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเอง ฝึกแก้ปัญหาอย่างหลากหลาย ทำให้รักการเรียนรู้ และได้รับการเสริมแรงจูงใจให้รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข

ศิริวรรณ แสงสุระ (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านหันห้วยทราย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัย 6 กิจกรรม สภาพปัญหาการพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่ากลุ่มผู้ร่วมศึกษา จำนวน 2 คน ได้ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการสอน เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนา ซึ่งได้ดำเนินการพัฒนา 2 วงรอบผลการพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ก่อนการพัฒนา กลุ่มผู้ร่วมศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มผู้ร่วมศึกษาได้ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา 2 กลยุทธ์ ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการสอน ซึ่งดำเนินการ 2 วงรอบ ในวงรอบที่ 1 ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาผู้ร่วมศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยได้ ตลอดจนการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถนำแผนการจัดประสบการณ์ที่เขียนไว้

ไปใช้สอนจริงในชั้นเรียนได้ ซึ่งผลการนิเทศพบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาสามารถจัดประสบการณ์ได้ดีเป็นที่น่าพอใจเพียง 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสรี และกิจกรรมเกมการศึกษา อีก 2 กิจกรรมจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นคือ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ และกิจกรรมสร้างสรรค์ จึงได้ดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยการนิเทศการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ และกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ผลการพัฒนาพบว่ากลุ่มผู้ร่วมศึกษา จำนวน 2 คน มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ทั้ง 6 กิจกรรมได้เป็นอย่างดี

สุธาสิณี ประจำเมือง (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์ของ ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย ตำบลหนองสังข์ อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ก่อนดำเนินการพัฒนา ครูเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับนักเรียนระดับปฐมวัยครูยังสอนแบบเดิมอยู่ คือ ให้ความรู้แก่นักเรียนฝ่ายเดียว นักเรียนขาดโอกาสทำกิจกรรมนอกห้องเรียนแหล่งเรียนรู้มีน้อย ครูไม่ค่อยใช้สื่อ อุปกรณ์ สรุปว่าครูไม่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หลังการดำเนินการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์การศึกษาเอกสาร การอบรมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน และการประชุมสรุปผลในวงจรที่ 1 ทำให้ครูมีความรู้และสามารถจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย สำหรับนักเรียนระดับปฐมวัยได้ แต่ยังไม่มีความมั่นใจดังนั้น กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าจึงได้ประชุมปรึกษาร่วมกัน ให้ดำเนินการพัฒนาในวงจรที่ 2 โดยการนำกิจกรรมการนิเทศภายใน เป็นกิจกรรมการพัฒนาให้ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความมั่นใจให้กับครูปรากฏว่าทำให้ครูเกิดทักษะในการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับนักเรียนปฐมวัย สามารถสร้างเครื่องมือในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยได้ และสามารถจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยได้

สินประเสริฐ เวหา (2551) ได้ศึกษา การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดป่าซาง อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ก่อนดำเนินการพัฒนาผู้ดูแลเด็กทุกคนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และไม่เคยผ่านการอบรมหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ทำให้ไม่มีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ตามกิจกรรมประจำวัน 6 กิจกรรม คือ การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสรี และกิจกรรมเกมการศึกษา จึงได้ดำเนินการพัฒนาตามวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการสอน ผลการดำเนินการ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจสามารถจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามกิจกรรมประจำวัน 6 กิจกรรมได้ แต่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจเพราะกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทั้ง 4 คน ยังไม่สามารถจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ และกิจกรรมเสริมประสบการณ์ได้ เนื่องจากกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ยังขาดความมั่นใจขาดความชำนาญ จึงได้ดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยการนิเทศการสอนเป็นรายบุคคล ซึ่งวิทยากรได้ให้คำปรึกษาหารือแนะนำช่วยเหลือ และปรับปรุงแก้ไข และเทคนิคการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ และกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ที่เป็นประเด็นปัญหาจนกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 6 กิจกรรมในชั้นเรียนได้ ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยตามกิจกรรมประจำวัน 6 กิจกรรมในชั้นเรียนได้ ทำให้ผู้ดูแลเด็กมีความมั่นใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีจุดอ่อน คือความสัมพันธ์ระหว่างเวลากับกิจกรรมยังไม่เหมาะสม

ในโอกาสต่อไปควรกำหนดระยะเวลาในการอบรมเชิงปฏิบัติการให้มากขึ้นกลุ่มผู้ร่วมศึกษาจะได้มีโอกาสนำเสนอผลงานได้ครบทุกคน และพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้ดูแลเด็กคนอื่น ๆ ต่อไป

สมภาร ชันธวัตร (2551) ได้ศึกษา การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดพิทักษ์นาราม อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดพิทักษ์นาราม พบว่า ก่อนการพัฒนาพบปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ชุมชนยังไม่ยอมรับเท่าที่ควร ซึ่งจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาพบปัญหาที่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น เครื่องเล่น ความปลอดภัย ธรรมชาติรอบตัว หรืออุปกรณ์อื่นที่จะส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็ก ซึ่งส่วนใหญ่ยังเป็นการอบรมเลี้ยงดู ให้อาหารกลางวัน อาหารเสริมให้พักผ่อน และให้เด็กเล่นตามอิสระเท่านั้น ในการจัดประสบการณ์สำคัญ ครูผู้ดูแลเด็กยังใช้รูปแบบเดิมคือเป็นไปในลักษณะ การบรรยาย การบอกเล่า ท่องจำ การเรียนรู้โดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการจัดประสบการณ์สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัย เมื่อพัฒนาแล้ว พบว่า บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดประสบการณ์สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัย ทั้ง 6 ขั้นตอนคือ การกำหนดหัวเรื่องที่จะสอน มีการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และสามารถสรุปเป็นหัวเรื่องที่จะสอนได้ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความเข้าใจสามารถกำหนดจุดประสงค์การสอนได้ การกำหนดเนื้อหาย่อยสามารถกำหนดเนื้อหาสาระได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน การเตรียมการสอนได้อย่างเหมาะสม มีการใช้ทักษะและเทคนิคในการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เกิดความมั่นใจในการเขียนแผนการสอนสามารถจัดกิจกรรมได้ตามขั้นตอนเป็นอย่างดี มีการใช้สื่ออย่างเหมาะสม นักเรียนมีความสนใจในกิจกรรมมากขึ้น นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรม มีความสนุกสนานในกิจกรรม

พลอยพัชชา อามาศย์ (2552) ได้ศึกษา การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเก่าจิว อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น พบว่า ก่อนการดำเนินการพัฒนากลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าไม่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา 2 กิจกรรม คือการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ ดำเนินการเป็นวงรอบ 2 วงรอบ สามารถพัฒนากลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การสำหรับเด็กปฐมวัย ได้ แต่ยังไม่ที่พอใจของกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จากการสรุปผลจากการนิเทศ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ยังมีการจัดการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามขั้นตอนตามแผนการสอน บางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอนและเวลาที่กำหนด บางกิจกรรมนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ผู้ศึกษาค้นคว้าและกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ประชุมปรึกษาหารือและได้กำหนดให้ดำเนินการพัฒนากลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ใช้กลยุทธ์การพัฒนาด้วยกิจกรรมการนิเทศภายในแล้วเก็บข้อมูลโดยการประเมินแผนการจัดประสบการณ์ การสังเกต การสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า การดำเนินการพัฒนากลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าด้วยกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน ทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ได้เป็นอย่างดี

สิริลักษณ์ สามารถ (2554) ได้ทำการวิจัย โปรแกรมพัฒนาครูเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิจัยและพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยกระบวนการวิจัยและพัฒนา 5 ขั้นตอนคือ 1) การตรวจสอบแนวคิดเชิงทฤษฎีของโปรแกรม 2) การปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเอกสารประกอบโครงการ 3) การตรวจสอบและปรับปรุงโปรแกรม 4) การสร้างเครื่องมือประเมินโปรแกรมในภาคสนาม และ 5) การทดลองโปรแกรมในภาคสนาม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบกึ่งทดลองผลการดำเนินการตามขั้นตอนวิจัยและพัฒนาพบว่าโปรแกรมพัฒนาครูเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กประกอบด้วยโครงการแบบตารางสมเหตุสมผล (Logical Framework : Log Frame) ที่มีคุณภาพจำนวน 3 โครงการ คือ 1) โครงการร่วมคิดร่วมผูกพันร่วมตั้งปณิธาน 2) โครงการรวมพลังสร้างสรรค์มุ่งมั่นสู่จุดหมาย และ 3) โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เปิดประตูสู่เครือข่ายโดยมีเอกสารเสริมความรู้ประกอบโครงการ จำนวน 5 เล่ม และคู่มือการใช้โปรแกรม จำนวน 1 เล่ม ผลการทดลองโปรแกรมในภาคสนามพบว่า 1) ผลการดำเนินการตามโครงการร่วมคิดร่วมผูกพันร่วมตั้งปณิธาน ครูมีความรู้ความเข้าใจเจตคติและทักษะด้านหลักสูตรด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการประเมินผลเพิ่มมากขึ้น 2) ผลการดำเนินการตามโครงการรวมพลังสร้างสรรค์มุ่งมั่นสู่จุดหมายทำให้ครูสามารถพัฒนาและปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ 3) ผลการดำเนินการตามโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เปิดประตูสู่เครือข่ายทำให้ครูพัฒนาและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เงื่อนไขความสำเร็จในการดำเนินงาน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการคำนึงถึงหลักการเรียนรู้ผู้ใหญ่นีเทศกำกับติดตามสนับสนุนการปฏิบัติงาน เสริมพลังอำนาจ และส่งเสริมประสิทธิภาพในตนเองอย่างเอาจริงเอาจัง สม่่าเสมอและต่อเนื่อง ผลการประเมินโปรแกรมโดยใช้เครื่องมือประเมินผล 5 ประเภท พบว่าหลังจากการทดลองโปรแกรมผลการประเมินสูงขึ้นทุกประเภท

อนงค์นารถ ยิ้มช่าง (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเพื่อประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน ระดับปฐมวัยจำนวน 8 คน ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินแนวทางการจัดประสบการณ์จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบประเมินความเหมาะสม ซึ่งมีลักษณะเป็นการประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีหลักการในการจัดประสบการณ์เน้นให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้สิ่งที่เรียนรู้ไปอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นไปตามพัฒนาการ โดยสอดแทรกในกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมการ สร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสรี/การเล่น ตามมุม และเกมการศึกษา โดยมีการจัดประสบการณ์ตามแผนๆ ละ 40 นาที จำนวน 32 แผน 2) แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

มีความสอดคล้องกันขององค์ประกอบทุกรายการประเมินหลาย แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีความเหมาะสมในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Best (2001) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนอนุบาล เมื่อมีการแนะนำให้นักเรียนรู้จักกับผู้ใหญ่คนหนึ่ง แล้วผู้ใหญ่คนนั้นมานั่งอยู่ในห้องเรียนในระหว่างการสอนเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 30 นาที ในฐานะผู้สังเกตและผู้เก็บรวบรวมข้อมูลสมมุติฐานการศึกษานี้ คือ การปรากฏตัวของผู้ใหญ่คนหนึ่งในห้องเรียนในระหว่างการสอนจะลดจำนวนการมีปฏิสัมพันธ์ทางวินัยระหว่างครูกับนักเรียนลง วิธีการศึกษาใช้รูปแบบเชิงกึ่งทดลองที่ใช้เวลากลุ่มตัวอย่างเท่ากันทั้ง 2 กลุ่ม ในการออกแบบครั้งนี้ กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมี 5 กลุ่มเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในรัฐจอร์เจีย การสังเกตวินัยนักเรียนครั้งนี้ รวมทั้งสิ้นกระทำ 600 ครั้ง ผลการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญอย่างยิ่งระหว่างจำนวนเฉลี่ยของปฏิสัมพันธ์ทางวินัยระหว่างครูกับนักเรียน เมื่อไม่มีกับมีผู้ใหญ่ปรากฏตัวในห้องเรียนในระหว่างการสอนปฏิสัมพันธ์ทางวินัยระหว่างครูกับนักเรียนที่มีจำนวนน้อยครั้งที่สุดเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขที่มีการปรากฏตัวของผู้ใหญ่หลาย ๆ เงื่อนไข สมมุติฐานที่เป็นโมฆะซึ่งกล่าวว่าการปรากฏตัวของผู้ใหญ่ในห้องเรียนระหว่างการสอนจะไม่มีผลต่อจำนวนการมีปฏิสัมพันธ์ทางวินัยนั้นถูกปฏิเสธ สมมุติฐานว่าการปรากฏตัวของผู้ใหญ่ในห้องเรียนระหว่างการสอนจะมีผลต่อจำนวนการมีปฏิสัมพันธ์ทางวินัยนั้นเป็นที่ยอมรับได้

McGrath (2003) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแม่ของเด็กและครูในศูนย์เด็กเล็ก ทอดเดอลอร์ ต่อคำถามที่ว่าอะไรคือความสัมพันธ์และก่อให้เกิดสัมพันธ์ที่ติระหว่างแม่และครูต่อเด็กในศูนย์เด็กเล็ก โดยกำหนดศึกษาในเมืองขนาดใหญ่ทางตะวันออกของอเมริกาในกลุ่มเป้าหมาย เป็นชนกลุ่มน้อย ชนพื้นเมือง ซึ่งแตกต่างกัน ประกอบด้วยเด็กอายุระหว่าง 2-5 ปี ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้พบว่า การศึกษาปฏิภริยาและความสัมพันธ์ตลอดเวลาที่รับ-ส่งเด็กกับเวลาอยู่ในห้องของแม่และครูเป็นรายวัน ครูและแม่จะต้องดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ การวางกฎเกณฑ์อย่างง่ายไม่ทำให้เกิดความขัดแย้งและความสัมพันธ์ที่ดีของเด็กเหล่านี้กับคนอื่น ๆ

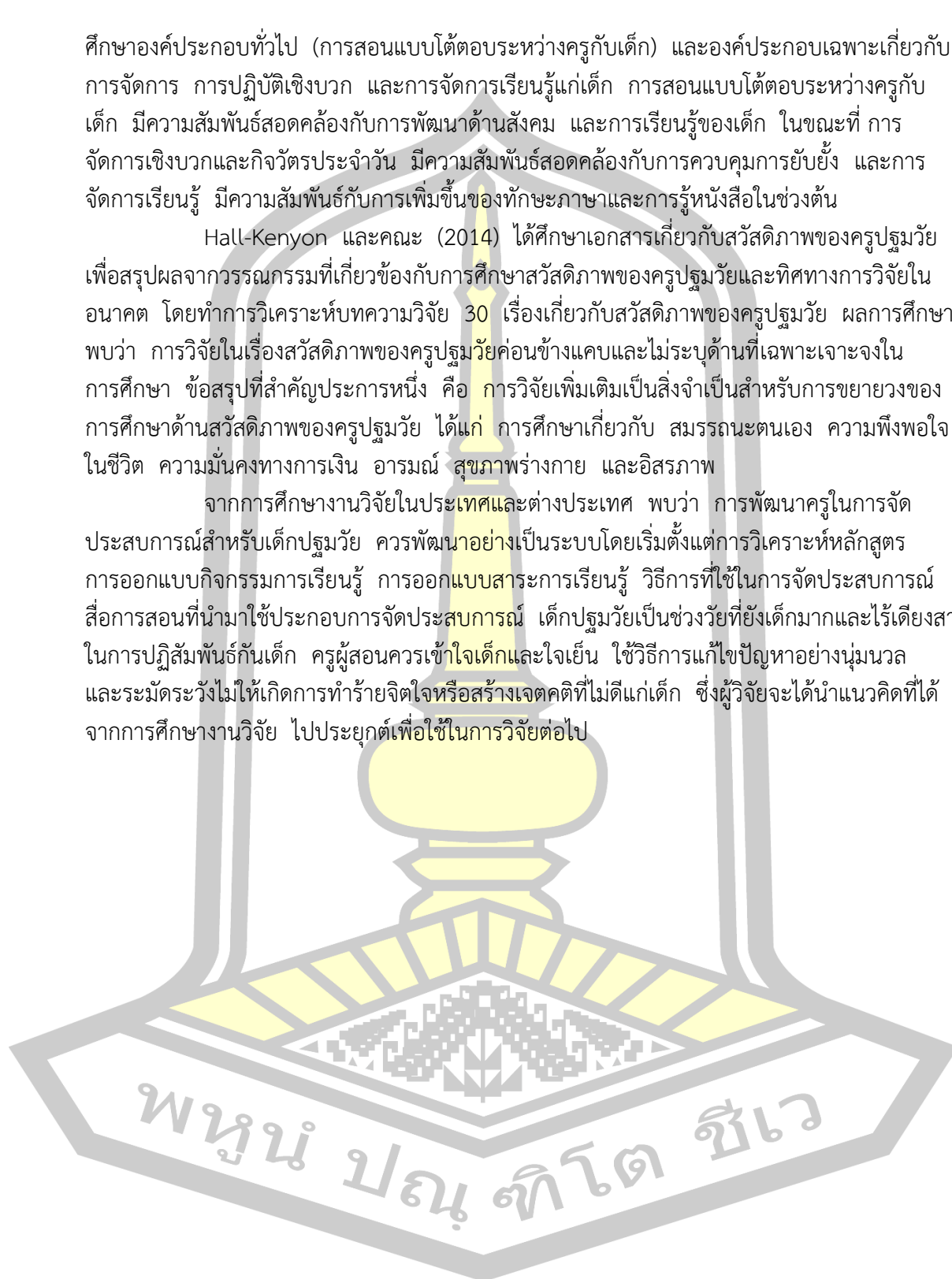
(Wannah, 2003) ได้ศึกษาวิเคราะห์นโยบายเพื่อสร้างข้อตกลงที่จะนำไปสู่ รูปแบบการจัดการศึกษาของเด็กทั้งหลาย การศึกษานี้ได้ศึกษาการเข้าไปมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของเด็กในการจัดการศึกษาของเด็กในลิเบียและซีรา ลีโอล การศึกษานี้ได้พบในระบบการจัดการศึกษาของชนชาติอเมริกัน ไม่เพียงแต่ผู้ปกครองเท่านั้นแต่รวมถึงประชาชนที่วางระเบียบกฎเกณฑ์การจัดการศึกษาสำหรับเด็ก แสดงให้เห็นว่า กฎระเบียบการศึกษาในประเทศลิเบียผู้ปกครองมีความคาดหวังว่าจะมีนโยบายและองค์กรผู้ปกครองในการจัดการศึกษา การศึกษานี้พบว่าลักษณะเหมือนนโยบายดั้งเดิมของลิเบีย แต่ยังไม่ชัดเจนในบทบาทหน้าที่และวัตถุประสงค์ของสมาคมผู้ปกครองเหมือนชนชาติ ซีรา ลีโอล แต่ทั้งลิเบียและซีรา ลีโอล ต่างก็ยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์นโยบายที่สมาคมผู้ปกครองเสนอซึ่งนำไปสู่การสร้างห้องน้ำ ชั้นเรียน และบ้านพักสำหรับครู

Hamre และคณะ (2013) ได้ศึกษาหลักฐานสำหรับองค์ประกอบทั่วไปและองค์ประกอบเฉพาะของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก โดยใช้กลยุทธ์การวิเคราะห์แบบ Bifactor ทำการศึกษาห้องเรียนปฐมวัย 325 ห้อง (เด็กปฐมวัยอายุ 4 ปี จำนวน 1,407 คน) ทำการ

ศึกษาองค์ประกอบทั่วไป (การสอนแบบโต้ตอบระหว่างครูกับเด็ก) และองค์ประกอบเฉพาะเกี่ยวกับการจัดการ การปฏิบัติเชิงบวก และการจัดการเรียนรู้แก่เด็ก การสอนแบบโต้ตอบระหว่างครูกับเด็ก มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับการพัฒนาด้านสังคม และการเรียนรู้ของเด็ก ในขณะที่ การจัดการเชิงบวกและกิจวัตรประจำวัน มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับการควบคุมการยับยั้ง และการจัดการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มขึ้นของทักษะภาษาและการรู้หนังสือในช่วงต้น

Hall-Kenyon และคณะ (2014) ได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับสวัสดิภาพของครูปฐมวัย เพื่อสรุปผลจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสวัสดิภาพของครูปฐมวัยและทิศทางการวิจัยในอนาคต โดยทำการวิเคราะห์บทความวิจัย 30 เรื่องเกี่ยวกับสวัสดิภาพของครูปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า การวิจัยในเรื่องสวัสดิภาพของครูปฐมวัยค่อนข้างแคบและไม่ระบุด้านที่เฉพาะเจาะจงในการศึกษา ข้อสรุปที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การวิจัยเพิ่มเติมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการขยายวงของการศึกษาด้านสวัสดิภาพของครูปฐมวัย ได้แก่ การศึกษาเกี่ยวกับ สมรรถนะตนเอง ความพึงพอใจในชีวิต ความมั่นคงทางการเงิน อารมณ์ สุขภาพร่างกาย และอิสรภาพ

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ พบว่า การพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ควรพัฒนาอย่างเป็นระบบโดยเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์หลักสูตร การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบสาระการเรียนรู้ วิธีการที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ สื่อการสอนที่นำมาใช้ประกอบการจัดประสบการณ์ เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่ยังเด็กมากและไร้เดียงสา ในการปฏิสัมพันธ์กันเด็ก ครูผู้สอนควรเข้าใจเด็กและใจเย็น ใช้วิธีการแก้ไขปัญหาย่างนุ่มนวล และระมัดระวังไม่ให้เกิดการทำร้ายจิตใจหรือสร้างเจตคติที่ไม่ดีแก่เด็ก ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำแนวคิดที่ได้จากการศึกษางานวิจัย ไปประยุกต์เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเป็น 3 ระยะ โดยมีรายละเอียดการวิจัยดังต่อไปนี้

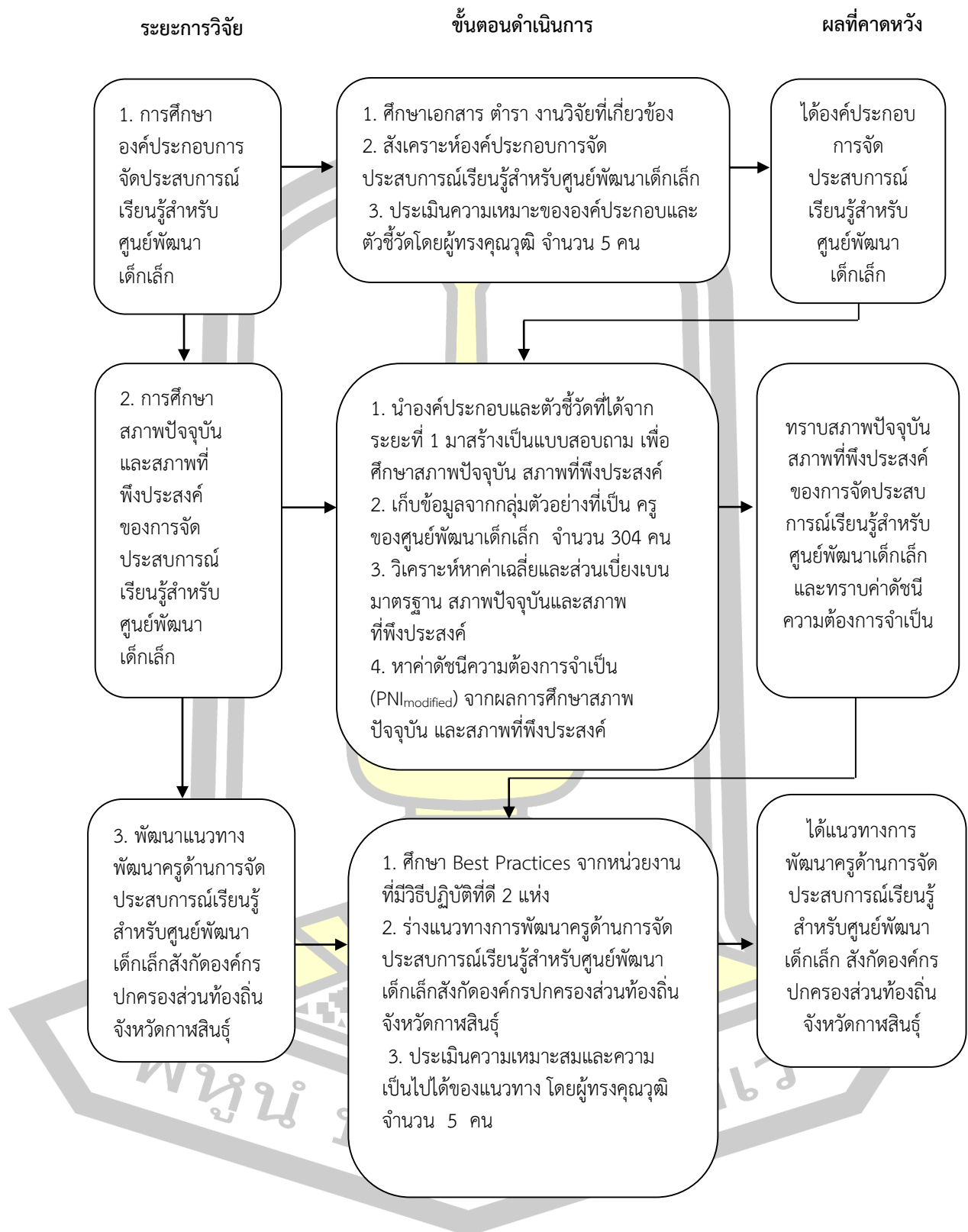
ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะที่ 3 พัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการและผลที่คาดหวัง แสดงดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการและผลที่คาดหวัง

รายละเอียดของการวิจัยทั้ง 3 ระยะ สามารถสรุปการดำเนินการวิจัยได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 สรุประยะเวลาการดำเนินการวิจัย การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะการวิจัย	กิจกรรม	ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ	ผลที่คาดหวัง
ระยะที่ 1 ศึกษา องค์ประกอบ ของการจัด ประสบการณ์ เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง 2. สังเคราะห์ องค์ประกอบของ การจัด ประสบการณ์ เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก 3. ประเมิน ความเหมาะสมของ องค์ประกอบและ ตัวชี้วัด	ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน	แบบประเมิน ความเหมาะสม ขององค์ประกอบ และตัวชี้วัด	ได้องค์ประกอบ ของการจัด ประสบการณ์ เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก
ระยะที่ 2 การศึกษา สภาพปัจจุบัน และสภาพ ที่พึงประสงค์ ของการจัด ประสบการณ์ เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	1. นำองค์ ประกอบและ ตัวชี้วัดที่ได้จาก ระยะที่ 1 มา สร้างเป็น แบบสอบถาม 2. เก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง 3. วิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน สภาพ ปัจจุบันและ สภาพที่พึง ประสงค์	ครูของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 304 คน	แบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึง ประสงค์การจัด ประสบการณ์ เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก	ทราบสภาพ ปัจจุบัน สภาพ ที่พึงประสงค์ ของการจัด ประสบการณ์ เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก

ตาราง 2 (ต่อ)

ระยะการวิจัย	กิจกรรม	ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ	ผลที่คาดหวัง
	4. หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์			ทราบค่าดัชนีความต้องการจำเป็น
ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้อำนาจครูเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	1. ศึกษา Best Practices จากหน่วยงานที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี 2 แห่ง 2. ร่างแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้อำนาจครูเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ 3. ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง	- หัวหน้าและครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็น Best Practice - ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน	- แบบสัมภาษณ์ - แบบมีโครงสร้าง - แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้อำนาจครูเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	- ได้วิธีการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้อำนาจครูเด็กเล็ก - ได้แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้อำนาจครูเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การศึกษาองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนประกอบด้วย

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โครงสร้าง ขอบเขตหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปสาระสำคัญ จำแนกและเรียบเรียงรายการข้อมูลตามแบบวิเคราะห์เอกสาร (Content Analysis) ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- 1.1 จำแนกเนื้อหาตามประเด็นสำคัญ เช่น ความหมาย ความสำคัญ กระบวนการ
- 1.2 จัดกลุ่มเนื้อหาที่วิเคราะห์เป็นหมวดหมู่ และสรุปรวบรวมเป็นรายการ
- 1.3 จัดทำตารางวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- 1.4 สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดสำหรับการวิจัย

2. นำองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่สังเคราะห์ขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องและเหมาะสมในเบื้องต้น หลังจากนั้นนำไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

- 2.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก
- 2.2 สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หรือการบริหารการศึกษา
- 2.3 มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา หรือการจัดการเรียนการสอน

อย่างน้อย 5 ปี ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ได้แก่

- 2.3.1 ดร.ปิยศักดิ์ ถีอาสนา อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วุฒิการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) สาขาการบริหารจัดการการศึกษา
- 2.3.2 ดร.จำเริญ แก้วเพ็ชรอ ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ วุฒิการศึกษาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) สาขาการบริหารจัดการการศึกษา
- 2.3.3 ดร.สัมฤทธิ์ กางเพ็ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนหนองกุงวิทยา คำนงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ศษ.ด.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 2.3.4 คุณครูสุวณีย์ พงษ์จันทร์โอ ครูชำนาญการพิเศษ (สาขาปฐมวัย) โรงเรียนอนุบาลราชสีห์ไศล อำเภอรามัญ จังหวัดศรีสะเกษ วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 2.3.5 คุณครูทิพย์สุตา ไกรเกตุ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนราชสีห์ไศล อำเภอรามัญ จังหวัดศรีสะเกษ วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 นำองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ได้จากระยะที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย สำหรับการวิจัยระยะที่ 2 คือ ครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 1,422 คน จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมด 474 แห่ง

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางครีชี และมอร์แกน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 304 คน จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 152 แห่ง ซึ่งมีวิธีการสุ่มตัวอย่างดังนี้

2.2.1 จำแนกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามสังกัดอำเภอ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 18 อำเภอ

2.2.2 จำแนกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละอำเภอตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล 228 แห่ง เทศบาลตำบล 244 แห่ง และเทศบาลเมือง 2 แห่ง รวมจำนวน 474 แห่ง รายละเอียดปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

อำเภอ	จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทต่างๆ			รวม
	องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	เทศบาลตำบล (ทต.)	เทศบาลเมือง (ทม.)	
กมลาไสย	22	24	-	46
ฆ้องชัย	11	4	-	15
ดอนจาน	7	5	-	12
นาคู	7	2	-	9
สามชัย	16	-	-	16

ตาราง 3 (ต่อ)

อำเภอ	จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทต่างๆ			รวม
	องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	เทศบาลตำบล (ทต.)	เทศบาลเมือง (ทม.)	
กุฉินารายณ์	38	23	-	61
เขาวง	2	6	-	8
คำม่วง	21	11	-	32
ท่าคันโท	2	14	-	16
นามน	12	9	-	21
เมืองกาฬสินธุ์	1	41	2	44
ยางตลาด	37	32	-	69
ร่องคำ	8	2	-	10
สมเด็จ	11	23	-	34
สหัสขันธ์	6	12	-	18
หนองกุงศรี	8	22	-	30
ห้วยผึ้ง	4	7	-	11
ห้วยเม็ก	15	7	-	22
รวม	228	244	2	474

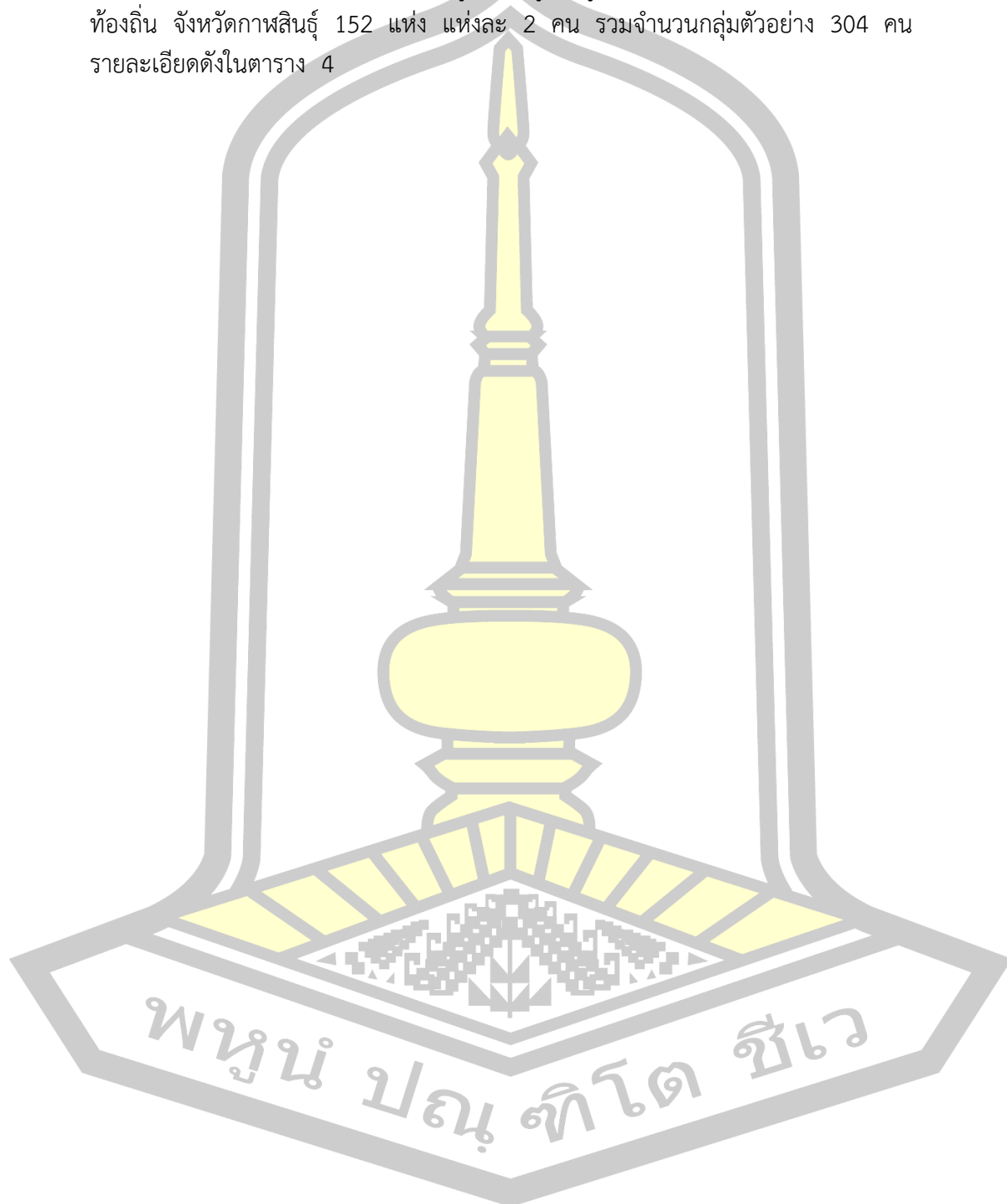
2.2.3 จากประชากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์จำแนกได้ 18 อำเภอ ทำการคัดเลือกอำเภอที่มีจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูล จำนวน 13 อำเภอ ได้แก่ กมลาไสย ฆ้องชัย กุฉินารายณ์ คำม่วง ท่าคันโท นามน เมืองกาฬสินธุ์ ยางตลาด ร่องคำ สมเด็จ สหัสขันธ์ หนองกุงศรี ห้วยเม็ก

2.2.4 จับสลากเลือกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จาก 10 อำเภอ ได้แก่ กมลาไสย ฆ้องชัย กุฉินารายณ์ คำม่วง นามน ยางตลาด ร่องคำ สมเด็จ หนองกุงศรี และห้วยเม็ก อำเภอละ 8 แห่ง จำนวน 9 อำเภอ และอำเภอห้วยเม็ก จำนวน 3 แห่ง รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 75 ศูนย์

2.2.5 จับสลากเลือกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล (ทต.) จาก 10 อำเภอ ได้แก่ กมลาไสย กุฉินารายณ์ คำม่วง ท่าคันโท นามน เมืองกาฬสินธุ์ ยางตลาด สมเด็จ สหัสขันธ์ และหนองกุงศรี อำเภอละ 8 แห่ง จำนวน 9 อำเภอ และอำเภอหนองกุงศรี จำนวน 4 แห่ง รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล (ทต.) จำนวน 76 แห่ง

2.2.6 เลือกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ (ทม.) จำนวน 1 แห่ง รวมจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 152 แห่ง

2.2.7 เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ 152 แห่ง แห่งละ 2 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 304 คน รายละเอียดดังในตาราง 4

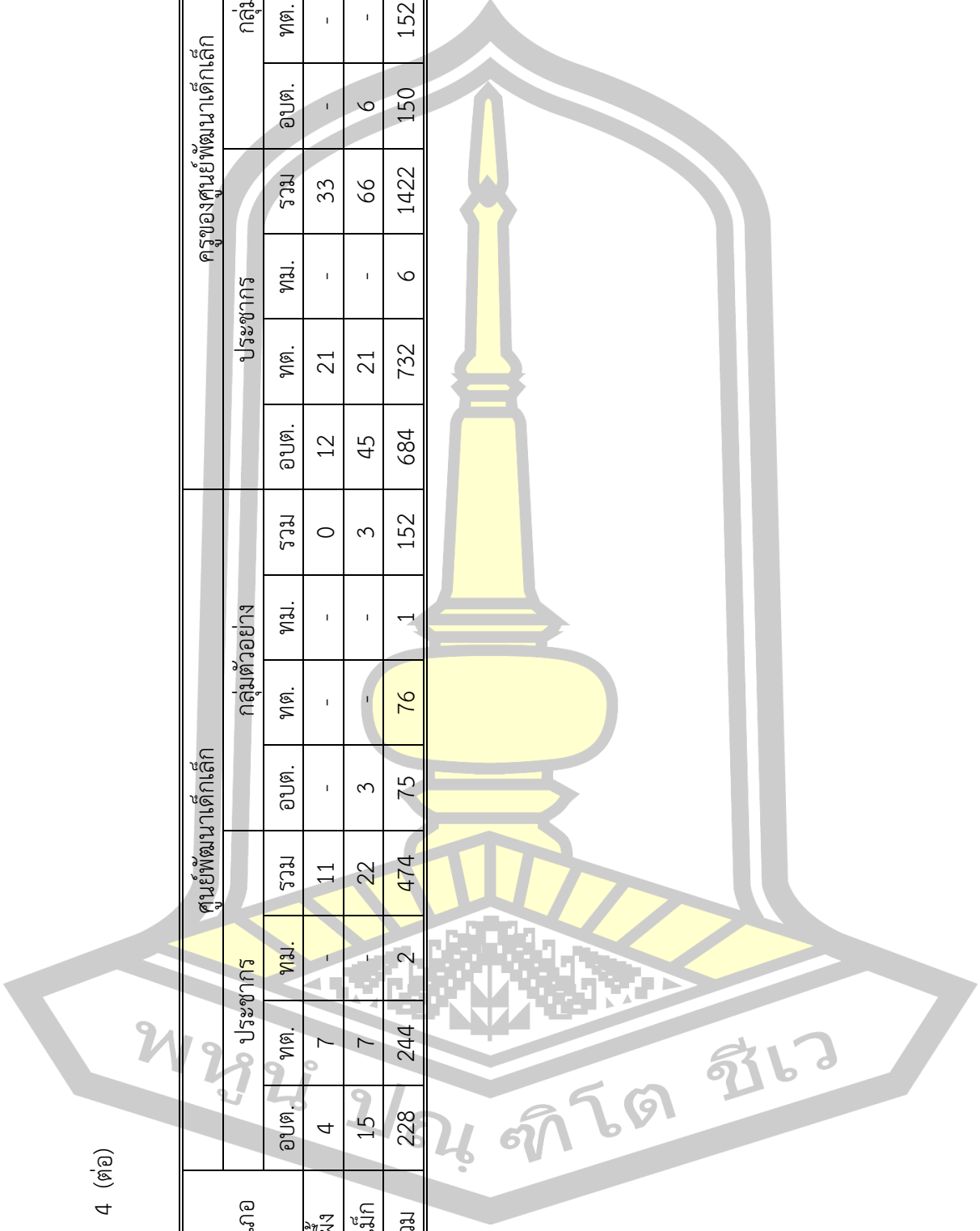
ตาราง 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						ครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง			ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง			
	อบต.	ทม.	รวม	อบต.	ทม.	รวม	อบต.	ทม.	รวม	อบต.	ทม.	รวม	
กมลาไสย	22	24	46	8	8	16	66	72	-	138	16	16	32
ห้วยซ้อย	11	4	15	8	-	8	33	12	-	45	16	-	16
ดอนจาน	7	5	12	-	-	0	21	15	-	36	-	-	0
นาคู	7	2	9	-	-	0	21	6	-	27	-	-	0
สามชัย	16	-	16	-	-	0	48	-	-	48	-	-	0
ภูนิมรายณ์	38	23	61	8	8	16	114	69	-	183	16	16	32
เขาวง	2	6	8	-	-	0	6	18	-	24	-	-	0
คำม่วง	21	11	32	8	8	16	63	33	-	96	16	16	32
ท่าคันโท	2	14	16	-	8	8	6	42	-	48	-	16	16
นามน	12	9	21	8	8	16	36	27	-	63	16	16	32
เมืองฯ	1	41	44	-	8	9	3	123	6	132	-	16	18
ยางตลาด	37	32	69	8	8	16	111	96	-	207	16	16	32
ร่องคำ	8	2	10	8	-	8	24	6	-	30	16	-	16
สมเด็จ	11	23	34	8	8	16	33	69	-	102	16	16	32
สหัสขันธ์	6	12	18	-	8	8	18	36	-	54	-	16	16
หนองกงศรี	8	22	30	8	4	12	24	66	-	90	16	8	24

ตาราง 4 (ต่อ)

อำเภอ	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						ครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก									
	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง			ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง						
	อบต.	ทต.	ทม.	รวม	อบต.	ทต.	ทม.	รวม	อบต.	ทต.	ทม.	รวม	อบต.	ทต.	ทม.	รวม
ห้วยผึ้ง	4	7	-	11	-	-	0	12	21	-	33	-	-	-	-	0
ห้วยเม็ก	15	7	-	22	3	-	3	45	21	-	66	6	-	-	6	
รวม	228	244	2	474	75	76	152	684	732	6	1422	150	152	2	304	

2.3 หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน ตอนที่ 2 ข้อคำถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Type) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งแต่ละระดับมีค่าคะแนน และความหมายดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 การสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถาม

3.2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

3.2.2 ร่างแบบสอบถามโดยใช้ประเด็นขององค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 1 มาเป็นกรอบการสร้าง

3.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ

3.2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์การพิจารณาผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

3.2.4.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก

3.2.4.2 สำเร็จการศึกษาด้านสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หรือการวัดผลการศึกษา หรือวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา หรือการบริหารการศึกษา

3.2.4.3 มีประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัย การวัดผล การประเมินผลด้าน การศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้แก่

- 1) ดร.ภุริ วงศ์วิเชียร ผู้ช่วยอธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วุฒิมการศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 2) ดร.สุรชิน วิเศษลา ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลอุบลรัตน์ อำเภอบุขรัตน จังหวัดขอนแก่น วุฒิมการศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) สาขาวิชาการบริหารการจัดการการศึกษา
- 3) ดร.เทพสุดา แพงจันทร์ศรี ครู โรงเรียนเทศบาล 1 กาฬสินธุ์พิทยาสีทธิ์ สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ วุฒิมการศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) สาขาวิชาการบริหารการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- 4) นางสนิดาภรณ์ หนองหว้า ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 27 วุฒิมการศึกษาศาสตร์ศึกษา มหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 5) นางรัตนาวดี นิมนขานี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านบ่อใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 วุฒิมการศึกษาศาสตร์ศึกษา มหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา

3.2.5 นำแบบสอบถามที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณา นำมาหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะของเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) ดังนี้

- ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้
- ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้
- ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สามารถวัดได้

ผลการคำนวณค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา IOC พบว่า มีค่าระหว่าง 0.60 – 1.00 ทุกข้อ ซึ่งถือว่าใช้ได้

จากนั้นได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 15 แห่ง แล้วนำมาคำนวณค่าอำนาจจำแนก ใช้วิธีการเปรียบเทียบคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมโดยใช้สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยเปรียบเทียบคะแนนเมื่อตัดออกหนึ่งข้อโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ผลการหาคุณภาพของแบบสอบถาม มีดังนี้

3.2.5.1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.304 – 0.717 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.873

3.2.5.2 แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.306 – 0.884 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.976

3.2.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยประสานความร่วมมือไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง และสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนมาได้ จำนวน 228 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75 ของแบบสอบถามทั้งหมด

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดกระทำข้อมูล

5.1.1 ตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา

5.1.2 ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนต่อไปนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 บันทึกคะแนนเข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แปรค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2554)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2.2 หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น จากค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 การหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

ระยะที่ 3 พัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 การสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาหน่วยงานที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ โดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ดังนี้

1.1.1 เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับการรับรองคุณภาพระดับจังหวัด

1.1.2 เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีการดำเนินงานอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป

และได้คัดเลือกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่

1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนาจารย์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับการรับรองคุณภาพระดับจังหวัดประจำปีงบประมาณ 2556 โดยทำการสัมภาษณ์จากหัวหน้าและครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 3 คน

2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสะอาด อำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับการรับรองคุณภาพระดับจังหวัดประจำปีงบประมาณ 2556 โดยทำการสัมภาษณ์จากหัวหน้าและครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 3 คน

1.2 ออกแบบแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ดำเนินการดังต่อไปนี้

1.2.1 นำผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ มาใช้ในการปรับร่างแนวทางที่ได้จากการออกแบบเบื้องต้นไว้จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2.2 นำเสนอร่างแนวทางให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ

1.3 นำร่างแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พร้อมทั้งข้อคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

2.1 หัวหน้าและครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็น Best Practice 2 แห่ง จำนวนรวม 6 คน

2.2 กลุ่มผู้ประเมินแนวทาง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

2.2.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก

2.2.2 สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หรือการบริหารการศึกษา

2.2.3 มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา หรือการจัดการเรียนการสอน อย่างน้อย 5 ปี ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ได้แก่

2.2.3.1 ดร.ปิยศักดิ์ ถีอาสนา อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วุฒิการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) สาขาการบริหาร การจัดการศึกษา

2.2.3.2 ดร.จำเริญ แก้วเพ็ญกร ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ วุฒิการศึกษาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) สาขาการบริหารการจัดการศึกษา

2.2.3.3 ดร.สัมฤทธิ์ กางเพ็ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนหนองกุงวิทยา คาร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรดุษฎี บัณฑิต (ศษ.ด.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.2.3.4 คุณครูสุวณีย์ พงษ์จันทร์โอ ครูชำนาญการพิเศษ (สาขาปฐมวัย) โรงเรียนอนุบาลราชสีห์ไศล อำเภอราชสีห์ จังหวัดศรีสะเกษ วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.2.3.5 คุณครูทิพย์สุดา ไกรเกตุ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนราชสีห์ไศล อำเภอราชสีห์ จังหวัดศรีสะเกษ วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ประเภทและลักษณะของเครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง

3.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.1.1 แบบสัมภาษณ์

1) ศึกษาหลักการ และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์

2) ร่างแบบสัมภาษณ์

3) นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแนะนำ แล้วปรับแก้ไขตาม

คำแนะนำ

4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้ว นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจพิจารณาความเหมาะสม

3.2.1.2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครู ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ แบบสอบถามความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการ พัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิเขียนข้อเสนอแนะ และประเด็นการปรับปรุงแนวทาง

การสร้างและหาคุณภาพของแบบประเมิน มีดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาหลักการ และวิธีการสร้างแบบประเมิน
- 2) ร่างแบบประเมิน
- 3) นำแบบประเมินเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแนะนำ แล้วปรับแก้ไขตาม

คำแนะนำ

4) ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจพิจารณาความเหมาะสม และความเป็นไปได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นการพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ต่อไป

5.2 การจัดกระทำข้อมูลโดยตรวจให้คะแนนการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

คะแนนที่ได้ ระดับความเหมาะสมของแนวทาง

5	แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด
4	แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
3	แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง
2	แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย

- 1 แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมิน โดยการป้อนคะแนนเข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ และแปลความค่าเฉลี่ยโดยมีเกณฑ์ต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย   ความหมาย

- 4.51 – 5.00 แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้
สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้
สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับมาก
- 2.51 – 3.50 แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้
สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 – 2.50 แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้
สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้
สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง
(PNI_{modified}) ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
  - 1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)
  - 1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
  - 1.3 ร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : $PNI_{modified}$)
3. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ
  - 3.1 การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามและความมุ่งหมาย เพื่อหาความเที่ยงตรงของข้อคำถาม IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยใช้สูตรดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2553)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

- 3.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

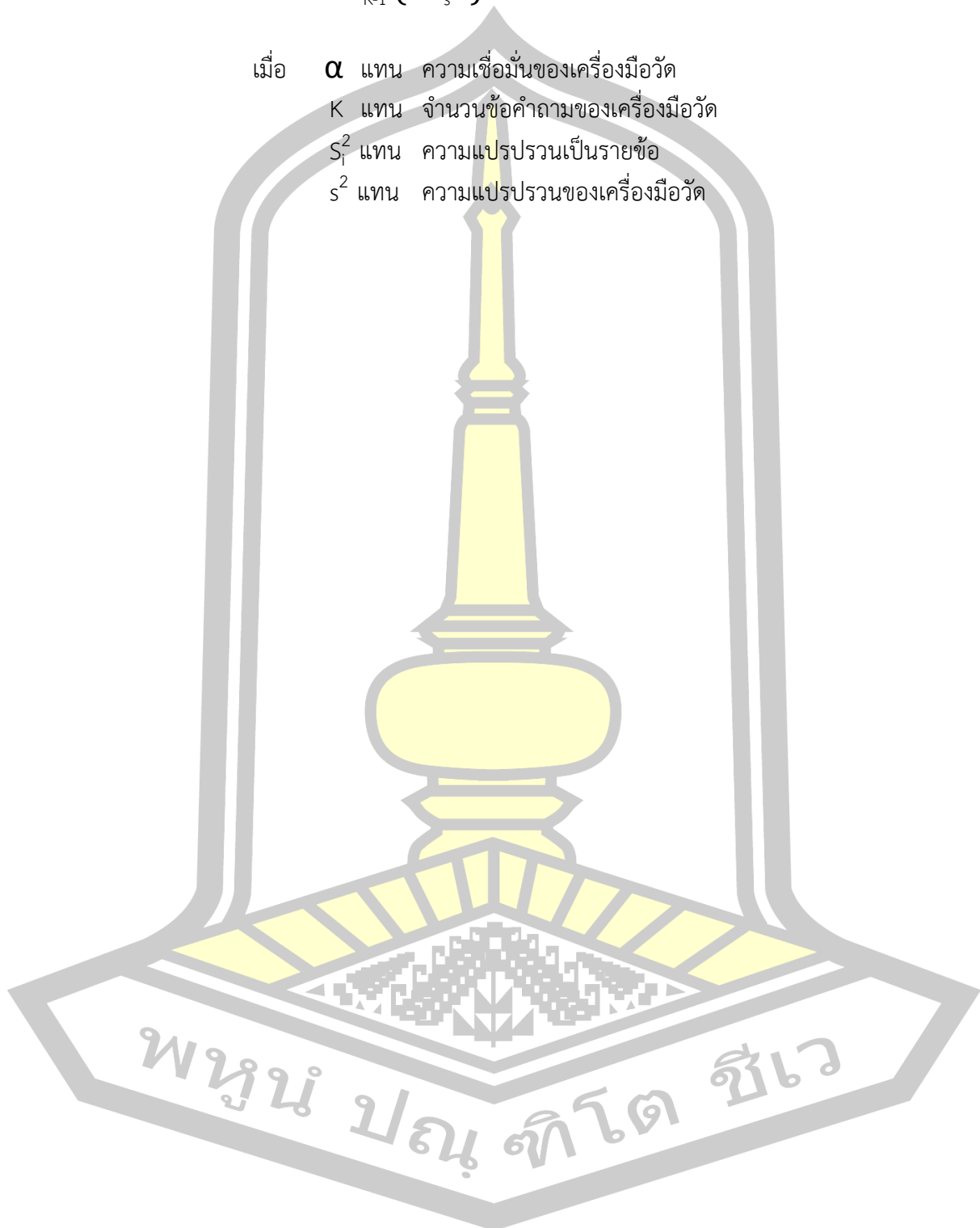
$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{\{N \sum X^2 - (\sum X)^2\} \{N \sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 N แทน จำนวนข้อมูล
 $\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X
 $\sum Y$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน Y
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของกำลังสอง X
 $\sum Y^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของกำลังสอง Y
 $\sum XY$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X และ Y คู่กันแต่ละคู่

- 3.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right\}$$

- เมื่อ α แทน ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด
 K แทน จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือวัด
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 s^2 แทน ความแปรปรวนของเครื่องมือวัด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	สภาพปัจจุบัน
I	แทน	สภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{(modified)}$	แทน	ความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์
3. ระยะที่ 3 พัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผลการศึกษาองค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 32 ตัวชี้วัด มีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การเตรียมความพร้อมของครู มี 6 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 2 การศึกษาข้อมูลผู้เรียน มี 6 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 3 การวางแผนการจัดประสบการณ์ มี 8 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 4 การจัดประสบการณ์เรียนรู้ มี 7 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 5 การวัดและประเมินผลผู้เรียน มี 5 ตัวชี้วัด

1.2 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน

ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ปรากฏผลดังตาราง 5 - 10

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวม

องค์ประกอบที่	องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	การเตรียมความพร้อมของครู	3.97	0.72	มาก
2.	การศึกษาข้อมูลผู้เรียน	4.10	0.80	มาก
3.	การวางแผนการจัดประสบการณ์	4.18	0.71	มาก
4.	การจัดประสบการณ์เรียนรู้	4.09	0.70	มาก
5.	การวัดและประเมินผลผู้เรียน	4.00	0.91	มาก
	โดยรวม	4.08	0.76	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการจัด
 ประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน
 ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ ได้แก่
 การวางแผนการจัดประสบการณ์ การศึกษาข้อมูลผู้เรียน และการจัดประสบการณ์เรียนรู้

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของ
 องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการเตรียม
 ความพร้อมของครู

ตัวชี้วัด ที่	ตัวชี้วัดการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
1.	เข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระการ เรียนรู้ และคุณลักษณะตามวัยของหลักสูตร	4.00	1.00	มาก
2.	เข้าใจหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ตามหลักสูตร	4.20	0.45	มาก
3.	มีแฟ้มสะสมงานของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้เพื่อ เก็บรวบรวมผลงานของเด็ก รายละเอียดเกี่ยวกับ เด็กและครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กและครอบครัว	4.40	0.89	มาก
4.	มีการจัดเตรียมเนื้อหาเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรโดยบูรณาการความรู้รอบตัวแขนง ต่าง ๆ	3.80	0.45	มาก
5.	มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการจัดประสบการณ์ เรียนรู้โดยใช้วัสดุหรือแหล่งเรียนรู้ในห้องอื่น	3.80	0.45	มาก
6.	มีผลการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการ จัดประสบการณ์เรียนรู้	3.60	0.89	มาก
	โดยรวม	3.97	0.72	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการจัด
 ประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการเตรียมความพร้อมของครู
 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ
 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ ได้แก่ มีแฟ้มสะสมงานของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้เพื่อเก็บ
 รวบรวมผลงานของเด็ก รายละเอียดเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กและครอบครัวเข้าใจหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตร และเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะตามวัยของหลักสูตร

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการศึกษาข้อมูลผู้เรียน

ตัวชี้วัดที่	ตัวชี้วัดการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	เข้าใจพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กและความแตกต่างด้านร่างกายของเด็ก	4.60	0.55	มากที่สุด
2.	เข้าใจพัฒนาการด้านความคิดและสติปัญญาและความแตกต่างด้านความคิดและสติปัญญาของเด็ก	4.40	0.55	มาก
3.	เข้าใจพฤติกรรม/อากัปกิริยาการแสดงออกของเด็ก	4.00	1.00	มาก
4.	เข้าใจสภาวะทางอารมณ์และการรับมือกับสภาวะทางอารมณ์ของเด็ก	3.60	0.89	มาก
5.	มีรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กตามช่วงวัยเป็นรายบุคคล	4.20	0.84	มาก
6.	มีรายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาที่พบเกี่ยวกับเด็กเป็นรายบุคคล	3.80	0.84	มาก
	โดยรวม	4.10	0.80	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษาข้อมูลผู้เรียน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ ได้แก่ เข้าใจพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กและความแตกต่างด้านร่างกายของเด็ก เข้าใจพัฒนาการด้านความคิดและสติปัญญาและความแตกต่างด้านความคิดและสติปัญญาของเด็ก และมีรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กตามช่วงวัยเป็นรายบุคคล

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของ องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการวางแผน การจัดประสบการณ์

ตัวชี้วัด ที่	ตัวชี้วัดการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
1.	มีการวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดสาระการ เรียนรู้รายปีการศึกษาและรายภาคเรียน	3.80	0.45	มาก
2.	มีแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้	4.40	0.55	มาก
3.	มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม สำหรับแต่ละสาระการเรียนรู้	4.20	1.10	มาก
4.	มีการจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ให้พร้อม	3.60	0.55	มาก
5.	มีการใช้วิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสม สำหรับกิจกรรมประจำวันตามหลักสูตร	3.80	0.45	มาก
6.	มีการกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัด ประสบการณ์เรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
7.	มีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้อง ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
8.	มีการจัดเตรียมเนื้อหา/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ เครื่องมือ การวัดผล และการบันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อม สำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้	4.20	0.84	มาก
โดยรวม		4.18	0.71	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการจัด ประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการวางแผนการจัด ประสบการณ์ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด 2 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ ได้แก่ มีการ กำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ มีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล สอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เหมาะสม และมีแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้

ตัวชี้วัดที่	ตัวชี้วัดการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	มีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์โดยยืดหยุ่นตามสถานการณ์จริง	4.20	0.84	มาก
2.	มีการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม	4.00	0.71	มาก
3.	มีการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก เมตตา ใช้หลักจิตวิทยาและการเสริมแรงทางบวก	3.60	0.55	มาก
4.	มีการให้การดูแลเด็กที่มีความแตกต่างกันอย่างเหมาะสมกับวัยและสภาพพื้นฐานของเด็ก	4.60	0.55	มากที่สุด
5.	มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึกพฤติกรรมสำคัญต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดขึ้นขณะจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออก คำพูด ท่าทาง การคิดของเด็ก	4.40	0.55	มาก
6.	มีการบันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้หลังการจัดประสบการณ์	4.00	0.71	มาก
7.	มีการสะท้อนจุดแข็งจุดอ่อนที่พบจากการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อนำสู่การปรับปรุงการจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป	3.80	0.84	มาก
	โดยรวม	4.09	0.70	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ ได้แก่ มีการให้การดูแลเด็กที่มีความแตกต่างกันอย่างเหมาะสมกับวัยและสภาพพื้นฐานของเด็ก มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึกพฤติกรรมสำคัญต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดขึ้นขณะจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออก คำพูด ท่าทาง การคิดของเด็ก และมีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์โดยยืดหยุ่นตามสถานการณ์จริง

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน

ตัวชี้วัดที่	ตัวชี้วัดการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	มีการวัดผลผู้เรียนตามวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้และบันทึกผลการจัดการเรียนรู้อะไรบ้าง	4.40	0.55	มาก
2.	มีการบันทึกผลการวัดในเครื่องมือการบันทึกผลที่จัดเตรียมไว้	4.00	1.22	มาก
3.	มีการบันทึกข้อมูลสาเหตุของผลการปฏิบัติผ่าน หรือไม่ผ่าน ของผู้เรียนแต่ละคน	4.20	0.84	มาก
4.	มีรายงานผลการวัดและประเมินผู้เรียน	3.60	1.14	มาก
5.	มีการนำผลการวัดและประเมินผลผู้เรียนไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน/การจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป	3.80	0.84	มาก
โดยรวม		4.00	0.91	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ ได้แก่ มีการวัดผลผู้เรียนตามวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้และบันทึกผล มีการบันทึกข้อมูลสาเหตุของผลการปฏิบัติ ผ่าน หรือไม่ผ่าน ของผู้เรียนแต่ละคน และมีการบันทึกผลการวัดในเครื่องมือการบันทึกผลที่จัดเตรียมไว้

2. ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนมาได้ จำนวน 228 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75 ของแบบสอบถามทั้งหมด รายละเอียดการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ปรากฏดังในตาราง 11 - 17

ตาราง 11 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
20 – 35 ปี	76	33.33
36 ปีขึ้นไป	152	66.67
รวม	228	100.00
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
1 – 5 ปี	87	38.16
6 – 10 ปี	99	43.42
11 ปีขึ้นไป	42	18.42
รวม	228	100.00

จากตาราง 11 พบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 36 ปีขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม

ด้าน ที่	การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การเตรียมความพร้อมของครู	3.17	0.59	ปาน กลาง	4.12	0.90	มาก
2	การศึกษาข้อมูลผู้เรียน	3.34	0.54	ปาน กลาง	4.36	0.79	มาก
3	การวางแผนการจัดประสบการณ์	3.37	0.61	ปาน กลาง	4.24	0.83	มาก
4	การจัดประสบการณ์เรียนรู้	3.15	0.46	ปาน กลาง	4.31	0.87	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้าน ที่	การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5	การวัดและประเมินผลผู้เรียน	3.22	0.60	ปาน กลาง	4.38	0.80	มาก
	โดยรวม	3.25	0.57	ปาน กลาง	4.28	0.84	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยคณะครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับ ได้แก่ การวางแผนการจัดประสบการณ์ การศึกษาข้อมูลผู้เรียน และการวัดและประเมินผลผู้เรียน

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับ ได้แก่ การวัดและประเมินผลผู้เรียน การศึกษาข้อมูลผู้เรียน และการจัดประสบการณ์เรียนรู้

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการเตรียมความพร้อมของครู

ข้อ ที่	การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	เข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะ ตามวัยของหลักสูตร	3.36	0.50	ปาน กลาง	3.89	0.79	มาก
2.	เข้าใจหลักการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตร	3.04	0.55	ปาน กลาง	4.09	0.98	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ ที่	การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3.	มีแฟ้มสะสมงานของเด็กเป็น รายบุคคล ใช้เพื่อเก็บรวบรวม ผลงานของเด็ก รายละเอียดเกี่ยวกับ เด็กและครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและ ครอบครัว	3.20	0.64	ปาน กลาง	4.20	0.99	มาก
4.	มีการจัดเตรียมเนื้อหาเกี่ยวกับสาระ การเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยบูรณา การความรู้รอบตัวแขนงต่าง ๆ	3.15	0.63	ปาน กลาง	3.93	0.97	มาก
5.	มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการจัด ประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้วัสดุหรือ แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	2.91	0.54	ปาน กลาง	4.27	0.83	มาก
6.	มีผลการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ เรียนรู้	3.35	0.53	ปาน กลาง	4.32	0.70	มาก
	โดยรวม	3.17	0.59	ปาน กลาง	4.12	0.90	มาก

จากตาราง 13 พบว่า ผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยคณะครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการ
เตรียมความพร้อมของครู มีสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับ ได้แก่
เข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะตามวัยของหลักสูตร มีผล
การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และมีแฟ้มสะสมงานของเด็ก
เป็นรายบุคคล ใช้เพื่อเก็บรวบรวมผลงานของเด็ก รายละเอียดเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว และ
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครอบครัว

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ใน
ระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับ ได้แก่ มีผลการศึกษา
หาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการจัด
ประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้วัสดุหรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และมีแฟ้มสะสมงานของเด็กเป็น

รายบุคคล ใช้เพื่อเก็บรวบรวมผลงานของเด็ก รายละเอียดเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว และ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครอบครัว

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพ ที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการศึกษาข้อมูลผู้เรียน

ข้อ ที่	การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	เข้าใจพัฒนาการด้านร่างกายของเด็ก และความแตกต่างด้านร่างกายของ เด็ก	3.25	0.46	ปาน กลาง	3.80	0.86	มาก
2.	เข้าใจพัฒนาการด้านความคิดและ สติปัญญาและความแตกต่างด้าน ความคิดและสติปัญญาของเด็ก	3.38	0.57	ปาน กลาง	4.50	0.63	มาก
3.	เข้าใจพฤติกรรม/อากัปกิริยาการ แสดงออกของเด็ก	3.35	0.58	ปาน กลาง	4.79	0.41	มาก ที่สุด
4.	เข้าใจสภาวะทางอารมณ์และการ รับมือกับสภาวะทางอารมณ์ของเด็ก	3.40	0.57	ปาน กลาง	4.66	0.48	มาก ที่สุด
5.	มีรายงานการประเมินพัฒนาการของ เด็กตามช่วงวัยเป็นรายบุคคล	3.33	0.58	ปาน กลาง	4.84	0.45	มาก ที่สุด
6.	มีรายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไข ปัญหาที่พบเกี่ยวกับเด็กเป็น รายบุคคล	3.32	0.48	ปาน กลาง	3.58	0.74	มาก
	โดยรวม	3.34	0.54	ปาน กลาง	4.36	0.79	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การจัด ประสบการณ์เรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยคณะครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการศึกษาข้อมูล ผู้เรียน มีสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับ ปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับ ได้แก่ เข้าใจสภาวะทาง อารมณ์และการรับมือกับสภาวะทางอารมณ์ของเด็ก เข้าใจพัฒนาการด้านความคิดและสติปัญญา

และความแตกต่างด้านความคิดและสติปัญญาของเด็ก และเข้าใจพฤติกรรม/อากัปกิริยาการ แสดงออกของเด็ก

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ใน ระดับมากที่สุด 3 ข้อ อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอ ตามลำดับ ได้แก่ มีรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กตามช่วงวัยเป็นรายบุคคล เข้าใจ พฤติกรรม/อากัปกิริยาการ แสดงออกของเด็ก และเข้าใจสภาวะทางอารมณ์และการรับมือกับ สภาวะทางอารมณ์ของเด็ก

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพ ที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์

ข้อ ที่	การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีการวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนด สาระการเรียนรู้รายปีการศึกษาและ รายภาคเรียน	3.44	0.52	ปาน กลาง	3.90	0.80	มาก
2.	มีแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้	3.30	0.68	ปาน กลาง	4.42	0.77	มาก
3.	มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เชิงพฤติกรรมสำหรับแต่ละสาระ การเรียนรู้	3.25	0.69	ปาน กลาง	4.31	0.78	มาก
4.	มีการจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ให้พร้อม	3.36	0.62	ปาน กลาง	4.57	0.65	มาก ที่สุด
5.	มีการใช้วิธีการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรม ประจำวันตามหลักสูตร	3.39	0.61	ปาน กลาง	4.39	0.78	มาก
6.	มีการกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้	3.40	0.62	ปาน กลาง	4.06	0.86	มาก
7.	มีการกำหนดวิธีการวัดและ ประเมินผลสอดคล้องตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เหมาะสม	3.40	0.60	ปาน กลาง	4.47	0.83	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ ที่	การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8.	มีการจัดเตรียมเนื้อหา/สื่อ/แหล่ง เรียนรู้ เครื่องมือการวัดผล และการ บันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับ การจัดประสบการณ์เรียนรู้	3.44	0.52	ปาน กลาง	3.78	0.80	มาก
	โดยรวม	3.37	0.61	ปาน กลาง	4.24	0.83	มาก

จากตาราง 15 พบว่า ผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยคณะครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์ มีสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับได้แก่ อันดับหนึ่งมีสองข้อ คือ มีการวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีการศึกษาและรายภาคเรียน และมีการจัดเตรียมเนื้อหา/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ เครื่องมือการวัดผล และการบันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ อันดับสองมีสองข้อ คือ มีการกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และมีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เหมาะสม และอันดับสาม คือ มีการใช้วิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมประจำวันตามหลักสูตร

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับ ได้แก่ มีการจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้พร้อม มีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เหมาะสม และมีแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้

พูน ปณ ทิโต ชิว

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพ
ที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้

ข้อ ที่	การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตาม แผนการจัดประสบการณ์โดยยืดหยุ่น ตามสถานการณ์จริง	3.02	0.34	ปาน กลาง	3.86	0.99	มาก
2.	มีการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ ปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ไขปัญหา อย่างเหมาะสม	3.15	0.54	ปาน กลาง	4.30	0.76	มาก
3.	มีการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก เมตตา ใช้หลักจิตวิทยาและ การเสริมแรงทางบวก	3.26	0.50	ปาน กลาง	4.34	0.80	มาก
4.	มีการให้การดูแลเด็กที่มีความ แตกต่างกันอย่างเหมาะสมกับวัยและ สภาพพื้นฐานของเด็ก	3.14	0.45	ปาน กลาง	4.42	0.74	มาก
5.	มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและ บันทึกพฤติกรรมสำคัญต่าง ๆ ของ เด็กที่เกิดขึ้นขณะจัดประสบการณ์ เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมการ แสดงออก คำพูด ท่าทาง การคิด ของเด็ก	3.17	0.51	ปาน กลาง	4.71	0.69	มาก ที่สุด
6.	มีการบันทึกผลการจัดประสบการณ์ เรียนรู้หลังการจัดประสบการณ์	3.20	0.45	ปาน กลาง	4.33	0.88	มาก
7.	มีการสะท้อนจุดแข็งจุดอ่อนที่พบ จากการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อ นำไปสู่การปรับปรุงการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป	3.12	0.35	ปาน กลาง	4.19	0.95	มาก
โดยรวม		3.15	0.46	ปาน กลาง	4.31	0.87	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยคณะครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ มีสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับ ได้แก่ มีการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก เมตตา ใช้หลักจิตวิทยาและการเสริมแรงทางบวก มีการบันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้หลังการจัดประสบการณ์ และมีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึกพฤติกรรมสำคัญต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดขึ้นขณะจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออก คำพูด ท่าทาง การคิดของเด็ก

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ระดับมาก 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับ ได้แก่ มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึกพฤติกรรมสำคัญต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดขึ้นขณะจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออก คำพูด ท่าทาง การคิดของเด็ก มีการให้การดูแลเด็กที่มีความแตกต่างกันอย่างเหมาะสมกับวัยและสภาพพื้นฐานของเด็ก และมีการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก เมตตา ใช้หลักจิตวิทยาและการเสริมแรงทางบวก

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน

ข้อ ที่	การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีการวัดผลผู้เรียนตามวิธีการที่ กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ และบันทึกผล	3.27	0.47	ปาน กลาง	4.32	0.80	มาก
2.	มีการบันทึกผลการวัดในเครื่องมือ การบันทึกผลที่จัดเตรียมไว้	3.21	0.74	ปาน กลาง	4.73	0.60	มาก ที่สุด
3.	มีการบันทึกข้อมูลสาเหตุของผลการ ปฏิบัติ ผ่าน หรือไม่ผ่าน ของ ผู้เรียนแต่ละคน	3.04	0.66	ปาน กลาง	4.49	0.74	มาก
4.	มีรายงานผลการวัดและประเมิน ผู้เรียน	3.28	0.56	ปาน กลาง	4.29	0.80	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ ที่	การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5.	มีการนำผลการวัดและประเมินผล ผู้เรียน ไปใช้ในการปรับปรุงและ พัฒนาผู้เรียน/การจัดประสบการณ์ เรียนรู้ต่อไป	3.28	0.46	ปาน กลาง	4.07	0.86	มาก
	โดยรวม	3.22	0.60	ปาน กลาง	4.38	0.80	มาก

จากตาราง 17 พบว่า ผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยคณะครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน มีสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับ ได้แก่ อันดับหนึ่งมีสองข้อ คือ มีรายงานผลการวัดและประเมินผู้เรียน และมีการนำผลการวัดและประเมินผลผู้เรียน ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน/การจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป มีการวัดผลผู้เรียนตามวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้และบันทึกผล และมีการบันทึกผลการวัดในเครื่องมือการบันทึกผลที่จัดเตรียมไว้

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับ ได้แก่ มีการบันทึกผลการวัดในเครื่องมือการบันทึกผลที่จัดเตรียมไว้ มีการบันทึกข้อมูลสาเหตุของผลการปฏิบัติ ผ่าน หรือไม่ผ่าน ของผู้เรียนแต่ละคน และมีการวัดผลผู้เรียนตามวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้และบันทึกผล

2.2 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการจัดประสบการณ์เรียนรู้
สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น เพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified Priority Needs Index : PNI_{modified}) เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ปรากฏผลดังตาราง 18 - 23

ตาราง 18 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุงและลำดับความต้องการจำเป็น โดยรวมของการจัด
 ประสิทธิภาพการเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด
 กาฬสินธุ์

ด้านที่	องค์ประกอบการจัดประสิทธิภาพ การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	D	I	PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
1.	การเตรียมความพร้อมของครู	3.17	4.12	0.30	4
2.	การศึกษาข้อมูลผู้เรียน	3.34	4.36	0.31	3
3.	การวางแผนการจัดประสิทธิภาพ	3.37	4.24	0.26	5
4.	การจัดประสิทธิภาพการเรียนรู้	3.15	4.31	0.37	1
5.	การวัดและประเมินผลผู้เรียน	3.22	4.38	0.36	2

จากตาราง 18 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางพัฒนาครู
 ด้านการจัดประสิทธิภาพการเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด
 กาฬสินธุ์ โดยรวม เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 การจัด
 ประสิทธิภาพการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 การวัดและประเมินผลผู้เรียน ลำดับที่ 3 การศึกษาข้อมูลผู้เรียน
 ลำดับที่ 4 การเตรียมความพร้อมของครู และลำดับที่ 5 การวางแผนการจัดประสิทธิภาพ

ตาราง 19 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุงและลำดับความต้องการจำเป็น โดยรวมของการจัด
 ประสิทธิภาพการเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด
 กาฬสินธุ์ ด้านการเตรียมความพร้อมของครู

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดประสิทธิภาพ การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	D	I	PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
1.	เข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะ ตามวัยของหลักสูตร	3.36	3.89	0.16	6
2.	เข้าใจหลักการจัดประสิทธิภาพ สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตร	3.04	4.09	0.34	2

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านที่	องค์ประกอบการจัดประสบการณ์ เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	D	I	PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
3.	มีแฟ้มสะสมงานของเด็กเป็น รายบุคคล ใช้เพื่อเก็บรวบรวม ผลงานของเด็ก รายละเอียดเกี่ยวกับ เด็กและครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ ระหว่างศูนย์พัฒนา เด็กเล็กและครอบครัว	3.20	4.20	0.31	3
4.	มีการจัดเตรียมเนื้อหาเกี่ยวกับสาระ การเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยบูรณา การความรู้รอบตัวแขนงต่าง ๆ	3.15	3.93	0.25	5
5.	มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการจัด ประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้วัสดุหรือ แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	2.91	4.27	0.47	1
6.	มีผลการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ เรียนรู้	3.35	4.32	0.29	4
	รวม	3.17	4.12	0.30	-

จากตาราง 19 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางพัฒนาครู
ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด
กาฬสินธุ์ ด้านการเตรียมความพร้อมของครู เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยสาม
อันดับ ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้วัสดุหรือ
แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ลำดับที่ 2 เข้าใจหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตร
ลำดับที่ 3 มีแฟ้มสะสมงานของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้เพื่อเก็บรวบรวมผลงานของเด็ก รายละเอียด
เกี่ยวกับเด็กและครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครอบครัว

ตาราง 20 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุงและลำดับความต้องการจำเป็น โดยรวมของการจัด
 ประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด
 กาฬสินธุ์ ด้านการศึกษาข้อมูลผู้เรียน

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดประสบการณ์ เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
1.	เข้าใจพัฒนาการด้านร่างกายของเด็ก และความแตกต่างด้านร่างกายของ เด็ก	3.25	3.80	0.17	5
2.	เข้าใจพัฒนาการด้านความคิดและ สติปัญญาและความแตกต่างด้าน ความคิดและสติปัญญาของเด็ก	3.38	4.50	0.33	4
3.	เข้าใจพฤติกรรม/อากัปกริยาการ แสดงออกของเด็ก	3.35	4.79	0.43	2
4.	เข้าใจสภาวะทางอารมณ์และการ รับมือกับสภาวะทางอารมณ์ของเด็ก	3.40	4.66	0.37	3
5.	มีรายงานการประเมินพัฒนาการของ เด็กตามช่วงวัยเป็นรายบุคคล	3.33	4.84	0.45	1
6.	มีรายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไข ปัญหาที่พบเกี่ยวกับเด็กเป็น รายบุคคล	3.32	3.58	0.08	6
	รวม	3.34	4.36	0.31	-

จากตาราง 20 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางพัฒนาครู
 ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด
 กาฬสินธุ์ ด้านการศึกษาข้อมูลผู้เรียน เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยสามอันดับ
 ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กตามช่วงวัยเป็นรายบุคคล ลำดับที่ 2
 เข้าใจพฤติกรรม/อากัปกริยาการแสดงออกของเด็ก ลำดับที่ 3 เข้าใจสภาวะทางอารมณ์และ
 การรับมือกับสภาวะทางอารมณ์ของเด็ก

ตาราง 21 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุงและลำดับความต้องการจำเป็น โดยรวมของ การจัดการประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการวางแผนการจัดการจัดการประสบการณ์

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดการจัดการประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	D	I	PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
1.	มีการวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนด สาระการเรียนรู้รายปีการศึกษาและ รายภาคเรียน	3.44	3.90	0.14	7
2.	มีแผนการจัดการจัดการประสบการณ์เรียนรู้	3.30	4.42	0.34	2
3.	มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เชิงพฤติกรรมสำหรับแต่ละสาระการ เรียนรู้	3.25	4.31	0.33	3
4.	มีการจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ให้พร้อม	3.36	4.57	0.36	1
5.	มีการใช้วิธีการจัดการประสบการณ์ เรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรม ประจำวันตามหลักสูตร	3.39	4.39	0.30	5
6.	มีการกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ ในการจัดการประสบการณ์เรียนรู้	3.40	4.06	0.19	6
7.	มีการกำหนดวิธีการวัดและ ประเมินผลสอดคล้องตามจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่เหมาะสม	3.40	4.47	0.31	4
8.	มีการจัดเตรียมเนื้อหา/สื่อ/แหล่ง เรียนรู้ เครื่องมือการวัดผล และ การบันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับ การจัดการประสบการณ์เรียนรู้	3.44	3.78	0.10	8
	รวม	3.37	4.24	0.26	-

จากตาราง 21 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางพัฒนาครู ด้านการจัดการประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการวางแผนการจัดการจัดการประสบการณ์ เรียนลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย

สามอันดับ ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้พร้อม ลำดับที่ 2 มีแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ลำดับที่ 3 มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมสำหรับแต่ละสาระการเรียนรู้

ตาราง 22 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุงและลำดับความต้องการจำเป็น โดยรวมของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1.	มีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์โดยยืดหยุ่นตามสถานการณ์จริง	3.02	3.86	0.28	7
2.	มีการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม	3.15	4.30	0.37	3
3.	มีการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรักเมตตา ใช้หลักจิตวิทยาและการเสริมแรงทางบวก	3.26	4.34	0.33	6
4.	มีการให้การดูแลเด็กที่มีความแตกต่างกันอย่างเหมาะสมกับวัยและสภาพพื้นฐานของเด็ก	3.14	4.42	0.41	2
5.	มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึกพฤติกรรมสำคัญต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดขึ้นขณะจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออก คำพูด ท่าทาง การคิดของเด็ก	3.17	4.71	0.49	1
6.	มีการบันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้หลังการจัดประสบการณ์	3.20	4.33	0.35	4

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดประสบการณ์ เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	D	I	PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
7.	มีการสะท้อนจุดแข็งจุดอ่อนที่พบจาก การจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อนำสู่ การปรับปรุงการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ต่อไป	3.12	4.19	0.34	5
	รวม	3.15	4.31	0.37	-

จากตาราง 22 พบว่า ลำดับความต้องกรจำเป็นในการพัฒนาแนวทางพัฒนาครู
ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด
กาฬสินธุ์ ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เรียงลำดับความต้องกรจำเป็นจากมากไปหาน้อยสาม
อันดับ ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึกพฤติกรรมสำคัญต่าง ๆ ของ
เด็กที่เกิดขึ้นขณะจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออก คำพูด ท่าทาง การคิดของ
เด็กลำดับที่ 2 มีการให้การดูแลเด็กที่มีความแตกต่างกันอย่างเหมาะสมกับวัยและสภาพพื้นฐานของ
เด็กลำดับที่ 3 มีการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ไขปัญหอย่างเหมาะสม

ตาราง 23 ค่าดัชนีความต้องกรจำเป็นปรับปรุงและลำดับความต้องกรจำเป็น โดยรวมของการ
จัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดประสบการณ์ เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	D	I	PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
1.	มีการวัดผลผู้เรียนตามวิธีการที่ กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ และบันทึกผล	3.27	4.32	0.32	3

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	องค์ประกอบการจัดประสบการณ์ เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	D	I	PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
2.	มีการบันทึกผลการวัดในเครื่องมือ การบันทึกผลที่จัดเตรียมไว้	3.21	4.73	0.47	2
3.	มีการบันทึกข้อมูลสาเหตุของผล การปฏิบัติ ผ่าน หรือไม่ผ่าน ของ ผู้เรียนแต่ละคน	3.04	4.49	0.48	1
4.	มีรายงานผลการวัดและประเมิน ผู้เรียน	3.28	4.29	0.31	4
5.	มีการนำผลการวัดและประเมินผล ผู้เรียน ไปใช้ในการปรับปรุงและ พัฒนาผู้เรียน/การจัดประสบการณ์ เรียนรู้ต่อไป	3.28	4.07	0.24	5
	รวม	3.22	4.38	0.36	-

จากตาราง 23 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางพัฒนาครู
ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด
กาฬสินธุ์ ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย
สามอันดับ ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการบันทึกข้อมูลสาเหตุของผลการปฏิบัติ ผ่าน หรือไม่ผ่าน
ของผู้เรียนแต่ละคน ลำดับที่ 2 มีการบันทึกผลการวัดในเครื่องมือการบันทึกผลที่จัดเตรียมไว้
ลำดับที่ 3 มีการวัดผลผู้เรียนตามวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้และบันทึกผล

3. ระยะที่ 3 พัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

3.1 ผลการศึกษาคุณภาพงานที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices)

ผู้วิจัยทำการศึกษาคูณงานหน่วยงานที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices)
จำนวน 2 แห่ง ซึ่งเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพระดับจังหวัด สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

3.1.1 ด้านการเตรียมความพร้อมของครู ผลการศึกษาคูณงานความต้องการจำเป็น
พบว่า ครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความต้องการพัฒนาด้านการจัดเตรียมสื่อประกอบการจัด
ประสบการณ์เรียนรู้ โดยใช้วัสดุหรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เป็นลำดับแรก ผลการศึกษาคูณงาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า

3.1.1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบแห่งที่ 1 มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อ การจัดหาและผลิตสื่อของครูผู้สอน สื่อที่ใช้เป็นสื่อที่สั่งซื้อจากร้านขายสินค้าทางการศึกษา มีการนำ สื่อในท้องถิ่นมาใช้ตามเนื้อหาของการเรียนการสอน เช่น ดอกไม้ ผลไม้ ใบไม้ เป็นต้น ลักษณะ ของการนำมาใช้ประกอบการจัดประสบการณ์ ได้แก่ ดอกไม้นำมาใช้กับการศึกษาส่วนประกอบของ ดอกไม้ ผลไม้นำมาให้เด็กได้ศึกษาเกี่ยวกับรสชาติ ลักษณะ และประโยชน์ ใบไม้นำมาให้เด็กศึกษา ความแตกต่าง และนำมาทำกิจกรรมศิลปะภาพพิมพ์ มีการพาเด็กๆ ไปเรียนรู้ในหมู่บ้าน เพื่อเรียนรู้ เกี่ยวกับลูกน้ำยุงลาย การป้องกันและกำจัด และการปลูกผักสวนครัวและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง

ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยศึกษา มาตรฐาน จุดหมาย คุณลักษณะตามวัย สาระการเรียนรู้ หลักการจัดประสบการณ์อย่างละเอียด เพื่อนำสู่การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และนำไปจัดประสบการณ์กับเด็กต่อไป มีการจัดทำแฟ้ม สะสมงาน เพื่อจัดเก็บผลงานของเด็ก โดยแยกเป็นข้อมูลของเด็กแต่ละคนรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับ ครอบครัว ผู้ปกครอง แผนที่บ้านเด็ก ครูผู้สอนจัดประสบการณ์โดยบูรณาการเนื้อหาและสิ่งต่าง ๆ ใกล้ตัวเด็กที่เด็กมีโอกาสจะได้พบเห็น สัมผัส และสอดแทรกแนวคิด คำสอนเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ เช่น โทษของตัวบุงที่เป็นขน ทำให้เกิดผื่นคัน เด็กๆ ไม่ควรสัมผัสหรือจับเล่น เป็นต้น ก ดั่งตัวอย่างการสัมภาษณ์หัวหน้าและครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ดังนี้

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการวิเคราะห์หลักสูตรก่อนนำไปใช้ในการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อให้ครูเข้าใจเป้าหมาย วิธีการจัดประสบการณ์และการวัดประเมินผลเด็ก โดยหัวหน้าศูนย์และครูประจำศูนย์ทุกคนจะช่วยกันวิเคราะห์หลักสูตรและขอคำปรึกษาจากครูปฐมวัย ในพื้นที่หรือครูที่รู้จักกัน เพื่อช่วยให้คำแนะนำและให้เอกสารที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ และเราก็นำมาปรับใช้กับการสอน...”

(หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 1, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...ทุกปีจะมีการเสนอของบประมาณเพื่อจัดทำหรือซื้อสื่อประกอบ การจัดการเรียนการสอน ซึ่งสื่อที่จะต้องซื้อส่วนใหญ่จะเป็นพวกเกม ของเล่น หนังสือนิทานต่าง ๆ ซึ่งสั่งซื้อจากร้านขายสินค้าทางการศึกษา มีการนำสื่อในท้องถิ่นมาใช้ตามเนื้อหาของการเรียน การสอน เช่น ดอกไม้ ผลไม้ ใบไม้ เป็นต้น ในบางครั้งครูก็ขอความร่วมมือผู้ปกครองให้จัดเตรียมสื่อ มาให้ เช่น เราให้เด็กเรียนเกี่ยวกับต้นไม้ ครูเคยเดินทางไปขอผู้ปกครองที่บ้านมีต้นลิ้นฟ้า เตรียมผัก ใบ และส่วนประกอบของต้นลิ้นฟ้ามาให้เด็กใช้เรียน ก็ได้รับความร่วมมือ...”

(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 1, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...ครูจัดทำแฟ้มสะสมงาน เพื่อเก็บผลงานของเด็กเป็นรายบุคคล และ เก็บข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว ผู้ปกครอง แผนที่บ้านของเด็กแต่ละคนไว้ด้วย และทุกครั้งที่ได้พบ ผู้ปกครองก็จะสนทนา ทักทาย และเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กให้ผู้ปกครองเด็กได้ทราบ หากเด็ก

มีพฤติกรรม เช่น แกล้งเพื่อนบ่อย ๆ หรือชอบทำเพื่อนแรง ๆ ครูก็จะรีบแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อจะได้แก้ไขพฤติกรรมเด็กร่วมกัน...”

(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 1, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

3.1.1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบแห่งที่ 2 ใช้สื่อการจัดประสบการณ์ ส่วนใหญ่เป็นหนังสือนิทาน บัตรเกม ตัวต่อ บล็อกไม้ สื่อวัสดุในท้องถิ่น และสิ่งของเครื่องใช้ รอบตัวนำมาประกอบการจัดประสบการณ์โดยให้เด็กเรียนรู้ว่าคืออะไร ใช้ประโยชน์อย่างไร มีโทษอย่างไรทุกปีจะมีการเสนอของบประมาณเพื่อจัดซื้อหรือจัดทำสื่อประกอบการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็ก การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กเน้นด้านความปลอดภัย ความเข้าใจ ความรัก และความอบอุ่น ซึ่งเด็กวัยนี้ต้องการเป็นอย่างมาก จะใช้วิธีการที่อ่อนโยนไม่หักหาญน้ำใจเด็ก และสอนให้เด็กรู้จักแก้ไขปัญหาและปรับตัวเข้ากับเพื่อน ๆ มีการรวบรวมผลงานของเด็กเก็บเป็นแฟ้ม และจัดทำรายงานตามศูนย์กำหนดเพื่อรายงานผลการเรียน ผลงานของเด็กที่โดดเด่น ครูจะมีบอร์ด สำหรับจัดแสดงผลงานไว้หน้าห้องเรียน การสอนเด็กจะเริ่มจากเนื้อหาง่าย ๆ ใกล้ตัว โดยคำนึงถึง ว่าเด็กสามารถเข้าใจได้ นำไปปรับใช้ได้ โดยปกติครูเป็นคนชอบอ่านหนังสือ ก็จะมีการปรับปรุง พัฒนาตนเองอยู่เสมอและการอ่านหนังสือยังทำให้ได้ความรู้ใหม่มาใช้ในการสอนเด็กอีกด้วย ครูสอน นิยายการรักหนังสือโดยให้เด็ก ๆ ได้สัมผัส จัดเก็บและทะนุถนอมหนังสือ เล่านิทานโดยใช้หนังสือที่มี ภาพประกอบและให้เด็กจินตนาการว่าหนังสือพาไปเที่ยวที่ไหนบ้าง ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์หัวหน้า และครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ดังนี้

“...หลักการจัดประสบการณ์ ทางศูนย์ฯ ทำการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กโดยเน้นด้านความปลอดภัย ความเข้าใจ ความรัก และความอบอุ่น เพราะเด็กวัยนี้ต้องการ เป็นอย่างมาก เราจะเน้นให้ครูผู้สอนใช้วิธีการที่อ่อนโยนไม่หักหาญน้ำใจเด็ก เราสอนให้เด็กรู้จัก แก้ไขปัญหาที่พบด้วยตัวเอง รู้จักให้อภัยและปรับตัวเข้ากับเพื่อน ๆ เพื่อให้เด็กอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างสงบสุข และเป็นการเรียนรู้การเข้าสังคมที่ดี...”

(หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 2, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...ครูทำการวิเคราะห์หลักสูตรก่อนการจัดประสบการณ์และจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรกำหนดโดยบูรณาการหลักเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งจะเป็นสิ่งที่เด็กส่วนใหญ่ได้พบ ในชีวิตประจำวัน มีการเตรียมสื่อการสอน ซึ่งสื่อการสอนที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นหนังสือนิทาน บัตรเกม ตัวต่อ บล็อกไม้ สื่อวัสดุในท้องถิ่น และสิ่งของเครื่องใช้รอบตัว โดยครูจะเป็นผู้จัดทำมา ประกอบการจัดประสบการณ์ สอนให้เด็กเรียนรู้ว่าคืออะไร ใช้ประโยชน์อย่างไร มีโทษอย่างไร และความรู้รอบตัวจากประสบการณ์ของครูจะถูกนำมาบูรณาการเข้ากับเนื้อหาที่สอนในแต่ละครั้ง...”

(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 2, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...การศึกษาหาความรู้ของครู โดยปกติครูเป็นคนชอบอ่านหนังสือซึ่งเป็นการปรับปรุงพัฒนาตนเองอยู่เสมอ การอ่านหนังสือทำให้ได้ความรู้ใหม่มาใช้ในการสอนเด็ก ครูสอนนิสัยการรักหนังสือ โดยให้เด็กได้สัมผัส จัดเก็บและทะนุถนอมหนังสือ ครูเล่านิทานโดยใช้หนังสือที่มีภาพประกอบและให้เด็กจินตนาการว่าหนังสือพาไปเที่ยวที่ไหนบ้าง เป็นการปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านและรู้จักรักษาหนังสือ...”

(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 2, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

3.1.2 ด้านการศึกษาข้อมูลผู้เรียน ผลการศึกษาความต้องการจำเป็น พบว่า ครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความต้องการพัฒนาด้านการจัดทำรายงานประเมินพัฒนาการของเด็กตามช่วงวัยเป็นรายบุคคล เป็นลำดับแรก ผลการศึกษางานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า

3.1.2.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบแห่งที่ 1 มีการศึกษาข้อมูลเด็กด้านพัฒนาการ โดยทำการศึกษาจากผู้ปกครองหรือผู้ใกล้ชิดเด็ก และสำหรับเด็กเก่า จะศึกษาจากรายงานประจำตัวของเด็กแต่ละคน ซึ่งการประเมินพัฒนาการของเด็กจะทำการประเมินทุกภาคเรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และมีการประเมินโดยการสังเกตอย่างสม่ำเสมอในชั้นเรียน ครูผู้ดูแลเด็กต้องทำความเข้าใจเด็กแต่ละคนโดยศึกษาข้อมูลจากผู้ปกครอง เพื่อรับมือกับสภาวะทางอารมณ์ที่ไม่ปกติและพฤติกรรมเชิงลบของเด็ก และตรวจสอบพัฒนาการทางความคิดและสติปัญญาของเด็กในช่วงก่อน ระหว่าง และหลังการจัดประสบการณ์เรียนรู้ทุกภาคเรียน ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์หัวหน้าและครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ดังนี้

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแฟ้มข้อมูลของเด็กแต่ละคน ถ้าเป็นเด็กเก่าเราจะศึกษาจากแฟ้มข้อมูล แต่ถ้าเป็นเด็กเข้าใหม่ เราจะทำการพูดคุยเกี่ยวกับเด็กแต่ละคนจากผู้ปกครอง ข้อมูลที่สอบถามได้แก่ ลักษณะนิสัยของเด็ก ความชอบหรือไม่ชอบของเด็ก พฤติกรรมด้านอารมณ์ของเด็กและวิธีการแก้ไขหรือการจัดการของผู้ปกครองที่ดูแลเด็กกว่ามีการแก้ไขอย่างไร และบันทึกข้อมูลไว้ เพื่อใช้ในการดูแลเด็กต่อไป...”

(หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 1, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...การประเมินพัฒนาการของเด็กตามช่วงวัย มีการประเมินเป็นรายบุคคลโดยการประเมินพัฒนาการด้านร่างกายจะประเมินทุกภาคเรียน การประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม จิตใจ จะทำการประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมเด็กในการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียน เพราะครูผู้ดูแลเด็กจะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดเด็กและเด็กให้ความไว้วางใจ ครูจึงทราบพฤติกรรมของเด็กโดยตลอด...”

(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 1, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...ครูทำความเข้าใจเด็กด้านความคิด สติปัญญา และความแตกต่างของเด็กแต่ละคน จากการสังเกต การโต้ตอบกับครู ในบางครั้งสภาวะทางอารมณ์ของเด็กส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนในแต่ละวัน เด็กบางคนไม่พร้อมสำหรับการเรียนในวันนี้เพราะอาจยังง่วงนอน

งอแงหรืออ่อนผู้ปกครอง ครูก็ต้องพยายามดึงความสนใจของเด็ก ทำให้เด็กสบายใจ สนุกสนาน การตรวจสอบพัฒนาการทางความคิดและสติปัญญาของเด็ก ทำได้ทุกวันในช่วงก่อน ระหว่าง และ หลังการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และมีการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินเด็กทุกภาคเรียน...”

(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 1, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

3.1.2.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบแห่งที่ 2 จัดทำประวัติข้อมูลของเด็ก โดยมีแบบฟอร์มให้ผู้ปกครองกรอกข้อมูลการมารับเด็กเข้าศึกษา และเมื่อเริ่มชั้นเรียนใหม่ มีการจัดทำเครื่องมือเพื่อประเมินพัฒนาการของเด็กโดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม และการวัดการเจริญเติบโตของร่างกาย มีการทำความเข้าใจเด็กโดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในช่วงแรกเพื่อให้เด็กเกิดความคุ้นเคย มีการจัดทำข้อมูลพฤติกรรมของเด็ก ปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรม และรายงานผลการปรับปรุงพฤติกรรมของเด็กอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและเพื่อน ๆ ได้ มีการทดสอบความรู้และความสามารถทางสติปัญญาของเด็กโดยใช้วิธีการทดสอบฐานความรู้ ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์หัวหน้าและครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ดังนี้

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะทำการเก็บข้อมูลเพื่อทำประวัติของเด็กทุกคน โดยมีแบบฟอร์มให้ผู้ปกครองกรอกข้อมูลการมารับเด็กเข้าศึกษาเมื่อเริ่มชั้นเรียนใหม่ มีการประเมินพัฒนาการด้านร่างกายของเด็ก ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง วัดเส้นรอบศีรษะและทำการตรวจสอบทุกเดือน โดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม และการวัดการเจริญเติบโตของร่างกายและจัดทำรายงานเป็นรายภาคเรียน และรายปีการศึกษา...”

(หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 2, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...การทำความเข้าใจเด็กแต่ละคน ครูใช้ช่วงเวลาในระยะแรกประมาณ 2 สัปดาห์ โดยหากพบพฤติกรรมที่คาดว่าจะมีปัญหา จะทำการปรึกษากับผู้ปกครองเพื่อหาทางแก้ไข การทำความเข้าใจทำควบคู่ไปกับการปรับลดพฤติกรรม เช่น เด็กเอาแต่ใจตัวเอง เด็กชอบส่งเสียงดัง เด็กชอบแกล้งเพื่อน พฤติกรรมเหล่านี้ ครูจะหาวิธีแก้ไขและให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแก้ไขด้วย...”

(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 2, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...การทดสอบความรู้ของเด็ก ครูจะใช้วิธีการปฏิบัติโดยให้เด็กทำการทดสอบเหมือนการเล่นเกมส์ ต้องให้เด็กจะรู้สึกสนุกสนานและอยากที่จะร่วมเล่น ที่ทำอยู่ก็คือ การทดสอบความรู้และความสามารถทางสติปัญญาของเด็กโดยใช้วิธีการทดสอบฐาน ครูเล่านิทานเกี่ยวกับนกหาอาหาร ให้เด็กมีส่วนร่วมสมมติว่าเป็นนก และหาอาหาร เช่น ฝรั่ง 5 ผล มะม่วง 2 ผล เป็นต้น ซึ่งการทดสอบแบบนี้ เด็กก็จะสนุก เพราะได้เล่นตามจินตนาการ และครูก็ได้ทราบทักษะของเด็กด้านจำนวน ว่านับเลขถูกต้องหรือไม่...”

(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 2, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

3.1.3 ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์ ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นพบว่า ครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความต้องการพัฒนาด้านการจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เป็นลำดับแรก ผลการศึกษาครูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า

3.1.3.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบแห่งที่ 1 การจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เมื่อได้ทำการวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์แล้ว ครูต้องทำแผนการจัดประสบการณ์ให้ครบตามจำนวนหน่วยการเรียนรู้ตลอดทั้งภาคเรียน แผนการจัดประสบการณ์มีรายละเอียดครบถ้วนทั้งสาระการเรียนรู้ สาระที่ควรเรียนรู้ ประสบการณ์สำคัญสื่อการสอน การวัดผล และการบันทึกผลการจัดประสบการณ์ ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์หัวหน้าและครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ดังนี้

“...การจัดเตรียมเนื้อหาและจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการวิเคราะห์หลักสูตรก่อนนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ หัวหน้าจะมอบหมายให้ครูกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับหลักสูตรและจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เป็นรายภาคเรียนและรายปี และหัวหน้าจะเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์โดยจะต้องกำหนดรายละเอียดของแผนให้ครบถ้วน ได้แก่ สาระการเรียนรู้ ประสบการณ์สำคัญ มาตรฐาน จุดประสงค์ กระบวนการสอน การวัดและประเมินผล สื่อและเครื่องมือที่ใช้...”

(หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 1, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...ครูได้มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เป็นรายภาคเรียนและรายปีตามที่ได้รับมอบหมาย แผนการจัดประสบการณ์มีรายละเอียดครบถ้วนทั้งสาระการเรียนรู้ สาระที่ควรเรียนรู้ ประสบการณ์สำคัญ สื่อการสอน การวัดผล และการบันทึกผลการจัดประสบการณ์ และมีการปรับปรุงแผนการสอนให้มีความเหมาะสมและเป็นปัจจุบันเสมอ...”

(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 1, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...ครูจัดเตรียมแผนการจัดประสบการณ์ตามที่ได้รับมอบหมาย และส่งให้หัวหน้าศูนย์ฯ ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของนำมาใช้งาน ทุกภาคเรียนจะมีการตรวจสอบเนื้อหาให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน...”

(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 1, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

3.1.3.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบแห่งที่ 2 มีการจัดทำสาระการเรียนรู้รายภาคเรียนและรายปีการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตลอดทั้งปี มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยปรับปรุงแผนเพิ่มเติมเสมอ เช่น การเพิ่มหรือปรับเปลี่ยนเนื้อหา สื่อประกอบการจัดประสบการณ์ที่ใช้ มีการบันทึกผลการจัดประสบการณ์และจดบันทึกพฤติกรรมของเด็กอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะพฤติกรรม

ด้านการพูดของเด็ก เพื่อสังเกตพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นว่า เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้ภาษาดีขึ้นกว่าเดิมหรือไม่อย่างไร ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์หัวหน้าและครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ดังนี้

“...ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์ ได้มอบหมายให้ครูผู้ดูแลเด็กจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ทุกภาคเรียนและรวบรวมตลอดทั้งปีการศึกษา โดยแผนจะมีการตรวจสอบและบันทึกผลการสอนในทุกครั้ง ครูจะต้องรายงานผลการใช้แผนการสอน ปัญหาที่พบและการแก้ไขทุกภาคเรียน เพื่อติดตามการปฏิบัติงานของครู...”

(หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 2, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...ครูมีการวางแผนการจัดประสบการณ์โดยจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ครบทุกหน่วยการเรียนรู้ตลอดทั้งสองภาคเรียน แผนการจัดประสบการณ์ที่นำไปใช้ผ่านความเห็นชอบจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย แผนที่นำไปใช้ก็จะมีการปรับปรุงเพิ่มเติมเสมอ เช่น การเพิ่มหรือปรับเปลี่ยนเนื้อหา สื่อประกอบการจัดประสบการณ์ที่ใช้ และมีการบันทึกผลการจัดประสบการณ์และจดบันทึกพฤติกรรมของเด็กอย่างสม่ำเสมอ...”

(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 2, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เป็นรายภาคเรียนและรายปี การศึกษาโดยกำหนดเนื้อหาสาระ จุดประสงค์ การจัดประสบการณ์ สื่อที่ใช้ จัดเตรียมเนื้อหา และวิธีการวัดผลเด็กไว้อย่างครบถ้วน พร้อมสำหรับการจัดประสบการณ์ มีการบันทึกผลการใช้แผนได้แก่ การบันทึกพฤติกรรมด้านการพูดของเด็ก เพื่อสังเกตพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นว่า เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้ภาษาดีขึ้นกว่าเดิมหรือไม่อย่างไร...”

(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 2, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

3.1.4 ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นพบว่า ครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความต้องการพัฒนาด้านการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึกพฤติกรรมสำคัญต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดขึ้นขณะจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออก คำพูด ท่าทาง การคิดของเด็ก เป็นลำดับแรก ผลการศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพบว่า

3.1.4.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบแห่งที่ 1 การบันทึกผลการทดสอบหรือการบันทึกพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กปฐมวัย เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เด็กจะแสดงพฤติกรรมในระหว่างการจัดประสบการณ์ ซึ่งครูต้องให้ความสนใจและใส่ใจ พฤติกรรมบางอย่างเป็นการแสดงถึงอัจฉริยภาพของเด็กและบางอย่างเป็นการแสดงถึงสภาพจิตใจ อารมณ์ของเด็ก ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กต้องเข้าใจและใส่ใจในพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมา การจัดประสบการณ์ต้องยืดหยุ่นตามความต้องการของเด็ก เด็กบางคนมีสถานะที่ไม่พร้อมสำหรับการเรียนรู้ ครูต้องวางแผนการว่าจะให้เด็กทำอะไร แก้ไขปัญหาอย่างไรไม่ให้กระทบกับเด็กทั้งกลุ่ม และให้การจัดประสบการณ์นั้นเป็นไปอย่างราบรื่น ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์หัวหน้าและครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ดังนี้

“...การประสบการณ์เรียนรู้ เน้นย้ำให้ครูให้ความสนใจและใส่ใจในการดูแลเด็กแต่ละคน ครูจะต้องให้โอกาสและส่งเสริมให้เด็กเป็นคนที่กล้าแสดงออก ต้องดูแลเด็กด้วยความใส่ใจอย่างทั่วถึง ส่งเสริมอัจฉริยภาพของเด็ก และปรับลดพฤติกรรมที่ไม่ดีด้วยวิธีที่อ่อนโยน...”
(หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 1, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...การดูแลเด็กที่มีความแตกต่างกันในระหว่างการจัดประสบการณ์ ครูได้ให้ความสนใจและจัดเตรียมการเรียนการสอนเพื่อรองรับเด็กที่มีความสนใจแตกต่างกัน เช่น การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ครูจะจัดเด็กเป็นกลุ่มตามความสนใจ เช่น กลุ่มกิจกรรมวาดภาพ ระบายสี กลุ่มกิจกรรมเป่าสี ลากสี กลุ่มกิจกรรมปั้นดินน้ำมัน กลุ่มกิจกรรมภาพพิมพ์ มีความหลากหลายในกิจกรรมให้เด็ก ๆ เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ...”

(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 1, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...การจัดประสบการณ์ในแต่ละครั้งกรณีที่มีเด็กบางคนมีสถานะที่ไม่พร้อมสำหรับการเรียนรู้ ครูได้เตรียมการแก้ไขสถานการณ์ โดยหาเด็กกองแหรือไม่สบาย ครูก็จะให้เด็กนั่งพักอยู่กับครู และเล่นของเล่นที่เด็กชอบ เด็กคนอื่น ๆ ก็ทำกิจกรรมตามที่มอบหมาย ก็สามารถทำให้การจัดประสบการณ์นั้นเป็นไปอย่างราบรื่น...”

(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 1, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

3.1.4.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบแห่งที่ 2 การจัดประสบการณ์ครูจะเตรียมแบบฟอร์มที่มีรายชื่อเด็กทุกคนไว้เพื่อบันทึกพฤติกรรมและการแสดงออกของเด็กโดยเฉพาะทุกครั้งที่จัดประสบการณ์ในชั้นเรียน ส่วนการจัดประสบการณ์กลางแจ้งจะใช้วิธีการสังเกตโดยรวม การจัดประสบการณ์ควรปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรักและความเมตตา ไม่ดูเพราะจะทำให้เด็กกลัวและมีพฤติกรรมก้าวร้าว เด็กสามารถซึมซับพฤติกรรมของผู้ใกล้ชิดได้ เหมือนเป็นการแอบเรียนรู้การจัดการกับอารมณ์ของครูไปด้วย ครูมักจะมีขนมไว้เสมอและให้เป็นของรางวัลเพื่อให้เด็กสนใจและมีความตั้งใจตอบคำถาม และร่วมมือในการเรียน ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์หัวหน้าและครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ดังนี้

“...การประสบการณ์เรียนรู้ เน้นย้ำให้ครูใช้ความรักและเมตตาในการดูแลและอบรมสั่งสอนเด็ก ห้ามทำโทษเด็กด้วยวิธีการรุนแรง ครูจะต้องให้โอกาสและส่งเสริมให้เด็กเป็นคนที่กล้าแสดงออก ต้องดูแลเด็กด้วยความใส่ใจอย่างทั่วถึง...”

(หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 2, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...การจัดประสบการณ์ ครูจะเตรียมแบบฟอร์มที่มีรายชื่อเด็กทุกคนไว้เพื่อบันทึกพฤติกรรมและการแสดงออกของเด็กโดยเฉพาะทุกครั้งที่จัดประสบการณ์ในชั้นเรียน ส่วนการจัดประสบการณ์กลางแจ้งจะใช้วิธีการสังเกตโดยรวม การจัดประสบการณ์ควรปฏิบัติต่อเด็กด้วย

ความรักและความเมตตา ไม่ได้เพราะจะทำให้เด็กกลัวและมีพฤติกรรมก้าวร้าว เด็กสามารถซึมซับพฤติกรรมของผู้ใกล้ชิดได้ เหมือนเป็นการแอบเรียนรู้การจัดการกับอารมณ์ของครูไปด้วย...”

(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 2, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...จัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ที่ได้วางแผนไว้ โดยในการจัดประสบการณ์เพื่อให้เด็กสนใจและตั้งใจเรียนรู้ ครูมักจะมีขนมไว้เสมอและให้เป็นของรางวัล เพื่อให้เด็กสนใจและมีความตั้งใจตอบคำถาม และร่วมมือในการเรียน...”

(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 2, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

3.1.5 ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน ผลการศึกษาความต้องการจำเป็น พบว่า ครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความต้องการพัฒนาด้านการบันทึกข้อมูลสาเหตุของผลการปฏิบัติเป็นลำดับแรก ผลการศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า

3.1.5.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบแห่งที่ 1 การตัดสินผลการปฏิบัติของเด็กครูผู้สอนจะไม่ตัดสินให้เด็กไม่ผ่าน หรือสอบตก เพราะการที่เด็กปฏิบัติไม่ได้มีสาเหตุมาจากหลายอย่าง อาจเพราะความไม่พร้อมทางร่างกายหรือจิตใจ แต่การบันทึกผลหรือสาเหตุของการที่เด็กสามารถปฏิบัติหรือทดสอบได้ผ่านหรือไม่ผ่านนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่ครูทุกคนต้องบันทึกเพื่อนำไปพัฒนาหรือปรับปรุงรูปแบบการจัดประสบการณ์ให้เด็กสามารถบรรลุผลตามความมุ่งหมายของเนื้อหา นั้น ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีการบันทึกผลการประเมินเด็กและรายงานผลอย่างสม่ำเสมอทุกภาคเรียน ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์หัวหน้าและครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ดังนี้

“...การวัดและประเมินผลผู้เรียน ได้มอบหมายให้ครูไม่ตัดสินเด็กโดยให้สอบตกหรือไม่ผ่าน เพราะเด็กปฐมวัยควรได้รับความรู้และประสบการณ์เพื่อการเจริญเติบโต ไม่ใช่การตัดสินการสอบแบบได้หรือตก การวัดและประเมินผลผู้เรียน เพื่อให้ทราบผลการพัฒนาเด็กที่เกิดขึ้นจากการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เครื่องมือที่ดีที่สุดคือการสังเกตพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกจริง และสิ่งสำคัญคือครูจะต้องใส่ใจในการบันทึกพฤติกรรมและการแสดงออกของเด็กอย่างสม่ำเสมอ...”

(หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 1, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...ครูมีการวัดและประเมินผลเด็กตามสภาพจริง โดยการสังเกตพฤติกรรมเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และมีการค้นหาสาเหตุที่เด็กปฏิบัติไม่ได้ซึ่งมีสาเหตุมาจากหลายอย่าง บางครั้งเกิดจากความไม่พร้อมทางร่างกายหรือจิตใจ และมีการบันทึกสาเหตุและวิธีแก้ไขปัญหานั้น...”

(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 1, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...ครูมีการวัดผลเด็ก และรายงานผลทุกภาคเรียน มีการบันทึกสิ่งที่พบจากการสอนและนำไปพัฒนาหรือปรับปรุงรูปแบบการจัดประสบการณ์อยู่เสมอ การจัดทำรายงานผลการพัฒนาเด็กจะทำทุกภาคเรียน และทุกปีการศึกษา ตามนโยบายและแนวปฏิบัติของศูนย์ฯ...”
(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 1, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

3.1.5.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบแห่งที่ 2 การประเมินผลเด็กปฐมวัย ครูใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมเป็นส่วนใหญ่ โดยสังเกตในช่วงที่เด็กปฏิบัติการเรียนรู้ หรือระหว่างการจัดประสบการณ์ และบันทึกผล ส่วนการทดสอบการปฏิบัติในทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ จะใช้การทดสอบ หรือการทดลองง่าย ๆ ให้เด็กได้ปฏิบัติ ผลการทดสอบเด็ก ครูนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็กอยู่เสมอ ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์หัวหน้าและครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ดังนี้

“...ได้มอบหมายให้ครูจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่เด็กโดยใช้เรื่องใกล้ตัว และเชื่อมโยงสู่เนื้อหาและมาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนด การวัดและประเมินผลเด็กเน้นให้มีการวัดผลตามสภาพจริง เนื่องจากธรรมชาติของเด็กนั้น ไม่สามารถที่จะวัดหรือกะเกณฑ์อย่างเป็นระบบระเบียบ หรือควบคุมอย่างเคร่งครัดได้มากนัก การปฏิบัติที่ผ่านมาครูใช้วิธีการสังเกตจากพฤติกรรมเด็ก ส่วนการทดสอบก็ใช้วิธีการง่าย ๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน...”
(หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 2, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...การวัดพฤติกรรมเด็ก ครูใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมเป็นส่วนใหญ่ โดยสังเกตในช่วงที่เด็กปฏิบัติการเรียนรู้ หรือระหว่างการจัดประสบการณ์ และบันทึกผลและสาเหตุของการปฏิบัติไม่ผ่านของเด็กแต่ละคน...”
(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 2, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

“...การวัดผลบางเนื้อหามีการทดสอบการปฏิบัติ เช่น ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ จะใช้การทดสอบ หรือการทดลองง่าย ๆ ให้เด็กได้ปฏิบัติ ผลการทดสอบเด็ก ครูนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก เช่น ทักษะการสังเกต เด็กบางคนไม่สามารถปฏิบัติได้ เพราะยังไม่ทราบชื่อสีครบทั้งหมด ครูค่อย ๆ ให้เด็กเรียนรู้ชื่อสีในการทำกิจกรรมศิลปะ และทดสอบผลโดยให้เด็กหยิบสีนั้นมาให้ เพื่อตรวจสอบว่าเด็กรู้จักสีนั้น...”
(ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่ 2, ธันวาคม 2560: สัมภาษณ์)

3.2 ผลการพัฒนาร่างแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 และ 2 มาใช้จัดทำร่างแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 32 ตัวชี้วัด 54 แนวทาง รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 24

ตาราง 24 ร่างแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	ร่างแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้
1. การเตรียมความพร้อมของครู	
1.1 เข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะตามวัยของหลักสูตร	<p>1.1.1 ศึกษาหลักสูตรระดับปฐมวัยที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้ในปัจจุบัน เกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะตามวัยของหลักสูตร</p> <p>1.1.2 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ สาระที่ควรเรียนรู้ และประสบการณ์สำคัญ เพื่อนำสู่การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ และการวางแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้</p>
1.2 เข้าใจหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตร	<p>1.2.1 ศึกษาและทำความเข้าใจหลักการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการจัดกิจกรรม</p> <p>1.2.2 ออกแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยเน้นการบูรณาการประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน</p>
1.3 มีแฟ้มสะสมงานของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้เพื่อเก็บรวบรวมผลงานของเด็ก รายละเอียดเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครอบครัว	<p>1.3.1 จัดทำแฟ้มสะสมงานของเด็กแต่ละโดยจัดเก็บอย่างเป็นระบบใส่ซองเอกสาร จัดเรียงใส่ในตู้เอกสารเรียงตามเลขที่ของเด็กเพื่อสะดวกต่อการค้นหา โดยจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว ได้แก่ ชื่อ-สกุล บิดามารดา ชื่อ-สกุลผู้ปกครอง ที่อยู่พร้อมแผนที่คร่าว ๆ ลักษณะของบ้านที่พักอาศัย ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของเด็กคร่าว ๆ เช่น พ่อแม่แยกทางกันอาศัยอยู่กับยาย หรือพ่อแม่ไปทำงานต่างจังหวัดอาศัยอยู่กับตาและยาย เป็นต้น อาชีพของผู้ปกครอง สิ่งแวดล้อมบริเวณบ้านของเด็ก เป็นต้น</p> <p>1.3.2 สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู เด็ก และครอบครัว</p>
1.4 มีการจัดเตรียมเนื้อหาเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยบูรณาการความรู้รอบตัวแขนงต่าง ๆ	1.4.1 ศึกษาเนื้อหาจากสาระการเรียนรู้และวิเคราะห์องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันที่สามารถนำมาบูรณาการร่วมกันเพื่อจัดประสบการณ์เรียนรู้ได้

ตาราง 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	ร่างแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้
<p>1.5 มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้วัสดุหรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น</p>	<p>1.5.1 วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วยและกำหนดสื่อที่จะใช้ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยเลือกใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีในโรงเรียนและชุมชน โดยพิจารณาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่สามารถใช้จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่เด็กได้ หรือปราชญ์ชุมชนที่สามารถให้ความรู้แก่เด็ก ๆ ได้ เกี่ยวกับลักษณะของเศรษฐกิจพอเพียง วิถีชีวิตพื้นบ้าน ภูมิปัญญา เป็นต้น</p> <p>1.5.2 จัดเตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้พร้อมสำหรับใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่เด็ก</p>
<p>1.6 มีผลการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้</p>	<p>1.6.1 ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ จิตวิทยาเด็ก พัฒนาการเด็ก และความรู้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และจัดทำแฟ้มความรู้ที่ได้ศึกษาโดยแยกเป็นแฟ้มเฉพาะเรื่อง ให้สะดวกต่อการค้นหาและการจัดเก็บ</p>
<p>2. การศึกษาข้อมูลผู้เรียน</p>	
<p>2.1 เข้าใจพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กและความแตกต่างด้านร่างกายของเด็ก</p>	<p>2.1.1 ศึกษาพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กตามคุณลักษณะตามวัยแต่ละช่วงวัย และนำความรู้มาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยศึกษาพัฒนาการของเด็กเพิ่มเติมจากเอกสารจิตวิทยาพัฒนาการ และนำความรู้มาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และศึกษาข้อมูลเด็กในความดูแลที่มีปัญหาด้านพัฒนาการทางร่างกาย (ถ้ามี) และศึกษาวิธีการดูแลแก้ไข</p> <p>2.1.2 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาทั้งหมดมาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปกติ และเด็กที่มีปัญหาด้านพัฒนาการ (ถ้ามี)</p>
<p>2.2 เข้าใจพัฒนาการด้านความคิดและสติปัญญาและความแตกต่างด้านความคิดและสติปัญญาของเด็ก</p>	<p>2.2.1 ศึกษาพัฒนาการด้านสติปัญญา ความคิด และความรู้สึกรของเด็ก และนำความรู้มาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ศึกษาพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กเพิ่มเติม และข้อมูลเด็กในความดูแลที่มีปัญหาด้านพัฒนาการทางด้านสติปัญญา และศึกษาวิธีการดูแลแก้ไข</p>

ตาราง 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	ร่างแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้
	<p>2.2.2 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาด้านพัฒนาการทางสติปัญญาทั้งหมดมาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปกติ และเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการ</p>
<p>2.3 เข้าใจพฤติกรรม/อาภักปฏิกิริยา การแสดงออกของเด็ก</p>	<p>2.3.1 ศึกษาข้อมูลพฤติกรรม/อาภักปฏิกิริยา การแสดงออกของเด็ก พฤติกรรมที่เป็นปัญหาจากผู้ปกครอง และวิธีที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็ก และศึกษาข้อมูลการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของเด็กจากเอกสารหรือสอบถามจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์</p> <p>2.3.2 จัดบันทึกข้อมูลของเด็กและวิธีแก้ไข และรวบรวมไว้ในแฟ้มข้อมูล</p>
<p>2.4 เข้าใจสภาวะทางอารมณ์และการรับมือกับสภาวะทางอารมณ์ของเด็ก</p>	<p>2.4.1 ศึกษาข้อมูลสภาวะทางอารมณ์และการรับมือกับสภาวะทางอารมณ์ของเด็กจากผู้ปกครอง กรณีที่เด็กมีปัญหาเกี่ยวกับสภาวะทางอารมณ์ที่อาจเป็นปัญหาต่อผู้อื่นและศึกษาข้อมูลการแก้ไขปัญหาสภาวะทางอารมณ์ของเด็กจากเอกสารหรือสอบถามจากผู้รู้ผู้มีประสบการณ์</p> <p>2.4.2 จัดบันทึกข้อมูลของเด็กและวิธีแก้ไข และรวบรวมไว้ในแฟ้มข้อมูล</p>
<p>2.5 มีรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กตามช่วงวัยเป็นรายบุคคล</p>	<p>2.5.1 จัดทำรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กตามแบบฟอร์มของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก</p> <p>2.5.2 รายงานผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครองทราบ</p>
<p>2.6 มีรายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหที่พบบทเกี่ยวกับเด็กเป็นรายบุคคล</p>	<p>2.6.1 จัดทำรายงานการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหของเด็กเป็นรายบุคคล เฉพาะกรณี</p> <p>2.6.2 รายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหของเด็กเป็นรายบุคคลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครองทราบ</p>
<p>3. การวางแผนการจัดประสบการณ์</p>	
<p>3.1 มีการวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดสาระการเรียนรู้รายปี การศึกษาและรายภาคเรียน</p>	<p>3.1.1 กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ รายภาคเรียนและรายปีการศึกษา โดยจำแนกตามกลุ่มของสาระที่ควรเรียนรู้ ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก และจัดทำตารางกำหนดการจัดการเรียนรู้รายภาคเรียน และรายปีการศึกษา</p>

ตาราง 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	ร่างแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้
3.2 มีแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้	3.2.1 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ครบตามหน่วยการเรียนรู้ตลอดปีการศึกษา แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ประกอบด้วย รายละเอียดของแผน ได้แก่ ระดับชั้นที่จัดประสบการณ์ ช่วงเวลา วันที่ ช่วงของกิจกรรมประจำวัน ชื่อหน่วย ชื่อเรื่อง ระยะเวลาที่ใช้ สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล บันทึกผลการจัดประสบการณ์ ตารางบันทึกคะแนนต่าง ๆ
3.3 มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมสำหรับแต่ละสาระการเรียนรู้	3.3.1 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เช่น หน่วยประสาทสัมผัส เด็กสามารถบอกรสชาติของผลไม้ได้ถูกต้อง หน่วยนับเลข เด็กสามารถนับเลข 1-10 ได้ถูกต้อง เป็นต้น โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ครบถ้วนทุกเรื่องและทุกหน่วยการเรียนรู้
3.4 มีการจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้พร้อม	3.4.1 ค้นหาและพิมพ์เนื้อหาที่จะใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ 3.4.2 รวบรวมและจัดเก็บเนื้อหาแยกตามหน่วยการเรียนรู้และเรื่องย่อย จัดเก็บเป็นแฟ้มเอกสารเพื่อง่ายและสะดวกต่อการค้นหาและการใช้งาน
3.5 มีการใช้วิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมประจำวันตามหลักสูตร	3.5.1 จัดประสบการณ์ประจำวันตามหลักสูตร ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเกมการศึกษา โดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมประจำวันอย่างเหมาะสมสำหรับเด็ก
3.6 มีการกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้	3.6.1 กำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์หรือการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจน 3.6.2 จัดเตรียมสื่อให้พร้อมสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ หรือประสานงานกับแหล่งเรียนรู้และนัดหมายช่วงเวลาที่พาเด็กไปเรียนให้เรียบร้อยก่อนพาเด็กไปเรียนรู้ โดยควบคุมเด็กให้เรียนรู้ได้อย่างราบรื่นและบรรลุตามจุดประสงค์

ตาราง 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	ร่างแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้
3.7 มีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เหมาะสม	<p>3.7.1 สร้างหรือจัดเตรียมเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สามารถวัดผู้เรียนได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้และมีความเหมาะสมกับผู้เรียน</p> <p>3.7.2 จัดเตรียมเครื่องมือการวัด การบันทึกคะแนน การประเมินผลให้พร้อมสำหรับการใช้งานวัดและประเมินผลผู้เรียน</p>
3.8 มีการจัดเตรียมเนื้อหา/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ เครื่องมือการวัดผล และการบันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้	3.8.1 จัดเตรียมเนื้อหา/สื่อและประสานแหล่งเรียนรู้ เครื่องมือการวัดผลและแบบฟอร์มการบันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับจัดประสบการณ์เรียนรู้
4. การจัดประสบการณ์เรียนรู้	
4.1 มีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์โดยยึดหยุ่นตามสถานการณ์จริง	<p>4.1.1 จัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์ที่เตรียมไว้</p> <p>4.1.2 เมื่อพบปัญหาในระหว่างการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เช่น เด็กไม่สามารถตอบคำถามได้ อาจแก้ไขสถานการณ์โดยให้เพื่อนๆ ช่วยตอบ หรือครูบอกใบ้ให้เด็กจนสามารถตอบได้ ไม่เกิดความกดดัน และให้การจัดประสบการณ์เรียนรู้ผ่านไปได้อย่างเรียบร้อย</p>
4.2 มีการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม	<p>4.2.1 ในการกระตุ้นให้เด็กสนใจเนื้อหา ครูต้องใช้วิธีการที่สร้างความสนใจ ให้เด็กรู้สึกสนุกสนาน และอยากมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์เรียนรู้</p> <p>4.2.2 เมื่อพบเด็กที่มีพฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียน ให้เรียกให้เด็กที่เป็นปัญหามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เช่น ให้ตอบคำถาม ให้ชี้ภาพในหนังสือนิทานให้เพื่อน ๆ ดูให้ย้ายมานั่งข้างครูและเปิดหนังสือช่วย เป็นต้น เพื่อแก้ไขพฤติกรรมของเด็กในตอนนั้น</p> <p>4.2.3 ศึกษาวิธีแก้ไขปัญหาในการจัดประสบการณ์ใหม่ๆ เสมอเพื่อพร้อมสำหรับการแก้ไขปัญหา</p>

ตาราง 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	ร่างแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้
<p>4.3 มีการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก เมตตา ใช้หลักจิตวิทยา และการเสริมแรงทางบวก</p>	<p>4.3.1 การดูแลเด็ก ครูต้องใช้ความอ่อนโยน มีความเมตตากรุณาต่อเด็ก และให้เด็กรู้จักเมตตาต่อผู้ด้อยกว่า เช่น เพื่อนๆ สัตว์ และรู้จักทะนุถนอมหรือเมตตาต่อสิ่งของเครื่องใช้ในห้องเรียน</p> <p>4.3.2 ในการแก้ไขปัญหาที่พบไม่ว่าจะเป็นปัญหาจากตัวเด็กหรือปัญหาจากเพื่อน ๆ ให้ใช้วิธีให้เด็กรู้จักปรองดองและรักกัน สามัคคีกัน</p>
<p>4.4 มีการให้การดูแลเด็กที่มีความแตกต่างกันอย่างเหมาะสมกับวัยและสภาพพื้นฐานของเด็ก</p>	<p>4.4.1 ศึกษาและทำความเข้าใจเด็กแต่ละคนตามข้อมูลที่ได้ศึกษาและจัดเก็บไว้</p> <p>4.4.2 ศึกษาวิธีการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กที่มีปัญหาหรือมีความแตกต่าง เช่น เด็กที่พูดไม่ชัด อาจสอดแทรกกิจกรรมการฝึกออกเสียงไปกับเพลง โดยไม่让孩子รู้สึกว่าเป็นคนแปลกจากคนอื่น หรือรู้สึกว่าคุณด้อยและผิดปกติ แล้วค่อยๆ พัฒนาเด็กจนมีพัฒนาการทันตามเพื่อนคนอื่นๆ</p>
<p>4.5 มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึกพฤติกรรมสำคัญต่างๆ ของเด็กที่เกิดขึ้นขณะจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออก คำพูด ท่าทาง การคิดของเด็ก</p>	<p>4.5.1 สังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กที่เด็กชอบทำ พฤติกรรมที่ต้องแก้ไข พฤติกรรมที่ควรส่งเสริม</p> <p>4.5.2 วิเคราะห์เด็กรายบุคคลให้การเสริมแรงทางบวกกับพฤติกรรมที่ควรส่งเสริม และใช้วิธีการที่ค่อยเป็นค่อยไปในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเด็ก เช่น เด็กที่ชอบอมข้าว อาจให้วิธีการนับเลข นับจำนวนครั้งการเคี้ยวข้าวของเด็กและพาเด็กเคี้ยวและนับอย่างสนุกสนาน โดยอาจพาเด็กนับทุกคน บ่อยๆ นอกจากช่วยแก้ปัญหาการอมข้าว ก็จะช่วยเสริมทักษะพื้นฐานคณิตศาสตร์ไปในตัวด้วย</p>
<p>4.6 มีการบันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้หลังการจัดประสบการณ์</p>	<p>4.6.1 หลังการจัดประสบการณ์เรียนรู้ทุกครั้ง ให้ครูทำการบันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ สภาพการจัดประสบการณ์โดยรวม ผลสำเร็จของการจัดประสบการณ์ ปัญหาที่พบระหว่างการจัดประสบการณ์ วิธีการแก้ไขปัญหา วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และข้อเสนอแนะในการจัดประสบการณ์ครั้งต่อไป</p>

ตาราง 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	ร่างแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้
4.7 มีการสะท้อนจุดแข็งจุดอ่อนที่พบจากการจัดประสบการณ์เรียนรู้เพื่อนำสู่การปรับปรุงการจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป	4.7.1 วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ผ่านมา สาเหตุ และการแก้ไข 4.7.2 นำจุดแข็งหรือข้อดี/จุดอ่อนหรือข้อด้อย มาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการจัดประสบการณ์ให้ดีและเหมาะสมยิ่งขึ้น
5. การวัดและประเมินผลผู้เรียน	
5.1 มีการวัดผลผู้เรียนตามวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้และบันทึกผล	5.1.1 ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้ 5.1.2 สังเกตความเหมาะสมในการปฏิบัติของวิธีการวัดและประเมินผลที่ใช้เพื่อนำสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นและเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป
5.2 มีการบันทึกผลการวัดในเครื่องมือการบันทึกผลที่จัดเตรียมไว้	5.2.1 ใช้เครื่องมือการบันทึกผลการวัดที่จัดเตรียมไว้เพื่อบันทึกผลการวัด
5.3 มีการบันทึกข้อมูลสาเหตุของผลการปฏิบัติ ผ่าน หรือไม่ผ่านของผู้เรียนแต่ละคน	5.3.1 บันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรมท้ายแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ ระบุสาเหตุของการปฏิบัติกิจกรรมผ่าน หรือไม่ผ่าน และวิธีการแก้ไข ของเด็กแต่ละคน
5.4 มีรายงานผลการวัดและประเมินผู้เรียน	5.4.1 จัดทำรายงานผลการวัดและประเมินผลเด็กอย่างสม่ำเสมอทุกหน่วยการเรียนรู้ รายงานภาคเรียน และรายปีการศึกษา
5.5 มีการนำผลการวัดและประเมินผลผู้เรียน ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน/การจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป	5.5.1 วิเคราะห์ผลการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้านความสำเร็จ หรือปัญหา และสาเหตุ แล้วทำการบันทึกข้อมูล 5.5.2 นำความสำเร็จและปัญหาที่พบจากการวัดและประเมินผลผู้เรียน มาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการจัดประสบการณ์ให้ดีและเหมาะสมยิ่งขึ้น

จากตาราง 24 สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 32 ตัวชี้วัด 54 แนวทาง มีรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของครู ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด 10 แนวทาง
2. การศึกษาข้อมูลผู้เรียน ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด 12 แนวทาง
3. การวางแผนการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัด 11 แนวทาง
4. การจัดประสบการณ์เรียนรู้ ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด 14 แนวทาง

5. การวัดและประเมินผลผู้เรียน ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด 7 แนวทาง

3.3 ผลการประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทางการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ปรากฏดังในตาราง 25 – 30

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม

ด้าน ที่	องค์ประกอบการพัฒนาครูด้านการ จัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	การเตรียมความพร้อมของครู	4.22	0.51	มาก	4.16	0.55	มาก
2.	การศึกษาข้อมูลผู้เรียน	4.15	0.58	มาก	4.20	0.55	มาก
3.	การวางแผนการจัดประสบการณ์	4.13	0.51	มาก	4.24	0.47	มาก
4.	การจัดประสบการณ์เรียนรู้	4.10	0.54	มาก	4.26	0.47	มาก
5.	การวัดและประเมินผลผู้เรียน	4.20	0.63	มาก	4.23	0.49	มาก
	โดยรวม	4.15	0.55	มาก	4.22	0.50	มาก

จากตาราง 25 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมของครู การวัดและประเมินผลผู้เรียน และด้านการศึกษาข้อมูลผู้เรียน

ความเป็นไปได้ โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ ได้แก่ ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การวางแผนการจัดประสบการณ์ และด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการเตรียมความพร้อม
ของครู

ข้อ ที่	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้าน การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	เข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะ ตามวัยของหลักสูตร						
1.1	ศึกษาหลักสูตรระดับปฐมวัยที่ศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กใช้ในปัจจุบัน เกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระ การเรียนรู้ และคุณลักษณะตามวัย ของหลักสูตร	4.40	0.55	มาก	4.20	0.45	มาก
1.2	วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ สาระที่ ควรเรียนรู้ และประสบการณ์สำคัญ เพื่อนำสู่การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ และการวางแผนการจัด ประสบการณ์เรียนรู้	4.20	0.45	มาก	4.40	0.55	มาก
	โดยรวม	4.30	0.48	มาก	4.30	0.48	มาก
2.	เข้าใจหลักการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตร						
2.1	ศึกษาและทำความเข้าใจหลักการจัด ประสบการณ์เรียนรู้และการจัด กิจกรรม	4.40	0.55	มาก	4.20	0.45	มาก
2.2	ออกแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ตามสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยเน้นการบูรณาการประสบการณ์ ในชีวิตประจำวัน	4.20	0.45	มาก	4.60	0.55	มาก ที่สุด
	โดยรวม	4.30	0.48	มาก	4.40	0.52	มาก

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อ ร.	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3.	มีแฟ้มสะสมงานของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้เพื่อเก็บรวบรวมผลงานของเด็ก รายละเอียดเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครอบครัว						
3.1	จัดทำแฟ้มสะสมงานของเด็กแต่ละคนโดยจัดเก็บอย่างเป็นระบบใส่ซองเอกสาร จัดเรียงใส่ในตู้เอกสารเรียงตามเลขที่ของเด็กเพื่อสะดวกต่อการค้นหา โดยจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว ได้แก่ ชื่อ-สกุล บิดามารดา ชื่อ-สกุลผู้ปกครอง ที่อยู่พร้อมแผนที่คร่าว ๆ ลักษณะของบ้านที่พักอาศัย ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของเด็กคร่าว ๆ เช่น พ่อแม่แยกทางกันอาศัยอยู่กับยาย หรือพ่อแม่ไปทำงานต่างจังหวัดอาศัยอยู่กับตาและยาย เป็นต้น อาชีพของผู้ปกครอง สิ่งแวดล้อมบริเวณบ้านของเด็ก เป็นต้น	4.40	0.55	มาก	4.20	0.45	มาก
3.2	สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูเด็ก และครอบครัว	4.20	0.45	มาก	3.80	0.45	มาก
	โดยรวม	4.30	0.48	มาก	4.00	0.47	มาก

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อ ร.	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4.	มีการจัดเตรียมเนื้อหาเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยบูรณาการความรู้รอบตัวแขนงต่าง ๆ						
4.1	ศึกษาเนื้อหาจากสาระการเรียนรู้และวิเคราะห์องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันที่สามารถนำมาบูรณาการร่วมกันเพื่อจัดประสบการณ์เรียนรู้ได้	4.40	0.55	มาก	4.00	0.71	มาก
	โดยรวม	4.40	0.55	มาก	4.00	0.71	มาก
5.	มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้วัสดุหรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น						
5.1	วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วยและกำหนดสื่อที่จะใช้ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยเลือกใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีในโรงเรียนและชุมชน โดยพิจารณาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่สามารถใช้จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่เด็กได้ หรือปราชญ์ชุมชนที่สามารถให้ความรู้แก่เด็ก ๆ ได้เกี่ยวกับลักษณะของเศรษฐกิจพอเพียง วิถีชีวิตพื้นบ้าน ภูมิปัญญา เป็นต้น	4.40	0.55	มาก	4.00	0.71	มาก
5.2	จัดเตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้พร้อมสำหรับใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่เด็ก	4.20	0.45	มาก	3.80	0.45	มาก
	โดยรวม	4.30	0.48	มาก	3.90	0.57	มาก

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อ ที่	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6.	มีผลการศึกษาคหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้						
6.1	ศึกษาคหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ จิตวิทยาเด็ก พัฒนาการเด็ก และความรู้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และจัดทำแฟ้มความรู้ที่ได้ศึกษาโดยแยกเป็นแฟ้มเฉพาะเรื่อง ให้สะดวกต่อการค้นหาและการจัดเก็บ	4.20	0.45	มาก	4.40	0.55	มาก
	โดยรวม	4.20	0.45	มาก	4.40	0.55	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.22	0.51	มาก	4.16	0.55	มาก

จากตาราง 26 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการเตรียมความพร้อมของครู โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่ามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกตัวชี้วัด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แนวทางมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ความเป็นไปได้ โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า มีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกตัวชี้วัด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด 1 แนวทาง และอยู่ในระดับมาก 9 แนวทาง

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการศึกษาข้อมูลผู้เรียน

ข้อ ที่	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้าน การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	เข้าใจพัฒนาการด้านร่างกายของเด็ก และความแตกต่างด้านร่างกายของ เด็ก						
1.1	ศึกษาพัฒนาการด้านร่างกายของเด็ก ตามคุณลักษณะตามวัยแต่ละช่วงวัย และนำความรู้มาใช้ในการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ โดยศึกษา พัฒนาการของเด็กเพิ่มเติมจาก เอกสารจิตวิทยาพัฒนาการ และ นำความรู้มาใช้ในการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ และศึกษา ข้อมูลเด็กในความดูแลที่มีปัญหา ด้านพัฒนาการทางร่างกาย (ถ้ามี) และศึกษาวิธีการดูแลแก้ไข	4.00	0.71	มาก	3.80	0.84	มาก
1.2	นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาทั้งหมด มาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับเด็กปกติ และเด็กที่มีปัญหา ด้านพัฒนาการ (ถ้ามี)	4.20	0.45	มาก	4.20	0.45	มาก
	โดยรวม	4.10	0.57	มาก	4.00	0.67	มาก

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ ร.	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้าน การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2.	เข้าใจพัฒนาการด้านความคิด และสติปัญญาและความแตกต่าง ด้านความคิดและสติปัญญาของเด็ก						
2.1	ศึกษาพัฒนาการด้านสติปัญญา ความคิด และความรู้สึกรของเด็ก และนำความรู้มาใช้ในการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ ศึกษา พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็ก เพิ่มเติม และข้อมูลเด็กในความดูแล ที่มีปัญหาด้านพัฒนาการทางด้าน สติปัญญาและศึกษาการดูแล แก้ไข	4.00	0.71	มาก	4.40	0.55	มาก
2.2	นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาด้าน พัฒนาการทางสติปัญญาทั้งหมด มาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับเด็กปกติ และเด็กที่มีปัญหา ด้านพัฒนาการ	4.40	0.55	มาก	3.80	0.45	มาก
	โดยรวม	4.20	0.63	มาก	4.10	0.57	มาก
3.	เข้าใจพฤติกรรม/อาภักปฏิกิริยา การแสดงออกของเด็ก						
3.1	ศึกษาข้อมูลพฤติกรรม/อาภักปฏิกิริยา การแสดงออกของเด็ก พฤติกรรมที่ เป็นปัญหาจากผู้ปกครอง และวิธีที่ ผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็ก และศึกษา ข้อมูลการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของ เด็กจากเอกสารหรือสอบถามจากผู้รู้ หรือผู้มีประสบการณ์	4.20	0.45	มาก	4.00	0.00	มาก
3.2	จัดบันทึกข้อมูลของเด็กและวิธีแก้ไข และรวบรวมไว้ในแฟ้มข้อมูล	3.80	0.45	มาก	3.80	0.45	มาก
	โดยรวม	4.00	0.47	มาก	3.90	0.32	มาก

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ ร.	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4.	เข้าใจสภาวะทางอารมณ์และการรับมือกับสภาวะทางอารมณ์ของเด็ก						
4.1	ศึกษาข้อมูลสภาวะทางอารมณ์และการรับมือกับสภาวะทางอารมณ์ของเด็กจากผู้ปกครอง กรณีที่เด็กมีปัญหาเกี่ยวกับสภาวะทางอารมณ์ที่อาจเป็นปัญหาต่อผู้อื่นและศึกษาข้อมูลการแก้ไขปัญหาสภาวะทางอารมณ์ของเด็กจากเอกสาร หรือสอบถามจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์	4.20	0.45	มาก	4.20	0.45	มาก
4.2	จัดบันทึกข้อมูลของเด็กและวิธีแก้ไขและรวบรวมไว้ในแฟ้มข้อมูล	4.00	0.71	มาก	4.40	0.55	มาก
	โดยรวม	4.10	0.57	มาก	4.30	0.48	มาก
5.	มีรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กตามช่วงวัยเป็นรายบุคคล						
5.1	จัดทำรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กตามแบบฟอร์มของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.20	0.84	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
5.2	รายงานผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครองทราบ	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
	โดยรวม	4.30	0.67	มาก	4.50	0.53	มาก

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ ที่	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6.	มีรายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาที่พบเกี่ยวกับเด็กเป็นรายบุคคล						
6.1	จัดทำรายงานการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล เฉพาะกรณี	4.40	0.55	มาก	4.20	0.45	มาก
6.2	รายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครองทราบ	4.00	0.71	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
	โดยรวม	4.20	0.63	มาก	4.40	0.52	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.15	0.58	มาก	4.20	0.55	มาก

จากตาราง 27 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการศึกษาข้อมูลผู้เรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกตัวชี้วัด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แนวทางมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ความเป็นไปได้ โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากทุกตัวชี้วัด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 10 ข้อ

พูน ปลูก ทัต ชีวะ

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์

ข้อ ที่	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีการวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีการศึกษาและรายภาคเรียน						
1.1	กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้รายภาคเรียนและรายปีการศึกษา โดยจำแนกตามกลุ่มของสาระที่ควรเรียนรู้ ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก และจัดทำตารางกำหนดการจัดการเรียนรู้รายภาคเรียนและรายปีการศึกษา	4.20	0.45	มาก	4.40	0.55	มาก
	โดยรวม	4.20	0.45	มาก	4.40	0.55	มาก

พนุน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ ที่	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้าน การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2.	มีแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้						
2.1	จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ให้ครบตามหน่วยการเรียนรู้ ตลอดปีการศึกษา แผนการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ประกอบด้วย รายละเอียดของแผนได้แก่ ระดับชั้น ที่จัดประสบการณ์ ช่วงเวลา วันที่ ช่วงของกิจกรรมประจำวัน ชื่อ หน่วย ชื่อเรื่อง ระยะเวลาที่ใช้ สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การ เรียนรู้ วิธีการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัด และประเมินผล บันทึกผลการจัด ประสบการณ์ ตารางบันทึกคะแนน ต่าง ๆ	4.00	0.71	มาก	4.40	0.55	มาก
	โดยรวม	4.00	0.71	มาก	4.40	0.55	มาก
3.	มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เชิงพฤติกรรมสำหรับแต่ละสาระ การเรียนรู้						
3.1	กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็น จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เช่น หน่วยประสาทสัมผัส เด็กสามารถ บอกรสชาติของผลไม้ได้ถูกต้อง หน่วยนับเลข เด็กสามารถนับเลข 1-10 ได้ถูกต้อง เป็นต้น โดยกำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้ให้ครบถ้วน ทุกเรื่องและทุกหน่วยการเรียนรู้	3.80	0.45	มาก	4.40	0.55	มาก
	โดยรวม	3.80	0.45	มาก	4.40	0.55	มาก

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ ร.	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้าน การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4.	มีการจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ให้พร้อม						
4.1	ค้นหาและพิมพ์เนื้อหาที่จะใช้ในการ จัดประสบการณ์เรียนรู้	4.00	0.71	มาก	4.20	0.45	มาก
4.2	รวบรวมและจัดเก็บเนื้อหาแยกตาม หน่วยการเรียนรู้และเรื่องย่อย จัดเก็บเป็นแฟ้มเอกสารเพื่อง่ายและ สะดวกต่อการค้นหาและการทำงาน	4.20	0.45	มาก	4.40	0.55	มาก
	โดยรวม	4.10	0.57	มาก	4.30	0.48	มาก
5.	มีการใช้วิธีการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรม ประจำวันตามหลักสูตร						
5.1	จัดประสบการณ์ประจำวันตาม หลักสูตร ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริม ประสบการณ์ กิจกรรมกลาง แจ้ง กิจกรรมเกมการศึกษา โดยใช้ วิธีการจัดกิจกรรมประจำวันอย่าง เหมาะสมสำหรับเด็ก	4.40	0.55	มาก	4.20	0.45	มาก
	โดยรวม	4.40	0.55	มาก	4.20	0.45	มาก

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ ร.	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6.	มีการกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้						
6.1	กำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์หรือการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจน	4.20	0.45	มาก	4.40	0.55	มาก
6.2	จัดเตรียมสื่อให้พร้อมสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ หรือประสานงานกับแหล่งเรียนรู้และนัดหมายช่วงเวลาที่จะพาเด็กไปเรียนให้เรียบร้อยก่อนพาเด็กไปเรียนรู้ โดยควบคุมเด็กให้เรียนรู้ได้อย่างราบรื่นและบรรลุตามจุดประสงค์	4.00	0.00	มาก	4.00	0.00	มาก
	โดยรวม	4.10	0.32	มาก	4.20	0.42	มาก
7.	มีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เหมาะสม						
7.1	สร้างหรือจัดเตรียมเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สามารถวัดผู้เรียนได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีความเหมาะสมกับผู้เรียน	4.20	0.45	มาก	3.80	0.45	มาก
7.2	จัดเตรียมเครื่องมือการวัด การบันทึกคะแนน การประเมินผลให้พร้อมสำหรับการใช้งานวัดและประเมินผลผู้เรียน	4.00	0.71	มาก	4.20	0.45	มาก
	โดยรวม	4.10	0.57	มาก	4.00	0.47	มาก

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ ร.	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้าน การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8.	มีการจัดเตรียมเนื้อหา/สื่อ/แหล่ง เรียนรู้ เครื่องมือการวัดผล และ การบันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อม สำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้						
8.1	จัดเตรียมเนื้อหา/สื่อและประสาน แหล่งเรียนรู้ เครื่องมือการวัดผลและ แบบฟอร์มการบันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับจัดประสบการณ์ เรียนรู้	4.40	0.55	มาก	4.20	0.45	มาก
	โดยรวม	4.40	0.55	มาก	4.20	0.45	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.13	0.51	มาก	4.24	0.47	มาก

จากตาราง 28 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกตัวชี้วัด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แนวทางมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ความเป็นไปได้ โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า อยู่ในระดับมากทุกตัวชี้วัด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากทุกข้อ

พูน ปลูก ทัโต ชีเว

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนา เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการจัดประสบการณ์ เรียนรู้

ข้อ ที่	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้าน การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ตามแผนการจัดประสบการณ์ โดยยึดหยุ่นตามสถานการณ์จริง						
1.1	จัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผน การจัดประสบการณ์ที่เตรียมไว้	4.00	0.71	มาก	4.20	0.45	มาก
1.2	เมื่อพบปัญหาในระหว่างการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ เช่น เด็กไม่ สามารถตอบคำถามได้ อาจแก้ไข สถานการณ์โดยให้เพื่อนๆ ช่วยตอบ หรือครูบอกใบ้ให้เด็กจนตอบได้ ไม่ กัดดัน และให้การจัดประสบการณ์ เรียนรู้ผ่านไปได้อย่างเรียบร้อย	4.40	0.55	มาก	4.00	0.00	มาก
	โดยรวม	4.20	0.63	มาก	4.10	0.32	มาก
2.	มีการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ ปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ไขปัญหา อย่างเหมาะสม						
2.1	ในการกระตุ้นให้เด็กสนใจเนื้อหา ครูต้องใช้วิธีการที่เร้าความสนใจ ให้ เด็กรู้สึกสนุกสนาน และอยากมีส่วนร่วม ร่วมในการจัดประสบการณ์เรียนรู้	4.20	0.45	มาก	4.20	0.45	มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ ที่	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้าน การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2.2	เมื่อพบเด็กที่มีพฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียน ให้เรียกให้เด็กที่เป็นปัญหามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เช่น ให้ตอบคำถาม ให้ชี้ภาพในหนังสือนิทานให้เพื่อน ๆ ดู ให้ย้ายมานั่งข้างครูและเปิดหนังสือช่วยเป็นต้น เพื่อแก้ไขพฤติกรรมของเด็กในตอนนั้น	4.00	0.71	มาก	4.00	0.00	มาก
2.3	ศึกษาวิธีแก้ไขปัญหาในการจัดประสบการณ์ใหม่ๆ เสมอเพื่อพร้อมสำหรับการแก้ไขปัญหา	3.80	0.45	มาก	4.20	0.45	มาก
	โดยรวม	4.00	0.53	มาก	4.13	0.35	มาก
3.	มีการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรักเมตตา ใช้หลักจิตวิทยาและการเสริมแรงทางบวก						
3.1	การดูแลเด็ก ครูต้องใช้ความอ่อนโยน มีความเมตตากรุณาต่อเด็ก และให้เด็กรู้จักเมตตาต่อผู้ด้อยกว่า เช่น เพื่อนๆ สัตว์ และรู้จักทะนุถนอมหรือเมตตาต่อสิ่งของเครื่องใช้ในห้องเรียน	4.20	0.45	มาก	4.20	0.45	มาก
3.2	ในการแก้ไขปัญหที่พบไม่ว่าจะเป็นปัญหาจากตัวเด็กหรือปัญหาจากเพื่อน ๆ ให้ใช้วิธีให้เด็กรู้จักปรองดองและรักกัน สามัคคีกัน	3.80	0.45	มาก	4.20	0.45	มาก
	โดยรวม	4.00	0.47	มาก	4.20	0.42	มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ ร.	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4.	มีการให้การดูแลเด็กที่มีความแตกต่างกันอย่างเหมาะสมกับวัยและสภาพพื้นฐานของเด็ก						
4.1	ศึกษาและทำความเข้าใจเด็กแต่ละคนตามข้อมูลที่ได้ศึกษาและจัดเก็บไว้	4.00	0.00	มาก	4.40	0.55	มาก
4.2	ศึกษาวิธีการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กที่มีปัญหาหรือมีความแตกต่าง เช่น เด็กที่พูดไม่ชัด อาจสอดแทรกกิจกรรมการฝึกออกเสียงไปกับเพลง โดยไม่让孩子รู้สึกว่าเป็นคนแปลกจากคนอื่น หรือรู้สึกว่าคุณด้อยและผิดปกติก่อนค่อยๆ พัฒนาเด็กจนมีพัฒนาการทันตามเพื่อนคนอื่นๆ	4.40	0.55	มาก	4.00	0.71	มาก
	โดยรวม	4.20	0.42	มาก	4.20	0.63	มาก
5.	มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึกพฤติกรรมสำคัญต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดขึ้นขณะจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออก คำพูด ท่าทาง การคิดของเด็ก						
5.1	สังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กที่เด็กชอบทำ พฤติกรรมที่ต้องแก้ไข พฤติกรรมที่ควรส่งเสริม	4.20	0.45	มาก	4.40	0.55	มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ ร.	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5.2	วิเคราะห์เด็กรายบุคคลให้การเสริมแรงทางบวกกับพฤติกรรมที่ควรส่งเสริม และใช้วิธีการที่ค่อยเป็นค่อยไปในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเด็ก เช่น เด็กที่ชอบอมข้าว อาจให้วิธีการนับเลข นับจำนวนครั้งการเคี้ยวข้าวของเด็กและพาเด็กเคี้ยวและนับอย่างสนุกสนาน โดยอาจพาเด็กนับทุกคน บ่อยๆ นอกจากช่วยแก้ปัญหาการอมข้าว ก็จะช่วยเสริมทักษะพื้นฐานคณิตศาสตร์ไปในตัวด้วย	3.80	0.45	มาก	4.20	0.45	มาก
	โดยรวม	4.00	0.47	มาก	4.30	0.48	มาก
6.	มีการบันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้หลังการจัดประสบการณ์						
6.1	หลังการจัดประสบการณ์เรียนรู้ทุกครั้ง ให้ครูทำการบันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ สภาพการจัดประสบการณ์โดยรวม ผลสำเร็จของการจัดประสบการณ์ ปัญหาที่พบระหว่างการจัดประสบการณ์ วิธีการแก้ไขปัญหา วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และข้อเสนอแนะในการจัดประสบการณ์ครั้งต่อไป	4.00	0.71	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
	โดยรวม	4.00	0.71	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ ที่	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้าน การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
7.	มีการสะท้อนจุดแข็งจุดอ่อนที่พบ จากการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อนำสู่การปรับปรุงการ จัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป						
7.1	วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของ การจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ผ่านมา สาเหตุ และการแก้ไข	4.40	0.55	มาก	4.60	0.55	มาก ที่สุด
7.2	นำจุดแข็งหรือข้อดี/จุดอ่อนหรือ ข้อด้อย มาใช้ในการพัฒนาและ ปรับปรุงวิธีการจัดประสบการณ์ให้ดี และเหมาะสมยิ่งขึ้น	4.20	0.84	มาก	4.40	0.55	มาก
	โดยรวม	4.30	0.67	มาก	4.50	0.53	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.10	0.54	มาก	4.26	0.47	มาก

จากตาราง 29 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่ามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกตัวชี้วัด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แนวทางมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ความเป็นไปได้ โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ตัวชี้วัด และในระดับมาก 6 ตัวชี้วัด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แนวทางมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 12 ข้อ

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการวัดและประเมินผล
ผู้เรียน

ข้อ ที่	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้าน การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีการวัดผลผู้เรียนตามวิธีการที่ กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ และบันทึกผล						
1.1	ดำเนินการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้	4.00	0.71	มาก	4.20	0.45	มาก
1.2	สังเกตความเหมาะสมในการปฏิบัติ ของวิธีการวัดและประเมินผลที่ใช้ เพื่อนำสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้ดี และเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป	4.20	0.84	มาก	4.40	0.55	มาก
	โดยรวม	4.10	0.74	มาก	4.30	0.48	มาก
2.	มีการบันทึกผลการวัดในเครื่องมือ การบันทึกผลที่จัดเตรียมไว้						
2.1	ใช้เครื่องมือการบันทึกผลการวัดที่ จัดเตรียมไว้เพื่อบันทึกผลการวัด	4.40	0.55	มาก	4.20	0.45	มาก
	โดยรวม	4.40	0.55	มาก	4.20	0.45	มาก

พจนัน ปณฺ ทิโต ชีเว

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อ ร.	ตัวชี้วัด/แนวทางการพัฒนาครูด้าน การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3.	มีการบันทึกข้อมูลสาเหตุของผลการ ปฏิบัติ ผ่าน หรือไม่ผ่าน ของ ผู้เรียนแต่ละคน						
3.1	บันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรมท้าย แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ระบุสาเหตุของการปฏิบัติกิจกรรม ผ่าน หรือไม่ผ่าน และวิธีการแก้ไข ของเด็กแต่ละคน	4.40	0.55	มาก	4.20	0.45	มาก
	โดยรวม	4.40	0.55	มาก	4.20	0.45	มาก
4.	มีรายงานผลการวัดและประเมิน ผู้เรียน						
4.1	จัดทำรายงานผลการวัดและ ประเมินผลเด็กอย่างสม่ำเสมอทุก หน่วยการเรียน รายภาคเรียน และ รายปีการศึกษา	4.20	0.45	มาก	4.00	0.00	มาก
	โดยรวม	4.20	0.45	มาก	4.00	0.00	มาก
5.	มีการนำผลการวัดและประเมินผล ผู้เรียน ไปใช้ในการปรับปรุงและ พัฒนาผู้เรียน/การจัดประสบการณ์ เรียนรู้ต่อไป						
5.1	วิเคราะห์ผลการวัดและประเมินผล ผู้เรียนด้านความสำเร็จ หรือปัญหา และสาเหตุ แล้วทำการบันทึกข้อมูล	4.20	0.84	มาก	4.40	0.55	มาก
5.2	นำความสำเร็จและปัญหาที่พบจาก การวัดและประเมินผลผู้เรียน มาใช้ ในการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการจัด ประสบการณ์ให้ดีขึ้น	4.00	0.71	มาก	4.20	0.84	มาก
	โดยรวม	4.10	0.74	มาก	4.30	0.67	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.20	0.63	มาก	4.23	0.49	มาก

จากตาราง 30 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่ามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกตัวชี้วัด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แนวทางมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ความเป็นไปได้ โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากทุกตัวชี้วัด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากทุกข้อ

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 32 ตัวชี้วัด 54 แนวทาง มีรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของครู ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด 10 แนวทาง

1.1 เข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะตามวัยของหลักสูตร

1.1.1 ศึกษาหลักสูตรระดับปฐมวัยที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้ในปัจจุบันเกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะตามวัยของหลักสูตร

1.1.2 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ สาระที่ควรเรียนรู้ และประสบการณ์สำคัญ เพื่อนำสู่การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ และการวางแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้

1.2 เข้าใจหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตร

1.2.1 ศึกษาและทำความเข้าใจหลักการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการจัดกิจกรรม

1.2.2 ออกแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยเน้นการบูรณาการประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน

1.3 มีแฟ้มสะสมงานของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้เพื่อเก็บรวบรวมผลงานของเด็ก รายละเอียดเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครอบครัว

1.3.1 จัดทำแฟ้มสะสมงานของเด็กแต่ละคนโดยจัดเก็บอย่างเป็นระบบใส่ซองเอกสาร จัดเรียงใส่ในตู้เอกสารเรียงตามเลขที่ของเด็กเพื่อสะดวกต่อการค้นหา โดยจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว ได้แก่ ชื่อ-สกุลบิดามารดา ชื่อ-สกุลผู้ปกครอง ที่อยู่พร้อมแผนที่คร่าว ๆ ลักษณะของบ้านที่พักอาศัย ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของเด็กคร่าว ๆ เช่น พ่อแม่แยกทางกันอาศัยอยู่กับยาย หรือพ่อแม่ไปทำงานต่างจังหวัดอาศัยอยู่กับตาและยาย เป็นต้น อาชีพของผู้ปกครอง สิ่งแวดล้อมบริเวณบ้านของเด็ก เป็นต้น

1.3.2 สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู เด็ก และครอบครัว

1.4 มีการจัดเตรียมเนื้อหาเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยบูรณาการความรู้รอบตัวแขนงต่าง ๆ

1.4.1 ศึกษาเนื้อหาจากสาระการเรียนรู้และวิเคราะห์องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันที่สามารถนำมาบูรณาการร่วมกันเพื่อจัดประสบการณ์เรียนรู้ได้

1.5 มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้วัสดุหรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

1.5.1 วิเคราะห์เนื้อหาประจําหน่วยและกำหนดสื่อที่จะใช้ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยเลือกใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีในโรงเรียนและชุมชน โดยพิจารณาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่สามารถใช้จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่เด็กได้ หรือปราชญ์ชุมชนที่สามารถให้ความรู้แก่เด็ก ๆ ได้ เกี่ยวกับลักษณะของเศรษฐกิจพอเพียง วิถีชีวิตพื้นบ้าน ภูมิปัญญา เป็นต้น

1.5.2 จัดเตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้พร้อมสำหรับใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่เด็ก

1.6 มีผลการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้

1.6.1 ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ จิตวิทยาเด็ก พัฒนาการเด็ก และความรู้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และจัดทำแฟ้มความรู้ที่ได้ศึกษา โดยแยกเป็นแฟ้มเฉพาะเรื่อง ให้สะดวกต่อการค้นหาและการจัดเก็บ

2. การศึกษาข้อมูลผู้เรียน ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด 12 แนวทาง

2.1 เข้าใจพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กและความแตกต่างด้านร่างกายของเด็ก

2.1.1 ศึกษาพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กตามคุณลักษณะตามวัยแต่ละช่วงวัย และนำความรู้มาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยศึกษาพัฒนาการของเด็กเพิ่มเติมจากเอกสารจิตวิทยาพัฒนาการ และนำความรู้มาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และศึกษาข้อมูลเด็กในความดูแลที่มีปัญหาด้านพัฒนาการทางร่างกาย (ถ้ามี) และศึกษาวิธีการดูแลแก้ไข

2.1.2 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาทั้งหมดมาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปกติ และเด็กที่มีปัญหาด้านพัฒนาการ (ถ้ามี)

2.2 เข้าใจพัฒนาการด้านความคิดและสติปัญญาและความแตกต่างด้านความคิดและสติปัญญาของเด็ก

2.2.1 ศึกษาพัฒนาการด้านสติปัญญา ความคิด และความรู้สึกรักของเด็ก และนำความรู้มาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ศึกษาพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กเพิ่มเติม และข้อมูลเด็กในความดูแลที่มีปัญหาด้านพัฒนาการทางด้านสติปัญญา และศึกษาวิธีการดูแล แก้ไข

2.2.2 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาด้านพัฒนาการทางสติปัญญาทั้งหมดมาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปกติ และเด็กที่มีปัญหาด้านพัฒนาการ

2.3 เข้าใจพฤติกรรม/อากัปกริยาการแสดงออกของเด็ก

2.3.1 ศึกษาข้อมูลพฤติกรรม/อากัปกริยา การแสดงออกของเด็ก พฤติกรรมที่เป็นปัญหาจากผู้ปกครอง และวิธีที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็ก และศึกษาข้อมูลการแก้ไข ปัญหาพฤติกรรมของเด็กจากเอกสารหรือสอบถามจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์

2.3.2 จัดบันทึกข้อมูลของเด็กและวิธีแก้ไข และรวบรวมไว้ในแฟ้มข้อมูล

2.4 เข้าใจสภาวะทางอารมณ์และการรับมือกับสภาวะทางอารมณ์ของเด็ก

- 2.4.1 ศึกษาข้อมูลสภาวะทางอารมณ์และการรับมือกับสภาวะทางอารมณ์ของเด็กจากผู้ปกครอง กรณีที่เด็กมีปัญหาเกี่ยวกับสภาวะทางอารมณ์ที่อาจเป็นปัญหาต่อผู้อื่นและศึกษาข้อมูลการแก้ไขปัญหาสภาวะทางอารมณ์ของเด็กจากเอกสารหรือสอบถามจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์
- 2.4.2 จัดบันทึกข้อมูลของเด็กและวิธีแก้ไข และรวบรวมไว้ในแฟ้มข้อมูล
- 2.5 มีรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กตามช่วงวัยเป็นรายบุคคล
- 2.5.1 จัดทำรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กตามแบบฟอร์มของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2.5.2 รายงานผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครองทราบ
- 2.6 มีรายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาที่พบเกี่ยวกับเด็กเป็นรายบุคคล
- 2.6.1 จัดทำรายงานการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล
- 2.6.2 รายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครองทราบ
3. การวางแผนการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัด 11 แนวทาง
- 3.1 มีการวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีการศึกษาและรายภาคเรียน
- 3.1.1 กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้รายภาคเรียนและรายปีการศึกษา โดยจำแนกตามกลุ่มของสาระที่ควรเรียนรู้ ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก และจัดทำตารางกำหนดการจัดการเรียนรู้รายภาคเรียนและรายปีการศึกษา
- 3.2 มีแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้
- 3.2.1 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ครบตามหน่วยการเรียนรู้ตลอดปีการศึกษา แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ประกอบด้วย รายละเอียดของแผน ได้แก่ ระดับชั้นที่จัดประสบการณ์ ช่วงเวลา วันที่ ช่วงของกิจกรรมประจำวัน ชื่อหน่วย ชื่อเรื่อง ระยะเวลาที่ใช้ สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล บันทึกผลการจัดประสบการณ์ ตารางบันทึกคะแนนต่าง ๆ
- 3.3 มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมสำหรับแต่ละสาระการเรียนรู้
- 3.3.1 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เช่น หน่วยประสาทสัมผัส เด็กสามารถบอกรสชาติของผลไม้ได้ถูกต้อง หน่วยนับเลข เด็กสามารถนับเลข 1-10 ได้ถูกต้อง เป็นต้น โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ครบถ้วนทุกเรื่องและทุกหน่วยการเรียนรู้
- 3.4 มีการจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้พร้อม
- 3.4.1 ค้นหาและพิมพ์เนื้อหาที่จะใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้

3.4.2 รวบรวมและจัดเก็บเนื้อหาแยกตามหน่วยการเรียนรู้และเรื่องย่อย จัดเก็บเป็นแฟ้มเอกสารเพื่อง่ายและสะดวกต่อการค้นหาและใช้งาน

3.5 มีการใช้วิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมประจำวัน ตามหลักสูตร

3.5.1 จัดประสบการณ์ประจำวันตามหลักสูตร ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเกมการศึกษา โดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมประจำวันอย่างเหมาะสมสำหรับเด็ก

3.6 มีการกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้

3.6.1 กำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์หรือการจัด กิจกรรมอย่างชัดเจน

3.6.2 จัดเตรียมสื่อให้พร้อมสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้หรือประสาน งานกับแหล่งเรียนรู้และนัดหมายช่วงเวลาที่พาเด็กไปเรียนให้เรียบร้อยก่อนพาเด็กไปเรียนรู้ โดย ควบคุมเด็กให้เรียนรู้ได้อย่างราบรื่นและบรรลุตามจุดประสงค์

3.7 มีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ อย่างเหมาะสม

3.7.1 สร้างหรือจัดเตรียมเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สามารถวัด ผู้เรียนได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้และมีความเหมาะสมกับผู้เรียน

3.7.2 จัดเตรียมเครื่องมือการวัด การบันทึกคะแนน การประเมินผลให้พร้อม สำหรับการใช้นัดและประเมินผลผู้เรียน

3.8 มีการจัดเตรียมเนื้อหา/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ เครื่องมือการวัดผล และการบันทึก ผลต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้

3.8.1 จัดเตรียมเนื้อหา/สื่อและประสานแหล่งเรียนรู้เครื่องมือการวัดผลและ แบบฟอร์มการบันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับจัดประสบการณ์เรียนรู้

4. การจัดประสบการณ์เรียนรู้ ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด 14 แนวทาง

4.1 มีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์ โดยยึดหยุ่น ตามสถานการณ์จริง

4.1.1 จัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์ที่เตรียมไว้

4.1.2 เมื่อพบปัญหาในระหว่างการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เช่น เด็กไม่ สามารถตอบคำถามได้ อาจแก้ไขสถานการณ์โดยให้เพื่อนๆ ช่วยตอบ หรือครูบอกใบ้ให้เด็กจน สามารถตอบได้ ไม่เกิดความกดดัน และให้การจัดประสบการณ์เรียนรู้ผ่านไปได้อย่างเรียบร้อย

4.2 มีการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ไขปัญหาย่าง เหมาะสม

4.2.1 ในการกระตุ้นให้เด็กสนใจเนื้อหา ครูต้องใช้วิธีการที่สร้างความสนใจ ให้เด็กรู้สึกสนุกสนาน และอยากมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์เรียนรู้

4.2.2 เมื่อพบเด็กที่มีพฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียน ให้เรียกให้เด็กที่เป็นปัญหามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เช่น ให้ตอบคำถาม ให้ชี้ภาพในหนังสือนิทานให้เพื่อน ๆ ดู

ให้ย้ายมานั่งข้างครูและเปิดหนังสือช่วย เป็นต้น เพื่อแก้ไขพฤติกรรมของเด็กในตอนนั้น

4.2.3 ศึกษาวิธีแก้ไขปัญหาในการจัดประสบการณ์ใหม่ๆ เสมอเพื่อพร้อมสำหรับการแก้ไขปัญหา

4.3 มีการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก เมตตา ใช้หลักจิตวิทยาและการเสริมแรงทางบวก

4.3.1 การดูแลเด็ก ครูต้องใช้ความอ่อนโยน มีความเมตตากรุณาต่อเด็ก และให้เด็กรู้จักเมตตาต่อผู้ด้อยกว่า เช่น เพื่อนๆ สัตว์ และรู้จักทะนุถนอมหรือเมตตาต่อสิ่งของเครื่องใช้ในห้องเรียน

4.3.2 ในการแก้ไขปัญหาก็พบไม่ว่าจะเป็นปัญหาจากตัวเด็กหรือปัญหาจากเพื่อน ๆ ให้ใช้วิธีให้เด็กรู้จักปรองดองและรักกัน สามัคคีกัน

4.4 มีการให้การดูแลเด็กที่มีความแตกต่างกันอย่างเหมาะสมกับวัยและสภาพพื้นฐานของเด็ก

4.4.1 ศึกษาและทำความเข้าใจเด็กแต่ละคนตามข้อมูลที่ได้ศึกษาและจัดเก็บไว้

4.4.2 ศึกษาวิธีการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กที่มีปัญหาหรือมีความแตกต่าง เช่น เด็กที่พูดไม่ชัด อาจสอดแทรกกิจกรรมการฝึกร้องเพลง โดยไม่让孩子รู้สึกว่าเป็นคนแปลกจากคนอื่น หรือรู้สึกที่ตนเองด้อยและผิดปกติ แล้วค่อยๆ พัฒนาเด็กจนมีพัฒนาการทันตามเพื่อนคนอื่นๆ

4.5 มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึกพฤติกรรมสำคัญต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดขึ้นขณะจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออก คำพูด ท่าทาง การคิดของเด็ก

4.5.1 สังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กที่เด็กชอบทำ พฤติกรรมที่ต้องแก้ไข พฤติกรรมที่ควรส่งเสริม

4.5.2 วิเคราะห์เด็กรายบุคคลให้การเสริมแรงทางบวกกับพฤติกรรมที่ควรส่งเสริม และใช้วิธีการที่ค่อยเป็นค่อยไปในการแก้ไขพฤติกรรมเด็ก เช่น เด็กที่ชอบอมข้าว อาจให้วิธีการนับเลข นับจำนวนครั้งการเคี้ยวข้าวของเด็กและพาเด็กเคี้ยวและนับอย่างสนุกสนาน โดยอาจพาเด็กนับทุกคน บ่อยๆ นอกจากช่วยแก้ปัญหารอมข้าว ก็จะช่วยเสริมทักษะพื้นฐานคณิตศาสตร์ไปในตัวด้วย

4.6 มีการบันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้หลังการจัดประสบการณ์

4.6.1 หลังการจัดประสบการณ์เรียนรู้ทุกครั้ง ให้ครูทำการบันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ สภาพการจัดประสบการณ์โดยรวม ผลสำเร็จของการจัดประสบการณ์ ปัญหาที่พบระหว่างการจัดประสบการณ์ วิธีการแก้ไข ปัญหา วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และข้อเสนอแนะในการจัดประสบการณ์ครั้งต่อไป

4.7 มีการสะท้อนจุดแข็งจุดอ่อนที่พบจากการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อนำสู่การปรับปรุงการจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป

4.7.1 วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ผ่านมา สาเหตุ และการแก้ไข

4.7.2 นำจุดแข็งหรือข้อดี/จุดอ่อนหรือข้อด้อย มาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการจัดประสบการณ์ให้ดีขึ้นและเหมาะสมยิ่งขึ้น

5. การวัดและประเมินผลผู้เรียน ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด 7 แนวทาง

5.1 มีการวัดผลผู้เรียนตามวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้และบันทึกผล

5.1.1 ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้

5.1.2 สังเกตความเหมาะสมในการปฏิบัติของวิธีการวัดและประเมินผลที่ใช้เพื่อนำสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นและเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

5.2 มีการบันทึกผลการวัดในเครื่องมือการบันทึกผลที่จัดเตรียมไว้

5.2.1 ใช้เครื่องมือการบันทึกผลการวัดที่จัดเตรียมไว้เพื่อบันทึกผลการวัด

5.3 มีการบันทึกข้อมูลสาเหตุของผลการปฏิบัติ ผ่าน หรือไม่ผ่าน ของผู้เรียนแต่ละคน

5.3.1 บันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรมท้ายแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ระบุสาเหตุของการปฏิบัติกิจกรรมผ่าน หรือไม่ผ่าน และวิธีการแก้ไข ของเด็กแต่ละคน

5.4 มีรายงานผลการวัดและประเมินผู้เรียน

5.4.1 จัดทำรายงานผลการวัดและประเมินผลได้ก้อย่างสม่ำเสมอทุกหน่วยการเรียน รายงานรายภาคเรียน และรายปีการศึกษา

5.5 มีการนำผลการวัดและประเมินผลผู้เรียน ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน/การจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป

5.5.1 วิเคราะห์ผลการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้านความสำเร็จ หรือปัญหาและสาเหตุ แล้วทำการบันทึกข้อมูล

5.5.2 นำความสำเร็จและปัญหาที่พบจากการวัดและประเมินผลผู้เรียนมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการจัดประสบการณ์ให้ดีขึ้นและเหมาะสมยิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถสรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

สรุปผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบ การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 32 ตัวชี้วัด ดังนี้

- 1.1 องค์ประกอบที่ 1 การเตรียมความพร้อมของครู มี 6 ตัวชี้วัด ได้แก่

- 1.1.1 เข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะ

ตามวัยของหลักสูตร

- 1.1.2 เข้าใจหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตร

1.1.3 มีแฟ้มสะสมงานของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้เพื่อเก็บรวบรวมผลงานของเด็ก รายละเอียดเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครอบครัว

1.1.4 มีการจัดเตรียมเนื้อหาเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยบูรณาการความรู้รอบตัวแขนงต่าง ๆ

1.1.5 มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้วัสดุหรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

1.1.6 มีผลการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้

1.2 องค์ประกอบที่ 2 การศึกษาข้อมูลผู้เรียน มี 6 ตัวชี้วัด

1.2.1 เข้าใจพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กและความแตกต่างด้านร่างกายของเด็ก

1.2.2 เข้าใจพัฒนาการด้านความคิดและสติปัญญาและความแตกต่างด้านความคิดและสติปัญญาของเด็ก

1.2.3 เข้าใจพฤติกรรม/อากัปกิริยาการแสดงออกของเด็ก

1.2.4 เข้าใจสภาวะทางอารมณ์และการรับมือกับสภาวะทางอารมณ์ของเด็ก

1.2.5 มีรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กตามช่วงวัยเป็นรายบุคคล

1.2.6 มีรายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาที่พบเกี่ยวกับเด็กเป็น

รายบุคคล

1.3 องค์ประกอบที่ 3 การวางแผนการจัดประสบการณ์ มี 8 ตัวชี้วัด

1.3.1 มีการวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีการศึกษา และรายภาคเรียน

1.3.2 มีแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้

1.3.3 มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมสำหรับแต่ละสาระการเรียนรู้

1.3.4 มีการจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้พร้อม

1.3.5 มีการใช้วิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมประจำวันตามหลักสูตร

1.3.6 มีการกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้

1.3.7 มีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เหมาะสม

1.3.8 มีการจัดเตรียมเนื้อหา/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ เครื่องมือการวัดผล และการบันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้

1.4 องค์ประกอบที่ 4 การจัดประสบการณ์เรียนรู้ มี 7 ตัวชี้วัด

1.4.1 มีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์โดยยึดหยุ่นตามสถานการณ์จริง

1.4.2 มีการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม

1.4.3 มีการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก เมตตา ใช้หลักจิตวิทยาและการเสริมแรงทางบวก

1.4.4 มีการให้การดูแลเด็กที่มีความแตกต่างกันอย่างเหมาะสมกับวัยและสภาพพื้นฐานของเด็ก

1.4.5 มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึกพฤติกรรมสำคัญต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดขึ้นขณะจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออก คำพูด ท่าทาง การคิดของเด็ก

1.4.6 มีการบันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้หลังการจัดประสบการณ์

1.4.7 มีการสะท้อนจุดแข็งจุดอ่อนที่พบจากการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อนำสู่การปรับปรุงการจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป

1.5 องค์ประกอบที่ 5 การวัดและประเมินผลผู้เรียน มี 5 ตัวชี้วัด

1.5.1 มีการวัดผลผู้เรียนตามวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้และบันทึกผล

1.5.2 มีการบันทึกผลการวัดในเครื่องมือการบันทึกผลที่จัดเตรียมไว้

1.5.3 มีการบันทึกข้อมูลสาเหตุของผลการปฏิบัติ ผ่าน หรือไม่ผ่าน ของผู้เรียนแต่ละคน

1.5.4 มีรายงานผลการวัดและประเมินผู้เรียน

1.5.5 มีการนำผลการวัดและประเมินผลผู้เรียน ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน/การจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป

ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ ได้แก่ การวางแผนการจัดประสบการณ์ การศึกษาข้อมูลผู้เรียน และการจัดประสบการณ์เรียนรู้

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

2.1 ผลการประเมินสภาพปัจจุบัน โดยคณะครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับ ได้แก่ การวางแผนการจัดประสบการณ์ การศึกษาข้อมูลผู้เรียน และการวัดและประเมินผลผู้เรียน

2.2 ผลการประเมินสภาพที่พึงประสงค์โดยรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับ ได้แก่ การวัดและประเมินผลผู้เรียน การศึกษาข้อมูลผู้เรียน และการจัดประสบการณ์เรียนรู้

3. ผลการพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 32 ตัวชี้วัด 54 แนวทาง ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของครู ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด 10 แนวทาง
  - 1.1 เข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะตามวัยของหลักสูตร
    - 1.1.1 ศึกษาหลักสูตรระดับปฐมวัยที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้ในปัจจุบันเกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะตามวัยของหลักสูตร
    - 1.1.2 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ สาระที่ควรเรียนรู้ และประสบการณ์สำคัญ เพื่อนำสู่การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ และการวางแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้
  - 1.2 เข้าใจหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตร
    - 1.2.1 ศึกษาและทำความเข้าใจหลักการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการจัดกิจกรรม
    - 1.2.2 ออกแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้โดยเน้นการบูรณาการประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน
  - 1.3 มีแฟ้มสะสมงานของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้เพื่อเก็บรวบรวมผลงานของเด็ก รายละเอียดเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครอบครัว
    - 1.3.1 จัดทำแฟ้มสะสมงานของเด็กแต่ละโดยจัดเก็บอย่างเป็นระบบใส่ซองเอกสาร จัดเรียงใสในตู้เอกสารเรียงตามเลขที่ของเด็กเพื่อสะดวกต่อการค้นหา โดยจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว ได้แก่ ชื่อ-สกุลบิดามารดา ชื่อ-สกุลผู้ปกครอง ที่อยู่พร้อมแผนที่คร่าว ๆ ลักษณะของบ้านที่พักอาศัย ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของเด็กคร่าว ๆ เช่น พ่อแม่แยกทางกัน อาศัยอยู่กับยาย หรือพ่อแม่ไปทำงานต่างจังหวัดอาศัยอยู่กับตาและยาย เป็นต้น อาชีพของผู้ปกครอง สิ่งแวดล้อมบริเวณบ้านของเด็ก เป็นต้น
    - 1.3.2 สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู เด็ก และครอบครัว
  - 1.4 มีการจัดเตรียมเนื้อหาเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยบูรณาการความรู้รอบตัวแขนงต่าง ๆ
    - 1.4.1 ศึกษาเนื้อหาจากสาระการเรียนรู้และวิเคราะห์องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันที่สามารถนำมาบูรณาการร่วมกันเพื่อจัดประสบการณ์เรียนรู้ได้
  - 1.5 มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้วัสดุหรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
    - 1.5.1 วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วยและกำหนดสื่อที่จะใช้ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยเลือกใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีในโรงเรียนและชุมชน

โดยพิจารณาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่สามารถใช้จ่ายประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่เด็กได้ หรือปราชญ์ชุมชนที่สามารถให้ความรู้แก่เด็ก ๆ ได้ เกี่ยวกับลักษณะของเศรษฐกิจพอเพียง วิถีชีวิตพื้นบ้าน ภูมิปัญญา เป็นต้น

1.5.2 จัดเตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้พร้อมสำหรับใช้ในการจัด

ประสบการณ์เรียนรู้แก่เด็ก

1.6 มีผลการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้

1.6.1 ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ จิตวิทยาเด็ก พัฒนาการเด็ก และความรู้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และจัดทำแฟ้มความรู้ที่ได้ศึกษาโดยแยกเป็นแฟ้มเฉพาะเรื่อง ให้สะดวกต่อการค้นหาและการจัดเก็บ

2. การศึกษาข้อมูลผู้เรียน ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด 12 แนวทาง

2.1 เข้าใจพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กและความแตกต่างด้านร่างกายของเด็ก

2.1.1 ศึกษาพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กตามคุณลักษณะตามวัยแต่ละช่วงวัย และนำความรู้มาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยศึกษาพัฒนาการของเด็กเพิ่มเติมจากเอกสารจิตวิทยาพัฒนาการ และนำความรู้มาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และศึกษาข้อมูลเด็กในความดูแลที่มีปัญหาด้านพัฒนาการทางร่างกาย (ถ้ามี) และศึกษาวิธีการดูแลแก้ไข

2.1.2 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาทั้งหมดมาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปกติ และเด็กที่มีปัญหาด้านพัฒนาการ (ถ้ามี)

2.2 เข้าใจพัฒนาการด้านความคิดและสติปัญญาและความแตกต่างด้านความคิดและสติปัญญาของเด็ก

2.2.1 ศึกษาพัฒนาการด้านสติปัญญา ความคิด และความรู้สึกรักของเด็ก และนำความรู้มาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ศึกษาพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กเพิ่มเติม และข้อมูลเด็กในความดูแลที่มีปัญหาด้านพัฒนาการทางด้านสติปัญญา และศึกษาวิธีการดูแล แก้ไข

2.2.2 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาด้านพัฒนาการทางสติปัญญาทั้งหมดมาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปกติ และเด็กที่มีปัญหาด้านพัฒนาการ

2.3 เข้าใจพฤติกรรม/อากัปกริยาการแสดงออกของเด็ก

2.3.1 ศึกษาข้อมูลพฤติกรรม/อากัปกริยา การแสดงออกของเด็ก พฤติกรรมที่เป็นปัญหาจากผู้ปกครอง และวิธีที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็ก และศึกษาข้อมูลการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของเด็กจากเอกสารหรือสอบถามจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์

2.3.2 จัดบันทึกข้อมูลของเด็กและวิธีแก้ไข และรวบรวมไว้ในแฟ้มข้อมูล

2.4 เข้าใจสภาวะทางอารมณ์และการรับมือกับสภาวะทางอารมณ์ของเด็ก

2.4.1 ศึกษาข้อมูลสภาวะทางอารมณ์และการรับมือกับสภาวะทางอารมณ์ของเด็กจากผู้ปกครอง กรณีที่เด็กมีปัญหาเกี่ยวกับสภาวะทางอารมณ์ที่อาจเป็นปัญหาต่อผู้อื่นและศึกษาข้อมูลการแก้ไขปัญหาสภาวะทางอารมณ์ของเด็กจากเอกสารหรือสอบถามจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์

2.4.2 จัดบันทึกข้อมูลของเด็กและวิธีแก้ไข และรวบรวมไว้ในแฟ้มข้อมูล

2.5 มีรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กตามช่วงวัยเป็นรายบุคคล

- 2.5.1 จัดทำรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กตามแบบฟอร์มของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2.5.2 รายงานผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและ ผู้ปกครองทราบ
- 2.6 มีรายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาที่พบเกี่ยวกับเด็กเป็นรายบุคคล
- 2.6.1 จัดทำรายงานการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล เฉพาะกรณี
- 2.6.2 รายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคลให้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครองทราบ
3. การวางแผนการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัด 11 แนวทาง
- 3.1 มีการวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีการศึกษาและ รายภาคเรียน
- 3.1.1 กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้รายภาคเรียนและรายปี การศึกษา โดยจำแนกตามกลุ่มของสาระที่ควรเรียนรู้ ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราว เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก และจัดทำตารางกำหนดการจัดการเรียนรู้รายภาคเรียนและรายปีการศึกษา
- 3.2 มีแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้
- 3.2.1 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ครบตามหน่วยการเรียนรู้ ตลอดปีการศึกษา แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ประกอบด้วย รายละเอียดของแผน ได้แก่ ระดับชั้นที่จัดประสบการณ์ ช่วงเวลา วันที่ ช่วงของกิจกรรมประจำวัน ชื่อหน่วย ชื่อเรื่อง ระยะเวลาที่ใช้ สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สื่อ/แหล่ง การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล บันทึกผลการจัดประสบการณ์ ตารางบันทึกคะแนนต่าง ๆ
- 3.3 มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมสำหรับแต่ละสาระ การเรียนรู้
- 3.3.1 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เช่น หน่วยประสาทสัมผัส เด็กสามารถบอกรสชาติของผลไม้ได้ถูกต้อง หน่วยนับเลข เด็กสามารถนับเลข 1-10 ได้ถูกต้อง เป็นต้น โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ครบถ้วนทุกเรื่องและทุกหน่วยการ เรียน
- 3.4 มีการจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้พร้อม
- 3.4.1 ค้นหาและพิมพ์เนื้อหาที่จะใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้
- 3.4.2 รวบรวมและจัดเก็บเนื้อหาแยกตามหน่วยการเรียนและเรื่องย่อย จัดเก็บเป็นแฟ้มเอกสารเพื่อง่ายและสะดวกต่อการค้นหาและการใช้งาน
- 3.5 มีการใช้วิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมประจำวัน ตามหลักสูตร

3.5.1 จัดประสบการณ์ประจำวันตามหลักสูตร ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเกมการศึกษา โดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมประจำวันอย่างเหมาะสมสำหรับเด็ก

3.6 มีการกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้

3.6.1 กำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์หรือการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจน

3.6.2 จัดเตรียมสื่อให้พร้อมสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้หรือประสานงานกับแหล่งเรียนรู้และนัดหมายช่วงเวลาที่พาเด็กไปเรียนให้เรียบร้อยก่อนพาเด็กไปเรียนรู้ โดยควบคุมเด็กให้เรียนรู้ได้อย่างราบรื่นและบรรลุตามจุดประสงค์

3.7 มีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ อย่างเหมาะสม

3.7.1 สร้างหรือจัดเตรียมเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สามารถวัดผู้เรียนได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้และมีความเหมาะสมกับผู้เรียน

3.7.2 จัดเตรียมเครื่องมือการวัด การบันทึกคะแนน การประเมินผลให้พร้อมสำหรับการใช้งานวัดและประเมินผลผู้เรียน

3.8 มีการจัดเตรียมเนื้อหา/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ เครื่องมือการวัดผล และการบันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้

3.8.1 จัดเตรียมเนื้อหา/สื่อและประสานแหล่งเรียนรู้เครื่องมือการวัดผลและแบบฟอร์มการบันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับจัดประสบการณ์เรียนรู้

4. การจัดประสบการณ์เรียนรู้ ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด 14 แนวทาง

4.1 มีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์ โดยยึดหยุ่นตามสถานการณ์จริง

4.1.1 จัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์ที่เตรียมไว้

4.1.2 เมื่อพบปัญหาในระหว่างการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เช่น เด็กไม่สามารถตอบคำถามได้ อาจแก้ไขสถานการณ์โดยให้เพื่อนๆ ช่วยตอบ หรือครูบอกใบ้ให้เด็กจนสามารถตอบได้ ไม่เกิดความกดดัน และให้การจัดประสบการณ์เรียนรู้ผ่านไปได้อย่างเรียบร้อย

4.2 มีการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ไขปัญหอย่างเหมาะสม

4.2.1 ในการกระตุ้นให้เด็กสนใจเนื้อหา ครูต้องใช่วิธีการที่สร้างความสนใจ ให้เด็กรู้สึกสนุกสนาน และอยากมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์เรียนรู้

4.2.2 เมื่อพบเด็กที่มีพฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียน ให้เรียกให้เด็กที่เป็นปัญหามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เช่น ให้ตอบคำถาม ให้ชี้ภาพในหนังสือนิทานให้เพื่อน ๆ ดู ให้ย้ายมานั่งข้างครูและเปิดหนังสือช่วย เป็นต้น เพื่อแก้ไขพฤติกรรมของเด็กในตอนนั้น

4.2.3 ศึกษาวิธีแก้ไขปัญหาในการจัดประสบการณ์ใหม่ๆ เสมอเพื่อพร้อมสำหรับการแก้ไขปัญหา

4.3 มีการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก เมตตา ใช้หลักจิตวิทยาและการเสริมแรง

ทางบวก

4.3.1 การดูแลเด็ก ครูต้องใช้ความอ่อนโยน มีความเมตตากรุณาต่อเด็ก และให้เด็กรู้จักเมตตาต่อผู้ด้อยกว่า เช่น เพื่อนๆ สัตว์ และรู้จักทะนุถนอมหรือเมตตาต่อสิ่งของ เครื่องใช้ในห้องเรียน

4.3.2 ในการแก้ไขปัญหาที่พบไม่ว่าจะเป็นปัญหาจากตัวเด็กหรือปัญหาจากเพื่อน ๆ ให้ใช้วิธีให้เด็กรู้จักปรองดองและรักกัน สามัคคีกัน

4.4 มีการให้การดูแลเด็กที่มีความแตกต่างกันอย่างเหมาะสมกับวัยและสภาพพื้นฐานของเด็ก

4.4.1 ศึกษาและทำความเข้าใจเด็กแต่ละคนตามข้อมูลที่ได้ศึกษาและจัดเก็บไว้

4.4.2 ศึกษาวิธีการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กที่มีปัญหาหรือมีความแตกต่าง เช่น เด็กที่พูดไม่ชัด อาจสอดแทรกกิจกรรมการฝึกร้องเพลง โดยไม่让孩子รู้สึก ว่าแปลกจากคนอื่น หรือรู้สึกว่าตนเองด้อยและผิดปกติ แล้วค่อยๆ พัฒนาเด็กจนมีพัฒนาการทันตามเพื่อนคนอื่นๆ

4.5 มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึกพฤติกรรมสำคัญต่าง ๆ ของเด็ก ที่เกิดขึ้นขณะจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออก คำพูด ท่าทาง การคิดของเด็ก

4.5.1 สังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กที่เด็กชอบทำ พฤติกรรมที่ต้องแก้ไข พฤติกรรมที่ควรส่งเสริม

4.5.2 วิเคราะห์เด็กรายบุคคลให้การเสริมแรงทางบวกกับพฤติกรรมที่ควรส่งเสริม และใช้วิธีการที่ค่อยเป็นค่อยไปในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเด็ก เช่น เด็กที่ชอบอมข้าว อาจให้วิธีการนับเลข นับจำนวนครั้งการเคี้ยวข้าวของเด็กและพาเด็กเคี้ยวและนับอย่างสนุกสนาน โดยอาจพาเด็กนับทุกคน บ่อยๆ นอกจากช่วยแก้ปัญหการอมข้าว ก็จะช่วยเสริมทักษะพื้นฐานคณิตศาสตร์ไปในตัวด้วย

4.6 มีการบันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้หลังการจัดประสบการณ์

4.6.1 หลังการจัดประสบการณ์เรียนรู้ทุกครั้ง ให้ครูทำการบันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ สภาพการจัดประสบการณ์โดยรวม ผลสำเร็จของการจัดประสบการณ์ ปัญหาที่พบระหว่างการจัดประสบการณ์ วิธีการแก้ไขปัญหา วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และข้อเสนอแนะในการจัดประสบการณ์ครั้งต่อไป

4.7 มีการสะท้อนจุดแข็งจุดอ่อนที่พบจากการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อนำสู่การปรับปรุงการจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป

4.7.1 วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ผ่านมา สาเหตุ และการแก้ไข

4.7.2 นำจุดแข็งหรือข้อดี/จุดอ่อนหรือข้อด้อย มาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการจัดประสบการณ์ให้ดีขึ้นและเหมาะสมยิ่งขึ้น

5. การวัดและประเมินผลผู้เรียน ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด 7 แนวทาง

5.1 มีการวัดผลผู้เรียนตามวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้และ
บันทึกผล

5.1.1 ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้

5.1.2 สังเกตความเหมาะสมในการปฏิบัติของวิธีการวัดและประเมินผลที่ใช้
เพื่อนำสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นและเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

5.2 มีการบันทึกผลการวัดในเครื่องมือการบันทึกผลที่จัดเตรียมไว้

5.2.1 ใช้เครื่องมือการบันทึกผลการวัดที่จัดเตรียมไว้เพื่อบันทึกผลการวัด

5.3 มีการบันทึกข้อมูลสาเหตุของผลการปฏิบัติ ผ่าน หรือไม่ผ่าน ของผู้เรียน
แต่ละคน

5.3.1 บันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรมท้ายแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้
ระบุสาเหตุของการปฏิบัติกิจกรรมผ่าน หรือไม่ผ่าน และวิธีการแก้ไข ของเด็กแต่ละคน

5.4 มีรายงานผลการวัดและประเมินผู้เรียน

5.4.1 จัดทำรายงานผลการวัดและประเมินผลได้ก้อย่างสม่ำเสมอทุกหน่วย
การเรียน รายภาคเรียน และรายปีการศึกษา

5.5 มีการนำผลการวัดและประเมินผลผู้เรียน ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา
ผู้เรียน/การจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป

5.5.1 วิเคราะห์ผลการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้านความสำเร็จ หรือปัญหา
และสาเหตุ แล้วทำการบันทึกข้อมูล

5.5.2 นำความสำเร็จและปัญหาที่พบจากการวัดและประเมินผลผู้เรียน มา
ใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการจัดประสบการณ์ให้ดีขึ้นและเหมาะสมยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

ผลการวิจัย การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 5
องค์ประกอบ 32 ตัวชี้วัด 54 แนวทาง สามารถนำสู่การอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของครู ได้แก่ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย
สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะตามวัยของหลักสูตร เข้าใจหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก
ปฐมวัยตามหลักสูตร มีแฟ้มสะสมงานของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้เพื่อเก็บรวบรวมผลงานของเด็ก
รายละเอียดเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครอบครัว
มีการจัดเตรียมเนื้อหาเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยบูรณาการความรู้รอบตัวแขนงต่าง ๆ
มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้วัสดุหรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และมี
ผลการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพราะการเตรียมการสอนของ
ครูเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จะต้องทำก่อนที่จะทำการจัดประสบการณ์เรียนรู้ จากตัวชี้วัดที่กำหนด
จะเห็นว่า มีการเตรียมความพร้อมในด้านของการเตรียมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพราะครูควรได้

มีการเตรียมความพร้อมก่อนจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยทำความเข้าใจหลักสูตร หลักการจัดประสบการณ์ และเป้าหมายของหลักสูตรเพื่อเตรียมฐานความรู้ของตนเองเพื่อนำสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้ จัดเตรียมสื่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้พร้อม ซึ่งการจัดเตรียมสื่อการจัดประสบการณ์จะต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและองค์ความรู้ที่นำมาบูรณาการ โดยครูควรนำสื่อที่มีและหาได้ง่ายในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ การจัดเตรียมสื่อให้พร้อมนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ วาสนา จักรแก้ว และคณ (2555) ได้ศึกษาการศึกษาความต้องการการพัฒนาศักยภาพและสมรรถภาพด้านการเรียนการสอนของครูปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า โดยรวมครูปฐมวัยมีความต้องการพัฒนาด้านการเลือกวิธีการสอนและเทคนิคการสอน และด้านการเตรียมการสอน ด้านการเลือกใช้สื่อ และจัดทำสื่อการสอน ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ส่วนของการเตรียมพร้อมในการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ได้แก่ การเตรียมแฟ้มสะสมงานของเด็ก และการเตรียมความพร้อมด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครอบครัว โดยเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างเด็กและครอบครัวและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว นอกจากนี้ ครูควรเป็นผู้ที่รักการค้นคว้าและการพัฒนาตนเอง เพื่อให้พร้อมสำหรับการสอนและเพื่อเป็นผู้รอบรู้ครูจึงควรเป็นผู้ที่รู้จักพัฒนาตนเองอยู่เสมอ การศึกษาค้นคว้าของครูโดยการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง จะส่งผลให้ครูเป็นผู้มีความใฝ่เรียนรู้ สอดคล้องกับการศึกษาของปริญญา มีสุข (2552) ได้ศึกษาผลของการออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมของครู ผลการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา พบว่า ครูใช้รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด

2. การศึกษาข้อมูลผู้เรียน ได้แก่ การทำความเข้าใจพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กและความแตกต่างด้านร่างกายของเด็ก เข้าใจพัฒนาการด้านความคิดและสติปัญญาและความแตกต่างด้านความคิดและสติปัญญาของเด็ก เข้าใจพฤติกรรม/อากัปกริยาการแสดงออกของเด็ก เข้าใจสภาวะทางอารมณ์และการรับมือกับสภาวะทางอารมณ์ของเด็ก มีรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กตามช่วงวัยเป็นรายบุคคล มีรายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาที่พบเกี่ยวกับเด็กเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นการทำความเข้าใจเด็กก่อนที่จะทำการจัดประสบการณ์ สอดคล้องกับ McAfee และ Leong, 1994) ซึ่งได้อธิบายเกี่ยวกับการทำความเข้าใจเด็กไว้ว่า โดยส่วนใหญ่ครูอนุบาลจะนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอใช้ในการทำความเข้าใจเด็กแต่ละคน ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยครูในการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของตน เช่น ครูอาจนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลมาใช้ในการเลือกสื่อการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กในชั้นของตนเอง นอกจากนี้ข้อมูลต่าง ๆ ที่ครูได้ยังช่วยให้ครูวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม เช่น กิจกรรมที่จัดแต่ละอย่างควรใช้เวลาอย่างน้อยเพียงใด การจัดศูนย์การเรียนรู้ในรูปแบบไหน เพื่อสนองความต้องการและความสนใจของเด็ก เป็นต้น

3. การวางแผนการจัดประสบการณ์ ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีการศึกษาและรายภาคเรียน การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ครบ

ตามหน่วยการเรียนรู้ตลอดปีการศึกษาและมีรายละเอียดของแผนอย่างครบถ้วน และการจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้พร้อม เป็นสิ่งสำคัญที่ครูผู้สอนจะต้องเตรียมการก่อนจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยวางแผนการจัดประสบการณ์ให้ดีและออกแบบหน่วยการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจุดหมาย ความมุ่งหมายของหลักสูตร ดังที่หลักสูตรปฐมวัย ได้กล่าวไว้ว่า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (จุดหมาย) ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ของเด็ก 3-5 ปี ผู้สอนต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ของเด็ก 3-5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาสาระการเรียนรู้ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมสำหรับแต่ละสาระ เนื่องจากการวางแผนการจัดประสบการณ์มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการกำหนดการใช้วิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมประจำวันตามหลักสูตร รวมถึงกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เหมาะสม การจัดเตรียมเนื้อหา/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ เครื่องมือการวัดผล และการบันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สอดคล้องกับ ปิยะมาศ ทองเปลว (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 และได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ไว้ว่า ผู้สอนมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอย่างมาก ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก ในการจัดสภาพแวดล้อมประสบการณ์กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่ผู้สอนและเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่มทั้ง 2 ฝ่าย โดยผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะ และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ เรียนรู้ และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้สอนจะต้องยอมรับเห็นคุณค่า รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบก่อน เพื่อจะได้วางแผนสร้างสภาพแวดล้อมและจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้สอนต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเด็ก

4. การจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ การจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์โดยยึดหยุ่นตามสถานการณ์จริง มีการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ปัญหาเฉพาะหน้า และแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม ปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก เมตตา ใช้หลักจิตวิทยาและการเสริมแรงทางบวก ให้การดูแลเด็กที่มีความแตกต่างกันอย่างเหมาะสมกับวัยและสภาพพื้นฐานของเด็ก การสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึกพฤติกรรมสำคัญต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดขึ้นขณะจัดประสบการณ์เรียนรู้ บันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้หลังการจัดประสบการณ์ และสะท้อนจุดแข็งจุดอ่อนที่พบจากการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อนำสู่การปรับปรุงการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ซึ่งการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยมีความชัดเจนในเรื่องของการบูรณาการความรู้ โดยตามหลักสูตรได้กำหนดสาระการเรียนรู้มาให้ ผู้สอนจะต้องวางแผนและจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้วิธีการบูรณาการให้เด็กมองเห็นภาพรวมของความรู้ และนำไปใช้ในชีวิตจริงของเด็กได้ ดังที่ พัฒนา ชัชพงศ์ (2543) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอน

ในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยจึงควรศึกษาก่อนว่าทักษะสาระการเรียนรู้หรือประสบการณ์สำคัญใดที่จะจัดให้กับเด็กแล้วจึงวางแผนการจัดกิจกรรมต่อไป การที่เด็กได้เรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมที่หลากหลายจะช่วยให้เด็กเกิดการตกลึกทางความคิด และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ความรู้ที่ได้ไม่ลบล้างไปโดยง่าย การนำสาระการเรียนรู้และทักษะต่าง ๆ ที่ต้องการให้เด็กฝึกฝนมาเชื่อมโยงไว้ในการสอน การใช้แหล่งเรียนรู้รอบตัว สื่อมีความหลากหลายมีความเพียงพอกับความต้องการของเด็ก การจัดกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนให้เหมาะกับกลุ่มเด็กและสภาพแวดล้อม โดยมุ่งให้เกิดประโยชน์แก่เด็กมากที่สุด

5. การวัดและประเมินผลผู้เรียน การวัดผลผู้เรียนตามวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้และบันทึกผล บันทึกผลการวัดในเครื่องมือการบันทึกผลที่จัดเตรียมไว้ บันทึกข้อมูลสาเหตุของผลการปฏิบัติ ผ่าน หรือไม่ผ่าน ของผู้เรียนแต่ละคน รายงานผลการวัดและประเมินผู้เรียน และมีการนำผลการวัดและประเมินผลผู้เรียน ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน/การจัดประสบการณ์เรียนรู้ การบันทึกผลการจัดประสบการณ์หรือผลของพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในระหว่างการจัดประสบการณ์เรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะนั่นคือผลที่เด็กแสดงออกว่าจากที่ได้เรียนรู้มา เด็กเกิดการพัฒนาเป็นอย่างไร พัฒนาได้แค่ไหน และจะต้องพัฒนาต่อไปอย่างไร และผลการพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น จะไม่มีการหยุดนิ่ง เพราะเด็กได้รับการพัฒนาควบคู่ไปพร้อมกับการเจริญเติบโต McAfee และ Leong (1994) การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีจุดประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็ก โดยมีการรายงานผลและการสื่อสารให้พ่อแม่ผู้ปกครองและบุคคลที่เกี่ยวข้องควรเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีการบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบมีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้ภาพพจน์ที่ชัดเจนและถูกต้องที่สุดเกี่ยวกับตัวเด็ก ข้อมูลไม่ควรมาจากความคาดหวังของครูหรือข้อสรุปแบบกว้าง ๆ ขาดตัวอย่างที่ชัดเจน ข้อมูลต่างๆ ที่รายงานหรือสื่อสารกับผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้องกับเด็ก ควรมีความสัมพันธ์และเหมาะสมกับบทบาทของผู้เกี่ยวข้องกับเด็กแต่ละกลุ่ม ข้อมูลที่เกี่ยวกับเด็ก ไม่ควรมีการพูดคุยหรือเปิดเผยกับบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง ยกเว้นจะได้รับการอนุญาตหรือยินยอมจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ สามารถให้ข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านผู้บริหาร ผู้บริหารหรือหัวหน้างานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ความสำคัญ ส่งเสริม และมีการมอบหมายบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน และมีการติดตามผลการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูอย่างเป็นรูปธรรม

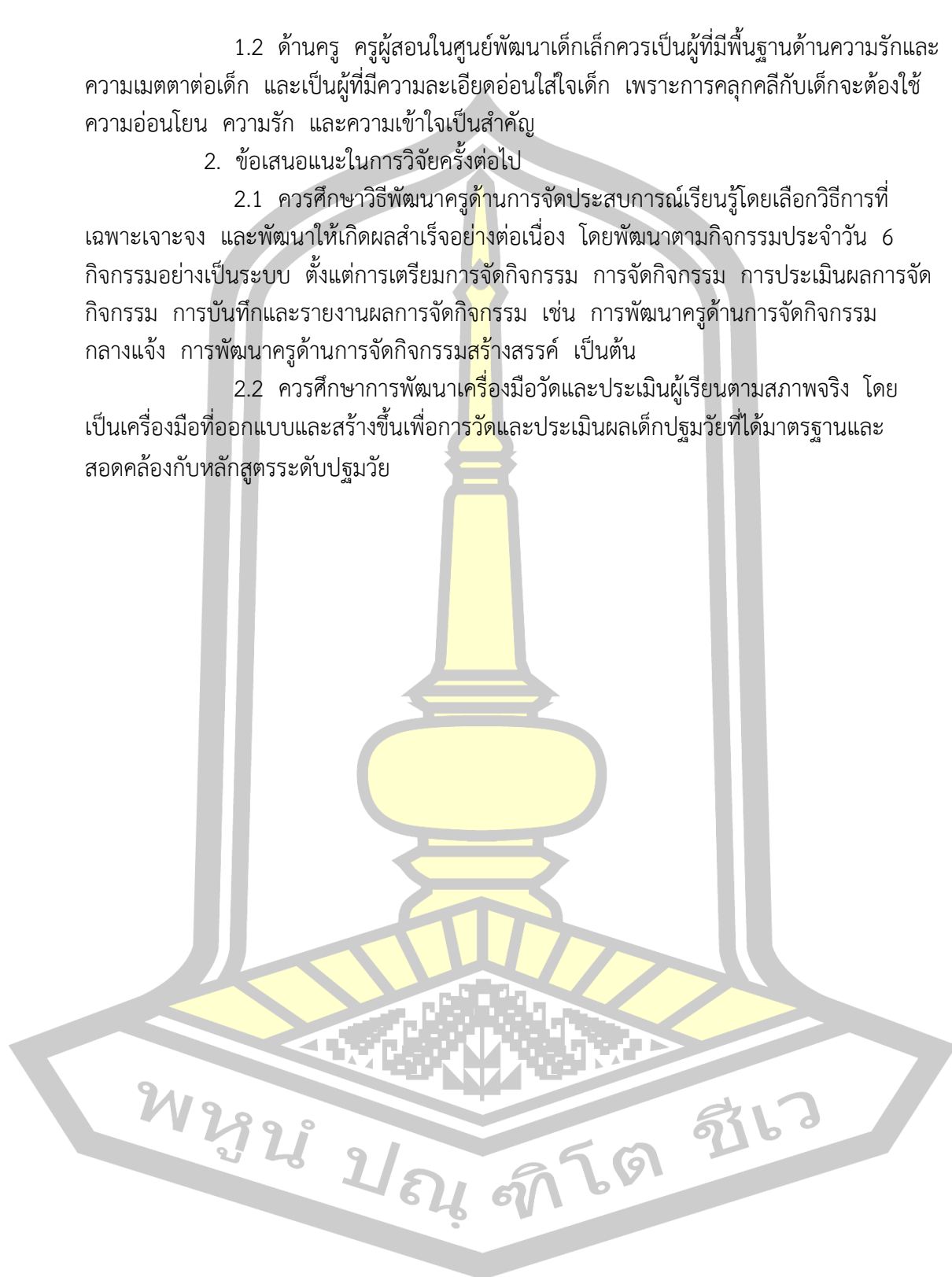

1.2 ด้านครู ครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเป็นผู้ที่มีพื้นฐานด้านความรักและความเมตตาต่อเด็ก และเป็นผู้ที่มีความละเอียดอ่อนใส่ใจเด็ก เพราะการคลุกคลีกับเด็กจะต้องใช้ความอ่อนโยน ความรัก และความเข้าใจเป็นสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิธีพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยเลือกวิธีการที่เฉพาะเจาะจง และพัฒนาให้เกิดผลสำเร็จอย่างต่อเนื่อง โดยพัฒนาตามกิจกรรมประจำวัน 6 กิจกรรมอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การเตรียมการจัดกิจกรรม การจัดกิจกรรม การประเมินผลการจัดกิจกรรม การบันทึกและรายงานผลการจัดกิจกรรม เช่น การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรม กลางแจ้ง การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง โดยเป็นเครื่องมือที่ออกแบบและสร้างขึ้นเพื่อการวัดและประเมินผลเด็กปฐมวัยที่ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับหลักสูตรระดับปฐมวัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

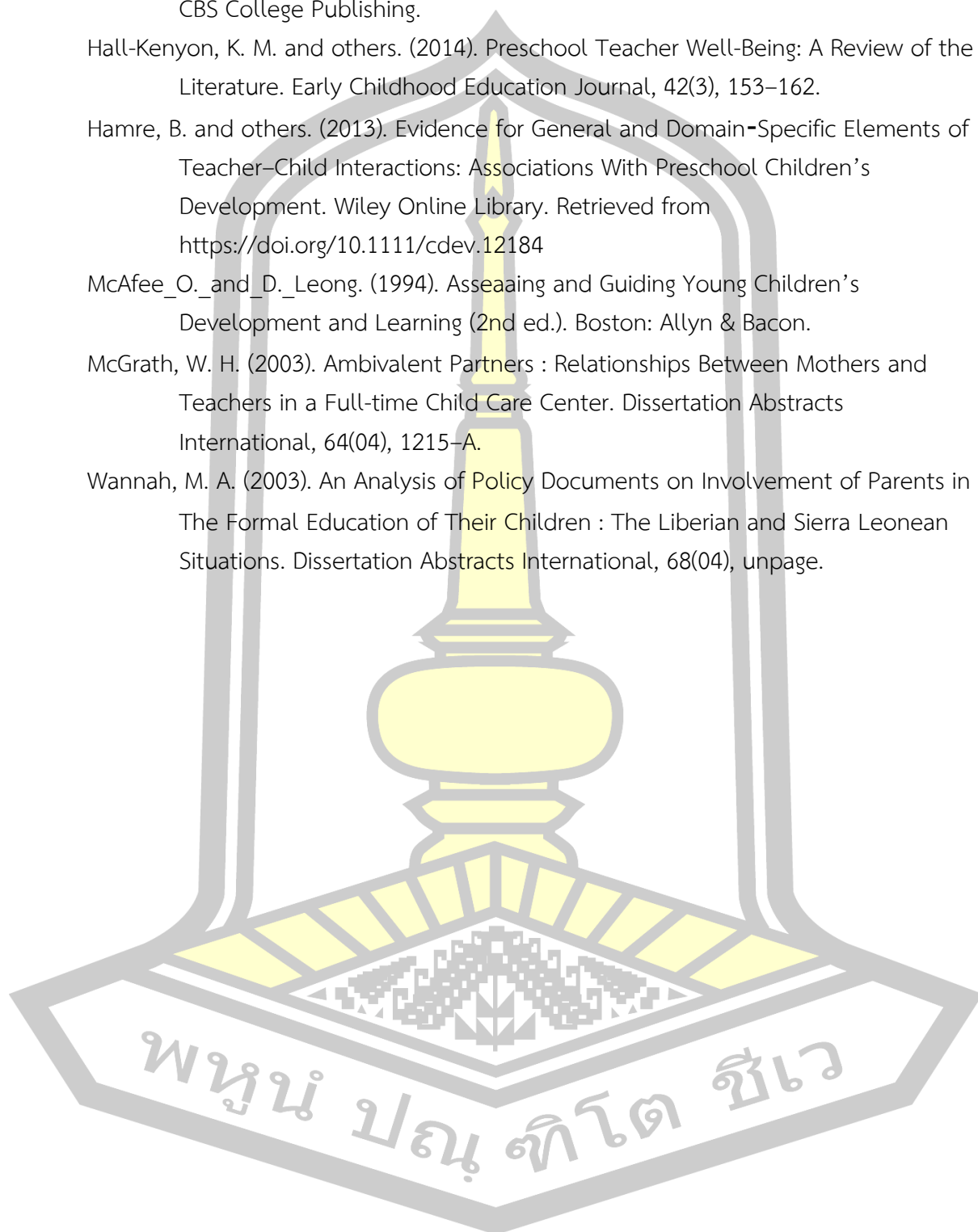
- กรมวิชาการ. (2539). หลักสูตรการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2547). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- . (2553). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546ก). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- . (2546ข). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- การดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัย. (2556). In การประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ เรื่อง “การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย.” กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- กิตติวดี บุญชื้อ. (2557). บทบาทของครู. Retrieved from <http://www.pecerathailand.com/pdf/24.pdf>
- คณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คณิงนิจ กองผาพา. (2544). การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตเทศบาลเมือง จังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษา ค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เด่นพงษ์ พลละคร. (2544). ครูกับการจัดกระบวนการเรียนรู้. วารสารวิชาการ, 4(7), 2–3.
- แถวทอง มาตยะโค. (2542). ศึกษาการปฏิบัติตามวิธีการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิตินา แคมมณี. (2543). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2547). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทศบาลตำบลห้วยโพธิ์. (2558). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ.2558-2562). กาลสินธุ์: เทศบาลตำบลห้วยโพธิ์.
- ธีรวุฒ ประทุมพนรัตน์. (2536). การพัฒนาบุคลากร. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา.
- นันทกา ปรีดาศักดิ์. (2548). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- นันทิยา น้อยจันทร์. (2548). การประเมินผลพัฒนาการของเด็กปฐมวัย. นครปฐม: นีตินัย.

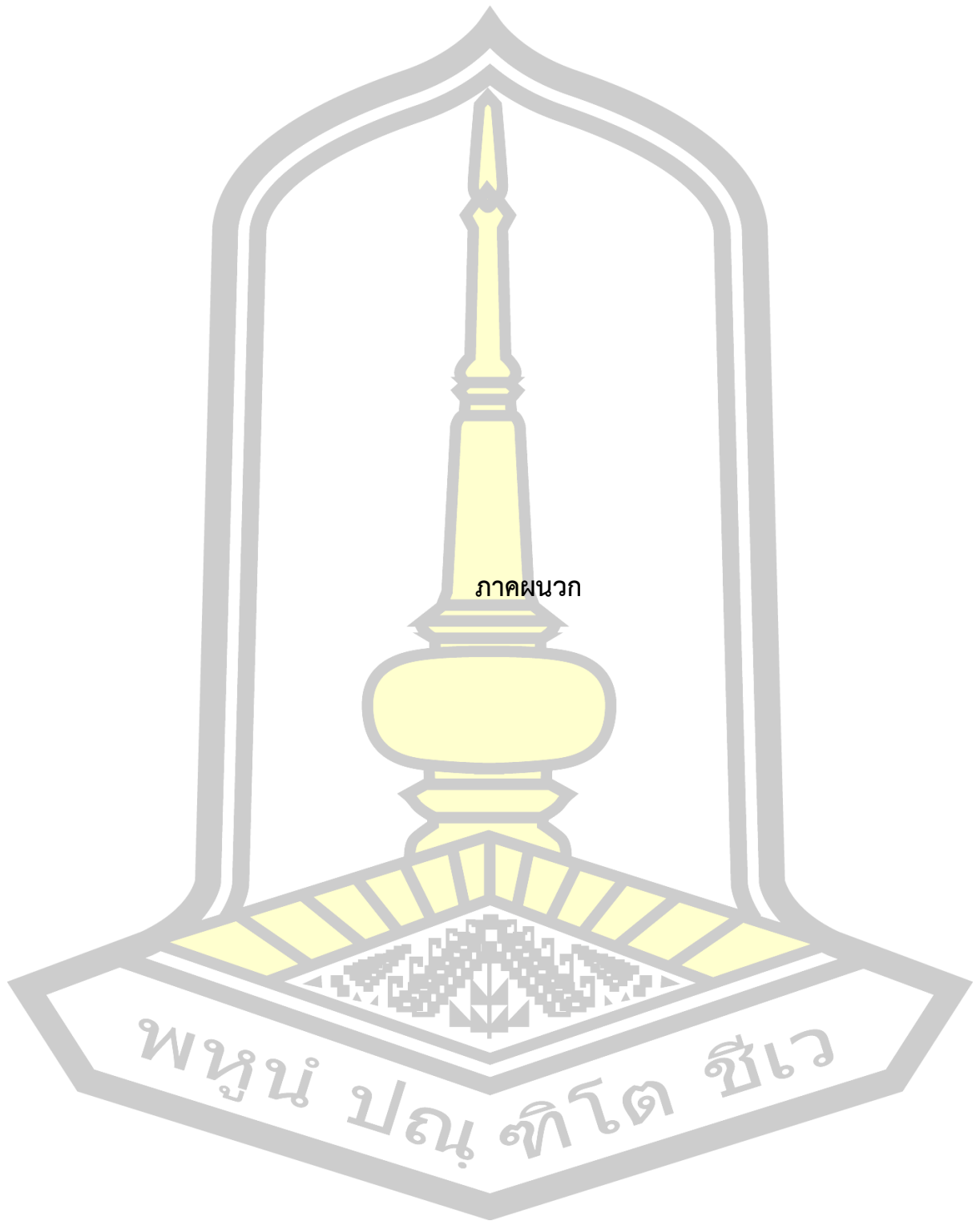
- บั้งอร เทพเทียน และปิยฉัตร ตระกูลวงษ์. (2550). การดูแลเด็กปฐมวัยของประเทศไทย. วารสาร
สาธารณสุขและการพัฒนา, 5(3), 117–128.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุรชัย ศิริมหาสาร. (2545). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: บึก พอยท์.
- ปริญญา มีสุข. (2552). ผลการออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมของครู.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปริศนา เสร์บาง. (2541). ความต้องการพัฒนาครูอาจารย์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรม
อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปิยะมาศ ทองเปลว. (2560). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู
ปฐมวัยสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรรณพิมล แสนศรี. (2551). การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองจะบก อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พลอยพัชชา อามาตย์. (2552). การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเก่าจิว อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น สังกัด
องค์การบริหารส่วนตำบลเก่าจิว. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พัชรา เอี่ยมกิจการ. (2557). พัฒนาการเด็กปฐมวัยรากแก้วแห่งชีวิต. In อภิวัดน์การเรียนรู้สู่จุด
เปลี่ยนประเทศไทย (p. 9). กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพ
เยาวชน (สสค.).
- พัฒนา ชัชพงศ์. (2543). เทคนิควางแผนการสอนแบบ Child-centered. วารสารการศึกษาปฐมวัย,
1(4), 19–21.
- เพื่อสภาแห่งรัฐบาลออสเตรเลียกระทรวงศึกษาธิการ การจ้างงานและความสัมพันธ์ในสถานทำงาน
แห่งรัฐบาลออสเตรเลีย. (2009). การเป็นส่วนหนึ่ง การกลายเป็น & การเป็นกรอบ
การเรียนรู้ ของช่วงวัยแรกสำหรับออสเตรเลีย.
- ไพพรรณ ศุภรัตน์ชัย. (2537). การบริหารงานบุคคล. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2540). เด็กปฐมวัยในท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง. วารสารการศึกษาปฐมวัย,
1(1), 43–51.

- ภัทรภรณ์ กลมลี. (2550). การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแฝก อำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2540). การบริหารทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรการศึกษา. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การจัดการศึกษาแบบปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เอพีกราฟฟิกส์ดีไซน์.
- วรวรรณ เหมชะญาตี. (2557). การจัดประสบการณ์แบบศูนย์การเรียนรู้. Retrieved from <http://www.pecerathailand.com/pdf/35.pdf>
- วัฒนา ปุญญฤทธิ์. (2548). ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 5. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วาสนา จักรแก้ว และคณะ. (2555). การศึกษาความต้องการการพัฒนาศักยภาพและสมรรถภาพด้านการเรียนการสอนของครูปฐมวัยในเขตภาคเหนือตอนล่าง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ศิริลักษณ์ พิลาภัน. (2547). การพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โรงเรียนนพศิษย์วิทยา อำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริวรรณ แสงสุระ. (2551). การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านหันห้วยทราย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สนอง เครือมาก. (2538). คู่มือสอบและปฏิบัติการ. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2553). สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัยทางการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมภาร ชันธิวัตร. (2551). การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดพิทักษ์วนาราม อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สวัสดี สายประสิทธิ์ และคณะ. (2537). คู่มือสอบและปฏิบัติราชการ. กรุงเทพฯ: พัฒนาการศึกษา.
- สหชาติ ไชยรา. (2547). การพัฒนาบุคลากรของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในอำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). การบริหารบุคคลสำหรับบริหารสถานศึกษาโครงการพัฒนาการบริหารบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักพัฒนาข้าราชการครู. (2541). ระบบการพัฒนาข้าราชการครู. วารสารข้าราชการครู, 18(2), 16-21.
- สำลี รักสุทธี และคณะ. (2544). เทคนิควิธีการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: พัฒนาการการศึกษา.
- สินประเสริฐ เวหา. (2551). การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดบึงข้าง อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สิริลักษณ์ สามารถ. (2554). โปรแกรมพัฒนาครูเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุเทพ เทโอบ. (2540). การศึกษาความต้องการการพัฒนาบุคลากรของครู อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุธาสินี ประจำเมือง. (2551). การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสังข์ อำเภอแก่งศรีภูมิ การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพรรณิ ไฉนวน. (2550). การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนศรีตระกูลวิทยา อำเภอชุมขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ. การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อนงค์นารถ ยิ้มข้าง. (2557). การพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์, 9(25), 23-34.
- อภิวัดน์การเรียนรู้...สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย. (2559).
- อุษา คงทอง และคณะ. (2553). องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เทียนวัฒนาพรินต์ติ้ง.
- เอกชัย บำรุงแคว้น. (2550). การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านละลอกกระสัง อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Best, A. (2001). The Effect of the Presence of an Adult in the Classroom on Teacher/Student Discipline Interactions. Dissertation Abstracts International, 61(12), 4656-A.

- Gagne_R.M. (1985). *The Conditions of Learning and Theory of Instruction*. New York: CBS College Publishing.
- Hall-Kenyon, K. M. and others. (2014). *Preschool Teacher Well-Being: A Review of the Literature*. *Early Childhood Education Journal*, 42(3), 153–162.
- Hamre, B. and others. (2013). *Evidence for General and Domain-Specific Elements of Teacher-Child Interactions: Associations With Preschool Children's Development*. *Wiley Online Library*. Retrieved from <https://doi.org/10.1111/cdev.12184>
- McAfee_O._and_D._Leong. (1994). *Assessing and Guiding Young Children's Development and Learning* (2nd ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- McGrath, W. H. (2003). *Ambivalent Partners : Relationships Between Mothers and Teachers in a Full-time Child Care Center*. *Dissertation Abstracts International*, 64(04), 1215–A.
- Wannah, M. A. (2003). *An Analysis of Policy Documents on Involvement of Parents in The Formal Education of Their Children : The Liberian and Sierra Leonean Situations*. *Dissertation Abstracts International*, 68(04), unpage.

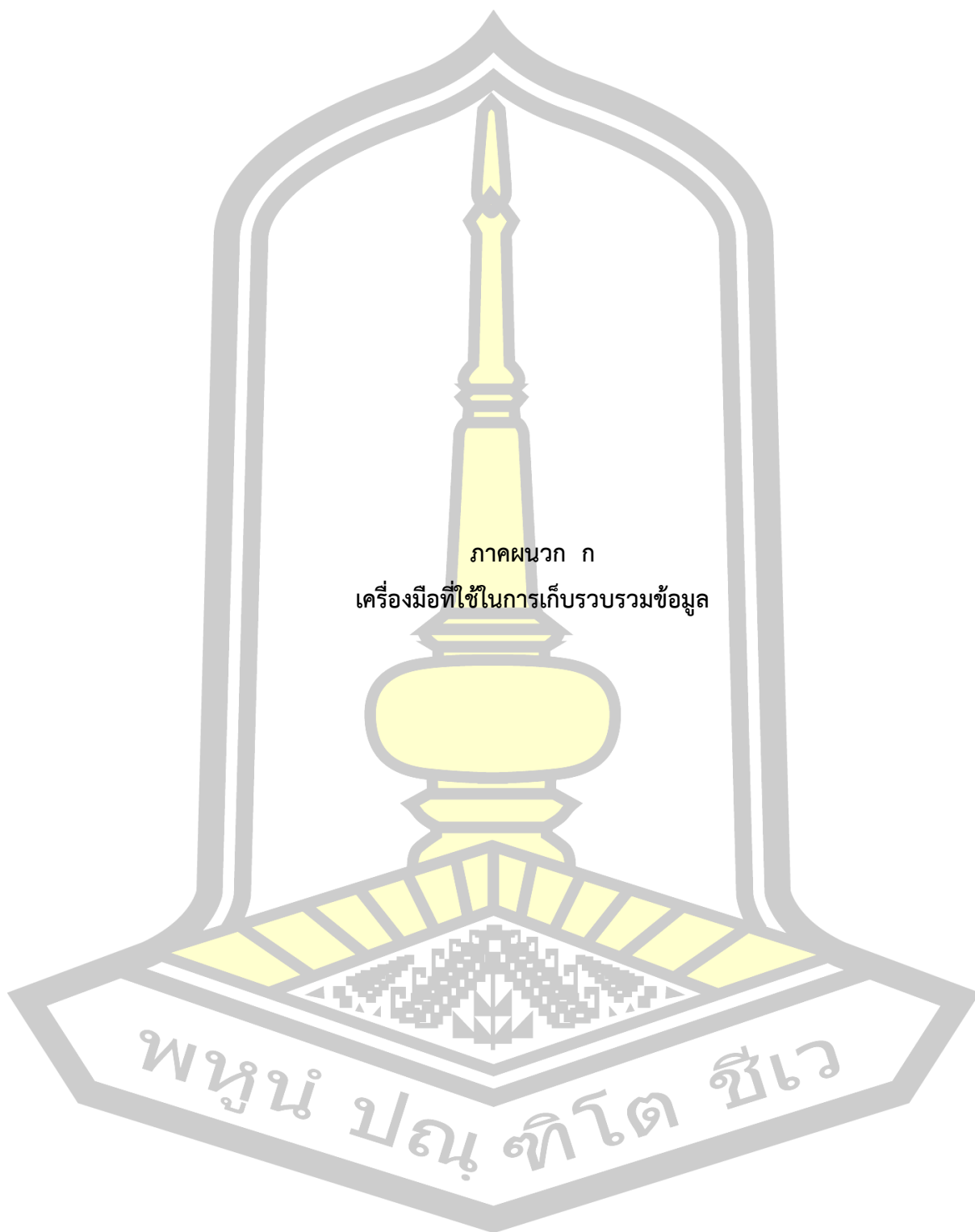

ภาคผนวก

พหุมนั ปณ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

พหุ ประยูร จุฬาลงกรณ์

แบบประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง :

1. องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ขึ้นจากการศึกษาเอกสารทางวิชาการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
2. โปรดพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดที่นำเสนอ และให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความเหมาะสมขององค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

3. กรณีที่ท่านมีข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย โปรดเขียนในช่องข้อคิดเห็น/เสนอแนะหรือหากท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ กรุณาระบุด้านท้ายแบบประเมิน

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นางสาวปรีชญาภรณ์ แสนแก้ว

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา รุ่น พ.28

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ข้อ ที่	องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับความเหมาะสม					ข้อคิดเห็น/ เสนอแนะ
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
1.	การเตรียมความพร้อมของครู						
1.1	เข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะตามวัยของหลักสูตร						
1.2	เข้าใจหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ตามหลักสูตร						
1.3	มีแฟ้มสะสมงานของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้เพื่อเก็บ รวบรวมผลงานของเด็ก รายละเอียดเกี่ยวกับเด็ก และครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนา เด็กเล็กและครอบครัว						
1.4	มีการจัดเตรียมเนื้อหาเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ตาม หลักสูตรโดยบูรณาการความรู้รอบตัวแขนงต่าง ๆ						
1.5	มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการจัดประสบการณ์ เรียนรู้โดยใช้วัสดุหรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น						
1.6	มีผลการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการจัด ประสบการณ์เรียนรู้						
2.	การศึกษาข้อมูลผู้เรียน						
2.1	เข้าใจพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กและ ความแตกต่างด้านร่างกายของเด็ก						
2.2	เข้าใจพัฒนาการด้านความคิดและสติปัญญาและ ความแตกต่างด้านความคิดและสติปัญญาของเด็ก						
2.3	เข้าใจพฤติกรรม/อากัปกริยาการแสดงออกของเด็ก						
2.4	เข้าใจสภาวะทางอารมณ์และการรับมือกับสภาวะ ทางอารมณ์ของเด็ก						
2.5	มีรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กตาม ช่วงวัยเป็นรายบุคคล						
2.6	มีรายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาที่พบ เกี่ยวกับเด็กเป็นรายบุคคล						

ข้อ ที่	องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับความเหมาะสม					ข้อคิดเห็น/ เสนอแนะ
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
3.	การวางแผนการจัดประสบการณ์						
3.1	มีการวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดสาระ การเรียนรู้รายปีการศึกษาและรายภาคเรียน						
3.2	มีแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้						
3.3	มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม สำหรับแต่ละสาระการเรียนรู้						
3.4	มีการจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ให้พร้อม						
3.5	มีการใช้วิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสม สำหรับกิจกรรมประจำวันตามหลักสูตร						
3.6	มีการกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัด ประสบการณ์เรียนรู้						
3.7	มีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้อง ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เหมาะสม						
3.8	มีการจัดเตรียมเนื้อหา/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ เครื่องมือ การวัดผล และการบันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อม สำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้						
4.	การจัดประสบการณ์เรียนรู้						
4.1	มีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผนการจัด ประสบการณ์โดยยืดหยุ่นตามสถานการณ์จริง						
4.2	มีการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ปัญหาเฉพาะหน้า และแก้ไขปัญหอย่างเหมาะสม						
4.3	มีการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก เมตตา ใช้หลัก จิตวิทยาและการเสริมแรงทางบวก						
4.4	มีการให้การดูแลเด็กที่มีความแตกต่างกันอย่าง เหมาะสมกับวัยและสภาพพื้นฐานของเด็ก						
4.5	มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึก พฤติกรรมสำคัญต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดขึ้นขณะ จัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมการ แสดงออก คำพูด ท่าทาง การคิดของเด็ก						
4.6	มีการบันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้ หลังการจัดประสบการณ์						

**แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์สำหรับการวิจัยเรื่อง
การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของ
การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด
กาฬสินธุ์ ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย 3 ตอน ดังต่อไปนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ข้อคำถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การจัดประสบการณ์เรียนรู้
สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์
ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ
2. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของ
การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด
กาฬสินธุ์
3. การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบ
แบบสอบถามจากท่าน
4. การตอบแบบสอบถามจะไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ของท่าน
แต่ประการใด

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นางสาวปรัชญาภรณ์ แสนแก้ว

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา รุ่น พ.28

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. อายุ

( ) 20 – 35 ปี

( ) 36 ปีขึ้นไป

2. ประสบการณ์ในการทำงาน

( ) 1 – 5 ปี

( ) 6 – 10 ปี

( ) 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อคำถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัด
ประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์
และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงตามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึง
ประสงค์ตามความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์
เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์
เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์
เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์
เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน/สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์
เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ ที่	การจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น									
		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.	การเตรียมความพร้อมของครู										
1.1	เข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะ ตามวัยของหลักสูตร										
1.2	เข้าใจหลักการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตร										
1.3	มีแฟ้มสะสมงานของเด็กเป็น รายบุคคล ใช้เพื่อเก็บรวบรวม ผลงานของเด็ก รายละเอียด เกี่ยวกับเด็กและครอบครัว และ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนา เด็กเล็กและครอบครัว										

ข้อ ที่	การจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น									
		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.	การวางแผนการจัดประสบการณ์										
3.1	มีการวิเคราะห์หลักสูตรและ กำหนดสาระการเรียนรู้รายปี การศึกษาและรายภาคเรียน										
3.2	มีแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้										
3.3	มีการกำหนดจุดประสงค์การ เรียนรู้เชิงพฤติกรรมสำหรับ แต่ละสาระการเรียนรู้										
3.4	มีการจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการ จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้พร้อม										
3.5	มีการใช้วิธีการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรม ประจำวันตามหลักสูตร										
3.6	มีการกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้										
3.7	มีการกำหนดวิธีการวัดและ ประเมินผลสอดคล้องตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ อย่างเหมาะสม										
3.8	มีการจัดเตรียมเนื้อหา/สื่อ/แหล่ง เรียนรู้ เครื่องมือการวัดผล และ การบันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อม สำหรับการจัดประสบการณ์ เรียนรู้										
4.	การจัดประสบการณ์เรียนรู้										
4.1	มีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตาม แผนการจัดประสบการณ์โดย ยืดหยุ่นตามสถานการณ์จริง										

ข้อ ที่	การจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น									
		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.2	มีการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ ปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ไข ปัญหาอย่างเหมาะสม										
4.3	มีการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก เมตตา ใช้หลักจิตวิทยาและการ เสริมแรงทางบวก										
4.4	มีการให้การดูแลเด็กที่มีความ แตกต่างกันอย่างเหมาะสมกับวัย และสภาพพื้นฐานของเด็ก										
4.5	มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก และบันทึกพฤติกรรมสำคัญ ต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดขึ้นขณะ จัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมแสดงออก คำพูด ท่าทาง การคิดของเด็ก										
4.6	มีการบันทึกผลการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ หลังการจัดประสบการณ์										
4.7	มีการสะท้อนจุดแข็งจุดอ่อนที่พบ จากการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อนำสู่การปรับปรุงการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป										
5.	การวัดและประเมินผลผู้เรียน										
5.1	มีการวัดผลผู้เรียนตามวิธีการ ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการ เรียนรู้และบันทึกผล										
5.2	มีการบันทึกผลการวัดใน เครื่องมือการบันทึกผล ที่จัดเตรียมไว้										

แบบสัมภาษณ์

การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพระดับจังหวัด

เพื่อการวิจัยเรื่อง : การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้
สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

ความมุ่งหมาย : เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน เทคนิค วิธีการดำเนินงานเพื่อให้มีคุณภาพด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีคุณภาพ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล.....
ตำแหน่ง.....
สังกัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....
ผู้สัมภาษณ์ นางสาวปรัชญาภรณ์ แสนแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหาร
และพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
สถานที่สัมภาษณ์.....
วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....

2. ข้อคำถามที่สัมภาษณ์

- 2.1 ครูมีการเตรียมความพร้อมก่อนการจัดประสบการณ์เรียนรู้หรือไม่
  - 2.1.1 การจัดเตรียมสื่อประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้
  - 2.1.2 การศึกษาหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตร
  - 2.1.3 การจัดทำแฟ้มสะสมงานของเด็กเป็นรายบุคคล (รวมถึงข้อมูลเด็กและผู้ปกครอง)
  - 2.1.4 การศึกษาหาความรู้ของครู (การศึกษาด้วยตนเอง/การสนับสนุนจากหน่วยงาน)
  - 2.1.5 การจัดเตรียมเนื้อหาสาระการเรียนรู้และการบูรณาการความรู้รอบตัวแขนงต่าง ๆ
  - 2.1.6 การวิเคราะห์และทำความเข้าใจหลักสูตรระดับปฐมวัย

2.2 ครูมีการศึกษาข้อมูลผู้เรียนก่อนการจัดประสบการณ์เรียนรู้หรือไม่

- 2.2.1 การรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กตามช่วงวัยเป็นรายบุคคล
- 2.2.2 การทำความเข้าใจพฤติกรรม/อากัปกริยาการแสดงออกของเด็ก
- 2.2.3 การทำความเข้าใจสภาวะทางอารมณ์และการรับมือกับสภาวะทางอารมณ์ของเด็ก
- 2.2.4 การทำความเข้าใจพัฒนาการด้านความคิดและสติปัญญาและความแตกต่าง

ด้านความคิดและสติปัญญาของเด็ก

- 2.2.5 การทำความเข้าใจพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กและความแตกต่างด้านร่างกาย

ของเด็ก

- 2.2.6 การจัดทำรายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาที่พบเกี่ยวกับเด็กเป็นรายบุคคล

2.3 ครูมีการวางแผนการจัดประสบการณ์หรือไม่

- 2.3.1 การจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้

- 2.3.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้
- 2.3.3 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมสำหรับแต่ละสาระการเรียนรู้
- 2.3.4 วิธีการวัดและประเมินผล
- 2.3.5 วิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้
- 2.3.6 การกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้
- 2.3.7 การวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีการศึกษาและรายภาคเรียน
- 2.3.8 การจัดเตรียมเนื้อหา/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ เครื่องมือการวัดผล และการบันทึกผลต่าง ๆ
- 2.4 ครูมีการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กอย่างไร
  - 2.4.1 การสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึกพฤติกรรมสำคัญต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดขึ้นขณะจัดประสบการณ์เรียนรู้
  - 2.4.2 การให้การดูแลเด็กที่มีความแตกต่างกันอย่างเหมาะสมกับวัยและสภาพพื้นฐานของเด็ก
  - 2.4.3 การเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม
  - 2.4.4 การบันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้หลังการจัดประสบการณ์
  - 2.4.5 การสะท้อนจุดแข็งจุดอ่อนที่พบจากการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อนำสู่การปรับปรุงการจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป
  - 2.4.6 การปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก เมตตา ใช้หลักจิตวิทยาและการเสริมแรงทางบวก
  - 2.4.7 การจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์โดยยึดหยุ่นตามสถานการณ์จริง
- 2.5 ครูมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างไร
  - 2.5.1 การบันทึกข้อมูลสาเหตุของผลการปฏิบัติ ผ่าน หรือไม่ผ่าน ของผู้เรียนแต่ละคน
  - 2.5.2 การบันทึกผลการวัดในเครื่องมือการบันทึกผลที่จัดเตรียมไว้
  - 2.5.3 การวัดผลผู้เรียนตามวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้และบันทึกผล
  - 2.5.4 การรายงานผลการวัดและประเมินผู้เรียน
  - 2.5.5 การนำผลการวัดและประเมินผลผู้เรียน ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน/การจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป

**แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัด
ประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์**

คำชี้แจง :

1. แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ มีที่มาจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ และการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพระดับจังหวัด
2. โปรดพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางแต่ละข้อ และทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนนที่ได้	ระดับความเหมาะสมของแนวทาง
5	แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด
4	แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
3	แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง
2	แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย
1	แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นางสาวปรีชญาภรณ์ แสนแก้ว

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

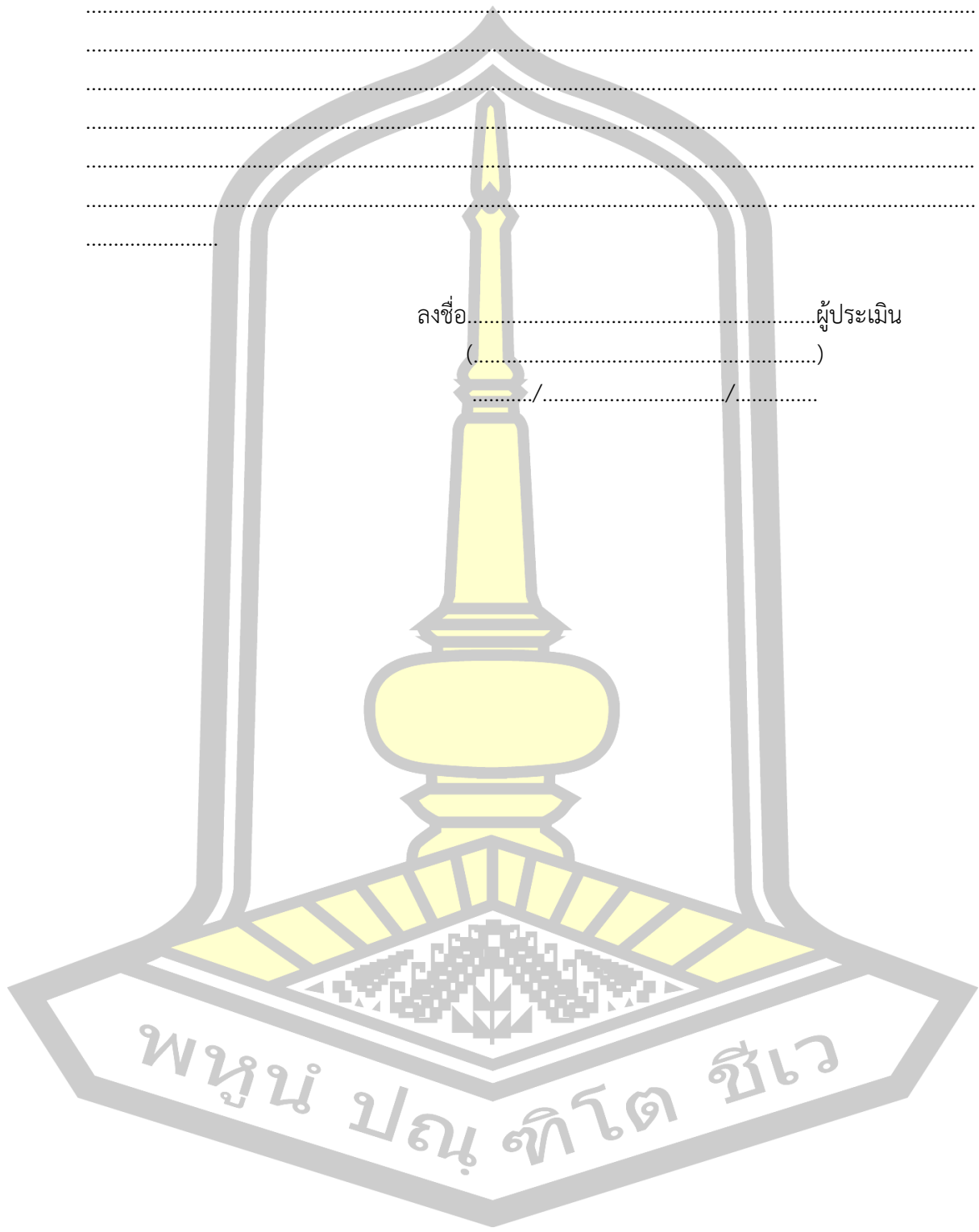

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงแนวทาง

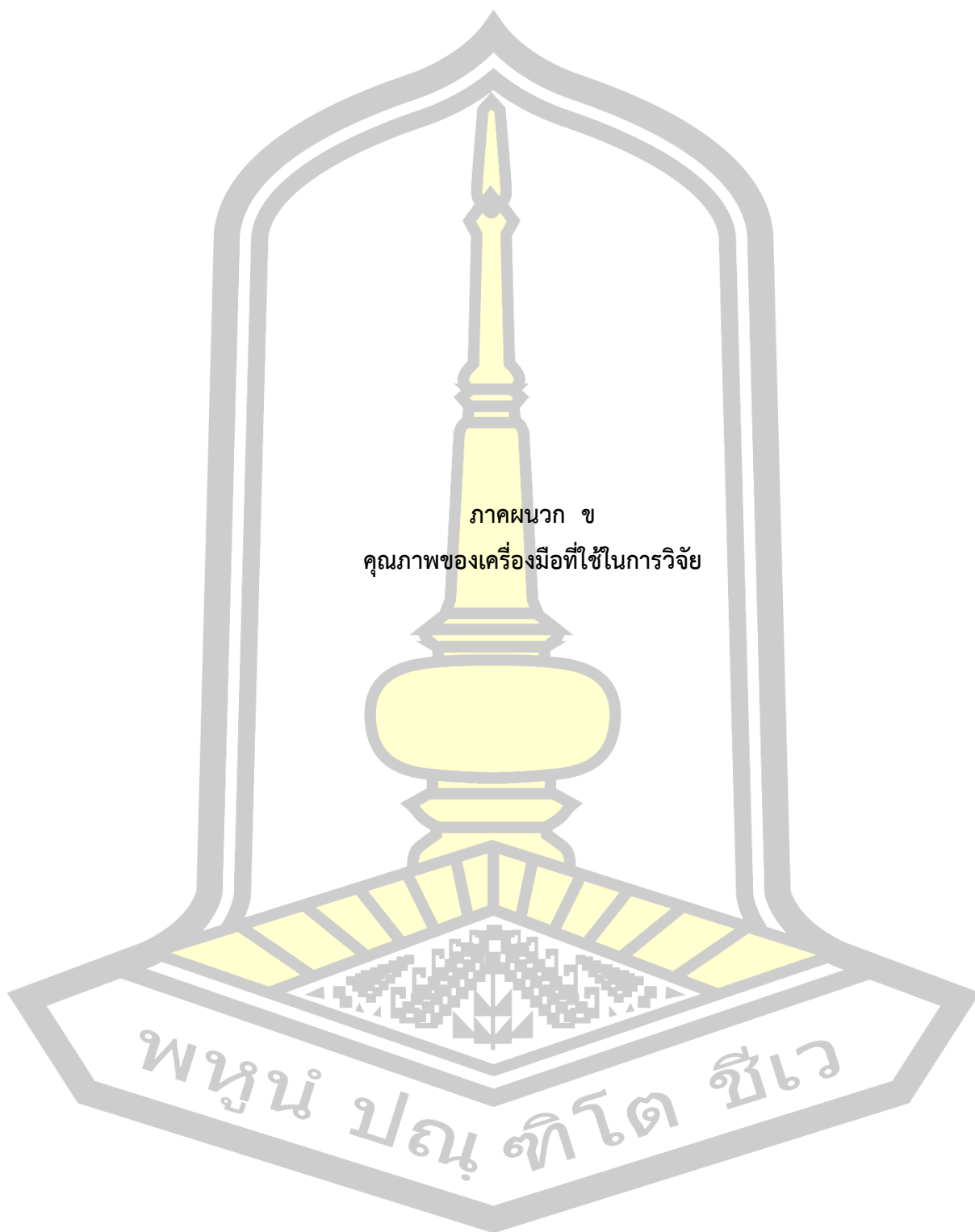
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

พหุมนั ปณุ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ข
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัณฑิต ชีวะ

แบบประเมินความสอดคล้อง

แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์สำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง โปรดพิจารณาองค์ประกอบและตัวชี้วัดในแบบสอบถามแต่ละด้าน และการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ และโปรดให้คะแนนลงในช่องผลการพิจารณา ดังนี้

ใส่เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่อง +1 ถ้าแน่ใจว่าองค์ประกอบ ตัวชี้วัด สอดคล้องกับคำถามสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ สอดคล้องกัน

ใส่เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่อง 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าองค์ประกอบ ตัวชี้วัด สอดคล้องกับคำถามสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ สอดคล้องกัน

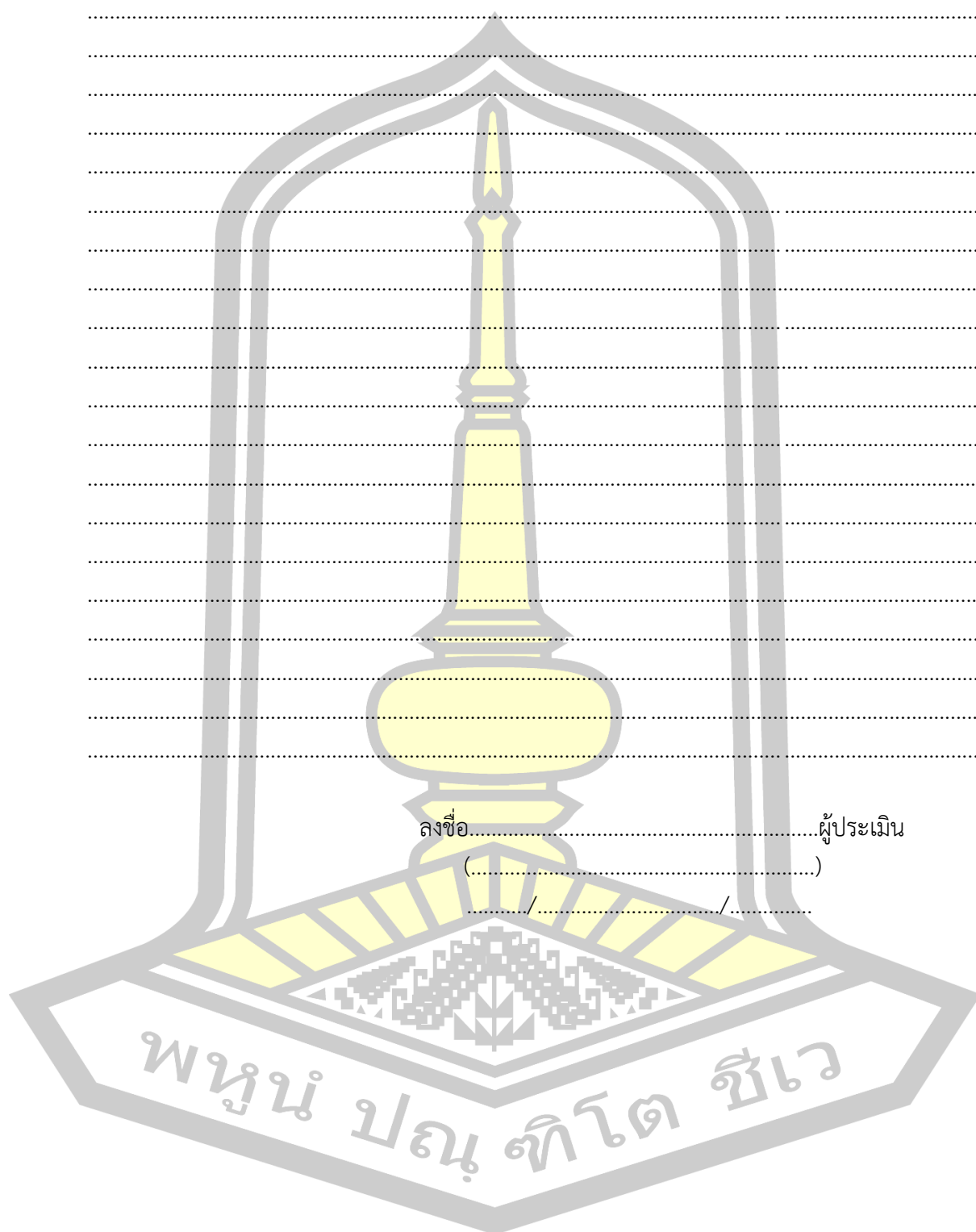
ใส่เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่อง -1 ถ้าแน่ใจว่าองค์ประกอบ ตัวชี้วัด สอดคล้องกับคำถามสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ไม่สอดคล้องกัน

ที่	องค์ประกอบและตัวชี้วัด การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
(1)	การเตรียมความพร้อมของครู				
1.	เข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สารสาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะตามวัยของหลักสูตร				
2.	เข้าใจหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตร				
3.	มีแฟ้มสะสมงานของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้เพื่อเก็บรวบรวมผลงานของเด็ก รายละเอียดเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครอบครัว				
4.	มีการจัดเตรียมเนื้อหาเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยบูรณาการความรู้รอบตัวแขนงต่าง ๆ				
5.	มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้วัสดุหรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น				

ที่	องค์ประกอบและตัวชี้วัด การจัดประสบการณ์ เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดกรม ส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
6.	มีผลการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้				
(2)	การศึกษาข้อมูลผู้เรียน				
1.	เข้าใจพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กและ ความแตกต่างด้านร่างกายของเด็ก				
2.	เข้าใจพัฒนาการด้านความคิดและสติปัญญา และความแตกต่างด้านความคิดและสติปัญญา ของเด็ก				
3.	เข้าใจพฤติกรรม/อาภักปฏิกิริยาการแสดงออก ของเด็ก				
4.	เข้าใจสภาวะทางอารมณ์และการรับมือกับ สภาวะทางอารมณ์ของเด็ก				
5.	มีรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็ก ตามช่วงวัยเป็นรายบุคคล				
6.	มีรายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาที่พบ เกี่ยวกับเด็กเป็นรายบุคคล				
(3)	การวางแผนการจัดประสบการณ์การ				
1.	มีการวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดสาระ การเรียนรู้รายปีการศึกษาและรายภาคเรียน				
2.	มีแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้				
3.	มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิง พฤติกรรมสำหรับแต่ละสาระการเรียนรู้				
4.	มีการจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ให้พร้อม				
5.	มีการใช้วิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมประจำวัน ตามหลักสูตร				
6.	มีการกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัด ประสบการณ์เรียนรู้				
7.	มีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล สอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ อย่างเหมาะสม				

ที่	องค์ประกอบและตัวชี้วัด การจัดประสบการณ์ เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดกรม ส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
8.	มีการจัดเตรียมเนื้อหา/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ เครื่องมือการวัดผล และการบันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้				
(4)	การจัดประสบการณ์เรียนรู้				
1.	มีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผนการจัด ประสบการณ์โดยยืดหยุ่นตามสถานการณ์จริง				
2.	มีการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ปัญหา เฉพาะหน้าและแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม				
3.	มีการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก เมตตา ใช้หลักจิตวิทยาและการเสริมแรงทางบวก				
4.	มีการให้การดูแลเด็กที่มีความแตกต่างกัน อย่างเหมาะสมกับวัยและสภาพพื้นฐานของเด็ก				
5.	มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึก พฤติกรรมสำคัญต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดขึ้นขณะ จัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรม การแสดงออก คำพูด ท่าทาง การคิดของเด็ก				
6.	มีการบันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้ หลังการจัดประสบการณ์				
7.	มีการสะท้อนจุดแข็งจุดอ่อนที่พบจากการ จัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อนำสู่การปรับปรุง การจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป				
(5)	การวัดและประเมินผลผู้เรียน				
1.	มีการวัดผลผู้เรียนตามวิธีการที่กำหนดไว้ ในแผนการจัดการเรียนรู้และบันทึกผล				
2.	มีการบันทึกผลการวัดในเครื่องมือการบันทึกผล ที่จัดเตรียมไว้				
3.	มีการบันทึกข้อมูลสาเหตุของผลการปฏิบัติ ผ่าน หรือไม่ผ่าน ของผู้เรียนแต่ละคน				
4.	มีรายงานผลการวัดและประเมินผู้เรียน				
5.	มีการนำผลการวัดและประเมินผลผู้เรียน ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน/ การจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน
สภาพที่พึงประสงค์สำหรับการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัด
ประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดกาฬสินธุ์

ข้อ ที่	องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดประสบการณ์ เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
(1)	การเตรียมความพร้อมของครู							
1.	เข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระการ เรียนรู้ และคุณลักษณะตามวัยของหลักสูตร	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
2.	เข้าใจหลักการจัดประสบการณ์สำหรับ เด็กปฐมวัยตามหลักสูตร	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.	มีแฟ้มสะสมงานของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้ เพื่อเก็บรวบรวมผลงานของเด็ก รายละเอียด เกี่ยวกับเด็กและครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครอบครัว	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
4.	มีการจัดเตรียมเนื้อหาเกี่ยวกับสาระการ เรียนรู้ตามหลักสูตรโดยบูรณาการความรู้ รอบตัวแขนงต่าง ๆ	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
5.	มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการจัด ประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้วัสดุหรือแหล่ง เรียนรู้ในท้องถิ่น	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
6.	มีผลการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
(2)	การศึกษาข้อมูลผู้เรียน							
1.	เข้าใจพัฒนาการด้านร่างกายของเด็ก และความแตกต่างด้านร่างกายของเด็ก	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
2.	เข้าใจพัฒนาการด้านความคิดและสติปัญญา และความแตกต่างด้านความคิดและ สติปัญญาของเด็ก	1	1	0	1	0	0.60	ใช้ได้
3.	เข้าใจพฤติกรรม/อากัปกริยาการแสดงออก ของเด็ก	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.	เข้าใจสภาวะทางอารมณ์และการรับมือกับ สภาวะทางอารมณ์ของเด็ก	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้

ข้อ ที่	องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดประสบการณ์ เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
5.	มีรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็ก ตามช่วงวัยเป็นรายบุคคล	1	-1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
6.	มีรายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหา ที่พบเกี่ยวกับเด็กเป็นรายบุคคล	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
(3)	การวางแผนการจัดประสบการณ์							
1.	มีการวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดสาระ การเรียนรู้รายปีการศึกษาและรายภาคเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.	มีแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.	มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิง พฤติกรรมสำหรับแต่ละสาระการเรียนรู้	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
4.	มีการจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ให้พร้อม	1	-1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
5.	มีการใช้วิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมประจำวัน ตามหลักสูตร	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
6.	มีการกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัด ประสบการณ์เรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7.	มีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล สอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ อย่างเหมาะสม	0	1	0	1	1	0.60	ใช้ได้
8.	มีการจัดเตรียมเนื้อหา/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ เครื่องมือการวัดผล และการบันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้	0	0	1	1	1	0.60	ใช้ได้
(4)	การจัดประสบการณ์เรียนรู้							
1.	มีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผนการจัด ประสบการณ์โดยยึดหยุ่นตามสถานการณ์ จริง	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
2.	มีการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ปัญหา เฉพาะหน้าและแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดประสบการณ์ เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
3.	มีการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก เมตตา ใช้หลักจิตวิทยาและการเสริมแรงทางบวก	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
4.	มีการให้การดูแลเด็กที่มีความแตกต่างกัน อย่างเหมาะสมกับวัยและสภาพพื้นฐาน ของเด็ก	1	-1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
5.	มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึก พฤติกรรมสำคัญต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดขึ้น ขณะจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออก คำพูด ท่าทาง การคิดของเด็ก	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
6.	มีการบันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้ หลังการจัดประสบการณ์	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7.	มีการสะท้อนจุดแข็งจุดอ่อนที่พบจากการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อนำสู่การปรับปรุง การจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
(5)	การวัดและประเมินผลผู้เรียน							
1.	มีการวัดผลผู้เรียนตามวิธีการที่กำหนดไว้ ในแผนการจัดการเรียนรู้และบันทึกผล	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
2.	มีการบันทึกผลการวัดในเครื่องมือการบันทึก ผลที่จัดเตรียมไว้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.	มีการบันทึกข้อมูลสาเหตุของผลการปฏิบัติ ผ่าน หรือไม่ผ่าน ของผู้เรียนแต่ละคน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.	มีรายงานผลการวัดและประเมินผู้เรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.	มีการนำผลการวัดและประเมินผลผู้เรียน ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน/ การจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับแบบสอบถาม
สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์สำหรับการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการพัฒนา
ครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

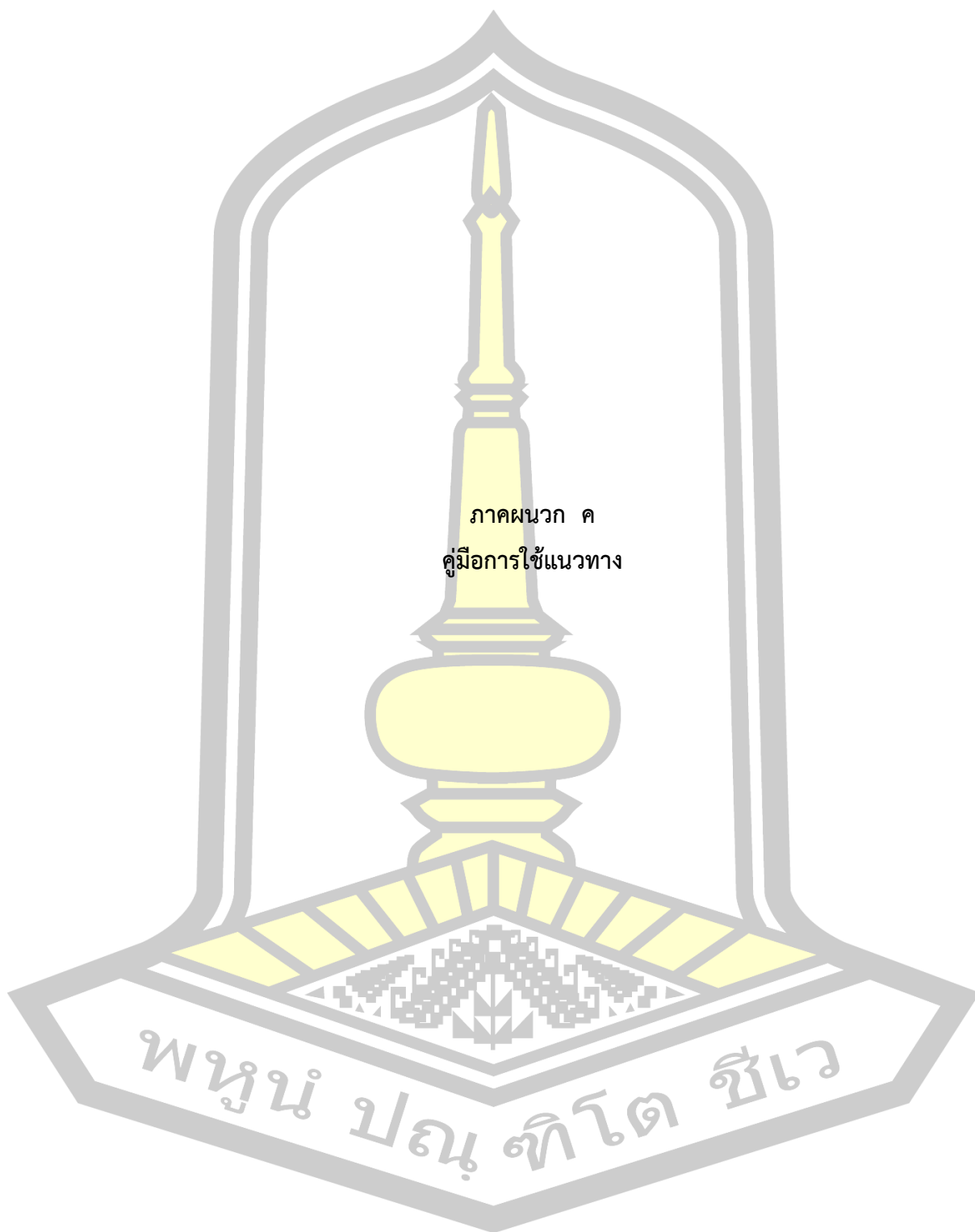
ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ค่าความเชื่อมั่น (α)	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
(1) การเตรียมความพร้อมของครู				
1.	0.321	0.306	0.864	0.964
2.	0.387	0.636	0.861	0.965
3.	0.437	0.626	0.869	0.965
4.	0.512	0.644	0.868	0.965
5.	0.304	0.669	0.871	0.964
6.	0.450	0.883	0.869	0.965
(2) การศึกษาข้อมูลผู้เรียน				
1.	0.443	0.712	0.869	0.965
2.	0.512	0.827	0.868	0.964
3.	0.464	0.779	0.872	0.965
4.	0.471	0.746	0.869	0.965
5.	0.398	0.675	0.869	0.964
6.	0.385	0.757	0.870	0.965
(3) การวางแผนการจัดประสบการณ์				
1.	0.388	0.667	0.869	0.964
2.	0.512	0.542	0.868	0.965
3.	0.417	0.805	0.872	0.964
4.	0.326	0.832	0.872	0.965
5.	0.311	0.732	0.872	0.964
6.	0.426	0.832	0.872	0.965
7.	0.340	0.861	0.872	0.965
8.	0.360	0.832	0.871	0.965
(4) การจัดประสบการณ์เรียนรู้				
1.	0.717	0.725	0.859	0.965
2.	0.549	0.795	0.865	0.965
3.	0.671	0.825	0.861	0.964

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ค่าความเชื่อมั่น (α)	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
4.	0.481	0.772	0.867	0.965
5.	0.671	0.828	0.861	0.965
6.	0.663	0.884	0.861	0.965
7.	0.345	0.879	0.859	0.965
(5) การวัดและประเมินผลผู้เรียน				
1.	0.706	0.873	0.860	0.964
2.	0.549	0.421	0.866	0.965
3.	0.562	0.731	0.866	0.965
4.	0.533	0.756	0.864	0.965
5.	0.678	0.499	0.865	0.964

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สำหรับการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ เท่ากับ 0.873

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์สำหรับการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ เท่ากับ 0.976

ภาคผนวก ค
คู่มือการใช้แนวทาง

พหุบัณฑิตวิทยาลัย

คู่มือการใช้แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

คู่มือฉบับนี้จัดทำขึ้นประกอบการใช้แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้ผู้ใช้แนวทางได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทาง และสามารถนำแนวทางไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น ผู้สนใจที่นำแนวทางไปใช้ ควรได้ศึกษาคู่มือฉบับนี้ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับ แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ให้เข้าใจก่อนนำไปใช้เพื่อพัฒนาครูต่อไป

1. ความหมายของแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ วิถีปฏิบัติที่เป็นต้นแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับเด็กช่วงอายุ 3-5 ปี เพื่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ความสามารถ และเรียนรู้ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ โดยการจัดประสบการณ์จะต้องอาศัยองค์ความรู้ทางจิตวิทยาพัฒนาการที่เหมาะสมกับช่วงอายุของเด็กเป็นการเรียนรู้แบบบูรณาการผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และผ่านการปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ๆ และผู้ใหญ่ เป็นการอบรมบ่มนิสัยให้แก่เด็กควบคู่ไปกับการเจริญเติบโต และเป็นการปูพื้นฐานทักษะในการดำเนินชีวิตขั้นพื้นฐานให้แก่เด็ก ซึ่งแนวทางนี้ได้สร้างขึ้นสำหรับครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

2. ความเป็นมา

การจัดประสบการณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เน้นวิธีการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้อง เด็กจะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ดีและถูกต้อง หลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ครูผู้สอนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กและมีบทบาทในการนำหลักสูตรไปใช้จริงเพื่อจัดประสบการณ์แก่เด็ก และพัฒนาเด็กโดยตรง ซึ่งเด็กจะสามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ให้การอบรมเลี้ยงดูและให้ความรู้เป็นสำคัญ จากทฤษฎีองค์ความรู้เรื่องพัฒนาการเด็กและพัฒนาการของสมองรวมทั้งงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน เด็กปฐมวัยสรุปได้ว่า ช่วงเวลาที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่สุดในการพัฒนาสมองคือ ตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี เด็กที่ไม่ได้รับการเลี้ยงดูและพัฒนาอย่างถูกต้อง เมื่อพ้นช่วงอายุนี้อันไปแล้วอัตราการพัฒนาจะเปลี่ยนแปลงน้อยมาก ศาสตราจารย์ ดร.เจมส์ เจ. เฮกแมน จากมหาวิทยาลัยชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวว่า “การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมดีที่สุดในระยะยาว” โดยคืนผลตอบแทนกลับคืนมาในอนาคตมากถึง 7 เท่า เป็นทั้งการเพิ่มคุณภาพทรัพยากรบุคคลของประเทศ ลดอัตราการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และองค์การยูนิเซฟ ซึ่งเป็นหน่วยงานของสหประชาชาติมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม พัฒนาการสุขภาพ

รวมถึงความเป็นอยู่ของแม่และเด็กในประเทศกำลังพัฒนา ระบุว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะมีทักษะทางกายภาพ ความฉลาดทางด้านสติปัญญา และความฉลาดทางด้านอารมณ์ สูงขึ้นกว่าปกติ และนำไปสู่การมีโอกาสในการเรียนรู้ต่อในระดับที่สูงขึ้น และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพมีรายได้สูง ส่งผลให้อัตราการก่อคดีหรือสร้างปัญหาสังคมลดน้อยลงด้วย (อภิวัฒน์การเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย. 2559 : เว็บไซต์)

สภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กยังขาดการวางแผนการจัดกิจกรรมที่ดี ไม่ได้จัดทำแผนการจัดประสบการณ์อย่างเป็นระบบ ไม่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ส่งผลให้กิจกรรมการจัดประสบการณ์ไม่น่าสนใจ ไม่เร้าความสนใจ การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กไม่กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ไม่ได้จัดประสบการณ์ในรูปแบบของการเรียนรู้ผ่านการเล่น ขาดสื่อวัสดุอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อม ที่เน้นให้เด็กเกิดทักษะ การเรียนรู้ คุณธรรมจริยธรรมกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต ที่เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วม และลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้พัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน ไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร อีกทั้งครูผู้ดูแลเด็กไม่ได้รับการนิเทศ การฝึกอบรมที่ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ จึงทำให้ไม่มีเทคนิคแนวทางหรือวิธีคิดที่ดีพอสำหรับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย (เทศบาลตำบลห้วยโพธิ์. 2558 : 14)

ในฐานะนักวิชาการศึกษา สังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและปฏิบัติหน้าที่ดูแลการจัดการศึกษาของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อเป็นการพัฒนาครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้สามารถจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในทุกด้าน

3. กรอบแนวคิดในการพัฒนาแนวทาง

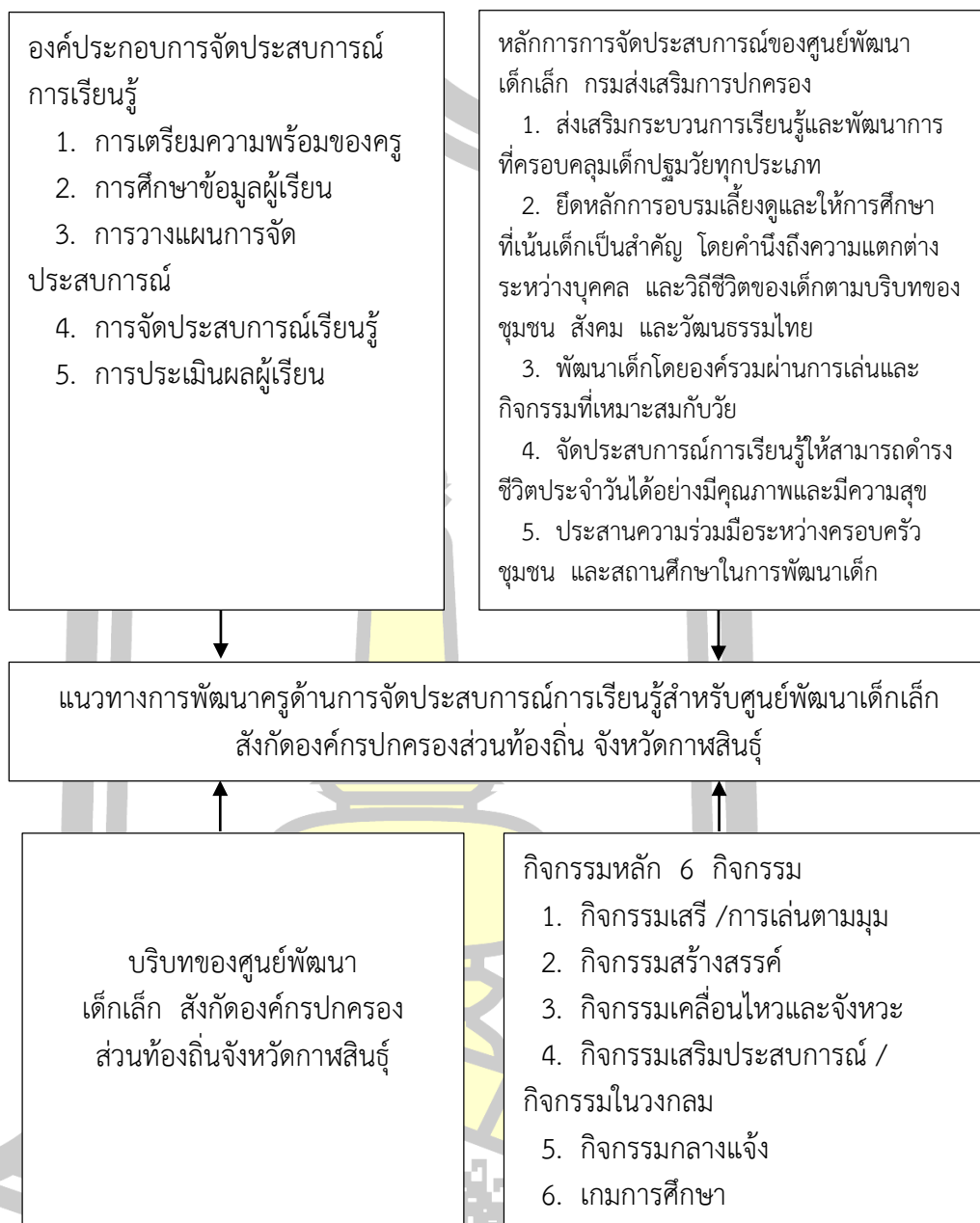
แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแนวทาง การพัฒนาครู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และองค์ความรู้ต่าง ๆ และได้สังเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จำนวน 5 องค์ประกอบ (ทีศนา แซมมณี. 2547 : 221 ; วัฒนา ปุญญฤทธิ์. 2548 : 11 ; กระทรวงศึกษาธิการ การจ้างงานและความสัมพันธ์ในสถานทำงาน แห่งรัฐบาลออสเตรเลีย เพื่อสภาแห่งรัฐบาลออสเตรเลีย. 2552 : 5-7 ; อุษา คงทอง และคณะ. 2553 : 4-5 ; กิตติวดี บุญซื่อ (สมาคมวิจัยทางการศึกษาปฐมวัยในภาคพื้นแปซิฟิก. 2560 : เว็บไซต์ ; อ้างอิงมาจาก กิตติวดี บุญซื่อ. 2557) ; ไพศาล หวังพานิช (สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร. 2560 : เว็บไซต์ ; อ้างอิงมาจาก ไพศาล หวังพานิช. 2526 : 6) ; วรวรรณ เหมชะญาติ (สมาคมวิจัยทางการศึกษาปฐมวัยในภาคพื้นแปซิฟิก. 2560 : เว็บไซต์ ; อ้างอิงมาจาก วรวรรณ เหมชะญาติ. ม.ป.ป.) ได้แก่

- 1.1 การเตรียมความพร้อมของครู
- 1.2 การศึกษาข้อมูลผู้เรียน
- 1.3 การวางแผนการจัดประสบการณ์
- 1.4 การจัดประสบการณ์เรียนรู้
- 1.5 การประเมินผลผู้เรียน
2. หลักการจัดประสบการณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553 : 27-28) ประกอบด้วย
  - 2.1 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
  - 2.2 ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
  - 2.3 พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
  - 2.4 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
  - 2.5 ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก
3. กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 50 – 58)
  - 3.1 กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม
  - 3.2 กิจกรรมสร้างสรรค์
  - 3.3 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
  - 3.4 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมในวงกลม
  - 3.5 กิจกรรมกลางแจ้ง
  - 3.6 เกมการศึกษา

จากข้อมูลข้างต้น สามารถนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิด ได้ดังนี้

กรอบแนวคิดการพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

4. แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์

แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 32 ตัวชี้วัด 54 แนวทาง มีรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของครู ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด 10 แนวทาง
  - 1.1 เข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะตามวัยของหลักสูตร
    - 1.1.1 ศึกษาหลักสูตรระดับปฐมวัยที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้ในปัจจุบัน เกี่ยวกับมาตรฐาน จุดหมาย สาระการเรียนรู้ และคุณลักษณะตามวัยของหลักสูตร
    - 1.1.2 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ สาระที่ควรเรียนรู้ และประสบการณ์สำคัญเพื่อนำสู่การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ และการวางแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้
  - 1.2 เข้าใจหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตร
    - 1.2.1 ศึกษาและทำความเข้าใจหลักการจัดประสบการณ์เรียนรู้และการจัดกิจกรรม
    - 1.2.2 ออกแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยเน้นการบูรณาการประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน
  - 1.3 มีแฟ้มสะสมงานของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้เพื่อเก็บรวบรวมผลงานของเด็ก รายละเอียดเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครอบครัว
    - 1.3.1 จัดทำแฟ้มสะสมงานของเด็กแต่ละโดยจัดเก็บอย่างเป็นระบบใส่ซองเอกสาร จัดเรียงใส่ในตู้เอกสารเรียงตามเลขที่ของเด็กเพื่อสะดวกต่อการค้นหา โดยจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว ได้แก่ ชื่อ-สกุลบิดามารดา ชื่อ-สกุลผู้ปกครอง ที่อยู่พร้อมแผนที่คร่าว ๆ ลักษณะของบ้านที่พักอาศัย ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของเด็กคร่าว ๆ เช่น พ่อแม่แยกทางกันอาศัยอยู่กับยาย หรือพ่อแม่ไปทำงานต่างจังหวัดอาศัยอยู่กับตาและยาย เป็นต้น อาชีพของผู้ปกครอง สิ่งแวดล้อมบริเวณบ้านของเด็ก เป็นต้น
    - 1.3.2 สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู เด็ก และครอบครัว
  - 1.4 มีการจัดเตรียมเนื้อหาเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยบูรณาการความรู้รอบตัวแขนงต่าง ๆ
    - 1.4.1 ศึกษาเนื้อหาจากสาระการเรียนรู้และวิเคราะห์ห้วงค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันที่สามารถนำมาบูรณาการร่วมกันเพื่อจัดประสบการณ์เรียนรู้ได้
  - 1.5 มีการจัดเตรียมสื่อประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้วัสดุหรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
    - 1.5.1 วิเคราะห์เนื้อหาประจำหน่วยและกำหนดสื่อที่จะใช้ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยเลือกใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีในโรงเรียนและชุมชน

โดยพิจารณาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ที่สามารถใช้จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่เด็กได้ หรือปราชญ์ชุมชนที่สามารถให้ความรู้แก่เด็ก ๆ ได้ เกี่ยวกับลักษณะของเศรษฐกิจพอเพียง วิถีชีวิตพื้นบ้าน ภูมิปัญญา เป็นต้น

1.5.2 จัดเตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้พร้อมสำหรับใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่เด็ก

1.6 มีผลการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้

1.6.1 ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ จิตวิทยาเด็ก พัฒนาการเด็ก และความรู้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และจัดทำแฟ้มความรู้ที่ได้ศึกษา โดยแยกเป็นแฟ้มเฉพาะเรื่อง ให้สะดวกต่อการค้นหาและการจัดเก็บ

2. การศึกษาข้อมูลผู้เรียน ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด 12 แนวทาง

2.1 เข้าใจพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กและความแตกต่างด้านร่างกายของเด็ก

2.1.1 ศึกษาพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กตามคุณลักษณะตามวัยแต่ละช่วงวัย และนำความรู้มาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยศึกษาพัฒนาการของเด็กเพิ่มเติมจากเอกสาร จิตวิทยาพัฒนาการ และนำความรู้มาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และศึกษาข้อมูลเด็กในความดูแลที่มีปัญหาด้านพัฒนาการทางร่างกาย (ถ้ามี) และศึกษาวิธีการดูแลแก้ไข

2.1.2 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาทั้งหมดมาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับเด็กปกติ และเด็กที่มีปัญหาด้านพัฒนาการ (ถ้ามี)

2.2 เข้าใจพัฒนาการด้านความคิดและสติปัญญาและความแตกต่างด้านความคิด และสติปัญญาของเด็ก

2.2.1 ศึกษาพัฒนาการด้านสติปัญญา ความคิด และความรู้สึกรักของเด็ก และนำความรู้มาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ศึกษาพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กเพิ่มเติม และข้อมูลเด็กในความดูแลที่มีปัญหาด้านพัฒนาการทางด้านสติปัญญา และศึกษาวิธีการดูแล แก้ไข

2.2.2 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาด้านพัฒนาการทางสติปัญญาทั้งหมดมาใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปกติ และเด็กที่มีปัญหาด้านพัฒนาการ

2.3 เข้าใจพฤติกรรม/อากัปกริยาการแสดงออกของเด็ก

2.3.1 ศึกษาข้อมูลพฤติกรรม/อากัปกริยา การแสดงออกของเด็ก พฤติกรรมที่เป็นปัญหาจากผู้ปกครอง และวิธีที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็ก และศึกษาข้อมูลการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของเด็กจากเอกสารหรือสอบถามจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์

2.3.2 จัดบันทึกข้อมูลของเด็กและวิธีแก้ไข และรวบรวมไว้ในแฟ้มข้อมูล

2.4 เข้าใจสภาวะทางอารมณ์และการรับมือกับสภาวะทางอารมณ์ของเด็ก

2.4.1 ศึกษาข้อมูลสภาวะทางอารมณ์และการรับมือกับสภาวะทางอารมณ์ของเด็กจากผู้ปกครอง กรณีที่เด็กมีปัญหาเกี่ยวกับสภาวะทางอารมณ์ที่อาจเป็นปัญหาต่อผู้อื่นและศึกษาข้อมูลการแก้ไขปัญหาสภาวะทางอารมณ์ของเด็กจากเอกสารหรือสอบถามจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์

2.4.2 จัดบันทึกข้อมูลของเด็กและวิธีแก้ไข และรวบรวมไว้ในแฟ้มข้อมูล

2.5 มีรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กตามช่วงวัยเป็นรายบุคคล

- พัฒนาเด็กเล็ก
- 2.5.1 จัดทำรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กตามแบบฟอร์มของศูนย์
- ผู้ปกครองทราบ
- 2.5.2 รายงานผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและ
- 2.6 มีรายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาที่พบเกี่ยวกับเด็กเป็นรายบุคคล
- กรณี
- 2.6.1 จัดทำรายงานการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล เฉพาะ
- พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครองทราบ
- 2.6.2 รายงานผลการส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคลให้ศูนย์
3. การวางแผนการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัด 11 แนวทาง
- ภาคเรียน
- 3.1 มีการวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีการศึกษาและราย
- 3.1.1 กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้รายภาคเรียนและรายปี
- การศึกษา โดยจำแนกตามกลุ่มของสาระที่ควรเรียนรู้ ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราว
- เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ
- รอบตัวเด็ก และจัดทำตารางกำหนดการจัดการเรียนรู้รายภาคเรียนและรายปีการศึกษา
- 3.2 มีแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้
- 3.2.1 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ครบตามหน่วยการเรียนรู้ตลอดปี
- การศึกษา แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ประกอบด้วย รายละเอียดของแผน ได้แก่ ระดับชั้นที่
- จัดประสบการณ์ ช่วงเวลา วันที่ ช่วงของกิจกรรมประจำวัน ชื่อหน่วย ชื่อเรื่อง ระยะเวลาที่ใช้
- สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัด
- และประเมินผล บันทึกผลการจัดประสบการณ์ ตารางบันทึกคะแนนต่าง ๆ
- 3.3 มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมสำหรับแต่ละสาระการเรียนรู้
- 3.3.1 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เช่น หน่วย
- ประสาทสัมผัส เด็กสามารถบอกรสชาติของผลไม้ได้ถูกต้อง หน่วยนับเลข เด็กสามารถนับเลข 1-
- 10 ได้ถูกต้อง เป็นต้น โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ครบถ้วนทุกเรื่องและทุกหน่วยการเรียนรู้
- 3.4 มีการจัดเตรียมเนื้อหาสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้พร้อม
- 3.4.1 ค้นหาและพิมพ์เนื้อหาที่จะใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้
- 3.4.2 รวบรวมและจัดเก็บเนื้อหาแยกตามหน่วยการเรียนรู้และเรื่องย่อย จัดเก็บ
- เป็นแฟ้มเอกสารเพื่อง่ายและสะดวกต่อการค้นหาและการใช้งาน
- 3.5 มีการใช้วิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมประจำวันตาม
- หลักสูตร
- 3.5.1 จัดประสบการณ์ประจำวันตามหลักสูตร ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและ
- จังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรม
- เกมการศึกษา โดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมประจำวันอย่างเหมาะสมสำหรับเด็ก
- 3.6 มีการกำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้

3.6.1 กำหนดสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์หรือการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจน

3.6.2 จัดเตรียมสื่อให้พร้อมสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้หรือประสานงานกับแหล่งเรียนรู้และนัดหมายช่วงเวลาที่จะพาเด็กไปเรียนให้เรียบร้อยก่อนพาเด็กไปเรียนรู้ โดยควบคุมเด็กให้เรียนรู้ได้อย่างราบรื่นและบรรลุตามจุดประสงค์

3.7 มีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ อย่างเหมาะสม

3.7.1 สร้างหรือจัดเตรียมเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สามารถวัดผู้เรียนได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้และมีความเหมาะสมกับผู้เรียน

3.7.2 จัดเตรียมเครื่องมือการวัด การบันทึกคะแนน การประเมินผลให้พร้อมสำหรับการใช้งานวัดและประเมินผลผู้เรียน

3.8 มีการจัดเตรียมเนื้อหา/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ เครื่องมือการวัดผล และการบันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้

3.8.1 จัดเตรียมเนื้อหา/สื่อและประสานแหล่งเรียนรู้เครื่องมือการวัดผลและแบบฟอร์มการบันทึกผลต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับจัดประสบการณ์เรียนรู้

4. การจัดประสบการณ์เรียนรู้ ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด 14 แนวทาง

4.1 มีการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์ โดยยึดหยุ่นตามสถานการณ์จริง

4.1.1 จัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์ที่เตรียมไว้

4.1.2 เมื่อพบปัญหาในระหว่างการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เช่น เด็กไม่สามารถตอบคำถามได้ อาจแก้ไขสถานการณ์โดยให้เพื่อนๆ ช่วยตอบ หรือครูบอกใบ้ให้เด็กจนสามารถตอบได้ ไม่เกิดความกดดัน และให้การจัดประสบการณ์เรียนรู้ผ่านไปได้อย่างเรียบร้อย

4.2 มีการเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ปัญหาเฉพาะหน้าและแก้ไขปัญหอย่างเหมาะสม

4.2.1 ในการกระตุ้นให้เด็กสนใจเนื้อหา ครูต้องใช้วิธีการที่สร้างความสนใจ ให้เด็กรู้สึกสนุกสนาน และอยากมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์เรียนรู้

4.2.2 เมื่อพบเด็กที่มีพฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียน ให้เรียกให้เด็กที่เป็นปัญหามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เช่น ให้ตอบคำถาม ให้ชี้ภาพในหนังสือนิทานให้เพื่อน ๆ ดู ให้ย้ายมานั่งข้างครูและเปิดหนังสือช่วย เป็นต้น เพื่อแก้ไขพฤติกรรมของเด็กในตอนนั้น

4.2.3 ศึกษาวิธีแก้ไขปัญหาในการจัดประสบการณ์ใหม่ๆ เสมอเพื่อพร้อมสำหรับการแก้ไขปัญหา

4.3 มีการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก เมตตา ใช้หลักจิตวิทยาและการเสริมแรงทางบวก

4.3.1 การดูแลเด็ก ครูต้องใช้ความอ่อนโยน มีความเมตตากรุณาต่อเด็ก และให้เด็กรู้จักเมตตาต่อผู้ต่อยกว่า เช่น เพื่อนๆ สัตว์ และรู้จักทะนุถนอมหรือเมตตาต่อสิ่งของเครื่องใช้ในห้องเรียน

4.3.2 ในการแก้ไขปัญหาที่พบไม่ว่าจะเป็นปัญหาจากตัวเด็กหรือปัญหาจากเพื่อน ๆ ให้ใช้วิธีให้เด็กรู้จักปรองดองและรักกัน สามัคคีกัน

4.4 มีการให้การดูแลเด็กที่มีความแตกต่างกันอย่างเหมาะสมกับวัยและสภาพพื้นฐานของเด็ก

4.4.1 ศึกษาและทำความเข้าใจเด็กแต่ละคนตามข้อมูลที่ได้ศึกษาและจัดเก็บไว้

4.4.2 ศึกษาวิธีการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กที่มีปัญหาหรือมีความแตกต่าง เช่น เด็กที่พูดไม่ชัด อาจสอดแทรกกิจกรรมการฝึกร้องเพลงไปกับเพลง โดยไม่让孩子รู้สึกว่าแปลกจากคนอื่น หรือรู้สึกว่าการตนเองด้อยและผิดปกติ แล้วค่อยๆ พัฒนาเด็กจนมีพัฒนาการทันตามเพื่อนคนอื่น ๆ

4.5 มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กและบันทึกพฤติกรรมสำคัญต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดขึ้นขณะจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออก คำพูด ท่าทาง การคิดของเด็ก

4.5.1 สังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กที่เด็กชอบทำ พฤติกรรมที่ต้องแก้ไข พฤติกรรมที่ควรส่งเสริม

4.5.2 วิเคราะห์เด็กรายบุคคลให้การเสริมแรงทางบวกกับพฤติกรรมที่ควรส่งเสริม และใช้วิธีการที่ค่อยเป็นค่อยไปในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเด็ก เช่น เด็กที่ชอบอมข้าว อาจให้วิธีการนับเลข นับจำนวนครั้งการเคี้ยวข้าวของเด็กและพาเด็กเคี้ยวและนับอย่างสนุกสนาน โดยอาจพาเด็กนับทุกคน บ่อยๆ นอกจากช่วยแก้ปัญหาการอมข้าว ก็จะช่วยเสริมทักษะพื้นฐานคณิตศาสตร์ไปในตัวด้วย

4.6 มีการบันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้หลังการจัดประสบการณ์

4.6.1 หลังการจัดประสบการณ์เรียนรู้ทุกครั้ง ให้ครูทำการบันทึกผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ สภาพการจัดประสบการณ์โดยรวม ผลสำเร็จของการจัดประสบการณ์ ปัญหาที่พบระหว่างการจัดประสบการณ์ วิธีการแก้ไขปัญหา วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และข้อเสนอแนะในการจัดประสบการณ์ครั้งต่อไป

4.7 มีการสะท้อนจุดแข็งจุดอ่อนที่พบจากการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อนำสู่การปรับปรุงการจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป

4.7.1 วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ผ่านมาสาเหตุ และการแก้ไข

4.7.2 นำจุดแข็งหรือข้อดี/จุดอ่อนหรือข้อด้อย มาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการจัดประสบการณ์ให้ดีขึ้นและเหมาะสมยิ่งขึ้น

5. การวัดและประเมินผลผู้เรียน ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด 7 แนวทาง

5.1 มีการวัดผลผู้เรียนตามวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้และบันทึกผล

5.1.1 ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้

5.1.2 สังเกตความเหมาะสมในการปฏิบัติของวิธีการวัดและประเมินผลที่ใช้เพื่อนำสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นและเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

5.2 มีการบันทึกผลการวัดในเครื่องมือการบันทึกผลที่จัดเตรียมไว้

5.2.1 ใช้เครื่องมือการบันทึกผลการวัดที่จัดเตรียมไว้เพื่อบันทึกผลการวัด

5.3 มีการบันทึกข้อมูลสาเหตุของผลการปฏิบัติ ผ่าน หรือไม่ผ่าน ของผู้เรียน
แต่ละคน

5.3.1 บันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรมท้ายแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ระบุ
สาเหตุของการปฏิบัติกิจกรรมผ่าน หรือไม่ผ่าน และวิธีการแก้ไข ของเด็กแต่ละคน

5.4 มีรายงานผลการวัดและประเมินผู้เรียน

5.4.1 จัดทำรายงานผลการวัดและประเมินผลเด็กอย่างสม่ำเสมอทุกหน่วยการ
เรียน รายภาคเรียน และรายปีการศึกษา

5.5 มีการนำผลการวัดและประเมินผลผู้เรียน ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา
ผู้เรียน/การจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อไป

5.5.1 วิเคราะห์ผลการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้านความสำเร็จ หรือปัญหา
และสาเหตุ แล้วทำการบันทึกข้อมูล

5.5.2 นำความสำเร็จและปัญหาที่พบจากการวัดและประเมินผลผู้เรียน มาใช้
ในการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการจัดประสบการณ์ให้ดีและเหมาะสมยิ่งขึ้น

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวปรัชญาภรณ์ แสนแก้ว
วันเกิด	วันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2531
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 189 หมู่ที่ 8 ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สังกัดกองการศึกษา เทศบาลตำบลห้วยโพธิ์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	เทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2543 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาคริช ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พ.ศ. 2549 มัธยมศึกษาปีที่ 6 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2554 ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2561 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ์ ปณุ์ ทิโต ชีเว